

Περιεχόμενα

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	22
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ. - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄. - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ....	22
Χαρακτήρας Κοινωνικής Ασφάλισης.....	22
Άρθρο 1 ν. 2084/92.....	22
Εννοιολογικοί προσδιορισμοί.....	22
Άρθρο 2 παρ.4 Ν. 2084/92, όπως το πρώτο εδάφιο αντικ. με άρθρο 11 παρ. 1 Ν. 2227/1994 (Α' 129).....	22
Άρθρο 10 παρ. 1 ν. 1902/90, όπως είχε τροποποιηθεί δια του άρθρου 38 ν. 1914/90, αντικ. δια της παρ 1 άρθρου 9 του ν. 1976/91.....	23
Άρθρο 2 παρ.1,2,3 Ν. 2084/92	23
Άρθρο 8 περ. 1 ΑΝ 1846/1951.....	23
Άρθρο 8 περ. 5 εδάφιο α' ΑΝ 1846/1951.....	23
Νέα διάταξη	23
Άρθρο 8 περ. 5 εδάφιο β' ΑΝ 1846/1951.....	24
Άρθρο 8 περ. 5 εδάφιο γ' ΑΝ 1846/1951 όπως είχε τροποποιηθεί από το άρθρο 40 παρ.1 του ΝΔ 2698/1953 (Α' 315), και συμπληρωθεί με την παρ.5 του άρθρου 88 του Ν.2676/1999 και αντικατ. από την παρ.1 εδ. α' του άρθρου 8 του Ν.2972/2001 (Α' 291).....	24
Άρθρο 3 παρ.2 του Ν.4476/1965 (ΦΕΚ Α 103)	24
Άρθρο 8 περ. 5 εδάφιο ε' ΑΝ 1846/1951 όπως είχε αντικατ. με το άρθρο 21 παρ.5 Ν.1902/1990 και αντικατ. εκ νέου με το άρθρο 60 παρ. 1 Ν. 2676/1999 (Α' 1/5.1.1999).....	25
Άρθρο 8 περ. 5 εδάφιο στ' ΑΝ 1846/1951 , όπως είχε τροποποιηθεί από το άρθρο 1 παρ.8 του Ν.825/1978 (Α' 189), και αντικατ. από το εδάφιο β' της παρ.1 του άρθρου 8 του Ν. 2972/2001 (Α' 291).....	25
Άρθρο 8 περ. 6 α.ν. 1846/1951 που προστέθηκε με άρθρο 8 παρ. 2 Ν.2972/2001 (Α' 291).....	25
Άρθρο 8 περ. 7 α.ν. 1846/1951 που προστέθηκε με την παρ.2 του άρθρου 8 του Ν.2972/2001 (Α' 291).....	26
Άρθρο 8 περ. 3 α.ν. 1846/1951, όπως το δεύτερο εδάφιο προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου 3 του Ν.4476/1965.....	26
Άρθρο 8 περ. 4 α.ν. 1846/1951	26
Άρθρο 115 Ν. 4052/2012 περ.α-δ	26
Άρθρο 38 Ν. 1892/1990.....	26
Άρθρο 32 παρ.7 Ν. 3996/2011	27
Άρθρο 101 παρ.3 Ν.. 4172/2013 (ΦΕΚ Α'167)	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. - ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	28
Ι. ΦΟΡΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	28
Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)	28
Σύσταση και σκοπός	28
Άρθρα 1 παρ.2 και 11 ΑΝ 1846/1951 και 5 παρ.1 ν. 3029/2002	28
Άρθρο 1 παρ.1 ΑΝ 1846/1951	29

Κλάδοι ασφάλισης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.....	29
Άρθρο 1 παρ.2 ΑΝ 1846/1951	29
Φορείς και κλάδοι που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	29
Άρθρο 1 Ν. 3655/2008 (ΦΕΚ Α 58/3.4.2008).....	29
Άρθρο 3 Ν. 3655/2008.....	30
Άρθρο 38 παρ.2 Ν. 3522/2006 (ΦΕΚ Α 276).....	30
Άρθρο 5 Ν.3029/2002 σε συνδ με τη Φ10048/26904/1732/27-3-2004 ΥΑ	30
Άρθρο 4 παρ.1 Ν. 3655/2008	30
Άρθρο 4 παρ.3 Ν. 3655/2008	31
Ν. 4254/2014 άρθρο πρώτο υποπ.ΙΑ.8- σε συνδ. με άρθρα 6 και 7 Ν. 2768/1999 (ΦΕΚ 273 Α`) και 79 Ν. 3918/2011.	31
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.)	32
Σύσταση και σκοπός	32
Άρθρο 1 και 12 Ν. 4169/1961 (Α'81).....	32
Άρθρο 1 παρ.1, 3 και 4 Ν. 2458/1997 (Α'15).....	32
Άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 2458/1997 (Α'15).....	32
Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.).....	32
Σύσταση και σκοπός	32
Άρθρο 1 ν. 2676/1999 ΦΕΚ Α'1	32
Άρθρο 2 ν. 2676/1999.....	32
Άρθρο 12 Ν.3655/2008.....	33
Άρθρο 7 παρ.1 Ν. 3655/2008 σε συνδ. με.....	33
άρθρο 12 του ν. 1654/1986 (ΦΕΚ177 Α`)	33
Άρθρο 8 παρ.1 Ν. 3655/2008	33
Άρθρο 9 παρ.1 Ν. 3655/2008	33
Άρθρο 11 παρ.1 Ν. 3655/2008.....	33
Άρθρο 20 Ν. 3655/2008.....	33
Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ).....	34
Άρθρο 25 παρ.1 Ν. 3655/2008	34
Άρθρο 26 Ν. 3655/2008.....	34
Άρθρο 25 παρ.2 Ν. 3655/2008.....	34
Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ - ΜΜΕ)	38
Άρθρο 39 παρ.1 Ν. 3655/2008	38
Άρθρο 40 Ν. 3655/2008.....	38
Άρθρο 39 παρ.2 Ν. 3655/2008	38
Άρθρο 39 παρ.3 Ν. 3655/2008	38
Ασφάλιση του προσωπικού της Τράπεζας της Ελλάδος.....	41
Άρθρο 64 Ν. 3863/2010	41
II. ΦΟΡΕΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	42
Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.)	42
Σύσταση – Σκοπός.....	42
Άρθρο 35 παρ.1 Ν. 4052/2012	42
Άρθρο 35 παρ.2 Ν. 4052/2012	42
Άρθρο 36 παρ.1 Ν. 4052/2012 σε συνδ. με άρθρο 6 Ν. 3029/2002	42
Άρθρο 36 παρ.1 Ν. 4052/2012 σε συνδ. με άρθρο 58 Ν. 3655/2008	42
Άρθρο 36 παρ.1 Ν. 4052/2012 σε συνδ. με άρθρο 14 Ν. 2676/1999	43

Άρθρο 36 παρ.1 Ν. 4052/2012 σε συνδ. με άρθρο 60 Ν.3371/2005 ΦΕΚ Α 178/14.7.2005.....	43
Ν. 4052/2012 σε συνδ. με άρθρο 70 Ν.3655/2008.....	43
Άρθρο 36 παρ.1εδ. τελευταίο Ν. 4052/2012	43
Άρθρο 52 Ν. 3655/2008	44
Άρθρο 65 παρ. 2 περ. α Ν.3863/2010	44
Άρθρο 44 παρ.3 περ. α Ν. 3996/2011	44
Άρθρο 58 παρ.2 Ν. 3655/2008	44
Άρθρο 84 παρ.1 Ν. 3655/2008 σε συνδ. με άρθρο 87 Ν. 3655/2008.....	46
Άρθρο 70 παρ.2 περ. Α β-ε Ν. 3655/2008	46
Άρθρο 36 παρ. 3 Ν. 4052/2012	47
Άρθρο 36 παρ. 4 Ν. 4052/2012	47
Άρθρο 2 υποπαρ. Ε.2.παρ.2 Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α 94)	47
Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης	48
Άρθρο 7 Ν.3029/2002.....	48
Άρθρο 7παρ.7 Ν. 3029/2002 όπως το δεύτερο εδάφιο προστέθηκε με την παρ.1 άρθρου 108 (άρθρο 4 Οδηγ. 2010/78/ΕΕ) Ν.4099/2012, ΦΕΚ Α 250	50
III. ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	52
Ταμείο Πρόνοιας Ιδιωτικού Τομέα (ΤΑΠΙΤ).....	52
Άρθρο 104 παρ.1 Ν. 3655/2008	52
Άρθρο 105 Ν. 3655/2008.....	52
Άρθρο 104 παρ.2 Ν. 3655/2008	53
Άρθρο 94 Ν. 3655/2008 όπως η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.1 του άρθρου 4 του Ν.4142/2013 (ΦΕΚ Α 83 9.4.2013)	54
Κλάδος Πρόνοιας του ΤΑΥΤΕΚΩ	54
Άρθρο 70 παρ.2 σε συνδ με 71 περ. β Ν. 3655/2008.....	54
Άρθρο 70 παρ.2 περ. Β Ν. 3655/2008	54
Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ)	55
Β.Δ. 3/13-7-1936	55
Άρθρο 115 παρ. 1 Ν. 3655/2008	55
Άρθρο 115 παρ.1 εδ. τελευταίο Ν. 3655/2008	56
Εδάφιο που προστέθηκε στην παρ.1 άρθρου 115 Ν. 3655/2008 με την παρ.3α του άρθρου 20 του Ν.3846/2010 (ΦΕΚ Α 66/11-5-2010).	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄. - ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Φ.Κ.Α.	57
I. ΕΠΟΠΤΕΙΑ	57
Εποπτεία Ασφαλιστικών Οργανισμών	57
Άρθρο Μόνο Π.Δ. 368/1997	57
Κυβερνητικός Επίτροπος.....	57
Άρθρο 138 παρ.2 Ν.4052/2012	57
Άρθρο 77 παρ.7 περ.γ του ν. 3996/2011 σε συνδ. με τελευταίο εδάφιο παρ.2 άρθρο138 Ν.4052/2012.....	57
Άρθρο 135 παρ.1-5 Ν. 3655/2008	58
Έλεγχος των φορέων κοινωνικής ασφάλισης	59
Άρθρο 84 Ν. 2084/1992.....	59
II. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	60
Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.)	60

Άρθρο 23 παρ. 7 περ. Α Ν. 3232/2004 όπως το στοιχ ε' αντικ. με άρθρ. 32 παρ.5 Ν.3863/2010	60
Συντονιστικό Συμβούλιο Παροχών Υγείας (ΣΥ.Σ.Π.Υ.)	61
Άρθρο 32 παρ.1 Ν.3863/2010, όπως η περ. β αντικ. με την άρθρο 31 παρ.1 Ν.3918/2011, ΦΕΚ Α 31	61
Άρθρο 32 παρ.2 Ν.3863/2010 όπως η περίπτωση α' αντικατ.με άρθρο 31 παρ.1 Ν.3918/2011 και η περ. στ` προστέθηκε με το άρθρο 24 παρ. 3β Ν.3965/2011, ΦΕΚ Α 113	61
Δευτεροβάθμια Ειδική Υγειονομική Επιτροπή	63
Άρθρο 32 παρ.6 Ν.3863/2010	63
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης	65
Άρθρο 74 Ν. 2084/1992	65
Εθνική Αναλογιστική Αρχή.....	67
Σύσταση -λειτουργία	67
Άρθρο 9 παρ.1 και 2 Ν. 3029/2002	67
Άρθρο 9 παρ.3- 4 Ν. 3029/2002	67
Άρθρο 9 παρ. 5 εδ. πρώτο Ν. 3029/2002	67
Άρθρο 9 παρ.6-12 Ν. 3029/2002	67
Άρθρο 9 παρ.14 Ν. 3029/2002	69
Άρθρο 10 παρ.1 Ν. 3029/2002	69
Νέα διάταξη	70
Αρμοδιότητες Ε.Α.Α.	70
Άρθρο 9 παρ.15 στοιχ α-η Ν. 3029/2002	70
Άρθρο 9 παρ.15 στοιχ.θ Ν. 3029/2002 όπως αντικ. με άρθρο 127 παρ.3 Ν.4199/2013, ΦΕΚ Α 216.	74
Άρθρο 9 παρ.15 στοιχ.ι Ν. 3029/2002	75
Άρθρο 9 παρ.17 στοιχ.θ Ν. 3029/2002	75
III. ΟΡΓΑΝΑ Φ.Κ.Α.	75
Σύνθεση και συγκρότηση Συλλογικών Οργάνων των ΦΚΑ.....	75
Άρθρο 20 παρ. 1 Ν. 1539/1985	75
Άρθρο 20 παρ. 2 Ν. 1539/1985	75
Άρθρο 20 παρ.6 Ν.2556/1997 Α 270	76
Άρθρο 20 παρ. 3 Ν. 1539/1985	76
Προσόντα και υποχρεώσεις Προέδρων και Μελών Διοικητικών Συμβουλίων	76
Άρθρο 23 παρ. 1 Ν. 3232/2004	76
Άρθρο 23 παρ. 2 Ν. 3232/2004	76
Άρθρο 23 παρ. 3 Ν. 3232/2004	77
Άρθρο 43 παρ.1 Ν.3518/2006 (Α' 272)	77
Άρθρο 33 παρ. 2 Ν. 1759/1988	78
Άρθρο 23 παρ. 4 Ν. 3232/2004	78
Άρθρο 23 παρ. 5 Ν. 3232/2004	78
Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων.....	78
Άρθρο 29 παρ. 2 του Ν. 1199/1981	78
Συντονιστές Διοίκησης.....	79
Άρθρο 79 παρ. 1 Ν. 2084/1992	79
Άρθρο 79 παρ. 2 Ν. 2084/1992	79
Άρθρο 79 παρ. 3 εδ. πρώτο Ν. 2084/1992	79

Άρθρο 79 παρ. 5 Ν. 2084/1992	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' - ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ.....	80
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	80
Επενδυτικές αποφάσεις για την αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Φ.Κ.Α.....	80
Άρθρο 1 παρ.2 Ν. 3586/2007	80
Άρθρο 1 παρ. 3 Ν. 3586/2007	80
Επενδύσεις διαθεσίμων.....	81
Άρθρο 2 Ν. 3586/2007	81
Επενδύσεις διαθεσίμων σε κινητές αξίες που διενεργούνται χωρίς όρια	81
Άρθρο 3 παρ.1 Ν. 3586/2007 όπως αντικ. με άρθρο 32 παρ.2β Ν.3986/2011, ΦΕΚ Α 152/1.7.2011.	81
Άρθρο 3 παρ. 3 Ν. 3586/2007 όπως αντικατ. με το άρθρο 45 παρ.1 Ν.3863/2010	82
Επενδύσεις διαθεσίμων σε περιουσιακά στοιχεία που διενεργούνται με προϋποθέσεις και όρια.....	82
Άρθρο 4 παρ.1 Ν. 3586/2007	82
Άρθρο 4 παρ.2 Ν. 3586/2007	83
Άρθρο 4 παρ.3 Ν. 3586/2007 όπως είχε αντικ με παρ.Α άρθρου 46 Ν.3863/2010 και αντικ. με παρ.4 άρθ.79 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170.....	83
Άρθρο 4 παρ.4 Ν. 3586/2007	84
Άρθρο 4 παρ. 6 Ν. 3586/2007.....	84
Άρθρο 4 παρ.7 Ν. 3586/2007	84
Άρθρο 4 παρ.8 και 9 Ν. 3586/2007 όπως αντικ. με παρ. Γ άρθρ. 46 Ν. 3863/2010.	84
Άρθρο 4 παρ.10 και 11 Ν. 3586/2007	85
Άρθρο 4 παρ.13 Ν. 3586/2007 όπως προστέθηκε με την παρ.Δ άρθρου 46 Ν.3863/2010.	86
Διαδικασία διενέργειας επενδύσεων σε κινητές αξίες	86
Άρθρο 5 Ν. 3586/2007 όπως αντικ. με την παρ. Α άρθρου 46 Ν.3863/2010. ..	86
Άρθρο 79 παρ.5 Ν.3996/2011	87
Διαδικασίες διενέργειας επενδύσεων σε ακίνητα	88
Άρθρο 6 Ν. 3586/2007	88
Άρθρο 6 παρ.3 Ν. 3586/2007 όπως αντικ. με άρθρο 48 του Ν.3863/2010 (ΦΕΚ Α 115 15.7.2010	88
Ανάθεση έργων και εργασιών αξιοποίησης ακινήτων	90
Άρθρο 10 του ν. 3586/2007 όπως αντικ. με άρθρο 49 Ν.3863/2010	90
Άρθρο 10 παρ. 8 ν. 3586/2007 όπως αντικ. με άρθρο 52 Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α'88).....	93
Τήρηση στοιχείων επενδύσεων	94
Άρθρο 11 Ν. 3586/2007 όπως αντικ. με το άρθρο 50 Ν. 3863/2010.....	94
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.....	95
Άρθρο 13 Ν. 3586/2007 όπως αντικ. με άρθρο 51 Ν. 3863/2010	95
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ. - ΑΣΦΑΛΙΣΗ -ΕΣΟΔΑ	97
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' - ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	97
Ι. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΦΚΑ	97
Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ)	97

Άρθρο 153 Ν. 3655/2008.....	97
Άρθρο 153 παρ.4 εδ. πρώτο Ν. 3655/2008 σε συνδ. με άρθρο 62 παρ.8 Ν. 3518/2006.....	98
Παράλληλη ασφάλιση	98
Άρθρο 39 παρ. 1 Ν. 2084/1992.....	98
Άρθρο 39 παρ. 2 Ν. 2084/1992 όπως αντικ. με την παρ.1 άρθρ.16 Ν.2556/1997 Α 270/24.12.1997	98
Άρθρο 39 παρ. 2 Ν. 2084/1992 , εδάφια που προστέθηκαν με το άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΑ.1 Ν.4254/2014 ΦΕΚ Α 85/7.4.2014	99
Άρθρο 18 παρ.3α Ν.3863/2010	99
Άρθρο 21 παρ.6 Ν.3863/2010	100
Άρθρο 11 Ν 4075/12.....	100
Προαιρετική συνέχιση ασφάλισης.	100
Άρθρο 42 παρ. 1 - 8 Ν. 2084/1992.....	100
Άρθρο 26 περ. ζ και η Ν. 4075/2012	101
Ασφάλιση για παροχές ασθενείας σε είδος	102
Νέα διάταξη με βάση το άρθρο 18 παρ.1 α του Ν. 3918/2011 σε συνδ με άρθρο 3 του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας του ΕΟΠΥΥ	102
II. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	103
Κοινωνική ασφάλιση μερικώς απασχολούμενων.....	103
Άρθρο 38 παρ.1	103
του Ν. 1892/1990.....	103
Άρθρο 38 παρ. 5 του Ν. 1892/1990.....	103
Άρθρο 39 παρ.1 – 7 Ν . 1892/90.....	103
Αμοιβή και παρακράτηση εισφορών περιστασιακά απασχολούμενων	105
Άρθρο 20 Ν. 3863/2010 όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ. 8Α άρθρου 76 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170 και αντικ. με το άρθρο 20 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.....	105
Άρθρο 6 του Ν.4225/2014 (ΦΕΚ Α` 2/07/01/2014)	107
Άρθρο 20 παρ.2 Ν. 3863/2010	107
Άρθρο 20 παρ.3 Ν. 3863/2010	107
Προσωρινά Απασχολούμενοι	108
Άρθρο 124 Ν. 4052/2012, παρ.1 εδ. πρώτο όπως αντικατ . με το άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΑ.4 Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α 85/ 7.4.2014.	108
Άρθρο 124 Ν. 4052/2012 παρ.3 όπως αντικατ. με το άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΑ.4 περ.5 Ν.4254/2014.	109
Άρθρο 126 Ν. 4052/2012.....	109
III. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΑΝΕΡΓΩΝ	110
Άνεργοι ηλικίας μέχρι 29 ετών	110
Άρθρο 18 Ν.2639/98.....	110
Άνεργοι ηλικίας από 29 – 55 ετών	111
Άρθρο 5 παρ.4 Ν. 2768/99	111
Άνεργοι ηλικίας άνω των 55 ετών	112
Άρθρο 10 παρ.1-3 Ν.2434/96, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 παρ. 4 στοιχ. γ' εδαφ. δεύτερο του Ν.2768/1999 και το άρθρο 18 παρ.5 του Ν.3144/03.....	112
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄. - ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ – ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	113

Αναγνώριση πλασματικού χρόνου για συμπλήρωση προϋποθέσεων για σύνταξη	113
Άρθρο 40 του Ν. 2084/1992, όπως αντικατ. με την παρ. 18 άρθρου 10 του Ν. 3863/2010, και αντικ. εκ νέου με το άρθρο 40 του Ν. 3996/2011	113
Άρθρο 40 του ν. 2084/1992, όπως αντικ. εκ νέου με το άρθρο 40 του Ν. 3996/2011 παρ.7 εδ τρίτο όπως προστέθηκε με το άρθρο 21 Ν. 4224/2013, όπως αυτό αντικ. με άρθρο 59 Ν. 4277/2014 και τροπ. με άρθρο 92 παρ.1 Ν.4313/2014	121
Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010, καθώς και από 1.1.2011 με προϋποθέσεις που δεν τροποποιούνται με το άρθρου 10 του ν. 3863/2010	121
Άρθρο 40 του Ν. 2084/1992, όπως η παρ.1 αντικ. από την παρ.1 άρθρ.5 Ν.2335/1995 (Α 185)και ίσχυε έως την αντικ. από παρ. 18 άρθρου 10 Ν. 3863/2010.	121
Άρθρο 40 παρ.2 του Ν. 2084/1992, όπως ίσχυε έως την αντικατ. από παρ. 18 άρθρου 10 Ν. 3863/2010	121
Άρθρο 40 παρ. 2 εδ. τρίτο Ν. 2084/1992, όπως αντικατ. από άρθρο 5 παρ.2 Ν.2335/1995 (Α 185) και ίσχυε έως την αντικατ. από παρ. 18 άρθρου 10 Ν. 3863/2010.	122
Άρθρο 40 παρ. 2 εδ. πέμπτο Ν. 2084/1992, όπως προστέθηκε από άρθρο 5 παρ.3 Ν.2335/1995 (Α 185) και ίσχυε έως την αντικατ. από παρ. 18 άρθρου 10 Ν. 3863/2010	122
Παρ.3 άρθρου 40 του ν. 2084/1992, όπως αντικ. από άρθρ.5 παρ.4 Ν.2335/1995 (Α 185)και ίσχυε έως την αντικατ. από παρ. 18 άρθρου 10 Ν. 3863/2010.	123
Αναγνώριση Πλασματικού χρόνου παιδιών	123
Άρθρο 4 παρ. 7 Ν. 3029/2002, όπως αντικ.με άρθρο 141 παρ.1 Ν.3655/2008, και άρθρο 39 Ν. 3996/2011	123
Άρθρο 39 παρ.2 Ν. 3996/2011	125
Άρθρο 141, του ν. 3655/2008, όπως ίσχυε μέχρι την αντικατάστασή του από το άρθρο 39 Ν. 3996/2011	125
Αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας	127
Άρθρο 1 παρ. 1 Ν. 1358/1983	127
Άρθρο 1 παρ. 1 στοιχ. β' Ν. 1358/83, όπως αντικ. με το άρθρο 23 παρ. 1 Ν. 1539/1985	128
Άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 1358/83	128
Διατάξεις που προστέθηκαν με την παρ. 7 του άρθρου 23 του Ν. 1539/1985 (Α' 64	129
Άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 1358/1985	129
Άρθρο 1 παρ. 4 Ν. 1358/1983 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 1 Ν. 1759/88	129
Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας από συνταξιούχους	130
Άρθρο 3 παρ 1 του Ν. 1358/83 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 5 του Ν.1759/1988 (Α' 50)	130
Άρθρο 3 παρ 3 του Ν. 1358/83	131
Άρθρο 4 ν. 1358/1983 σε συνδ με άρθρ. 7 παρ. 9 & 13 Ν. 3232/2004	132
Τρόπος αναγνώρισης και εξαγοράς	132

Άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 1358/83.....	132
Άρθρο 2 παρ. 2 Ν. 1358/83.....	133
Άρθρο 2 παρ. 3 Ν. 1358/83.....	133
Άρθρο 2 παρ. 4 Ν. 1358/83, όπως αντικ. με την παρ.4 άρθρ.12 Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α 48/12.2.2004.....	134
Άρθρο 2 παρ. 5 Ν. 1358/83, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 23 του Ν. 1539/1985 (Α 64).....	134
Άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 1358/83.....	135
Αναγνώριση χρόνου θητείας αντιρρησιών συνείδησης.....	135
Άρθρο 26 Ν. 4331/2015.....	135
Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης βάσει ειδικών διατάξεων	135
Νέα διάταξη	135
Προγράμματα εθελουσίας εξόδου	136
Άρθρο 26 παρ.1 Ν. 3863/2010	136
Αναγνώριση χρόνου στα ΒΑΕ.....	137
Άρθρο 17 παρ.1 πρώτο εδάφιο Ν. 3863/2010	137
Άρθρο 17 παρ.1 εδάφια δεύτερο & τρίτο Ν. 3863/2010 όπως αντικ με άρθρο 31 του Ν. 4075/2012.....	137
Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης πριν τη συνταξιοδότηση	138
Άρθρο 47 Ν.2676/1999 (ΦΕΚ 1 Α') όπως αντικ. με το άρθρο 15 του Ν.3846/2010 (ΦΕΚ Α 66 /11-05-2010).....	138
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄. - ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΦΚΑ	139
Ι. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	139
Ποσοστά και βάση υπολογισμού εισφορών στους φορείς κύριας ασφάλισης...	139
Άρθρο 22 παρ. 1 Ν. 2084/1992	139
Άρθρο 22 παρ. 2 Ν. 2084/1992 όπως η περ.α` αντικ.με την παρ.1 άρθρ.13 Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α 48/12.2.2004	140
Υποπαρ. ΙΑ.6 παρ.1 του Ν.4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12-11-2012)	140
Άρθρο 22 παρ. 3 Ν. 2084/1992 όπως το τρίτο εδάφιο προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου 19 του Ν.2150/1993 (ΦΕΚ Α 98).....	140
Άρθρο 22 παρ. 4 Ν. 2084/1992	141
Εισφορά πρόωρης συνταξιοδότησης και επαγγελματικού κινδύνου.....	141
Άρθρο 23 παρ 1 Ν. 2084/1992	141
Άρθρο 4 παρ. 1 Ν. 4075/2012	142
Άρθρο 23 παρ 4 Ν. 2084/1992.....	142
Ασφαλιστικές εισφορές για επικουρική ασφάλιση	143
Άρθρο 5 Ν. 4225/2014.....	143
Χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης	144
Άρθρο 37 ν 3863/2010.....	144
ΙΙ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	144
Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ)	144
Άρθρο 149 παρ.1 και 2 ν. 3655/2008 (ΦΕΚ Α 58/3.4.2008).....	144
Άρθρο 149 παρ.3 ν. 3655/2008 (ΦΕΚ Α 58/3.4.2008).....	145
Άρθρο 149 παρ. 4 ν. 3655/2008, όπως αντικ. με την παρ. 3 άρθρου 45 Ν.3863/2010, ΦΕΚ Α 115/15.7.2010.	145
Άρθρο 149 παρ. 5 & 6 Ν. 3655/2008.....	145

Άρθρο 38 Ν. 3863/2010. Παρ.1, όπως το δεύτερο εδάφιο αντικατ. με την υποπαρ.10 παρ.Β' του άρθρου 138 του Ν.4052/2012	146
Άρθρο 44 παρ.13 Ν.3986/2011, ΦΕΚ Α 152/1.7.2011	146
Κοινωνικοί Πόροι υπέρ ΑΚΑΓΕ	147
Άρθρο 150 παρ.1 Ν. 3655 /08 (ΦΕΚ Α 58/3.4.2008)	147
Άρθρο 150 παρ.3 Ν.3655/2008,ΦΕΚ Α 58/3.4.2008	153
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄. - ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ	153
Ηλεκτρονική διασύνδεση και μείωση γραφειοκρατικών διαδικασιών	153
Άρθρο 18 Ν. 3996/2011.....	153
Πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»	154
Υποπαρ. ΙΑ.3.: Ν.4152/2013 (Α΄107)	154
Άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 29502/85/2014 (ΦΕΚ Β΄ 2390) απόφασης Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας	154
Άρθρο 55 παρ.5 Ν.4310/2014, ΦΕΚ Α 258	155
Μέτρα κατά της εισφοροδιαφυγής.....	155
Άρθρο 151 παρ.1 Ν.3655/2008 σε συνδ. με άρθρο 1 Ν.3996/2011.....	155
Τελευταία εδάφια της παραγράφου 1 άρθρου 151 παρ.1 Ν.3655/2008 όπως προστέθηκαν με την παρ.1 άρθρου 31 Ν.3996/2011	156
Άρθρο 33 παρ.2-8 Ν. 3863/2010	156
Τυποποίηση και χρήση δελτίων ελέγχου	159
Άρθρο 16 Ν. 3996/2011 παρ. 1 όπως αντικ. με άρθρο 20 παρ.2 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88	159
Έλεγχος τήρησης της ασφαλιστικής νομοθεσίας για την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας	159
Άρθρο 25 Ν. 3996/2011.....	159
Υπ' αριθμ.. 18724/52 (ΦΕΚ Β 1551/12-6-2014 απόφαση ΥΠΕΚΑΠ.....	160
Άρθρο 25 παρ.3-8 Ν. 3996/2011	160
Κοινοποίηση πράξεων	162
Άρθρο 27 Ν. 3996/2011.....	162
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄. - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΦΚΑ.....	162
Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.).....	162
Άρθρο 101 παρ.1,2,4, 5,6,10,11 Ν.. 4172/2013 (ΦΕΚ Α΄167)	162
Συμψηφισμός οφειλών προς ΦΚΑ με απαιτήσεις οφειλετών έναντι του Δημοσίου	167
Υποπαρ. ΙΑ.2 παρ.1 του άρθρου πρώτου του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ Α΄ 85), όπως το τελ. εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 55 παρ. 5 Ν.4305/2014, ΦΕΚ Α 237	167
Υποπαρ. ΙΑ.2 παρ.2 του άρθρου πρώτου του νόμου 4254/2014 (ΦΕΚ Α΄ 85),	168
Δικαιώματα Φ.Κ.Α. μετά την υπαγωγή	168
οφειλετών σε ρύθμιση	168
Άρθρο 18 Ν. 4331/2015.....	168
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄. - ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΦΚΑ.....	170
Παραγραφή απαιτήσεων υπέρ των ΦΚΑ.	170
Άρθρο 137 περ. Α παρ.1 Ν. 3655/2008	170
Υποπαρ.ΙΑ.6. παρ.2 –Ν.4093/2012.....	171
Άρθρο 137 περ. Α παρ.2 Ν. 3655/2008	171

Άρθρο 137 περ. Α παρ.3 Ν. 3655/2008	172
Παραγραφή απαιτήσεων κατά των ΦΚΑ	173
Άρθρο 137 περ. Β Ν. 3655/2008.....	173
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ. - ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ -ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	176
Ι. ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ.....	176
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄. ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΠΟ 2011 (Ν. 3863/2010)	
.....	176
Λογιστικός διαχωρισμός προνοιακών - ασφαλιστικών παροχών	176
Άρθρο 39 Ν. 3863/2010	176
Εγγυήσεις - Εννοιολογικοί προσδιορισμοί	177
Ν. 3863/2010 Άρθρο 1 παρ.1-3	177
Βασική σύνταξη	177
Άρθρο 2 Ν. 3863/2010.....	177
Αναλογικό ποσό σύνταξης ασφαλισμένων από 1.1.2011 και εφεξής	181
Άρθρο 3 Ν. 3863/2010.....	181
Αναλογικό ποσό σύνταξης ασφαλισμένων πριν από την 1.1.2011	184
Άρθρο 4 Ν. 3863/2010.....	184
Αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης από 1.1.2013.....	186
Ν. 4093/2012 υποπαρ. ΙΑ.4.	186
Αναπροσαρμογή συντάξεων και ορίων ηλικίας	188
Άρθρο 11 παρ.1 Ν. 3863 /2010 όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 10 άρθρου 2 Ν.4024/2011,ΦΕΚ Α 226/27.10.2011.....	188
Άρθρο 11 παρ.2 Ν. 3863 /2010.....	188
Άρθρο 11 παρ.3 Ν. 3863 /2010.....	188
Ποσοστό μείωσης των συντάξεων με μειωμένο όριο ηλικίας	189
Άρθρο 145 παρ. 3 Ν. 3655/08	189
Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης	190
Άρθρο 46 Ν. 2676/1999.....	190
Προσωρινή σύνταξη	190
Άρθρο 38.....	190
Ν. 3996/2011	190
Έναρξη καταβολής σύνταξης σε οφειλέτη	193
Άρθρο 61 παρ.1 Ν. 3863/2010	193
Άρθρο 61 Ν. 3863/2010 όπως οι παρ. 2 και 3 είχαν αντικατα-σταθεί με το άρθρο 43 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170, και αντικατα-στάθηκαν με το άρθρο 38 παρ.1 Ν.4331/2015, ΦΕΚ Α 69/2.7.2015	194
Άρθρο 61 παρ.4 Ν.3863/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 32 παρ.3 του Ν.4075/2012 και η περ.α καταργήθηκε με το άρθρο 38 παρ.2 και 3 Ν.4331/2015, ΦΕΚ Α 69	194
Άρθρο 68 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88.....	194
Πληρωμή συντάξεων, βοηθημάτων και παροχών μέσω τραπεζικού συστήματος	
.....	195
Νέα διάταξη με βάση το άρθρο 1 παρ. 1 & 5 Ν.2303/1995, όπως αντικ. με άρθρ.15 Ν. 2837/2000.....	195
Άρθρο 13 παρ.9 εδ.α΄ του Ν.2703/99 σε συνδ.με: άρθρο 32 παρ.10 Ν.3232/2004, άρθρο 19 παρ.1 Ν.2972/2001 και άρθρο 16 παρ.4 Ν.3232/2004	195

Άρθρο 13 παρ.9 εδ. β' του ν.2703/99 όπως προστέθηκε με το άρθρ.18 παρ.2 Ν. 2972/01.....	196
Άρθρο 13 παρ. 10 του Ν.2703/99 σε συνδ. με άρθρο 32 παρ.10 Ν.3232/2004 και άρθρο 81 παρ.1 Ν.3996/2011	196
Προϋποθέσεις απονομής δεύτερης σύνταξης	196
Άρθρο 28 παρ.2 Α.Ν. 1846/1951 όπως αντικαταστάθηκε με την περ.2 παρ.1 άρθρου 27 Ν. 1902/1990, όπως αυτή τροποποιήθηκε διαδοχικά με τις παρ. 9 και 10 άρθρου 47 Ν. 2084/1992, παρ.6 άρθρου 19 Ν.2150/1993 και με την παρ. 14 άρθρου 10 Ν. 3863/2010 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 παρ.5 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011	196
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ. - ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ.....	198
Συνταξιοδότηση ασφαλισμένων με βαριές αναπηρίες.....	198
Άρθρο 1 παρ.1-3 Ν. 612/1977	198
Άρθρ. 5 παρ.7 εδ. πρώτο Ν.3232/2004	198
Άρθρο 1 παρ.4 Ν. 612/77	199
Άρθρο 1 παρ.5 Ν. 612/77 όπως προστέθηκε με το άρθρο 29 παρ.3 του Ν. 1759/1988 (Α' 50).....	199
Άρθρο 24 παρ. 1 του Ν.1968/1991, ΦΕΚ Α 150	199
Νέα διάταξη	199
Άρθρο 40 παρ. 8 Ν.1902/1990 (ΦΕΚ Α 138).....	199
Άρθρο 16 παρ. 3 Ν. 2227/1994 (Α' 129).....	200
Άρθρο 2 παρ.2 Ν.3075/2002 (Α' 297) όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ.3 άρθρ.5 Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α 48	200
Άρθρο 5 παρ. 1 Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α 48/12.2.2004	200
Άρθρο 61 παρ. 4 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272/21.12.2006,	200
Άρθρο 37 παρ.4 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170/5.8.2011	201
Άρθρο 27 παρ.5 Ν.1759/88	201
Συνταξιοδότηση γονέων, αδελφών και συζύγων αναπήρων	201
Άρθρο 5 παρ.4 Ν. 3232/04 όπως είχε τροποποιηθεί και αντικατασταθεί με τις παρ.6 άρθρου 61 Ν.3518/2006, παρ.6 άρθρου 53 Ν.3518/2006, άρθρο 140 Ν. 3655/2008 και αντικαταστάθηκε με την παρ.1 άρθρου 37 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011.....	201
Συνταξιοδότηση τέκνων ορφανών από δύο γονείς	205
Άρθρο 5 παρ.5 Ν.3232/04, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 παρ.3 του Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α 89/11.4.2012) ως προς το ποσοστό "67%" αντί του "80%"	205
Άρθρο 6 παρ. 4 Ν. 2335/1995	207
Ηλικία για σύνταξη σε παιδιά, αδέρφια, εγγονούς προγόνους λόγω θανάτου σε λοιπούς φορείς.....	207
Άρθρο 19 Ν.997/79 όπως είχε τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με το άρθρο 51 του Ν.1140/1981 (Α 68), αντικαταστάθηκε με το άρθρ.19 Ν.2556/1997, Α 270, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 61 παρ.1 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272/21.12.2006	207
Άρθρο 20 παρ.1 Ν. 2556/1997, εδ. που προστέθηκε με άρθρο 26 παρ.5 του Ν.4075/2012	208
Σύνταξη παθόντων από τρομοκρατικές πράξεις.....	208
Άρθρο 2 παρ.1 Ν. 1977/91	208

Άρθρο 2 παρ.2 ν. 1977/91, όπως το δεύτερο εδάφιο αντικατ. με το άρθρο 2 του Ν. 2129/1993 (ΦΕΚ Α 57)	209
Εδάφιο που είχε προστεθεί στην παρ.2 με την παρ. 16 του άρθρου 20 του Ν. 2084/1992 (Α` 165) και αντικατ. με το άρθρο 6 παρ. 4 του Ν. 2227/1994 (Α` 129)	209
Εδάφιο που προστέθηκε στην παρ.2 με το άρθρο 10 του Ν. 2163/1993 (ΦΕΚ Α 125)	209
Άρθρο 2 παρ.4 ν. 1977/1991, όπως το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 2227/1994 (Α` 129).....	210
Άρθρο 2 παρ. 5- 9 Ν. 1977/91	210
Άρθρο 5 παρ.2 της από 29.8.2007 ΠΥΣ, ΦΕΚ Α 205/29.8.2007, η οποία κυρώθηκε με το Ν.3624/2007, ΦΕΚ Α 289.....	211
Άρθρο 12 παρ.1-3 Ν. 2042/92	211
Σύνταξη διαζευγμένων	212
Άρθρο 4 παρ.1 Ν. 3232/04 εδ. πρώτο, όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ.3α άρθρου 37 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011 και αντικαταστάθηκε με την παρ.1 άρθρου 3 Ν.4002/2011, ΦΕΚ Α 180/22.8.2011.....	212
Άρθρο 4 παρ.1 Ν. 3232/04 στοιχ. γ' το οποίο είχε αντικατασταθεί με την παρ.3β άρθρου 37 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011 και αντικαταστάθηκε και πάλι με το άρθρο 3 παρ.2 του Ν.4002/2011.....	213
Άρθρο 4 παρ.1 Ν. 3232/04 στοιχείο ε', το οποίο είχε αντικατασταθεί με την παρ.3γ άρθρου 37 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011, και αντικαταστάθηκε και πάλι με το άρθρο 3 παρ.3 του Ν.4002/2011.....	213
Άρθρο 4 παρ.2 Ν. 3232/04, όπως είχε αντικ.με την παρ. 3δ άρθρου 37 Ν.3996/2011, και αντικατ. με άρθρ. 3 παρ.4 Ν.4002/2011,ΦΕΚ Α 180.....	213
Άρθρο 4 παρ. 3 Ν. 3232/04.....	214
Άρθρο 4 παρ.6-8 ν. 3232/04	214
Σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων	215
Άρθρο 31 Ν.4331/2015.....	215
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ.- ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	219
Ενιαίος Κανονισμός Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας	219
Άρθρο 16 παρ.1 Ν. 3846/2010	221
Όργανα βεβαίωσης της αναπηρίας.....	221
Άρθρο 6 Ν. 3863/2010 παρ.1 όπως αντικατ. με το άρθρο 2 Ν.4331/2015 (Α' 69)	221
Άρθρο 6 παρ. 2 Ν. 3863/2010, όπως το δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 63 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013, τροποπ. με άρθρο 23 παρ.2 εδάφ.β` Ν.3918/2011, ΦΕΚ Α 31 και το τελευταίο εδάφιο αντικατ. με άρθρο 41 Ν.4141/2013, ΦΕΚ Α 81	222
Άρθρο 76 παρ. 3 περ. β του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α' 88).....	224
Άρθρο 6 παρ. 5 Ν. 3863/2010, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 26 παρ.1 Ν.4038/2012,ΦΕΚ Α 14 και τροποποιηθεί με το άρθρο 27 παρ.4 Ν.4075/2012, ΦΕΚ Α 89, και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 61 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88 και η παρ.5β αντικατ. με το άρθρο 3 του Ν.4331/2015 (ΦΕΚ Α' 69).....	224
Άρθρο 6 παρ. 14 Ν.2556/97 όπως το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ.14 άρθρ.27 Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α 48/12.2.2004	227
Άρθρο 6 παρ.4 Ν. 3863/2010	227

Άρθρο 6 παρ. 6 Ν. 3863/2010.....	228
Άρθρο 6 παρ.7 Ν. 3863/2010, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 76 παρ. 2 του Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170 και αντικαταστάθηκε με τη παρ.2 του άρθρου 17 του Ν. 4058/2012 (ΦΕΚ Α'63/22/03/2012).....	228
Άρθρο 6 παρ.8 Ν. 3863/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 27 παρ.1 του Ν. 4075/2012 (ΦΕΚ Α 89/11.4.2012)	228
Άρθρο 6 παρ. 9 Ν. 3863/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 67 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.....	229
Οριστικοποίηση συντάξεων αναπηρίας	229
Άρθρο 11 παρ.1 Ν.4331/2015	229
Νέα διάταξη με βάση το άρθρο 18 Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. (απόφ.υπ' αριθμ. 57440/1938,Β` 33), όπως αυτό τροποπ. με την υπ` αριθ.33611/1.186 της 23/30 Απρ.1964 αποφ. Υπ. Εργασίας (Β` 159)	230
Άρθρο 11 παρ.2 Ν.4331/2015	230
Προϋπάρχουσα αναπηρία	231
Άρθρο 27 παρ. 5 περ.δ' του Ν. 1902/1990, όπως αντικ με άρθρο 10 Ν. 4331/2015	231
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ	231
Σύνταξη αιτία θανάτου	231
Άρθρο 62 του Ν. 2676/1999 (ΦΕΚ 1 Α`), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 3385/2005 (ΦΕΚ 210 Α`), και αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 13 παρ. 1 Ν. 3863/2010.	231
Άρθρο 13 παρ.2 Ν.3863/2010,	233
Άρθρο 13 παρ.4 Ν.3863/2010	233
Γενικοί όροι συνταξιοδότησης επιζώντος συζύγου	233
Άρθρο 12 Ν. 3863/2010.....	233
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ. - ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	234
Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ)	234
Άρθρο 38 παρ.2 Ν. 3863/2010, όπως τα ποσοστά των περιπτώσεων (β) έως και (η) αναπροσ. με άρθρο 44 παρ.10 Ν.3986/2011, ΦΕΚ Α 152	234
Άρθρο 38 παρ.3 Ν. 3863/2010.	235
Άρθρο 38 παρ.3 Ν. 3863/2010 περ.γ' όπως αντικ. με άρθρο 24 παρ.2α Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170	235
Άρθρο 38 παρ.3 Ν. 3863/2010 περ. δ' & ε'	235
Άρθρο 38 παρ.4 Ν. 3863/2010.	236
Άρθρο 44 παρ.11 και 12 Ν.3986/2011,ΦΕΚ Α 152.	236
Μείωση συντάξεων και εφάπαξ βοηθημάτων	238
Υποπαρ. ΙΑ.5 παρ.1 Ν.4093/2012.....	238
Τελευταίο εδάφιο όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.4 του άρθρου 34 του Ν. 4111/2013 ΦΕΚ Α 18.....	239
Παρακράτηση ή μείωση υπολογιζόμενη επί του αθροίσματος των συντάξεων .	239
Άρθρο 127 παρ.2 Ν.4199/2013,ΦΕΚ Α 216/11.10.2013	239
Σώρευση παροχών κοινωνικής ασφάλισης με παροχές από την αλλοδαπή	240
Άρθρο 7 παρ.3 Ν.2335/1995	240
Ανώτατο όριο συντάξεων	240
Άρθρο 4 παρ. 3 Ν. 1976/91 όπως αντικ. με άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 2042/92.....	240
Απασχόληση συνταξιούχων.....	242

Άρθρο 63 Ν.2676/99 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 άρθρου 16 Ν.3863/2010, ΦΕΚ Α 115/15.7.2010.	242
Άρθρο 63 παρ. 5 ν.2676/99 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 άρθρου 16 Ν.3863/2010 και τα εδάφια τρίτο και τέταρτο της παρ. 5 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 68 παρ.3 Ν.4316/2014,ΦΕΚ Α' 270/24.12.2014.....	244
Άρθρο 63 παρ. 6 ν.2676/99 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 άρθρου 16 Ν.3863/2010 και η περ. στ' προστέθηκε με την παράγραφο 2 άρθρου 42 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011, και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του Ν.4081/2012 (ΦΕΚ Α' 184/27.09.2012), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 3 άρθρου 41 Ν.4256/2014, ΦΕΚ Α 92/14.4.2014.....	245
Νέα διάταξη	246
Άρθρο 31 παρ.3 Ν. 3518/2006	246
Άρθρο 42 παρ. 1 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170	246
Άρθρο 56 παρ.5 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170	246
Άρθρο 63 παρ.7 Ν.2676/99 όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 άρθρου 42 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170 και ισχύει από τη δημοσίευση του ν.3863/2010.....	246
Νέα διάταξη με βάση τα άρθρα 10 παρ. 1 και 2 του Ν.3865/2010 (ΦΕΚ Α' 120/21.07.2010) και 16 παρ. 3 περ α και β Ν.3863/2010.....	247
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ΄. - ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ	248
Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ)	248
Άρθρο 20 παρ.1 Ν.2434/96 όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 24 Ν.2556/1997, ΦΕΚ Α' 270, και με την παρ.1 άρθρου 34 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170	248
Άρθρο 34 παρ.2 περ. α και β Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170/5.8.2011	253
Υποπαρ.ΙΑ.4 παρ.6 του άρθρου πρώτου του Ν.4093/2012,ΦΕΚ Α 222, όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 3 άρθρου 10 της από 19.11.2012 Π.Ν.Π. (ΦΕΚ Α 229) και στη συνέχεια με το άρθρο 15 της από 31.12.2012 Π.Ν.Π.,ΦΕΚ Α 256/31.12.2012,η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο ν.4147/2013,ΦΕΚ Α 98, και αντικ. με το άρθρο 8 παρ.1 Ν.4237/2014, ΦΕΚ Α 36	254
Επιδόματα, βοηθήματα ανικανότητας	254
Άρθρο 14 παρ.9 Ν.2556/97 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.20 άρθρ.22 Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α 48/12.2.2004	254
Άρθρο 33 παρ.5 Ν.3232/04	255
Εξωϊδρυματικό επίδομα τετραπληγίας -παραπληγίας	255
Άρθρο 42 Ν.1140/81.....	255
παρ.1 όπως το πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16, παρ.1 του Ν.2042/1992 (Α 75).....	255
Άρθρο 5 παρ.2 Ν. 3232/2004, ΦΕΚ Α 48, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 3 άρθρ. 61 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272.....	256
Άρθρο 61 παρ. 5 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272	256
Άρθρο 16 παρ.2 Ν. 2042/92	257
Άρθρο 21 παρ. 4 Ν. 1469/84 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 32 του Ν. 1876/1990 (ΦΕΚ Α 27).....	257
Άρθρο 6 παρ. 6 Ν.4051/2012,ΦΕΚ Α 40	257
Νέα διάταξη με βάση το άρθρο 9 παρ.7 ν. 2458/97.....	257
Επίδομα λόγω απολύτου αναπηρίας	257

Άρθρο 42 παρ.3 Ν.1140/81	257
Νέα διάταξη με βάση το	258
άρθρο 6 παρ. 6 Ν.4051/2012,ΦΕΚ Α 40/29.2.2012 και το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 42 παρ.3 Ν.1140/81	258
Άρθρο 9 παρ.7 Ν. 2458/97	258
Επίδομα αεροθεραπείας	258
Άρθρο 1 Α.Ν. 124/1967, όπως το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 1066/1980, ΦΕΚ Α 183, και συμπληρώθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 1276/1982, ΦΕΚ Α 100 και το άρθρο 59 παρ.5 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272. ...	258
Δώρα εορτών	260
Άρθρο πρώτο υποπαρ. ΙΑ.6 παρ.3 Ν.4093/12.....	260
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ΄. - ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟ 1.1.1993.....	260
Ι. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ.....	260
Άρθρο 43 Ν. 2084/1992	260
Ασφαλιστικές εισφορές για κύρια σύνταξη ασφαλισμένων από 1.1.1993	261
Άρθρο 22 παρ. 1 Ν. 2084/1992	261
Άρθρο 4 παρ. 4 εδ. τελευταίο ν. 3029/2002	261
Άρθρο 22 παρ. 2 Ν. 2084/1992, όπως η περ.α` αντικατ. με την παρ.1 άρθρ.13 Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α 48	262
Άρθρο 22 παρ. 3 Ν. 2084/1992 όπως συμπληρώθηκε με την παρ.1 του άρθρου 19 του Ν.2150/1993 (ΦΕΚ Α 98)	262
Άρθρο 22 παρ. 4 Ν. 2084/1992	263
Εισφορά πρόωρης συνταξιοδότησης και επαγγελματικού κινδύνου.	264
Άρθρο 23 παρ 1 Ν. 2084/1992	264
Άρθρο 23 παρ 2 Ν. 2084/1992	264
όπως αντικατ. από την παρ.2 άρθρ.4 Ν.2335/1995 (Α	264
185 σε συνδ. με παρ. 1 άρθρου 4 Ν. 4075/2012.....	264
Άρθρο 23 παρ 3 Ν. 2084/1992.....	264
Άρθρον 23 παρ 4 Ν. 2084/1992.....	265
Προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως λόγω γήρατος.....	265
Άρθρο 24 παρ 1 & 2 Ν. 2084/1992	265
Άρθρο 24 παρ 2 Ν. 2084/1992 σε συνδυασμό με άρθρο 145 παρ. 3 ν. 3655/2008	265
Άρθρο 24 παρ 3, 4,5 Ν. 2084/1992.....	265
Άρθρο 24 παρ 6 Ν. 2084/1992, όπως τροποπ. με την παρ.7α άρθρ.144 Ν.3655/2008,ΦΕΚ Α 58.	266
Παρ.17 περ.ε` άρθρου 10 Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α 115.....	267
Άρθρο 3 παρ. 1 Ν 3029/2002	267
Άρθρο 16 παρ 1 ν 3232/2004σε συνδυασμό με άρθρο 10 παρ.10 Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α 115/15.7.2010	268
Άρθρο 10 παρ.10 Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α 115/15.7.2010,	268
Νέα διάταξη σύμφωνα με την υποπαράγραφο ΙΑ.4 Ν.4093 /2012	269
Άρθρο 24 παρ 8 Ν. 2084/1992	269
Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας.....	269
Άρθρο 25 παρ. 1 & 2 Ν. 2084/1992	269

Άρθρο 25. παρ 3 Ν. 2084/1992 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 Ν.3863/2010	270
Σύνταξη λόγω εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος εκτός εργασίας	271
Άρθρο 26 . Ν. 2084/1992	271
Σύνταξη αιτία θανάτου	272
Άρθρο 27 Ν. 2084/1992 σε συνδυασμό με το άρθρο 62 του Ν. 2676/99 όπως ισχύει.....	272
Άρθρο 27 παρ. 3 Ν. 2084/1992.....	273
Παρ.1 άρθρ.4 Ν.3408/2005,ΦΕΚ Α 272/4.11.2005	273
Αποδοχές για τον υπολογισμό της σύνταξης λόγω γήρατος και αναπηρίας.....	274
Άρθρο 28 παρ.1 Ν. 2084/1992	274
Εδάφιο που προστέθηκε με την παρ.5 άρθρ.14 Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α 48/12.2.2004.....	275
Άρθρο 28 παρ.2 Ν. 2084/1992.....	275
Ποσό Σύνταξης	275
Άρθρο 29 παρ. 1 εδαφ. 1 & 2 Ν. 2084/1992, όπως το πρώτο εδάφιο αντικ. με άρθρ.145 παρ.2 Ν.3655/2008, ΦΕΚ Α 58 και το δεύτερο εδάφιο αντικ. με το άρθρο 44 παρ.8 Ν.3986/2011,ΦΕΚ Α 152	275
Νέα διάταξη με βάση την παρ.8α άρθρου 20 Ν.4019/2011, ΦΕΚ Α 216/30.9.2011	276
Άρθρο 25 παρ.3 Ν.3863/2010	276
Άρθρο 29 παρ. 1 εδαφ. 3, 4,5,6 Ν. 2084/1992	276
Άρθρο 29 παρ. 2 Ν. 2084/1992.....	277
Άρθρο 29. Παρ. 3 & 4 Ν. 2084/1992, όπως διαμορφώθηκε μετά τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 4 στοιχ. α' & β' Ν. 3029/2002.....	277
Άρθρο 16 παρ.2 Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α 48/12.2.2004	278
Άρθρο 3 παρ. 5 Ν. 3029/2002.....	278
Άρθρο 3 παρ. 6 Ν. 3029/2002.....	278
Άρθρο 3 παρ. 7 Ν. 3029/2002.....	279
Άρθρ.14 παρ.3 Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α 48/12.2.2004	279
Προσαύξηση της σύνταξης.....	279
Άρθρο 30 παρ. 1 Ν. 2084/1992	279
Άρθρο 30 παρ. 2 Ν. 2084/1992 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 26 παρ.2 του Ν.4075/2012.....	280
Υπολογισμός της σύνταξης λόγω θανάτου.	281
Άρθρο 31 παρ. 1 του Ν. 2084/1992 όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 3 παρ.2β Ν.3029/2002, ΦΕΚ Α 160/11.7.2002	281
II. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	282
Ασφαλιστικές εισφορές για την ασφάλιση ασθένειας	282
Άρθρο 35 παρ. 1 εδαφ. 1-4 Ν. 2084/1992	282
Άρθρο 35 παρ. 1 εδαφ. 5 Ν. 2084/1992, όπως αντικ. με την παρ.2 άρθρ.16 Ν.2556/1997 Α 270/24.12.1997	283
Άρθρο 19 παρ.1 α Ν. 3918/2011	283
Ν. 4254 (ΦΕΚ Α' 85/07/04/2014) Υποπαρ. ΙΑ.3 περ. Γ.....	283
Άρθρο 19 παρ.2 εδ. δεύτερο Ν. 3918/2011, όπως προστέθηκε με την παρ.4 άρθρου 72 Ν.3984/2011, ΦΕΚ Α 150/27.6.2011.....	284
Άρθρο 35 παρ. 3 Ν. 2084/1992	284

Άρθρο 35 παρ. 5 Ν. 2084/1992	284
Άρθρο 1 παρ.31 Ν.4334/2015, ΦΕΚ Α 80	284
Άρθρο 35 παρ. 6 Ν. 2084/1992 που προστέθηκε με το άρθρο 18 Ν.2521/1997, ΦΕΚ Α 174	285
Είδος και έκταση παροχών ασθενείας.	285
Άρθρο 36 Ν. 2084/1992	285
ΙΙΙ. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΓΙΑ ΕΦΑΠΑΞ ΒΟΗΘΗΜΑ.....	286
Ασφαλιστικές εισφορές για εφάπαξ βοήθημα	286
Άρθρο 37 Ν. 2084/1992	286
Προϋποθέσεις χορηγήσεως Εφάπαξ βοηθήματος - Ύψος παροχής.....	286
Άρθρο 38 παρ 1 Ν. 2084/1992.....	286
Εδάφιο που προστέθηκε με την παρ.5 άρθρ.16 Ν.2556/1997, ΦΕΚ Α 270.....	286
Εδάφιο που προστέθηκε με την παράγραφο 2α άρθρου 82 Ν.3996/2011	287
Άρθρον 38 παρ 2 Ν. 2084/1992, όπως αντικ.με την παρ.2 άρθρ.9 Ν.2335/1995 (Α 185).....	287
Νέα διάταξη με βάση την υπ' αριθμ. Φ.80000/οικ.26625/1319/2006 (ΦΕΚΒ 1772 6.12.2006) υπουργική απόφαση	287
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ' - ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ.....	288
Ασφάλιση ΕΤΕΑ	288
Άρθρο 37 Ν. 4052/2012.....	288
Χρόνος ασφάλισης ΕΤΕΑ.....	288
Άρθρο 40 Ν. 4052/2012	288
Οικονομικό σύστημα λειτουργίας ΕΤΕΑ	289
Άρθρο 39 Ν. 4052/2012, όπως αντικατ. με το άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΑ.2 . παρ.3 Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α 85	289
Προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεων στο ΕΤΕΑ - Συντάξιμες αποδοχές.....	289
Άρθρο 41 Ν. 4052/2012	289
Ποσό σύνταξης ΕΤΕΑ.....	290
Άρθρο 42 Ν. 4052/2012	290
Άρθρο 42 παρ.3 Ν. 4052/2012 όπως αντικατ. με άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΑ.2 . παρ.3 Β Ν.4254/2014,ΦΕΚ Α 85/7.4.2014. ι.....	291
Άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΑ.2 παρ.3Γ Ν.4254/2014.....	291
Άρθρο 146 Ν.3655/2008.....	291
Άρθρο 15 παρ.3 Ν. 3863/2010 σε συνδ. με άρθρο 34 Ν.2084/92	292
Άρθρο 34 παρ. 1 και 2 Ν. 2084/1992.....	292
Άρθρο 34 παρ.3 σε συνδ με 29 παρ.2 και 32 παρ.2 Ν. 2084/1992	292
Άρθρο 34 παρ.5 σε συνδ με 31 παρ.1 Ν. 2084/1992	293
Απασχολούμενοι συνταξιούχοι φορέων επικουρικής ασφάλισης	294
Άρθρο 42 παρ.4 Ν. 3996/2011	294
Ειδική εισφορά συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης.....	294
Άρθρο 44 παρ.13 Ν. 3986/2011, όπως το δεύτερο εδάφιο της περ. α' αντικ. με άρθρο 29 παρ.2 Ν.4325/2015,ΦΕΚ Α 47	294
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ' . - ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ.....	296
Ι. ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	296
Γενικές ρυθμίσεις περί διαδοχικής ασφάλισης.....	296
Άρθρο 1 παρ. 1 Ν.Δ. 4202/1961	296
Άρθρο 1 παρ. 2 Ν.Δ. 4202/1961.....	296

Άρθρο 1 παρ. 3 Ν.Δ. 4202/1961.....	297
Άρθρο 1 παρ. 4 Ν.Δ. 4202/1961 σε συνδυασμό με το άρθρο 17 παρ.3 του Ν.2084/1992	297
Άρθρο 5 παρ. 8 του Ν. 3863/2010 όπως τροποπ.με άρθρο 138 παρ. Ζ Ν. 4052/2012 ΦΕΚ Α' 41 και άρθρ. 90 Ν.4182/2013, ΦΕΚ Α 185.....	297
Καθορισμός του αρμοδίου οργανισμού για την κρίση του δικαιώματος της σύνταξης.	298
Άρθρο 2 Ν.Δ. 4202/1961, όπως τροποπ. με το άρθρο 9 παρ.1, 2, 3 και 4 του Ν.1405/1983 και αντικ. με το άρθρο 14 παρ.1 του Ν.1902/1990 και στη συνέχεια	298
με την παρ.1 του άρθρου 5 του Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α 115/15.7.2010.	298
Άρθρο 1 παρ.15 Ν.3232/2004	300
Χρόνος ασφάλισης επί διαδοχικής	300
Άρθρο 4 παρ. 1 Ν.Δ. 4202/1961	300
Άρθρο 5 παρ.2 Ν.Δ. 4202/1961 όπως αντικατ. με το άρθρο 10 του Ν.1405/1983	301
Άρθρο 1 παρ. 6 Ν.3232/2004	301
Άρθρο 5 παρ.3 Ν.Δ. 4202/1961 όπως αντικατ. με το άρθρο 10 του Ν.1405/1983	301
Άρθρο 1 παρ.7 Ν.3232/2004	301
Άρθρο 3 παρ. 1 Ν.Δ. 4202/1961	301
Άρθρο 3 παρ. 2 Ν.Δ. 4202/1961	301
Διαδοχική ασφάλιση μισθωτών ή αυτοτελώς απασχολούμενων σε ομοειδή Ταμεία μέχρι 31/12/1978.	302
Άρθρο 1 παρ. 12 εδαφ.β, περ.α και β του Ν.3232/2004.....	302
Άρθρο 15 παρ.2 του Ν.2556/1997.....	302
Άρθρο 77 παρ.4 Ν.2676/1999	302
Άρθρο 5 παρ.1.....	303
Ν.Δ. 4202/1961	303
όπως αντικ. με άρθρο 10	303
Ν. 1405/1983	303
Διαδοχική Ασφάλιση σε μη ομοειδή Ταμεία - Διαδοχική.....	303
Ασφάλιση από 1-1-1979 και εφεξής σε οργανισμούς.....	303
Κύριας Ασφάλισης.....	303
Νέα διάταξη	303
Άρθρο 1 παρ.1περ. α-γ Ν.3232/2004	303
Άρθρο 5 παρ.4 Ν.3863/2010	304
Άρθρο 1 παρ.1 περίπτωση δ-ε του Ν.3232/2004.....	304
Άρθρο 1 παρ. 2 περ.β Ν. 3232/2004	305
Άρθρο 1 παρ. 2 περ.γ Ν. 3232/2004 όπως συμπληρ. με την παρ.2 του άρθρου 52 του Ν.3518/2006	305
Άρθρο 1 παρ. 4 Ν. 3232/2004 όπως το δεύτερο εδάφιο αντικατ. με το άρθρο 5 παρ.2 Ν. 3863/2010 ΦΕΚ Α 115.....	306
Άρθρο 1 παρ. 8 Ν. 3232/2004.....	307
Άρθρο 1 παρ. 9 Ν. 3232/2004.....	307
Άρθρο 7 παρ.1 Ν.3518/2006.....	307

Άρθρο 8 παρ.3 Ν.3518/2006 που προστέθηκε με την παρ.6 του άρθρου 5 Ν.3863/2010, ΦΕΚ Α 115.	308
Συντελεστές ωρίμανσης συντάξιμων αποδοχών	308
φορέων ασφάλισης μισθωτών	308
Άρθρο 5 παρ.3 Ν.3863/2010	308
Τρόπος υπολογισμού του ποσού της σύνταξης	310
για τις περιπτώσεις που ο συμμετέχων Οργανισμός είναι φορέας Αυτοτελώς Απασχολούμενων.....	310
Άρθρο 1 παρ. 3 Ν. 3232/2004.....	310
Άρθρο 11 παρ.2 και 3 Ν.1405/1983 όπως τροποπ. με το άρθρο 15 του Ν.1902/1990 και το άρθρο 18 παρ.3 του Ν.2079/1992 όπως τροποπ. με το άρθρο 15 παρ.2 του Ν.2556/1997	310
Άρθρο 1 παρ. 12 εδάφ.α Ν.3232/2004.....	310
Έναρξη καταβολής επιβάρυνσης συμμετεχόντων Οργανισμών στη δαπάνη συνταξιοδότησης.....	311
Άρθρο 11 παρ.3 Ν.1405/1983 (ΦΕΚ 180 Α`) όπως τα	311
δύο τελευταία εδάφια προστέθηκαν με το άρθρο 69 Ν.2084/1992	311
Συμμετοχή των οργανισμών στη δαπάνη συνταξιοδότησης.	312
Άρθρο 2 παρ.1 Ν.3232/2004 όπως τροποπ. με το άρθρο 75 παρ.7 Ν.3863/2010, ΦΕΚ Α 115, με το οποίο καταργήθηκε το εδάφιο β'	312
Άρθρο 2 παρ. 2 Ν. 3232/2004.....	313
Άρθρο 2 παρ.3 Ν.3232/2004.....	313
Άρθρο 2 παρ.4 Ν.3232/2004.....	313
Αναλογιστικοί Συντελεστές.....	315
Άρθρο 3 Ν.3232/2004.....	315
II. ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΕ ΦΕΡΕΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	328
Εννοιολογικοί προσδιορισμοί – Θεμελίωση δικαιώματος-Τρόπος υπολογισμού ποσού σύνταξης σε φορείς επικουρικής ασφάλισης	328
Άρθρο 7 παρ. 1 Ν.Δ. 4202/1961	328
όπως αντικ.. με το άρθρο 12 του Ν.1405/1983.....	328
Άρθρο 7 παρ. 2 Ν.Δ. 4202/1961 όπως αντικ. με το άρθρο 12 του Ν.1405/1983	328
Νέα διάταξη σύμφωνα με το άρθρο 2 εδ.α του Ν.3518/2006.....	328
Άρθρο 7 παρ. 2 του Ν.3518/2006.....	328
Άρθρο 7 παρ. 2 του Ν.3518/2006, εδάφιο που προστέθηκε με την παρ.5 άρθρου 5 Ν.3863/2010.....	329
Άρθρο 1 παρ.13 εδ. α του Ν.3232/2004.....	329
Άρθρο 1 παρ. 13 εδ. β' του	329
Ν.3232/2004	329
Άρθρο 11 παρ.1 Ν.1405/1983 όπως αντικ. με το άρθρο 18 παρ.3 του Ν.2079/1992	329
Άρθρο 11 παρ.2 Ν.1405/1983	330
Άρθρο 11 παρ. 3 Ν.1405/1983 όπως αντικ. με το άρθρο 4 παρ.1 του Ν.1539/1985 και το άρθρο 15 του Ν.1902/1990 και το άρθρο 69 του Ν.2084/1992	330
Άρθρο 11 παρ.4 Ν.1405/1983	332
Άρθρο 5 παρ. 4 Ν.Δ. 4202/1961	332
όπως αντικ. με το άρθρο 10 παρ.4 του Ν.1405/1983	332

Άρθρο 5 παρ. 5 Ν.Δ. 4202/1961 όπως αντικ. με το άρθρο 10 παρ. 5 του Ν.1405/1983	332
Άρθρο 5 παρ.6 Ν.Δ. 4202/1961 όπως αντικ. με το άρθρο 10 παρ.6 του Ν.1405/1983	333
Άρθρο 5 παρ.7 Ν.Δ.4202/1961 όπως αντικ. με το άρθρο 10 παρ.7 του Ν.1405/1983 και το άρθρο 4 παρ.2 του Ν.1539/1985.....	333
Άρθρο 4 Ν. 4225/2014	334
Εφάπαξ παροχή επί διαδοχικής ασφάλισης.....	335
Άρθρο 7 παρ.3 Ν.Δ.4202/1961 όπως τροποπ. με το άρθρο 12 παρ. 3 του Ν.1405/1983	335
Άρθρο 18 παρ.5 Ν.2079/1992, όπως αντικατ. με την παρ. 1 άρθρου 82 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170/5.8.2011.	335
Εργατικά ατυχήματα επί διαδοχικής.....	336
Άρθρο 6 Ν.Δ.4202/1961.....	336
Ασφάλιση Ασθενείας επί διαδοχικής	336
Άρθρο 8 Ν.Δ.4202/1961.....	336
Άρθρο 35 παρ.1 Ν.2676/1999	337
Άρθρο 35 παρ. 2 Ν.2676/1999	337
Προσμέτρηση χρόνου ασφάλισης από συνταξιούχο	337
Άρθρο 2 παρ.5 Ν.Δ. 4202/1961 όπως αντικ. με το άρθρο 9 παρ.1 του Ν.1405/1983	337
Άρθρο 63 παρ. 3 Ν. 2676/1999.....	337
Διαδοχική Ασφάλιση στον Ο.Γ.Α.	338
Άρθρο 10 παρ. 1 Ν.Δ. 4202/1961	338
Άρθρο 10 παρ. 2 Ν.Δ. 4202/1961 σε συνδ. με το άρθρο 6 του Ν.1390/1973	338
Άρθρο 10 παρ. 3 Ν.Δ. 4202/1961	338
Άρθρο 13 παρ.1 Ν.2458/1997,όπως συμπληρ. με άρθρο 8 παρ.1 Ν.3050/2002 και το άρθρο 53 παρ.4 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272.....	338
Άρθρο 13 παρ.2 Ν.2458/1997	339
Άρθρο 1 παρ.8 Ν.3232/2004	340
Άρθρο 13 παρ. 4 Ν.2458/1997 όπως αντικατα-στάθηκε με το Άρθρο 8 παρ.3 του Ν.3050/2002 και το Άρθρο 1 παρ. 8 του Ν.3232/2004.....	341
Άρθρο 13 παρ. 5 Ν.2458/1997 όπως προστέθηκε με το άρθρο 29 Ν.2874/2000	341
Επίλυση αμφισβητήσεων επί διαδοχικής.....	342
Άρθρο 11 παρ. 1 Ν.Δ. 4202/1961 όπως αντικ. με το άρθρο 18 παρ. 2 του Ν.2079/1992	342
Άρθρο 18 παρ.1 Ν.2079/1992	342
Άρθρο 15 παρ.1 Ν.2556/1997	343
Συνυπολογισμός χρόνου διαδοχικής για προαιρετική συνέχιση ασφάλισης	343
Άρθρο 18 παρ.4 Ν.2079/1992 όπως αντικ. με το άρθρο 7 παρ.1 του Ν.2335/1995	343
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ' . – ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ.	344
Παροχές ασθενείας.	344
Άρθρο 36 Ν. 2084/1992	344
Επιδόματα κυοφορίας και λοχείας	344

Νέα διάταξη από το συνδυασμό των άρθρων 40 παρ.1 του Ν. 1539/85, 9 παρ.1 ν.2224/1994.....	344
11 παρ.1 ν.2874/00.....	344
και 7 της Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας της 23.5.2000 (πράξη κατάθεσης στον Υπουργό Εργασίας 31/23.5.2000)	344
Άρθρο 40 παρ.2 του Ν. 1539/85.....	345
Άρθρο 40 παρ.3 Ν. 1539/85.....	345
Άρθρο 40 παρ.4 Ν. 1539/85.....	345
Άρθρο 35 παρ. 1 Ν.2676/99	345
Ειδική προστασία διαζευγμένων κατά της ασθενείας	346
Άρθρο 30 Ν.1469/84.....	346
Πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας Συνταξιούχων.....	347
Άρθρο 138 περ.Β παρ.1 -4 Ν. 4052/2012	347
Άρθρο 138 περ.Β παρ.6 περ. γ Ν. 4052/2012 όπως αντικ. με το άρθρο 30 παρ.1 του Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α 89/11.4.2012)	349
Άρθρο 138 περ.Β παρ.9 Ν. 4052/2012 όπως τροποπ. με το άρθρο 30 παρ.2 του Ν.4075/2012	350
Προστασία του δικαιώματος παροχών σε χρήμα	351
Άρθρο 31 παρ.1 Ν. 1027/1980, όπως συμπλ με το άρθρο 6 του Ν. 1276/1982, ΦΕΚ Α 100	351
Άρθρο μόνο παρ.1 και 2 του ν.δ. 91/69 όπως η παρ. 2 αντικατ. με το άρθρ. 6 του Ν. 688/77, Α 253.	351
Άρθρο 18 του Β.Δ.160/1970 (ΦΕΚ Α 44).....	352

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ. - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄. - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Χαρακτήρας Κοινωνικής Ασφάλισης

Άρθρο 1 ν. 2084/92 Η ασφάλιση στους οικείους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και το Δημόσιο είναι υποχρεωτική και καταλαμβάνει τα πρόσωπα κατά την διάρκεια της απασχόλησης τους, επιφυλασσομένων των διατάξεων περί προαιρετικής ασφάλισης.

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Για τους σκοπούς του Κώδικα, οι παρακάτω όροι έχουν την εξής έννοια:

Άρθρο 2 παρ.4 Ν. 2084/92, όπως το πρώτο εδάφιο αντικ. με άρθρο 11 παρ. 1 Ν. 2227/1994 (Α` 129).

Φορείς κοινωνικής ασφάλισης: Όλα τα ασφαλιστικά Ταμεία και οργανισμοί που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων".

Επίσης φορείς ασφάλισης νοούνται τα Ταμεία ή Κλάδοι ή Λογαριασμοί, που λειτουργούν με την μορφή ν.π.ι.δ., οι υπηρεσίες και κάθε άλλος φορέας ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές υπό τύπο συντάξεων (κύριες και επικουρικές), βοηθημάτων ή μερισμάτων ή παροχές ασθένειας ή Εφάπαξ βοηθήματα εφόσον καταβάλλεται εργοδοτική

εισφορά ή κοινωνικός πόρος.

Δεν θεωρούνται φορείς ασφάλισης για την εφαρμογή του παρόντος τα Κεφάλαια Αποκαταστάσεως Φορτοεκφορτωτών (Κ.Α.Φ.).

**Άρθρο 10 παρ. 1 ν.
1902/90, όπως είχε
τροποποιηθεί δια του
άρθρου 38 ν.
1914/90, αντικ. δια
της παρ 1 άρθρου 9
του ν. 1976/91**

Επικουρικά ταμεία : τα επικουρικά ταμεία ή κλάδοι ή λογαριασμοί, που λειτουργούν με τη μορφή ν.π.δ.δ., καθώς και κάθε άλλος φορέας, ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγεί περιοδικές παροχές, υπό τύπο συντάξεων, βοηθημάτων ή μερισμάτων, εφ' όσον τα έσοδα αυτών από εργοδοτικές εισφορές, κοινωνικούς πόρους ή άλλη επιχορήγηση υπερβαίνουν τα έσοδα από εισφορές των ασφαλισμένων.

**Άρθρο 2 παρ.1,2,3 Ν.
2084/92**

Απασχόληση: Η προς βιοπορισμό παροχή εξαρτημένης εργασίας ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών.

Αυτοαπασχολούμενοι: Οι λοιποί, πλην μισθωτών, ασφαλισμένοι.

Μέσο μηνιαίο κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό προϊόν (Μ.Μ.Κ.Κ.Α.Ε.Π.): Το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε τρέχουσες αγοραίες τιμές διαιρεμένο δια του 12, όπως προκύπτει από τους Εθνικούς Λογαριασμούς της Ελλάδος.

**Άρθρο 8 περ. 1 ΑΝ
1846/1951**

Ασφαλισμένος και ασφαλισμένοι: Τα πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση σε έναν τουλάχιστον από τους κλάδους ασφάλισης του φορέα, ή σε έναν από τους κλάδους ή λογαριασμούς των οργανισμών τις εισφορές των οποίων ο φορέας εισπράττει ή συνεισπράττει.

Ημέρα εργασίας: η μονάδα μέτρησης της ασφάλισης για την είσπραξη των εισφορών και τη θεμελίωση δικαιώματος στις παροχές.

Εργοδότης:

**Άρθρο 8 περ. 5
εδάφιο α' ΑΝ
1846/1951**

α) Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου για λογαριασμό του οποίου τα υπαγόμενα στην ασφάλιση πρόσωπα παρέχουν την εργασία τους.

Νέα διάταξη

Ειδικές διατάξεις οι οποίες προσδιορίζουν αλλιώς την έννοια του εργοδότη για ορισμένες κατηγορίες ασφαλιζομένων, όπως ρητινοσυλλέκτες, εμπειρογνώμονες καπνού, ξεναγοί, πωλητές

λαϊκών αγορών και άλλες, παραμένουν σε ισχύ.

β) Θεωρούνται ως εργοδότες προκειμένου περί φορτώσεων και εκφορτώσεων:

αα) Πλοίων, οι οικείοι εφοπλιστές και οι πράκτορες αλληλεγγύως, εκτός αν οι εργασίες αυτές εκτελούνται από ΝΠΔΔ ή Οργανισμούς που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμων εταιρειών κρατικού ενδιαφέροντος, εντεταλμένους ειδικώς για την εποπτεία συγκεκριμένου λιμένος, οπότε ως εργοδότης θεωρείται το ΝΠΔΔ ή ο οικείος Οργανισμός.

ββ) Χερσαίων και εναέριων μεταφορών, οι οικείες επιχειρήσεις κατά τις διατάξεις κανονισμού.

γ) Για τις οικοδομικές εργασίες, που εκτελούνται από τον κύριο του έργου ή με τη μεσολάβηση τρίτων προσώπων (εργολάβων, υπεργολάβων), ως εργοδότης θεωρείται ο κύριος του κτίσματος που ανεγίρεται, συμπληρώνεται, μεταρρυθμίζεται, επισκευάζεται ή κατεδαφίζεται.

Ειδικά επί αναθέσεως οικοδομικών έργων εργολαβικά κατά το σύστημα της αντιπαροχής, εργοδότες θεωρούνται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον ο αρχικός κύριος ή οι αρχικοί συγκύριοι του οικοπέδου και ο εργολάβος κατασκευαστής.

Στις οικοδομικές εργασίες δεν περιλαμβάνονται αι ξυλουργικές (όπως κατασκευή και τοποθέτηση κουφωμάτων και ερμαρίων, σιδηρουργικές, υδραυλικές (περιλαμβανομένων και κεντρικής θέρμανσης, αποχετεύσεως και εγκαταστάσεων κλιματισμού, διακοσμητικές, γύψινες και λοιπές διακοσμήσεις), ηλεκτρολογικές, μαρμαρικές και μηχανολογικές εργασίες (περιλαμβανομένης και της εγκαταστάσεως ανελκυστήρων και των πάσης φύσεως μηχανημάτων).

**Άρθρο 8 περ. 5
εδάφιο β' ΑΝ
1846/1951**

**Άρθρο 8 περ. 5
εδάφιο γ' ΑΝ
1846/1951 όπως είχε
τροποποιηθεί από το
άρθρο 40 παρ.1 του
ΝΔ 2698/1953 (Α'
315), και
συμπληρωθεί με την
παρ.5 του άρθρου
88 του Ν.2676/1999
και αντικατ. από την
παρ.1 εδ. α' του
άρθρου 8 του
Ν.2972/2001 (Α' 291).**

**Άρθρο 3 παρ.2 του
Ν.4476/1965 (ΦΕΚ Α
103)**

δ) Για αυτοτελώς εργαζομένους ασφαλισμένους ή για ασφαλισμένους που δεν έχουν σταθερό εργοδότη ή απασχολούνται για λογαριασμό πολλών εργοδοτών, εάν αυτοί συνέστησαν ασφαλιστικό συνεταιρισμό, ως εργοδότης θεωρείται ο συνεταιρισμός αυτός.

ε) Για εργασίες, επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, που διεξάγονται για λογαριασμό του Δημοσίου, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ, α' και β' βαθμίδα δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων δημόσιας ή κοινής ωφέλειας και γενικά επιχειρήσεων και οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία, μετά από παραχώρηση ή εργολαβία, ως εργοδότες θεωρούνται οι ανάδοχοι ή εργολάβοι.

**Άρθρο 8 περ. 5
εδάφιο ε' ΑΝ
1846/1951 όπως είχε
αντικατ. με το άρθρο
21 παρ.5
Ν.1902/1990 και
αντικατ. εκ νέου με
το άρθρο 60 παρ. 1
Ν. 2676/1999 (Α'
1/5.1.1999).**

στ) Για τεχνικό έργο που εκτελείται από τον κύριο αυτού με τη μεσολάβηση προσώπων με τα οποία αυτός έχει συμβληθεί και τα οποία αναλαμβάνουν την εκτέλεση τμήματος ή του συνόλου του έργου, εφόσον τα πρόσωπα που μεσολαβούν προσλαμβάνουν και αμείβουν τους απασχολούμενους σε αυτό, εργοδότες θεωρούνται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον ο κύριος του έργου και όλα τα μεσολαβούντα πρόσωπα.

**Άρθρο 8 περ. 5
εδάφιο στ' ΑΝ
1846/1951, όπως
είχε τροποποιηθεί
από το άρθρο 1
παρ.8 του
Ν.825/1978 (Α' 189),
και αντικατ. από το
εδάφιο β' της παρ.1
του άρθρου 8 του Ν.
2972/2001 (Α' 291).**

Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.): Η δήλωση η οποία υποβάλλεται από τον εργοδότη και περιλαμβάνει πληροφορίες ή στοιχεία που αφορούν το χρόνο απασχόλησης κάθε ασφαλιζόμενου, την αμοιβή, τους κλάδους ασφάλισης, καθώς και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών και υποβάλλεται με χρήση ηλεκτρονικών μεθόδων ή μέσω δικτυακών υποδομών ή με μαγνητικό μέσο ή εγγράφως.

**Άρθρο 8 περ. 6 α.ν.
1846/1951 που
προστέθηκε με
άρθρο 8 παρ. 2
Ν.2972/2001 (Α' 291).**

**Άρθρο 8 περ. 7 α.ν.
1846/1951 που
προστέθηκε με την
παρ.2 του άρθρου 8
του Ν.2972/2001 (Α'
291).**

Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού Ασφάλισης: Το έγγραφο με το οποίο ενημερώνεται ο ασφαλισμένος για τα στοιχεία απασχόλησης, αμοιβής και ασφάλισης που προκύπτουν από την επεξεργασία και τον έλεγχο των Α.Π.Δ.

**Άρθρο 8 περ. 3 α.ν.
1846/1951, όπως το
δεύτερο εδάφιο
προστέθηκε με την
παρ.1 του άρθρου 3
του Ν.4476/1965.**

Συνταξιούχοι: Οι λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θανάτου συνταξιούχοι και οι επιδοματούχοι λόγω αναπροσαρμογής.

Ως συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας νοούνται και αυτοί που λαμβάνουν σύνταξη μερικής αναπηρίας.

**Άρθρο 8 περ. 4 α.ν.
1846/1951**

Ατύχημα: Το βίαιο συμβάν που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της εργασίας ή με αφορμή την εργασία και την επαγγελματική ασθένεια.

**Άρθρο 115 Ν.
4052/2012 περ.α-δ**

Εργαζόμενος: Κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, ορισμένου ή αορίστου χρόνου.

Επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συνάπτει συμβάσεις εργασίας ή σχέσεις εξαρτημένης εργασίας με προσωρινά απασχολούμενους, με σκοπό να τους τοποθετεί σε έμμεσους εργοδότες για να εργασθούν προσωρινά υπό την επίβλεψη και τη διεύθυνση τους, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις οικείες διατάξεις.

Προσωρινά απασχολούμενος: Ο εργαζόμενος ο οποίος έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης, προκειμένου να τοποθετηθεί σε έμμεσο εργοδότη για να εργασθεί προσωρινά υπό την επίβλεψη και τη διεύθυνση του.

Έμμεσος εργοδότης: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για το οποίο και υπό την επίβλεψη και τη διεύθυνση του οποίου εργάζεται προσωρινά ο προσωρινά απασχολούμενος.

**Άρθρο 38 Ν.
1892/1990**

Εργαζόμενος μερικής απασχόλησης: Κάθε εργαζόμενος με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, του οποίου οι ώρες εργασίας, υπολογιζόμενες σε ημερήσια, εβδομαδιαία,

δεκαπενθήμερη ή μηνιαία βάση είναι λιγότερες από το κανονικό ωράριο εργασίας του συγκρίσιμου εργαζόμενου με πλήρη απασχόληση.

Συγκρίσιμος εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση: Κάθε εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης, που απασχολείται στην ίδια επιχείρηση με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, και εκτελεί ίδια ή παρόμοια καθήκοντα, υπό τις αυτές συνθήκες. Όταν στην επιχείρηση δεν υπάρχει συγκρίσιμος εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση, η σύγκριση γίνεται με αναφορά στη συλλογική ρύθμιση στην οποία θα υπαγόταν ο εργαζόμενος αν είχε προσληφθεί με πλήρη απασχόληση.

Εκ περιτροπής απασχόληση: Η απασχόληση κατά λιγότερες ημέρες την εβδομάδα ή κατά λιγότερες εβδομάδες το μήνα ή κατά λιγότερους μήνες το έτος ή και συνδυασμός αυτών κατά πλήρες ημερήσιο ωράριο εργασίας.

**Άρθρο 32 παρ.7 Ν.
3996/2011**

Αδήλωτη εργασία: Όλες οι αμειβόμενες δραστηριότητες που είναι νόμιμες ως προς τη φύση τους αλλά δεν δηλώνονται στις δημόσιες αρχές, κατά παράβαση των ισχυουσών διατάξεων.

**Άρθρο 101 παρ.3 Ν.
4172/2013 (ΦΕΚ
Α'167)**

Τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές, οι καταβλητέες εισφορές έως την καταληκτική ημερομηνία εμπροθέσμου καταβολής τους.

Καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές, οι ασφαλιστικές εισφορές από την επόμενη ημέρα λήξης της εμπροθέσμου καταβολής τους.

Ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές εισφορές, οι καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές από τη σύνταξη της πράξης βεβαίωσης της οφειλής.

Βεβαίωση οφειλής, η ειδική διοικητική πράξη καταγραφής οφειλών. Η πράξη βεβαίωσης οφειλής συντάσσεται τον επόμενο μήνα λήξης της εμπροθέσμου καταβολής των ασφαλιστικών οφειλών και σε κάθε περίπτωση μέχρι έξι (6) μήνες από την ημέρα που οι ασφαλιστικές οφειλές κατέστησαν καθυστερούμενες.

Τίτλο εκτελεστό αναγκαστικής είσπραξης οφειλών σύμφωνα με

το ν.δ.356/1974 Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ), ως ισχύει, αποτελεί η πράξη βεβαίωσης οφειλής μετά την απόδοση μοναδικού αριθμού και την ταυτόχρονη ηλεκτρονική εγγραφή της στο ειδικό ηλεκτρονικό μητρώο εσόδων του Κ.Ε.Α.Ο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. - ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ι. ΦΟΡΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Φορείς Κύριας Ασφάλισης υπαγόμενοι στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι οι εξής:

- Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)
- Ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.)
- Ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.)
- Το Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ)»
- Το Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ - ΜΜΕ)

Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)

Σύσταση και σκοπός

**Άρθρα 1 παρ.2 και
11 ΑΝ 1846/1951
και 5 παρ.1 ν.
3029/2002**

1. Ο Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης με την ονομασία «Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)» συστήθηκε με το ν. 6298/1934 (ΦΕΚ 346 Α'), επαναπροσδιορίστηκε με το άρθρο 11 του ΑΝ 1846/1951, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2113/1952 και μετονομάστηκε σε «Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)» με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3029/2002 (ΦΕΚ 160 Α'). Αποτελεί αυτόνομο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, εδρεύει στην Αθήνα και τελεί υπό την ανώτερη εποπτεία του Κράτους, η οποία ασκείται από τον

Υπουργό Εργασίας , Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης.

**Άρθρο 1 παρ.1 ΑΝ
1846/1951**

2. Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχει ως σκοπό την ασφάλιση των υπαγομένων σε
αυτό προσώπων για τις περιπτώσεις ασθένειας, μητρότητας,
αναπηρίας, ατυχήματος και γήρατος, καθώς και των μελών της
οικογένειάς τους, σε περίπτωση ασθένειας αυτών ή θανάτου του
προστάτη τους, ασφαλισμένου.

Κλάδοι ασφάλισης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

**Άρθρο 1 παρ.2 ΑΝ
1846/1951**

Η ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ περιλαμβάνει ειδικότερα τους
ακόλουθους κλάδους:

- α) τον κλάδο παροχών ασθενείας και μητρότητας
- β) τον κλάδο σύνταξης λόγω αναπηρίας, γήρατος και θανάτου.

Φορείς και κλάδοι που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

**Άρθρο 1 Ν.
3655/2008 (ΦΕΚ Α
58/3.4.2008)**

1. Στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχουν ενταχθεί από
1/8/2008:

- α) Το Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού ΗΣΑΠ (ΤΣΠ - ΗΣΑΠ), που είχε
ιδρυθεί με τη με αριθμ.44461/10-11-1915 (419 Β') απόφαση
υπουργού Εθνικής Οικονομίας και μετατράπηκε σε ΝΠΔΔ με την
υπ' αριθμ. 34333/31-6-1935 απόφαση υπουργού Εθνικής
Οικονομίας που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του Ν.2868/1922.
- β) Το Ταμείο Συντάξεων του Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της
Ελλάδος (ΤΣΠ - ΕΤΕ) που είχε συσταθεί με το ΒΔ 28-4-1867 (ΦΕΚ
30), στο οποίο είχε συγχωνευθεί το Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού
πρώην ΑΘΗΝΩΝ με το Ν. 810/1978 και είχαν υπαχθεί από
2/10/1998 οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι της Εθνικής
Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος που συγχωνεύθηκε με την ΕΤΕ.

γ) Ο κλάδος σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας "Η ΕΘΝΙΚΗ" (ΤΑΠΑΕ - Ε),

δ) Ο κλάδος σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού ΟΤΕ (ΤΑΠ - ΟΤΕ), όπως είχε μετονομαστεί με το άρθρο 22 του ΝΔ 1049/1949 το Ταμείο Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού ΑΕΤΕ που είχε συσταθεί με τον α.ν. 1718/1939 και

ε) Ο κλάδος σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού ΕΤΒΑ (ΤΑΠ - ΕΤΒΑ) που είχε συσταθεί με το ΒΔ 207/1965 κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 11 του ΝΔ 4366/1964.

στ) Ο κλάδος σύνταξης του Οργανισμού Ασφάλισης Προσωπικού - ΔΕΗ (ΟΑΠ - ΔΕΗ) που είχε ιδρυθεί και λειτουργούσε ως ΝΠΔΔ με το άρθρο 34 του Ν. 2773/1999, ως αυτοτελής τομέας με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια και με την ονομασία «Τομέας Ασφάλισης Προσωπικού - Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΤΑΠ - ΔΕΗ).

**Άρθρο 3 Ν.
3655/2008**

2. Στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχει ενταχθεί από 1/1/2007, ο κλάδος σύνταξης του Ταμείου Συντάξεως και Πρόνοιας Προσωπικού Αγροτικής Τραπέζης Ελλάδος (ΤΣΠ-ΑΤΕ) που ιδρύθηκε με το άρθρο 31 εδ.3 Ν.4332/1932 και το καταστατικό του εγκρίθηκε με την 37401/26-7-1932 (ΦΕΚ 212) απόφαση υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

**Άρθρο 38 παρ.2 Ν.
3522/2006 (ΦΕΚ Α
276)**

3. Στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχει ενταχθεί από 1/6/2004, ο κλάδος σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ιονικής-Λαϊκής Τράπεζας (ΤΑΠ-ΙΛΤ) που ιδρύθηκε με το άρθρο 10 Ν.3731/1957 από τη συγχώνευση του Ταμείου Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης που είχε ιδρυθεί το έτος 1920 και του Ταμείου Υπαλλήλων Ιονικής Τραπέζης που είχε ιδρυθεί το έτος 1926 (ΦΕΚ 270/22-9-1926).

**Άρθρο 5 Ν.3029/2002
σε συνδ με τη
Φ10048/26904/1732
/27-3-2004 ΥΑ**

4. Στον κλάδο ασθενείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχουν ενταχθεί:

α) Ο κλάδος ασθένειας του Ταμείου Ασφάλισης Ξενοδοχοϋπαλλήλων (ΤΑΞΥ), που ιδρύθηκε με τον α.ν. 394/1936 (ΦΕΚ 558 Α').

**Άρθρο 4 παρ.1 Ν.
3655/2008**

**Άρθρο 4 παρ.3 Ν.
3655/2008**

**Ν. 4254/2014 άρθρο
πρώτο υποπ.ΙΑ.8- σε
συνδ. με άρθρα 6 και
7 Ν. 2768/1999 (ΦΕΚ
273 Α') και 79 Ν.
3918/2011.**

β) Ο κλάδος ασθένειας του Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής
Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών (ΤΑΠ ΕΑΠΙ)

Στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχουν συσταθεί με λογιστική και οικονομική
αυτοτέλεια:

α) Ο Τομέας Ασφαλισμένων Δημοσίου και

β) Ο Τομέας Ασφαλισμένων Δημοτικών και Κοινοτικών
Υπαλλήλων¹.

Οι Τομείς ασκούν τις αρμοδιότητες του καταργηθέντος νομικού
προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Όργανισμός
Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.)" που είχε
συσταθεί με το άρθρο 6 Ν.2768/1999 αναφορικά με την
οργάνωση, παρακολούθηση και έλεγχο του συστήματος παροχής
της υγειονομικής περίθαλψης στους δικαιούχους που
καθορίζονται στην υπ' αριθμ. οικ. 2/7029/0094 κοινή απόφαση
Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης "Νέος Κανονισμός Παροχών του Οργανισμού
Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.) (ΦΕΚ 213/τ.Β'/
17-2-2005) όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί
μεταγενέστερα .

¹ Με το άρθρο 125 Ν. 3655/2008 Το Ταμείο Υγείας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΥΔΚΥ), που προήλθε ύστερα από την ενοποίηση των παραρτημάτων του Κλάδου Ασφάλισης κατά της Ασθένειας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΚΑΔΚΥ) σε ενιαίο φορέα με το ν.1422/1984 (ΦΕΚ 27 Α') είχε ενταχθεί από 1/1/2008 (την πρώτη του τέταρτου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου) στον Οργανισμό Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (ΟΠΑΔ).

Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.)

Σύσταση και σκοπός

**Άρθρο 1 και 12 Ν.
4169/1961 (Α'81)**

Ο Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης με την ονομασία Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) συστήθηκε με το Ν. 4169/1961 (Α'81) ως αυτόνομος Ασφαλιστικός Οργανισμός Κοινοφελούς χαρακτήρα, υπό την εποπτεία του Κράτους ασκούμενη υπό τον Υπουργό Γεωργίας, με έδρα την Αθήνα.

**Άρθρο 1 παρ.1, 3
και 4 Ν. 2458/1997
(Α'15)**

Στον οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) έχει συσταθεί αυτοτελής Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Αγροτών με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, ο οποίος διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α και λειτουργεί από 1/1/1998.

**Άρθρο 1 παρ. 2 Ν.
2458/1997 (Α'15)**

Σκοπός του Κλάδου είναι η χορήγηση κύριας σύνταξης στα πρόσωπα που υπάγονται στην ασφάλισή του σε περίπτωση γήρατος και αναπηρίας και στα μέλη της οικογενείας τους σε περίπτωση θανάτου.

Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.)

Σύσταση και σκοπός

**Άρθρο 1 ν.
2676/1999 ΦΕΚ Α'1**

1. Ο Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης με την ονομασία Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.) συστήθηκε με το άρθρο 1 ν. 2676/1999 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.). Ο Οργανισμός τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και έχει έδρα την Αθήνα.

**Άρθρο 2 ν.
2676/1999**

Ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών έχει ως σκοπό την ασφαλιστική κάλυψη των υπαγομένων σε αυτόν προσώπων σε περίπτωση γήρατος, αναπηρίας, θανάτου, ατυχήματος, ασθένειας και μητρότητας, καθώς και των μελών της οικογενείας τους σε περίπτωση ασθένειας ή θανάτου τους.

2. Ο Ο.Α.Ε.Ε. περιλαμβάνει τους εξής κλάδους, με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια έκαστο:

- α) Κλάδο Σύνταξης
- β) Κλάδο Υγείας

**Άρθρο 12
Ν.3655/2008**

γ) Κλάδο επικουρικής ασφάλισης ελευθέρων επαγγελματιών που συστήθηκε με το άρθρο 12 Ν.3655/2008 με σκοπό την παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στα ασφαλιζόμενα πρόσωπα, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους".

**Άρθρο 7 παρ.1 Ν.
3655/2008 σε συνδ.
με**

**άρθρο 12 του ν.
1654/1986 (ΦΕΚ177
Α')**

Στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΟΑΕΕ έχουν ενταχθεί :

α) Ο κλάδος κύριας ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων (ΤΑΝΠΥ) ως αυτοτελής Τομέας, με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια και με την ονομασία Τομέας Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων.

**Άρθρο 8 παρ.1 Ν.
3655/2008**

β) Το Ταμείο Πρόνοιας Ξενοδόχων, που αποτελεί Τμήμα του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδος, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν.δ. 688/1948 (ΦΕΚ 133 Α').

**Άρθρο 9 παρ.1 Ν.
3655/2008**

γ) Οι κατά κύρια ασφάλιση ασφαλισμένοι του Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών (ΤΑΠΕΑΠΙ) αναβάτες και προπονητές.

**Άρθρο 11 παρ.1 Ν.
3655/2008**

Στον κλάδο υγείας του ΟΑΕΕ έχουν ενταχθεί:

Οι ασφαλισμένοι του Ταμείου Πρόνοιας Ξενοδόχων, καθώς και τα μέλη οικογένειας αυτών.

**Άρθρο 20 Ν.
3655/2008**

Στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του ΟΑΕΕ έχουν ενταχθεί :

α) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιιών, που είχε συσταθεί με το ν.δ. 135/1946 (ΦΕΚ 299 Α'), ως Τομέας με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια και την ονομασία Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιιών (ΤΕΑΑ)

β) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Κοινής Διανομής Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων, που είχε συσταθεί με τον α.ν. 1606/1939 (ΦΕΚ 50 Α') ως Τομέας με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια και την ονομασία Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων (ΤΕΑΠΥΚ).

Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ)

Άρθρο 25 παρ.1 Ν. 3655/2008

Ο Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης με την ονομασία «Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ)» συστήθηκε με το άρθρο 25 του Ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'). Αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και έχει έδρα την Αθήνα.

Σκοπός του Ενιαίου Ταμείου είναι:

Άρθρο 26 Ν. 3655/2008

α) η παροχή μηνιαίας κύριας σύνταξης από τους αντιστοίχους Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους,

β) η παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου επικουρικής ασφάλισης στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους,

γ) η παροχή εφάπαξ βοηθήματος από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου πρόνοιας στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους και

δ) η χορήγηση παροχών υγείας από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου υγείας στους ασφαλισμένους, καθώς και στα μέλη οικογενείας τους.

2. Το Ενιαίο Ταμείο συγκροτούν τέσσερις (4) κλάδοι:

Άρθρο 25 παρ.2 Ν. 3655/2008

α) κλάδος κύριας ασφάλισης,

β) κλάδος επικουρικής ασφάλισης,

γ) κλάδος πρόνοιας και

δ) κλάδος υγείας.

3. Σε κάθε κλάδο του Ενιαίου Ταμείου έχουν ενταχθεί, από την έναρξη λειτουργίας του, τα παρακάτω Ταμεία και κλάδοι, ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος. Ειδικότερα:

A) Στον κλάδο κύριας ασφάλισης έχουν ενταχθεί:

α) ο κλάδος κύριας σύνταξης του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ), ως Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ),

β) ο κλάδος κύριας σύνταξης του Ταμείου Συντάξεως και Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών (ΤΣΑΥ), ως Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (ΤΣΑΥ) και

γ) το Ταμείο Νομικών, ως Τομέας Ασφάλισης Νομικών (ΤΑΝ).

B) Στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης έχουν ενταχθεί:

α) ο κλάδος επικουρικής ασφάλισης του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων,

β) ο κλάδος επικουρικής ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Συμβολαιογράφων (ΤΑΣ), ως Τομέας Ασφάλισης Συμβολαιογράφων (ΤΑΣ) και

γ) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (ΚΕΑΔ) του Ταμείου Νομικών, ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (ΤΕΑΔ).

Γ) Στον κλάδο πρόνοιας έχουν ενταχθεί:

α) ο κλάδος εφάπαξ παροχών του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ), ως Τομέας Πρόνοιας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων,

β) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Συντάξεων και Αυτασφάλισης Υγειονομικών (ΤΣΑΥ), ως Τομέας Πρόνοιας Υγειονομικών,

γ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών (ΤΠΔΑ), ως Τομέας Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών (ΤΠΔΑ),

δ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων Πειραιώς (ΤΠΔΠ), ως Τομέας Πρόνοιας Δικηγόρων Πειραιά (ΤΠΔΠ),

ε) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης (ΤΠΔΟ), ως Τομέας Πρόνοιας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης (ΤΠΔΘ),

στ) το Ταμείο Πρόνοιας Δικαστικών Επιμελητών (ΤΠΔΕ), ως Τομέας Πρόνοιας Δικαστικών Επιμελητών (ΤΠΔΕ),

ζ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Ασφάλισης Συμβολαιογράφων (ΤΑΣ), ως Τομέας Πρόνοιας Συμβολαιογράφων,

η) το Ταμείο Πρόνοιας Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΠΕΔΕ), ως Τομέας Πρόνοιας Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΠΕΔΕ) και

θ) ο κλάδος ειδικών παροχών ΤΣΜΕΔΕ ως Τομέας Ειδικών Παροχών Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων.

Δ) Στον κλάδο υγείας έχουν ενταχθεί:

α) ο κλάδος υγείας τεχνικών ΤΣΜΕΔΕ, ως Τομέας Υγείας

Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων,

β) ο κλάδος ασθένειας ΤΣΑΥ, ως Τομέας Υγείας Υγειονομικών,

γ) ο κλάδος ασθένειας Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών, ως
Τομέας Υγείας Δικηγόρων Αθηνών,

δ) ο κλάδος ασθένειας Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Πειραιώς, ως
Τομέας Υγείας Δικηγόρων Πειραιά,

ε) ο κλάδος ασθένειας Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων
Θεσσαλονίκης, ως Τομέας Υγείας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης,

στ) το Ταμείο Υγείας Δικηγόρων Επαρχιών, ως Τομέας Υγείας
Δικηγόρων Επαρχιών (ΤΥΔΕ) και

ζ) ο κλάδος ασθένειας του Ταμείου Ασφάλισης Συμβολαιογράφων,
ως Τομέας Υγείας Συμβολαιογράφων.

4. Οι ανωτέρω Τομείς του Ενιαίου Ταμείου διέπονται από τις
οικείες καταστατικές διατάξεις των αντίστοιχων εντασσόμενων
Ταμείων και κλάδων, οι οποίες καθίστανται καταστατικές
διατάξεις των Τομέων αυτών, καθώς και τις διατάξεις της
γενικότερης νομοθεσίας, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν.

Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ - ΜΜΕ)

Άρθρο 39 παρ.1 Ν. 3655/2008

Ο Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης με την ονομασία «Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ - ΜΜΕ)» συστήθηκε με το άρθρο 39 Ν. 3655/2008, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και έχει έδρα την Αθήνα.

Σκοπός του Ταμείου είναι:

Άρθρο 40 Ν. 3655/2008

α) η παροχή μηνιαίας κύριας σύνταξης από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης, στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους,

β) η παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου επικουρικής ασφάλισης, στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους,

γ) η παροχή εφάπαξ βοηθήματος από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου πρόνοιας, στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους,

δ) η χορήγηση παροχών υγείας από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου υγείας, στους ασφαλισμένους και στα μέλη οικογένειάς τους,

ε) η καταβολή επιδομάτων ανεργίας, δώρων εορτών και επιδόματος αδείας από τους αντίστοιχους Λογαριασμούς του κλάδου ανεργίας και δώρου, στους ασφαλισμένους τους.

2. Το Ταμείο συγκροτούν πέντε (5) κλάδοι:

Άρθρο 39 παρ.2 Ν. 3655/2008

α) κλάδος κύριας ασφάλισης,

β) κλάδος επικουρικής ασφάλισης,

γ) κλάδος πρόνοιας,

δ) κλάδος υγείας και

ε) κλάδος ανεργίας και δώρου.

Άρθρο 39 παρ.3 Ν.

3. Σε κάθε κλάδο του Ταμείου εντάχθηκαν, από την έναρξη λειτουργίας του, οι παρακάτω Φορείς και κλάδοι, ως Τομείς με

3655/2008

πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος. Ειδικά, τα πλεονάσματα της διαχείρισης του Λογαριασμού Ανεργίας Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, μεταφέρονται στο τέλος κάθε χρήσης στον Τομέα Σύνταξης Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Ειδικότερα:

Α) Στον κλάδο κύριας ασφάλισης εντάχθηκαν:

α) Ο Γενικός Λογαριασμός του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (ΤΣΠΕΑΘ), ως Τομέας Σύνταξης Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (ΤΣΠΕΑΘ),

β) ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων

Αθηνών και Θεσσαλονίκης του ΤΣΠΕΑΘ, ως Τομέας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης,

γ) ο κλάδος κύριας ασφάλισης του Ταμείου Ασφαλίσεως Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου (ΤΑΙΣΥΤ), ως Τομέας Ασφάλισης Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου (ΤΑΙΣΥΤ),

δ) ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου του ΤΑΙΣΥΤ, ως Τομέας Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου,

ε) ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Φωτοειδησεογράφων και Εικονοληπτών Επικαίρων Τηλεόρασης του ΤΑΙΣΥΤ, ως Τομέας Ασφάλισης Φωτοειδησεογράφων και Εικονοληπτών Επικαίρων Τηλεόρασης,

στ) ο Κλάδος Κύριας Σύνταξης του Ταμείου Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων (ΤΣΕΥΠΑ), ως Τομέας Σύνταξης Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών (ΤΣΕΥΠΑ),

ζ) ο Κλάδος Κύριας Σύνταξης του Ταμείου Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης (ΤΣΕΥΠΘ), ως Τομέας Σύνταξης Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης (ΤΣΕΥΠΘ) και

η) ο Κλάδος Συντάξεων Τεχνικών Τύπου και χορηγήσεως Ειδικού Επιδόματος Αλλαγής Τεχνολογίας του Ταμείου Ασφαλίσεως

Τεχνικών Τύπου Αθηνών (ΤΑΤΤΑ) ως Τομέας Ασφάλισης Τεχνικών
Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης (ΤΑΤΤΑΘ).

Β) Στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης εντάχθηκαν:

α) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του ΤΑΙΣΥΤ, ως Τομέας
Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων
Τύπου και

β) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών του
ΤΑΤΤΑ, ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου
Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Γ) Στον κλάδο πρόνοιας εντάχθηκαν:

α) ο Κλάδος Πρόνοιας του ΤΑΙΣΥΤ, ως Τομέας Πρόνοιας Ιδιοκτητών,
Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου,

β) ο Κλάδος Πρόνοιας του ΤΣΕΥΠ, ως Τομέας Πρόνοιας
Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών και

γ) ο Κλάδος Πρόνοιας του ΤΣΕΥΠ Θεσσαλονίκης, ως Τομέας
Πρόνοιας Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων
Θεσσαλονίκης,

Δ) Στον κλάδο υγείας εντάχθηκαν:

α) ο Κλάδος Ασθένειας του ΤΑΙΣΥΤ, ως Τομέας Υγείας Ιδιοκτητών,
Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου,

β) ο Ειδικός Λογαριασμός Υγιεινής και Περίθαλψης του ΤΣΕΥΠ, ως
Τομέας Υγείας Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων
Αθηνών και

γ) ο Κλάδος Ασθένειας Τεχνικών Τύπου Αθηνών, ως Τομέας Υγείας
Τεχνικών Τύπου Αθηνών,

Ε) Στον κλάδο ανεργίας και δώρου εντάχθηκαν:

α) ο Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας του ΤΣΠΕΑΘ, ως Λογαριασμός
Ανεργίας Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και
Θεσσαλονίκης,

β) ο Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας του ΤΑΤΤΑ, ως Λογαριασμός
Ανεργίας Τεχνικών Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης και

γ) ο Λογαριασμός Δώρου Εορτών Εφημεριδοπωλών που λειτουργεί
στο ΤΣΕΥΠ Αθηνών, ως Λογαριασμός Δώρου Εορτών

Εφημεριδοπωλών.

4. Οι ανωτέρω Τομείς και Λογαριασμοί του Ταμείου, πλην των Τομέων του κλάδου υγείας, διέπονται από τις οικείες καταστατικές διατάξεις των αντίστοιχων εντασσόμενων Κλάδων και Λογαριασμών, οι οποίες καθίστανται εφεξής καταστατικές διατάξεις των Τομέων αυτών και των Λογαριασμών, καθώς και τις διατάξεις της γενικότερης νομοθεσίας, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν.

5. Οι Τομείς Υγείας διέπονται από τα προβλεπόμενα στον κανονισμό παροχών του εντασσόμενου Ειδικού Λογαριασμού Υγιεινής και Περίθαλψης του Ταμείου Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων (Φ.40055/10210/1401/18.10.2007, (ΦΕΚ 2044 Β`), ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει.

Ασφάλιση του προσωπικού της Τράπεζας της Ελλάδος

Άρθρο 64 Ν. 3863/2010

Από την 1.1.2011 η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) αναλαμβάνει και ενεργεί την κοινωνική ασφάλιση του προσωπικού της, ως προς τους κλάδους κύριας και επικουρικής σύνταξης. Ασφαλιστέα πρόσωπα είναι αυτά που ορίζονται στο άρθρο 6 του Καταστατικού του πρώην ΤΣΠ-ΤΕ (ΦΕΚ 174 Β`, απόφαση Υπουργού Εθνικής Οικονομίας 21545/1927), καθώς και στο άρθρο 2 του Καταστατικού του καταργούμενου με το άρθρο αυτό Μετοχικού Ταμείου ΤτΕ.

Από την ίδια ως άνω ημερομηνία παύει η ασφάλιση των ανωτέρω προσώπων στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και καταργείται το «Μετοχικό Ταμείο Υπαλλήλων Τράπεζας της Ελλάδος».

Οι έως την 31.12.2010 συνταξιούχοι του πρώην ΤΣΠ/ ΤΕ-ΙΚΑ/ΕΤΑΜ

και του καταργούμενου Μετοχικού Ταμείου Υπαλλήλων Τράπεζας
της Ελλάδος καθίστανται
συνταξιούχοι της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία βαρύνεται στο
εξής με την καταβολή των συντάξεων τους.

II. ΦΟΡΕΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.)

Σύσταση – Σκοπός

**Άρθρο 35 παρ.1 Ν.
4052/2012**

1. Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την
επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.), που
συστήθηκε με το άρθρο 35 Ν.4052/2012 τελεί υπό την εποπτεία του
Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης και έχει έδρα την Αθήνα. Έναρξη λειτουργίας του
ορίζεται η 1η Ιουλίου 2012.

**Άρθρο 35 παρ.2 Ν.
4052/2012**

2. Σκοπός του είναι η παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης λόγω
γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους εργαζόμενους στον
ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στις τράπεζες και
τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, καθώς και στα μέλη των
οικογενειών τους.

**Άρθρο 36 παρ.1 Ν.
4052/2012 σε συνδ.
με άρθρο 6 Ν.
3029/2002**

3. Στο ΕΤΕΑ εντάχθηκαν από την έναρξη λειτουργίας του:

α) το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕΤΕΑΜ),
που είχε συσταθεί με το άρθρο 6 του ν. 3029/2002 ως νομικό
πρόσωπο δημοσίου δικαίου με έδρα την Αθήνα και λειτούργησε
από την 1η Ιουνίου 2003 ως καθολικός διάδοχος του Ταμείου
Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών που είχε συσταθεί με το Ν.
997/1979 (ΦΕΚ 287 Α) και είχε ενταχθεί στο Ι.Κ.Α. με το άρθρο 6 του
Ν.1358/1983 (ΦΕΚ 64 Α) ως κλάδος με την ονομασία "Ίδρυμα
Κοινωνικών Ασφαλίσεων Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης
Μισθωτών (Ι.Κ.Α. Τ.Ε.Α.Μ.)"

**Άρθρο 36 παρ.1 Ν.
4052/2012 σε συνδ.
με άρθρο 58 Ν.**

β) οι τομείς του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιωτικού Τομέα
(ΤΕΑΙΤ), που είχε συσταθεί με το άρθρο 58 Ν. 3655/2008 ως Νομικό
Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με έδρα την Αθήνα υπό την εποπτεία
του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής

3655/2008

Αλληλεγγύης και λειτούργησε από 1/10/2008.²

**Άρθρο 36 παρ.1 Ν.
4052/2012 σε συνδ.
με άρθρο 14 Ν.
2676/1999**

γ) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΕΑΔΥ) που συστήθηκε ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με το άρθρο 14 του ν. 2676/1999 (1 Α') υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με έδρα την Αθήνα και οι τομείς αυτού «ΤΕΑΠΟΚΑ» και «ΤΑΔΚΥ».

**Άρθρο 36 παρ.1 Ν.
4052/2012 σε συνδ.
με άρθρο 60
Ν.3371/2005 ΦΕΚ Α
178/14.7.2005**

δ) το Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ) που ιδρύθηκε με το άρθρο 60 του ν. 3371/2005 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με έδρα την Αθήνα και λειτούργησε από 1/9/2005³ ως προς την επικουρική ασφάλιση,

**Ν. 4052/2012 σε
συνδ. με άρθρο 70
Ν.3655/2008**

ε) οι τομείς του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (ΤΑΥΤΕ-ΚΩ) που συστήθηκε ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με το άρθρο 70 του Ν.3655/2008 υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με έδρα την Αθήνα και λειτουργεί από 1/10/2008.⁴

στ) ο Κλάδος Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του ΤΑΥΤΕΚΩ ως προς τους κατ' επικουρική ασφάλιση ασφαλισμένους του.

Το ΕΤΕΑ λειτουργεί με ενιαία διοικητική και οικονομική οργάνωση.

**Άρθρο 36 παρ.1εδ.
τελευταίο Ν.
4052/2012**

Στους φορείς και κλάδους που εντάχθηκαν στο ΕΤΕΑ είχαν προηγουμένως ενταχθεί ή συγχωνευθεί οι κατωτέρω φορείς ή κλάδοι επικουρικής ασφάλισης

² Έναρξη λειτουργίας του ΤΕΑΙΤ ορίζεται η 1η του έκτου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

³ Η έναρξη λειτουργίας του Ε.Τ.Α.Τ. ορίζεται την πρώτη του μεθεπόμενου μήνα από την έναρξη ισχύος του νόμου.

⁴ Έναρξη λειτουργίας του Ταμείου ορίζεται η 1η του έκτου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του νόμου.

**Στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών
(Ε.Τ.Ε.Α.Μ.), είχαν ενταχθεί:**

Από 1/6/2008⁵

**Άρθρο 52 Ν.
3655/2008**

Το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ηλεκτροτεχνιτών Ελλάδος
(ΤΕΑΗΕ), που είχε συσταθεί με το κ.δ. της 3/3-13/4/1943 (ΦΕΚ 84
Α'),

Το Ταμείο Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού
Ιπποδρομιών (ΤΑΠΕΑΠΙ), που είχε συσταθεί με τον α.ν. 2276/1940
(ΦΕΚ 117 Α') ως προς τους κατ' επικουρική ασφάλιση
ασφαλισμένους του και ο κλάδος επικουρικής σύνταξης του
Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιρειών Τσιμέντων
(ΤΕΑΠΕΤ), που είχε συσταθεί με τον α.ν. 895/1937 (ΦΕΚ 394 Α).

Από 1/8/2010⁶

**Άρθρο 65 παρ. 2 περ.
α Ν.3863/2010**

Ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών Νομικών Προσώπων
Δημοσίου Δικαίου (ΤΕΑΜ-Ν.Π.Δ.Δ.) που είχε ενταχθεί στο ΤΕΑΔΥ
με την περ. β της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του Ν. 3655/2008
(58 Α')

**Άρθρο 44 παρ.3 περ.
α Ν. 3996/2011**

Στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (Ε.Τ.Ε.Α.Μ.)
συγχωνεύθηκε από 1/10/2011⁷ ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης
Προσωπικού ΕΥΔΑΠ (ΤΕΑΠ - ΕΥΔΑΠ) του Κλάδου Επικουρικής
Ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και
Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (ΤΑΥΤΕΚΩ), που είχε ενταχθεί σε
αυτό με την παρ.2 περ. Α, υποπ.α του άρθρου 70 του Ν. 3655/2008
(Α' 58)

**Άρθρο 58 παρ.2 Ν.
3655/2008**

**Στο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιωτικού Τομέα (ΤΕΑΙΤ), από
την έναρξη λειτουργίας του, είχαν ενταχθεί ως Τομείς με πλήρη
οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια έκαστος:**

α) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστών και Προσωπικού

⁵ από την πρώτη του μεθεπόμενου μηνός από το μήνα δημοσίευσης
του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

⁶ την 1η του επόμενου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του νόμου.

⁷ από την πρώτη του μεθεπόμενου μηνός από το μήνα δημοσίευσης
του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (ΤΕΑΑΠΑΕ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστών και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (ΤΕΑΑΠΑΕ),

β) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εκπαιδευτικών Ιδιωτικής Γενικής Εκπαίδευσης (ΤΕΑΕΙΓΕ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Εκπαιδευτικών Ιδιωτικής Γενικής Εκπαίδευσης (ΤΕΑΕΙΓΕ),

γ) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων (ΤΕΑΥΕΚ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων (ΤΕΑΥΕΚ),

δ) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιρειών Πετρελαιοειδών (ΤΕΑΠΕΠ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιρειών Πετρελαιοειδών (ΤΕΑΠΕΠ),

ε) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ανωνύμων Εταιρειών Οινοποιίας Ζυθοποιίας και Οινοπνευματοποιίας (ΤΕΑΠΟΖΟ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ανωνύμων Εταιρειών Οινοποιίας Ζυθοποιίας και Οινοπνευματοποιίας (ΤΕΑΠΟΖΟ),

στ) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων (ΤΑΝΠΥ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτορείων (ΤΕ-ΑΥΝΤΠ), ζ) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων (ΤΕΑΥΕΤ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων (ΤΕΑΥΕΤ),

η) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών (ΤΕΑΥΦΕ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών (ΤΕΑΥΦΕ) και

θ) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών (ΤΕΑΧ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών (ΤΕΑΧ).

Στο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΕΑΔΥ)

**Άρθρο 84 παρ.1 Ν.
3655/2008 σε συνδ.
με άρθρο 87 Ν.
3655/2008**

είχαν ενταχθεί από 1/8/2008⁸ ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος:

α) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΤΕΑΠΟΚΑ), ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΤΕΑΠΟΚΑ), στον οποίο εντάχθηκαν από την ίδια ημερομηνία:

i.Ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ταμείου Νομικών (ΤΕΑΠ - Ταμείου Νομικών), που έχει συσταθεί με το ν. 1713/1951 (ΦΕΚ 93 Α΄) και

ii. ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών (ΚΕΑΠ - ΤΠΔΑ), που έχει συσταθεί με το ν. 627/1977 (ΦΕΚ 180 Α΄)

και

ψ)β) ο Κλάδος Επικουρικής Σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΑΔΚΥ), ως Τομέας Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΑΔΚΥ).

Στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (ΤΑΥΤΕ-ΚΩ)

**Άρθρο 70 παρ.2 περ.
Α β-ε Ν. 3655/2008**

από την έναρξη λειτουργίας του, έχουν ενταχθεί ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος τα κατωτέρω ταμεία και κλάδοι

α) ο Ειδικός Λογαριασμός Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΛΤΑ του ΤΑΠ - ΟΤΕ, ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΛΤΑ (ΤΕΑΠ - ΕΛΤΑ),

β) ο Κλάδος Επικουρικής Σύνταξης Προσωπικού ΟΤΕ του Ταμείου Αρωγής Προσωπικού ΟΤΕ, ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΟΤΕ (ΤΕΑΠ - ΟΤΕ),

γ) ο Κλάδος Επικουρικής Σύνταξης του Οργανισμού Ασφάλισης Προσωπικού - ΔΕΗ, ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού - ΔΕΗ (ΤΕΑΠ - ΔΕΗ),

δ) ο Κλάδος Επικουρικής Σύνταξης του Ταμείου Επικουρικής

⁸ από την 1η του τέταρτου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του νόμου

Ασφάλισης και Πρόνοιας Προσωπικού ΕΡΤ και Τουρισμού, ως
Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΡΤ και Τουρισμού
(ΤΕΑΠ - ΕΡΤΤ) και στ) ο Κλάδος Επικουρικής Σύνταξης του Ταμείου
Ασφάλισης Προσωπικού - ΕΤΒΑ, ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης
Προσωπικού - ΕΤΒΑ (ΤΕΑΠ - ΕΤΒΑ).

**Άρθρο 36 παρ. 3 Ν.
4052/2012**

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
δύνανται να εντάσσονται στο ΕΤΕΑ μέχρι 31.12.2012, μετά από
σύμφωνη γνώμη των αντιπροσωπευτικότερων οργανώσεων των
κλάδων ασφαλισμένων και μετά από εκπόνηση αναλογιστικής
μελέτης και άλλα επικουρικά ταμεία, καθώς και όσα εξαιρέθηκαν.

**Άρθρο 36 παρ. 4 Ν.
4052/2012**

Τα ταμεία, τομείς ή κλάδοι επικουρικής ασφάλισης που δεν
εντάσσονται μέχρι τις 31.12.2012⁹ στο ΕΤΕΑ μετατρέπονται
αυτοδίκαια σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.)
υποχρεωτικής ασφάλισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 του
ν. 3029/2002 (Α` 160).

**Άρθρο 2 υποπαρ.
Ε.2.παρ.2 Ν.
4336/2015 (ΦΕΚ Α
94)**

Από 1.9.2015 εντάσσονται υποχρεωτικά στο Ενιαίο Ταμείο
Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) και διέπονται από τις διατάξεις της
νομοθεσίας του και τη γενικότερη νομοθεσία, ως ισχύουν: α) οι
Τομείς του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α., β) ο
Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών του
Ο.Α.Ε.Ε., γ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιών (Τ.Ε.Α.Α.)
του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών του
Ο.Α.Ε.Ε., δ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών
Καυσίμων (Τ.Ε.Α.Π.Υ.Κ.) του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης
Ελευθέρων Επαγγελματιών του Ο.Α.Ε.Ε., ε) ο Τομέας Επικουρικής
Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του
Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., στ) ο Τομέας
Ασφάλισης Συμβολαιογράφων (Τ.Α.Σ.) του Κλάδου Επικουρικής
Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., ζ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης
Δικηγόρων (Τ.Ε.Α.Δ.) του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του
Ε.Τ.Α.Α., η) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών

⁹ Μεταβατική μέχρι 31/12/12

και Υπαλλήλων Τύπου του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Π.- Μ.Μ.Ε., θ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε., ι) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών (Κ.Ε.Α.Ν.) του Ν.Α.Τ., ια) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιδρυμάτων Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Ε.Α.Π.Ι.Ε.Ν.).

Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης

Άρθρο 7 Ν.3029/2002 1. Συνιστώνται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Στην επωνυμία τους περιλαμβάνεται η ένδειξη "Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Ν.Π.Ι.Δ.".

2. Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης έχουν ως σκοπό την παροχή στους ασφαλισμένους και δικαιούχους των παροχών, επαγγελματικής ασφαλιστικής προστασίας πέραν της παρεχόμενης από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση για τους ασφαλιστικούς κινδύνους και ενδεικτικά τους κινδύνους γήρατος, θανάτου, αναπηρίας, επαγγελματικού ατυχήματος, ασθένειας, διακοπής της εργασίας. Χορηγούν παροχές σε είδος ή σε χρήμα που καταβάλλονται περιοδικώς ή εφάπαξ.

3. Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης ιδρύονται προαιρετικά ανά επιχείρηση ή κλάδο ή κλάδους εργαζομένων, με πρωτοβουλία των εργαζομένων ή των εργοδοτών ή με συμφωνία των εργοδοτών και των εργαζομένων, υπό την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των ασφαλιζομένων κατά επιχείρηση ή επαγγελματικό κλάδο υπερβαίνει τους 100.

Επίσης ιδρύονται με πρωτοβουλία των αυτοτελώς

απασχολούμενων ή των ελεύθερων επαγγελματιών ή των αγροτών ή των επαγγελματιών τους οργανώσεων, υπό την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των ασφαλιζόμενων μελών τους υπερβαίνει τους 100.

4. Το καταστατικό του ταμείου επαγγελματικής ασφάλισης καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο από τους συμβαλλόμενους ιδρυτές και ρυθμίζει υποχρεωτικά: α) τη σύνθεση και τον αριθμό των μελών της Διοίκησης του ταμείου, τη διαδικασία ανάδειξης του Προέδρου, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας της, β) τους πόρους του ταμείου, τον τρόπο υπολογισμού και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών (εργοδοτών και /ή εργαζομένων), καθώς και τη διαδικασία μεταβολής ή αναπροσαρμογής του ύψους των ασφαλιστικών εισφορών, τα αποθεματικά, τον τρόπο επένδυσης, την αντασφάλιση ή αμοιβαία ασφάλιση, γ) τους όρους εγγραφής και διαγραφής των ασφαλισμένων, δ) τους ασφαλιζόμενους κινδύνους, ε) τα είδη και το ύψος των παροχών προς τους ασφαλισμένους, καθώς και τη διαδικασία αναπροσαρμογής τους, θέματα διαδοχικής ασφάλισης, στ) την έδρα του ταμείου και τους εκπροσώπους του, ζ) τη διαδικασία διάλυσης και εκκαθάρισης. Έδρα του ταμείου ορίζεται από το καταστατικό ο τόπος λειτουργίας της διοικήσεώς του. Τα στοιχεία των περιπτώσεων β' και ε' της παρούσας παραγράφου διαμορφώνονται ανάλογα με το οικονομικό σύστημα που ακολουθεί το ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης.

5. Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης που χορηγούν συνταξιοδοτικές παροχές λειτουργούν με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα

6. Το καταστατικό του ταμείου δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο (τ.Β'), μετά από εγκριτική απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία εκδίδεται μετά σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής για τα θέματα της αρμοδιότητάς της. Η νομική προσωπικότητα του ταμείου κτάται από την ως

άνω δημοσίευση του καταστατικού. Το καταστατικό τροποποιείται με την ίδια διαδικασία που προβλέπεται για την ίδρυση του ταμείου.

**Άρθρο 7παρ.7 Ν.
3029/2002 όπως το
δεύτερο εδάφιο
προστέθηκε με την
παρ.1 άρθρου 108
(άρθρο 4 Οδηγ.
2010/78/ΕΕ)
Ν.4099/2012, ΦΕΚ Α
250**

7. Στο Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καταχωρίζεται το καταστατικό των ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης και κάθε τροποποίησή του.

Σε περίπτωση διασυνοριακής δραστηριότητας ταμείου επαγγελματικής ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 3846/2010 (Α' 66), όπως ισχύει, στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καταχωρίζονται και τα κράτη - μέλη, στα οποία λειτουργεί το ταμείο. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στην Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων) (στο εξής ΕΑΑΕΣ) που συστάθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1094/2010(L 331/48).

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, ως προς τα θέματα της αρμοδιότητάς της, που εκδίδεται μετά από απόφαση των ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης, επιτρέπεται η ενοποίηση ή η διάσπαση αυτών ή η σύσταση ομοσπονδιών και ενώσεων με άλλα επαγγελματικά ταμεία (Ν.Π.Ι.Δ. χωρίς κερδοσκοπικό χαρακτήρα) στην ημεδαπή ή την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με την ίδια απόφαση και μετά σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής εγκρίνεται το νέο καταστατικό και υποβάλλεται σε δημοσίευση και καταχώριση, όπως προβλέπεται στις παραγράφους 5 και 6 του παρόντος άρθρου.

9. Η υπαγωγή στην ασφάλιση των ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης είναι προαιρετική. Κάθε εργαζόμενος στην επιχείρηση ή τον κλάδο ή τους κλάδους που λειτουργεί ταμείο επαγγελματικής

ασφάλισης έχει δικαίωμα να ασφαρίζεται σε ταμείο που λειτουργεί στον επαγγελματικό του χώρο, χωρίς να απαιτείται η συμμετοχή του σε συνδικαλιστική οργάνωση. Κάθε αυτοτελώς απασχολούμενος, κάθε ελεύθερος επαγγελματίας και κάθε αγρότης έχει δικαίωμα να ασφαρίζεται σε ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης που λειτουργεί στον επαγγελματικό του χώρο χωρίς να απαιτείται η συμμετοχή του σε επαγγελματική οργάνωση. Τα καταστατικά των ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης δεν επιτρέπεται να αποκλείουν την ασφάλιση των προσώπων που έχουν δικαίωμα να υπαχθούν σε αυτά ή να θέτουν προϋποθέσεις που εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των προσώπων που έχουν δικαίωμα υπαγωγής.

Ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα να επιλέξει σε ποια ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης θα υπαχθεί στην περίπτωση που έχει δικαίωμα υπαγωγής σε περισσότερα ταμεία.

10. Ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα να ζητήσει τη διαγραφή του από το ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης, εφόσον έχει ελάχιστο χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον ενός έτους και προειδοποιήσει προ ενός μηνός περί της ασκήσεως του δικαιώματός του. Ο ασφαλισμένος στην περίπτωση αυτή δικαιούται είτε να μεταφέρει τα δικαιώματά του σε άλλο ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης που λειτουργεί στο χώρο της απασχολήσεώς του είτε να λάβει την παροχή που του αναλογεί σε σχέση με το χρόνο παραμονής του στο ταμείο όταν έχει συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση παροχής. Τα αυτά δικαιώματα έχει ο ασφαλισμένος και στην περίπτωση της αλλαγής της επαγγελματικής του δραστηριότητας χωρίς χρονικό περιορισμό παραμονής στο ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης και χωρίς μηνιαία προηγούμενη προειδοποίηση.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, καθορίζονται οι

προϋποθέσεις και η διαδικασία για την άσκηση του δικαιώματος διαγραφής, για το συνυπολογισμό του χρόνου επαγγελματικής ασφάλισης, τη μεταφορά δικαιωμάτων και το αρμόδιο για τη χορήγηση της παροχής ταμείο, σε περίπτωση διαδοχικής χρονικά επαγγελματικής ασφάλισης σε περισσότερα ταμεία στην ημεδαπή και στην περίπτωση της διαδοχικής χρονικά ασφάλισης σε περισσότερα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης στην ημεδαπή και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

12. Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης που χρηματοδοτούνται και από εργοδότες διοικούνται από Διοικητικό Συμβούλιο με τετραετή θητεία, στο οποίο μετέχουν οι ασφαλισμένοι συνταξιούχοι και οι εργοδότες, όπως το καταστατικό ορίζει Τα λοιπά ταμεία διοικούνται όπως το καταστατικό ορίζει

13. Το ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης τηρεί υποχρεωτικά μητρώο ασφαλισμένων.

14. Ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και στοιχείων γίνεται από δύο ορκωτούς ελεγκτές.

III. ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Ταμείο Πρόνοιας Ιδιωτικού Τομέα (ΤΑΠΙΤ)

**Άρθρο 104 παρ.1 Ν.
3655/2008**

Το Ταμείο Πρόνοιας Ιδιωτικού Τομέα (ΤΑΠΙΤ), συστήθηκε με το άρθρο 104 Ν. 3655/2008 υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με έδρα την Αθήνα και λειτουργεί από 1/10/2008¹⁰

**Άρθρο 105 Ν.
3655/2008**

Σκοπός του ΤΑΠΙΤ είναι η καταβολή εφάπαξ βοηθήματος από τους αντίστοιχους Τομείς πρόνοιας στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη της οικογένειάς τους σε περίπτωση θανάτου τους, κατά τα προβλεπόμενα από τις οικείες καταστατικές διατάξεις των Τομέων

¹⁰ Έναρξη λειτουργίας του ΤΑΠΙΤ ορίζεται η 1η του έκτου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

αυτών και της γενικότερης νομοθεσίας, όπως εκάστοτε ισχύουν.

**Άρθρο 104 παρ.2 Ν.
3655/2008**

Στο ΤΑΠΙΤ εντάχθηκαν από την έναρξη λειτουργίας του, ως Τομείς
με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια έκαστος:

- α) το Ταμείο Πρόνοιας Εργατούπαλλήλων Μετάλλου (ΤΑΠΕΜ), ως
Τομέας Πρόνοιας Εργατούπαλλήλων Μετάλλου,
- β) το Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Εταιρειών Λιπασμάτων
(ΤΑΠΠΕΛ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού Εταιρειών
Λιπασμάτων,
- γ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης
Προσωπικού Εταιρειών Τσιμέντων (ΤΕΑΠΕΤ), ως Τομέας Πρόνοιας
Προσωπικού Εταιρειών Τσιμέντων, δ) ο κλάδος πρόνοιας του
Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού
Ιπποδρομιών (ΤΑΠΕΑΠΙ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού
Ιπποδρομιών,
- ε) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης
Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων (ΤΕΑΥΕΚ), ως Τομέας
Πρόνοιας Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων,
- στ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης
Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών (ΤΕΑΥΦΕ), ως Τομέας
Πρόνοιας Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών,
- ζ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Ασφάλισης Ξενοδοχοϋπαλλήλων
(ΤΑΞΥ), ως Τομέας Πρόνοιας Ξενοδοχοϋπαλλήλων,
- η) ο κλάδος πρόνοιας των Λιμενεργατών του Ταμείου Πρόνοιας
Εργαζομένων στα Λιμάνια (ΤΑΠΕΛ), ως Τομέας Πρόνοιας
Λιμενεργατών,
- θ) ο κλάδος πρόνοιας Υπαλλήλων Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς
του Ταμείου Πρόνοιας Εργαζομένων στα Λιμάνια (ΤΑΠΕΛ), ως
Τομέας Πρόνοιας Υπαλλήλων Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς,
- ι) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Πρόνοιας Προσωπικού
Οργανισμού Εθνικού Θεάτρου (ΤΠΠΟΕΘ), ως Τομέας Πρόνοιας
Προσωπικού Οργανισμού Εθνικού Θεάτρου,¹¹

¹¹ Κατά το άρθρο 48 παρ.4 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170.Το Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Εθνικού Θεάτρου, που ιδρύθηκε με το
β.δ. 722/1961 (Α'184), όπως μετονομάστηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 742/1977 (Α' 234) και λειτουργεί με τον αυτοτελή Κλάδο

ια) το Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης (ΤΠΠΟΥΘ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης και

ιβ) το Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΤΠΠΟΛΘ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης.

Το «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΕΑΠΑΣΑ)», το οποίο συστήθηκε με το άρθρο 94 του Ν. 3655/2008 με έδρα την Αθήνα και λειτουργεί από 1/10/2008 τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη¹²

**Άρθρο 94 Ν.
3655/2008 όπως η
παρ.1
αντικαταστάθηκε ως
άνω με τη παρ.1 του
άρθρου 4 του
Ν.4142/2013 (ΦΕΚ Α
83 9.4.2013)**

Κλάδος Πρόνοιας του ΤΑΥΤΕΚΩ

**Άρθρο 70 παρ.2 σε
συνδ με 71 περ. β Ν.
3655/2008**

Στο ΤΑΥΤΕΚΩ λειτουργεί κλάδος πρόνοιας με σκοπό την παροχή εφάπαξ βοηθήματος από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου πρόνοιας στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους. Στον κλάδο πρόνοιας του ΤΑΥΤΕΚΩ εντάσσονται, από την έναρξη λειτουργίας του, Ταμεία και κλάδοι ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος.

Ειδικότερα:

**Άρθρο 70 παρ.2 περ.
β Ν. 3655/2008**

α) ο κλάδος πρόνοιας προσωπικού ΟΤΕ του Ταμείου Αρωγής Προσωπικού ΟΤΕ, ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού ΟΤΕ,
β) ο κλάδος πρόνοιας του Οργανισμού Ασφάλισης Προσωπικού - ΔΕΗ, ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού - ΔΕΗ,

Υγείας, ύστερα από την ένταξη του Κλάδου Πρόνοιας αυτού στο Ταμείο Ασφάλισης Πρόνοιας Ιδιωτικού Τομέα (Τ.Α.Π.Ι.Τ.), με το άρθρο 104 του ν. 3655/2008 (Α' 58), καταργείται από 1.10.2011.

¹² Κατά το άρθρο 94 παρ.7 Ν. 3655/2008, όπως προστέθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4142/2013 (ΦΕΚ Α 83 9.4.2013) . Όλες οι σχετικές με το ΤΕΑΠΑΣΑ αρμοδιότητες του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μεταφέρονται στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, ο οποίος, μέσα σε διάστημα τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διορίζει με απόφαση του τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής το Δ.Σ. του ΤΕΑΠΑΣΑ εξακολουθεί να λειτουργεί με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν πριν τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

- γ) το Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού ΟΣΕ (ΤΑΠ - ΟΣΕ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού ΟΣΕ,
- δ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Προσωπικού ΕΡΤ και Τουρισμού, ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού ΕΡΤ και Τουρισμού,
- ε) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τραπεζής (ΤΑΠΕΤΕ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικής Τραπεζής και στ) το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Ιονικής - Λαϊκής Τραπεζής (ΤΑΠΙΛΤ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού Ιονικής - Λαϊκής Τραπεζής.

Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ)

Β.Δ. 3/13-7-1936

Το Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων ιδρύθηκε το 1936 με έδρα την Αθήνα και αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, υπαγόμενο στην εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

Σκοπός του Ταμείου είναι η χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις στον απολυόμενο ή αποχωρούντα ασφαλισμένο από τη Δημόσια Υπηρεσία ή στην περίπτωση θανάτου αυτού, στα μέλη της οικογένειάς του.

Άρθρο 115 παρ. 1 Ν. 3655/2008

1. Στο Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ) έχουν ενταχθεί από 1/8/2008¹³ ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια έκαστος,

- α) το Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικών, Βιομηχανικών, Επαγγελματικών, Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων του Κράτους (ΤΠΠΕΒΕΒΕΚ), ως Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικών, Βιομηχανικών, Επαγγελματιών, Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων του Κράτους,
- β) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ταμείου Νομικών (ΤΕΑΠ - Ταμείου Νομικών), ως

¹³ την 1η του τέταρτου μήνα μετά τη δημοσίευση του νόμου

Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού Ταμείου Νομικών και

γ) ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Ασφαλίσεως Δημοτικών και
Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΑΔΚΥ), ως Τομέας Πρόνοιας Δημοτικών
και Κοινοτικών Υπαλλήλων.

δ) Ο Τομέας Πρόνοιας Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως μετονομάστηκε
ο Κλάδος Πρόνοιας Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που λειτουργούσε ήδη
στο Ταμείο.

ε) Ο Τομέας Πρόνοιας Ορθόδοξου Εφημεριακού Κλήρου της
Ελλάδος, όπως μετονομάστηκε ο Κλάδος Πρόνοιας Ορθόδοξου
Εφημεριακού Κλήρου της Ελλάδος που λειτουργούσε ήδη στο
Ταμείο .

**Άρθρο 115 παρ.1 εδ.
τελευταίο Ν.
3655/2008**

Στο Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ) συνιστάται
τομέας με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια με την
ονομασία «Τομέας Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων», ο οποίος
αποτελεί συνέχεια του μέχρι την 31.7.2008 υφιστάμενου Ταμείου.

**Εδάφιο που
προστέθηκε στην
παρ.1 άρθρου 115 Ν.
3655/2008 με την
παρ.3α του άρθρου
20 του Ν.3846/2010
(ΦΕΚ Α 66/11-5-
2010).**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄. - ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Φ.Κ.Α.

Ι. ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Εποπτεία Ασφαλιστικών Οργανισμών

**Άρθρο Μόνο Π.Δ.
368/1997**

Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διατηρεί την εποπτεία όλων των υπ' αυτής εποπτευομένων φορέων κοινωνικής ασφάλισης, που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ.

Κυβερνητικός Επίτροπος

**Άρθρο 138 παρ.2
Ν.4052/2012**

Στα Διοικητικά Συμβούλια των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στις Διοικούσες Επιτροπές του άρθρου 29 του ν. 3655/2008 (Α' 58) και στο Συμβούλιο Ασφάλισης Τραπεζής της Ελλάδος διορίζονται ως Κυβερνητικοί Επίτροποι και μέλη, όπου η συμμετοχή τους προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις, υπάλληλοι που προέρχονται από τη Γ.Γ.Κ.Α. και είναι οι μεν Κυβερνητικοί Επίτροποι προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης ή Τμήματος, τα δε μέλη προϊστάμενοι Διεύθυνσης ή Τμήματος ή υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ κατηγορίας με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία στη Γ.Γ.Κ.Α..

**Άρθρο 77 παρ.7
περ.γ του ν.
3996/2011 σε συνδ.
με τελευταίο εδάφιο
παρ.2 άρθρο138
Ν.4052/2012**

Ειδικά στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου ως Κυβερνητικός Επίτροπος ο εκάστοτε Γενικός Γραμματέας της ΓΓΚΑ, που αναπληρώνεται από Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης της ΓΓΚΑ.

**Άρθρο 135 παρ.1-5 Ν.
3655/2008**

Ο Κυβερνητικός Επίτροπος, ο οποίος μετέχει στα Διοικητικά Συμβούλια των Ασφαλιστικών Οργανισμών, παρακολουθεί τη νομιμότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, δικαιούται να λαμβάνει το λόγο για οποιοδήποτε θέμα και να υποβάλλει προτάσεις.

Δικαιούται να αναστείλει προσωρινά την εκτέλεση κάθε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες από τη λήψη της, αν κρίνει ότι αντίκειται σε διατάξεις νόμων, διαταγμάτων, κανονισμών και υπουργικών αποφάσεων εν γένει που διέπουν τη λειτουργία του Ταμείου. Η απόφαση δεν εκτελείται μέχρις ότου, μετά από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου, αρθεί η διαφωνία με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, η οποία είναι υποχρεωτική για το Ταμείο. Σε περίπτωση κατά την οποία ο Υπουργός δεν κοινοποιήσει την επί της διαφωνίας απόφαση του εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της σχετικής αίτησης του Δ.Σ., αυτό μπορεί να αποφασίσει την εκτέλεση της απόφασης, για την οποία διατυπώθηκε η διαφωνία.

Ο Κυβερνητικός Επίτροπος μπορεί να αναστείλει για μια φορά μέχρι την επόμενη συνεδρίαση την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον διατυπώσει αιτιολογημένη επιφύλαξη που αφορά τα συμφέροντα του Οργανισμού.

Η απόφαση επανεισάγεται για συζήτηση σε άλλη συνεδρίαση, εφόσον το Διοικητικό Συμβούλιο επιμένει στην εκτέλεση της.

Ο Κυβερνητικός Επίτροπος και ο αναπληρωτής του καλούνται, επί ποινής ακυρότητας της συνεδρίασης, σε όλες τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε περίπτωση διαφωνίας του Κυβερνητικού Επιτρόπου επί
αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, η
διαφωνία αίρεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Έλεγχος των φορέων κοινωνικής ασφάλισης

**Άρθρο 84 Ν.
2084/1992**

Ο ετήσιος τακτικός κατασταλτικός έλεγχος των φορέων κοινωνικής
ασφάλισης διενεργείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Επίσης έλεγχος ενεργείται από τη Διεύθυνση Επιθεωρήσεως της
Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων σύμφωνα με τον
Οργανισμό της.

Έλεγχος της διαχείρισης γενικά ανατίθεται κάθε έτος από τα Δ.Σ.
φορέων σε ορκωτούς ελεγκτές. Οι εκθέσεις των ορκωτών
ελεγκτών για τον παραπάνω έλεγχο, υποβάλλονται από τους
Υπουργούς Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης στον Πρόεδρο της Βουλής.

II. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.)

**Άρθρο 23 παρ. 7 περ.
Α Ν. 3232/2004 όπως
το στοιχ ε' αντικ. με
άρθρ. 32 παρ.5
Ν.3863/2010**

Στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει συσταθεί το Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.) το πρώτο κλιμάκιο του οποίου που απαρτίζεται:

α) Τον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας, ως Πρόεδρο, που αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο.

β) Έναν Νομικό Σύμβουλο Ν.Σ.Κ. ή έναν συνταξιούχο ανώτερο δικαστικό λειτουργό ή ένα μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος κατά προτίμηση ειδικό στα ασφαλιστικά θέματα, ως Αντιπρόεδρο.

γ) Ένα μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος με τον αναπληρωτή του, ως μέλος.

δ) Έναν Ειδικό Σύμβουλο ή Επιστημονικό Συνεργάτη του Υπουργείου με τον αναπληρωτή του.

ε) Τον αρμόδιο για κάθε θέμα Γενικό Διευθυντή της Γ.Γ.Κ.Α., που αναπληρώνεται από Διευθυντή της Γ.Γ.Κ.Α.

στ) Έναν Αναλογιστή με τον αναπληρωτή του.

ζ) Έναν εκπρόσωπο των εργοδοτών με τον αναπληρωτή του.

η) Δύο εκπροσώπους των ασφαλισμένων με τους αναπληρωτές τους.

Τα θέματα που εισάγονται στο κλιμάκιο εισηγούνται κατά σειρά οι αρμόδιοι καθ' ύλην προϊστάμενοι Διευθύνσεων ή Τμημάτων ή και υπάλληλοι της αρμόδιας Διεύθυνσης.

Ο Πρόεδρος μπορεί να ορίσει και μέλος του κλιμακίου για ειδικότερη μελέτη και εισήγηση σε θέματα που είναι για συζήτηση.

Συντονιστικό Συμβούλιο Παροχών Υγείας (ΣΥ.Σ.Π.Υ.).

**Άρθρο 32 παρ.1
Ν.3863/2010, όπως η
περ. 6 αντικ. με την
άρθρο 31 παρ.1
Ν.3918/2011, ΦΕΚ Α
31**

1. Το δεύτερο κλιμάκιο του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλειας (Σ.Κ.Α.), το οποίο συστάθηκε με την περίπτωση Β της παραγράφου 7 του άρθρου 23 του ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 Α') και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετονομάζεται σε Συντονιστικό Συμβούλιο Παροχών Υγείας (ΣΥ.Σ.Π.Υ.).¹⁴

Το Συμβούλιο αποτελείται από:

α) το Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του,
β) τον Πρόεδρο του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. με αναπληρωτή έναν
εκ των Αντιπροέδρων του Οργανισμού οριζόμενο από τον ίδιο .

γ) το Γενικό Επιθεωρητή της ΥΠΕΔΥΦΚΑ, με αναπληρωτή του ένα Διευθυντή της ΥΠΕΔΥΦΚΑ,

δ) το Νομικό Σύμβουλο της Γ.Γ.Κ.Α., με αναπληρωτή του τον αρχαιότερο Πάρεδρο της Γ.Γ.Κ.Α.,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο των ασφαλισμένων με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύεται από τη Γ.Σ.Ε.Ε. και

στ) έναν (1) εκπρόσωπο των εργοδοτών, με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύεται από το Σ.Ε.Β., τη Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. και την Ε.Σ.Ε.Ε..

Ως εισηγητής ορίζεται ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ασφάλισης Ασθένειας και

Μητρότητας της Γ.Γ.Κ.Α, με αναπληρωτή του Τμηματάρχη της ίδιας Διεύθυνσης.

Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της παραπάνω Διεύθυνσης, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με την απόφαση διορισμού των μελών.

2. Το Συντονιστικό Συμβούλιο Παροχών Υγείας αποφασίζει για:

**Άρθρο 32 παρ.2
Ν.3863/2010 όπως η
περίπτωση α'**

¹⁴ Λειτουργεί μετά τον ΕΟΠΥΥ στο Υπουργείο.

**αντικατ.με άρθρο
31 παρ.1
Ν.3918/2011 και η
περ. στ` προστέθηκε
με το άρθρο 24 παρ.
3β Ν.3965/2011,
ΦΕΚ Α 113**

"α) Την κατάρτιση ενιαίων κανόνων αγοράς υπηρεσιών υγείας σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, καθώς και την κατάρτιση ενιαίου κανονισμού παροχών υγείας, για λογαριασμό όλων των ασφαλιστικών οργανισμών και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.."

β) Τον καθορισμό των κριτηρίων και των όρων σύναψης συμβάσεων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και ΟΠΑΔ με όλους τους παρόχους υγείας.

γ) Την αναθεώρηση και τροποποίηση των όρων αυτών, όπου και όποτε αυτό απαιτείται.

δ) Το ύψος της αποζημίωσης από τους ΦΚΑ και τον ΟΠΑΔ των υλικών, των πρόσθετων ειδών και των υλικών για χειρουργικές επεμβάσεις.

ε) Τη μέτρηση ποιότητας και κόστους των υπηρεσιών υγείας από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

"στ. τον έλεγχο της επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων στην περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων στη συνταγογράφηση και στην εφαρμογή της φαρμακευτικής και λοιπής περί υγειονομικής περίθαλψης νομοθεσίας."

Οι αποφάσεις του Συμβουλίου κοινοποιούνται από τον Πρόεδρο αυτού σε όλους τους συμμετέχοντες Φορείς και είναι δεσμευτικές για αυτούς.

3. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών.

Το Συμβούλιο συνεδριάζει όσες φορές παρίσταται ανάγκη προς
τούτο.

Για τον τρόπο λειτουργίας του εφαρμόζονται οι διατάξεις του
Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Δευτεροβάθμια Ειδική Υγειονομική Επιτροπή¹⁵

**Άρθρο 32 παρ.6
Ν.3863/2010**

Α. Στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Γ.Γ.ΚΑ.) έχει
συσταθεί η Δευτεροβάθμια Ειδική Υγειονομική Επιτροπή, η οποία
είναι αρμόδια να γνωματεύει επί θεμάτων νοσηλείας στο
εξωτερικό ασθενών ασφαλισμένων ασφαλιστικών οργανισμών
αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α..

Η Ειδική αυτή Επιτροπή είναι τριμελής και απαρτίζεται από:

α) τον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών
Ασφαλίσεων, ως Πρόεδρο με αναπληρωτή του τον Γενικό
Διευθυντή Κοινωνικής Ασφάλισης,

β) ένα (1) Μέλος Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού Ιατρικής
Σχολής ενός εκ των Πανεπιστημίων της Χώρας, με τον αναπληρωτή
του και

γ) έναν (1) ιατρό - Πρόεδρο της Ειδικής Υγειονομικής Επιτροπής
Αθήνας (τρία κλιμάκια), με τον αναπληρωτή του.

Εφόσον η επιτροπή το κρίνει σκόπιμο, δύναται να συμμετέχει
ιατρός της ειδικότητας της πάθησης του εξεταζόμενου
ασφαλισμένου.

Β. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Δευτεροβάθμιας Ειδικής
Υγειονομικής Επιτροπής με τους αναπληρωτές τους διορίζονται με
απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και

¹⁵ Λειτουργεί μετά τον ΕΟΠΥΥ ή μήπως έχει μεταφερθεί στο υπουργείο υγείας

Κοινωνικής Αλληλεγγύης για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

Τα θέματα που εισάγονται στην επιτροπή εισηγούνται
εκπρόσωποι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, ως εισηγητές.

Χρέη γραμματέα της επιτροπής εκτελεί υπάλληλος της
Διεύθυνσης Ασφάλισης Ασθένειας και Μητρότητας της Γ.Γ.Κ.Α.,
που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον πρόεδρο της
Επιτροπής.

Γ. Η Δευτεροβάθμια Ειδική Υγειονομική Επιτροπή είναι αρμόδια
για την:

α) γνωμοδότηση ύστερα από ένσταση κατά απορριπτικών
αποφάσεων των ειδικών υγειονομικών επιτροπών, που έχουν
συσταθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 του ν. 1759/1988 (ΦΕΚ
217 Α') για τη νοσηλεία στο εξωτερικό των ασφαλισμένων όλων
των κλάδων ασθένειας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης
αρμοδιότητας Γ.Γ.ΚΑ,

β) παροχή προτάσεων συμβουλευτικού χαρακτήρα προς τον
Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης επί θεμάτων
νοσηλείας στο εξωτερικό σύμφωνα με την
εθνική νομοθεσία και τον κοινοτικό κανονισμό (1408/1971 και
574/1972).

Δ. Δικαίωμα ένστασης στην Δευτεροβάθμια Ειδική Υγειονομική
Επιτροπή έχει αφενός ο ασφαλισμένος μέσα σε δέκα (10)
εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία γνωστοποίησης σε αυτόν
της απόφασης της ειδικής υγειονομικής επιτροπής (ΕΥΕΕ) από τον
ασφαλιστικό του φορέα και αφετέρου ο αρμόδιος Διευθυντής του
φορέα εντός της ίδιας προθεσμίας.

Αποφάσεις ειδικών υγειονομικών επιτροπών για τις οποίες έχουν

υποβληθεί ενστάσεις και μέχρι τη γνωμοδότηση της
Δευτεροβάθμιας Ειδικής Υγειονομικής
Επιτροπής δεν εξετάζονται από τα αρμόδια όργανα του φορέα.

Ο τρόπος λειτουργίας της Ειδικής Επιτροπής, ο αριθμός των
συνεδριάσεων κατά μήνα, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια
σχετική με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με
απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης

**Άρθρο 74 Ν.
2084/1992**

1. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει συσταθεί και
λειτουργεί το Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλειας (Ε.Σ.Κ.Α.).

Το Συμβούλιο αποτελείται από τα παρακάτω μέλη :

α. Το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ως πρόεδρο
αναπληρούμενο από υποδιοικητή της ίδιας Τράπεζας.

β. Το Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αναπληρωτή
του οριζόμενο από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών
Ασφαλίσεων.

γ. Έναν εκπρόσωπο των εργοδοτών οριζόμενο με τον αναπληρωτή
του από το Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών.

δ. Έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων οριζόμενο με τον
αναπληρωτή του από τη Γ.Σ.Ε.Ε.

ε. Έναν εκπρόσωπο των αγροτών οριζόμενο με τον αναπληρωτή
του από τη ΣΥΔΑΣΕ και ΓΕΣΑΣΕ εναλλάξ για κάθε θητεία από κάθε
οργάνωση.

στ. Έναν εκπρόσωπο των δημοσίων υπαλλήλων οριζόμενο με τον

αναπληρωτή του από την Α.Δ.Ε.Δ.Υ..

ζ. Έναν εκπρόσωπο των εμπόρων οριζόμενο με τον αναπληρωτή
του από την Ένωση Εμπορικών Συλλόγων Ελλάδος.

η. Έναν εκπρόσωπο των επαγγελματιών - βιοτεχνών οριζόμενο
με τον αναπληρωτή του από τη Γ.Σ.Ε.Β.Ε..

θ. Έναν εκπρόσωπο οριζόμενο με τον αναπληρωτή του από την
Ένωση Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων.

ι. Έναν εκπρόσωπο οριζόμενο με τον αναπληρωτή του από τις
πανελλήνιες οργανώσεις - ιατρών, οδοντιάτρων, φαρμακοποιών
και κτηνιάτρων - τη Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών
Συλλόγων και το Τεχνικό Επιμελητήριο, εναλλάξ για κάθε θητεία
από κάθε οργάνωση.

Χρέη γραμματέα ασκεί ο Γενικός Διευθυντής Κοινωνικής
Ασφάλισης της Γ.Γ.Κ.Α. με αναπληρωτή του διευθυντή οριζόμενο
από τον Υπουργό Υγείας,
Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Το Συμβούλιο αποτελεί γνωμοδοτικό όργανο επί θεμάτων
κοινωνικοασφαλιστικής πολιτικής, τα οποία παραπέμπονται σ'
αυτό από τους υπουργούς που εποπτεύουν φορείς κοινωνικής
ασφάλισης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η θητεία και ο τρόπος
λειτουργίας του Συμβουλίου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Εθνική Αναλογιστική Αρχή Σύσταση -λειτουργία

Άρθρο 9 παρ.1 και 2 Ν. 3029/2002

Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή με την επωνυμία Εθνική Αναλογιστική Αρχή (Ε.Α.Α.) που έχει συσταθεί με το άρθρο 9 του Ν. 3029/2002, λειτουργεί με διοικητική αυτοτέλεια υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ως προς τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών της και την κίνηση πειθαρχικού ελέγχου κατά των μελών της.

Άρθρο 9 παρ.3- 4 Ν. 3029/2002

3. Η Ε.Α.Α. συγκροτείται από πέντε (5) μέλη τα οποία διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση και την επαγγελματική τους ικανότητα και διαθέτουν εξειδικευμένη εμπειρία σε θέματα αρμοδιότητάς της.

4. Τα μέλη της Ε.Α.Α. διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετά από προκήρυξη που δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ως Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Ε.Α.Α. δύο από τα μέλη της. Η απόφαση δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 9 παρ. 5 εδ. πρώτο Ν. 3029/2002

5. Η θητεία των μελών της Ε.Α.Α. είναι πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί μία μόνο φορά. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους τα μέλη της Ε.Α.Α. δεν ανακαλούνται Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο θέση μέλους, διορίζεται νέο μέλος κατά τη διαδικασία της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αποχώρησε.

Άρθρο 9 παρ.6-12 Ν. 3029/2002

6. Τα μέλη της Ε.Α.Α. εκπίπτουν αυτοδικαίως από τη θέση τους αν εκδοθεί σε βάρος τους αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου

υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

7. Η ιδιότητα του μέλους αναστέλλεται αν εκδοθεί παραπεμπτικό βούλευμα για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα και μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση. Αν ανασταλεί η ιδιότητα μέλους διορίζεται αναπληρωματικό μέλος, με τη διαδικασία της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Η θητεία του αναπληρωματικού μέλους διαρκεί όσο διαρκεί η αναστολή.

8. Τα μέλη της Ε.Α.Α. είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και έχουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία.

9. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα μέλη της Ε.Α.Α. απαγορεύεται να είναι εταίροι, μέτοχοι, μέλη διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστές, υπάλληλοι, τεχνικοί ή άλλοι σύμβουλοι ή μελετητές σε επιχείρηση, η οποία αναπτύσσει δραστηριότητα στους τομείς των ασφαλίσεων και της αναλογιστικής επιστήμης.

Αν μέλη της Ε.Α.Α. κατέχουν εταιρικά μερίδια ή μετοχές των πιο πάνω επιχειρήσεων, τις οποίες έχουν αποκτήσει πριν από το διορισμό τους από οποιαδήποτε αιτία ή κατά τη διάρκεια της θητείας τους μόνο από κληρονομική διαδοχή, οφείλουν να υποβάλουν στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δήλωση, με την οποία αναλαμβάνουν την υποχρέωση να απέχουν κατά τη διάρκεια της θητείας τους από την ενάσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής και ψήφου στα όργανα διοίκησης, διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρήσεων. Στην ίδια υποχρέωση υπόκεινται και οι σύζυγοί τους.

10. Τα μέλη της Ε.Α.Α. περιλαμβάνονται στους κατά το άρθρο

24του Ν. 2429/1996 (ΦΕΚ 155Α) υπόχρεους προς υποβολή
δήλωσης περιουσιακής κατάστασης.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Οικονομικών
και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι
αποδοχές του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών της
Ε.Α.Α..

12. Η Ε.Α.Α. στις σχέσεις της με τις άλλες αρχές και τους τρίτους,
καθώς και ενώπιον των δικαστηρίων, εκπροσωπείται από τον
Πρόεδρό της, όταν δε αυτός απουσιάζει ή κωλύεται από τον
Αντιπρόεδρό της. Ο Πρόεδρος της Ε.Α.Α. μπορεί με αποφάσεις του
να εξουσιοδοτεί άλλα μέλη της Ε.Α.Α. ή μέλη της Γραμματείας να
ενεργούν για λογαριασμό του και να τον
εκπροσωπούν για συγκεκριμένη πράξη ή ενέργεια ή κατηγορία
πράξεων ή ενεργειών.

14. Μέλος της Ε.Α.Α. που προέρχεται από φορέα του δημόσιου
τομέα, επανέρχεται αυτοδικαίως μετά τη λήξη της θητείας του στη
θέση που κατείχε πριν από το διορισμό του. Η θητεία του στην
Ε.Α.Α. λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία για όλες τις συνέπειες
και κατά τη διάρκειά της δεν διακόπτεται η βαθμολογική και
μισθολογική του εξέλιξη. Αν η θέση που κατείχε ή στην οποία έχει
εξελιχθεί δεν είναι κενή ή έχει καταργηθεί, επανέρχεται σε
ομοιόβαθμη προσωρινή θέση του κλάδου του, που συνιστάται
αυτοδικαίως και καταργείται με την αποχώρησή του από τον
φορέα.

1. Πόροι της Ε.Α.Α. είναι οι εξής:

α) Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών προς τους
ασφαλιστικούς οργανισμούς για την αναλογιστική
παρακολούθηση και την εκπόνηση αναλογιστικών και άλλων
μελετών που εκπονεί σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών

**Άρθρο 9 παρ.14 Ν.
3029/2002**

**Άρθρο 10 παρ.1 Ν.
3029/2002**

και Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
που εκδίδεται μετά από γνώμη της Ε.Α.Α., προσδιορίζεται το
εκάστοτε ύψος και ο τρόπος είσπραξης, διαχείρισης και απόδοσης
των ανωτέρω εσόδων.

β) Πόροι προερχόμενοι από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλες
ανάλογες πηγές για δραστηριότητες της Ε.Α.Α. μέσα στα πλαίσια
των κατά το άρθρο 9 του παρόντος νόμου δραστηριοτήτων της,
καθώς και κάθε άλλος νόμιμος πόρος.

γ) Ετήσια επιχορήγηση του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Νέα διάταξη

Ο τρόπος διαχείρισης των πόρων της Ε.Α.Α., ο έλεγχος των
οικονομικών στοιχείων, καθώς και η διάρθρωση, η εσωτερική
λειτουργία και η στελέχωση της Ε.Α.Α. ρυθμίζονται από το άρθρο
10 του Ν.3029/2001 και τις διατάξεις της ΥΑ Φ 2.8.5./οικ.
3143/722/2006 (ΦΕΚ Β' 564/08.05.2006)"Κανονισμός
Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας της Εθνικής
Αναλογιστικής Αρχής."

Αρμοδιότητες Ε.Α.Α.

Η Ε.Α.Α. έχει τις εξής αρμοδιότητες:

Άρθρο 9 παρ.15 στοιχ α-η Ν. 3029/2002

α. Συντάσσει αναλογιστικές εκθέσεις στα πλαίσια του
μακροχρόνιου οικονομικού και χρηματοδοτικού σχεδιασμού για
την εξασφάλιση της κοινωνικής ανταποδοτικότητας και της
βιωσιμότητας του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ο σχεδιασμός αυτός λαμβάνει υπόψη τα υπάρχοντα και τα
πιθανολογούμενα δεδομένα που αφορούν στο Σύστημα

Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και τις εξελίξεις και τάσεις σε
ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και αποσκοπεί:

i) στην εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Συστήματος
Κοινωνικής Ασφάλισης,

ii) στην εξασφάλιση της κοινωνικής ανταποδοτικότητας του
Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ο μακροχρόνιος αυτός σχεδιασμός αναφέρεται στις τάσεις και
στις προϋποθέσεις βιωσιμότητας και κοινωνικής αποδοτικότητας
του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης την επόμενη πενταετία και
δεκαετία, και τροποποιείται ή αναθεωρείται κάθε έτος, ώστε να
ενσωματωθούν τυχόν αναγκαίες μεταβολές. Ο σχεδιασμός αυτός
εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής
Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία γνωστοποιείται
στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή της Βουλής και δημοσιεύεται στην
Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή, όπως και κάθε
ετήσια τροποποίηση ή αναθεώρησή της, εκδίδεται μετά από
γνώμη της Ε.Α.Α., η οποία διατυπώνεται μετά τη σύνταξη της
αντίστοιχης αναλογιστικής έκθεσης από την Ε.Α.Α..

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο, οι
προθεσμίες, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για τη
σύνταξη και υπογραφή της έκθεσης αυτής.

β. Παρακολουθεί την πορεία των αναλογιστικών δεδομένων των
ασφαλιστικών οργανισμών που έχουν μορφή Ν.Π.Δ.Δ., των
ασφαλιστικών οργανισμών που έχουν μορφή Ν.Π.Ι.Δ. και
υπάγονται στον παρόντα νόμο και κάθε άλλου ασφαλιστικού
οργανισμού που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλου
Υπουργού. Συντάσσει την ετήσια έκθεση για την οικονομική

κατάσταση του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας και
εισηγείται τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη διατήρηση της
αναλογιστικής ισορροπίας του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης
και εν γένει υποβάλλει προτάσεις για τη βελτίωσή του. Την έκθεση
αυτή υποβάλλει στη Βουλή δια του Προέδρου της, στον
Πρωθυπουργό, στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Κοινωνικής Αλληλεγγύης και στον Υπουργό Οικονομικών.

γ. Γνωμοδοτεί για ειδικότερα θέματα αναλογιστικής αποτίμησης
των ασφαλιστικών οργανισμών που έχουν μορφή Ν.Π.Δ.Δ., των
ασφαλιστικών οργανισμών που έχουν μορφή Ν.Π.Ι.Δ. και
υπάγονται στον παρόντα νόμο και κάθε άλλου ασφαλιστικού
οργανισμού που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλου
Υπουργού.

δ. Συντάσσει ετήσια έκθεση για καθέναν από τους
ασφαλιστικούς οργανισμούς που έχουν μορφή Ν. Π .Δ.Δ., τους
ασφαλιστικούς οργανισμούς που έχουν μορφή Ν.Π.Ι.Δ. και
υπάγονται στον παρόντα νόμο και κάθε άλλον ασφαλιστικό
οργανισμό που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλου
Υπουργού και, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει λόγος, υποβάλλει
προτάσεις για τη βελτίωση της οικονομικής τους θέσης ή τη
συγχώνευσή τους. Την έκθεση αυτή υποβάλλει στη Βουλή δια του
Προέδρου της, στον Πρωθυπουργό, στον Υπουργό Οικονομικών,
Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης και στον τυχόν αρμόδιο για την εποπτεία του
συγκεκριμένου ασφαλιστικού οργανισμού Υπουργό.

ε. Καθορίζει τις προδιαγραφές εκπόνησης αναλογιστικών
μελετών. Οι προδιαγραφές αυτές κυρώνονται με απόφαση του
Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Ε.Α.Α.

στ. Συντάσσει τους ελληνικούς αναλογιστικούς πίνακες,

ζ. Διατυπώνει γνώμη για τις προοπτικές οικονομικής βιωσιμότητας εν όψει πρότασης για ίδρυση ασφαλιστικών οργανισμών που έχουν μορφή Ν.Π.Δ.Δ., των ασφαλιστικών οργανισμών που έχουν μορφή Ν.Π.Ι.Δ. και υπάγονται στον παρόντα νόμο και κάθε άλλου ασφαλιστικού οργανισμού που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή άλλου Υπουργού, αφού λάβει υπόψη την αναλογιστική μελέτη που εκπονήθηκε για το σκοπό αυτόν.

η. Προβαίνει στους τακτικούς και έκτακτους αναλογιστικούς ελέγχους των ασφαλιστικών οργανισμών του παρόντος νόμου και υποβάλλει έκθεση με τα πορίσματα των ελέγχων αυτών στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στον αρμόδιο για την εποπτεία του συγκεκριμένου ασφαλιστικού οργανισμού Υπουργό και στο Δ.Σ. του οικείου οργανισμού. Οι τακτικοί έλεγχοι είναι υποχρεωτικοί και γίνονται μία φορά το χρόνο. Οι έκτακτοι

έλεγχοι γίνονται μετά από πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του αρμόδιου για την εποπτεία του συγκεκριμένου οργανισμού Υπουργού, του οικείου οργανισμού ή με πρωτοβουλία της Ε.Α.Α.. Σε περίπτωση που από τον τακτικό ή έκτακτο έλεγχο προκύψει ότι υπάρχουν μείζονα οικονομικά προβλήματα σε κάποιον ή κάποιους ασφαλιστικούς οργανισμούς του παρόντος νόμου, η Ε.Α.Α. υποχρεούται να υποβάλει προτάσεις για βελτίωση της οικονομικής τους θέσης ή ακόμα, σε περίπτωση που εμφανίζεται πρόβλημα βιωσιμότητας κάποιου ή κάποιων ασφαλιστικών οργανισμών του νόμου αυτού, υποχρεούται να εισηγηθεί μέτρα για την αποκατάσταση της βιωσιμότητάς του ή, αν κρίνει ότι αυτή δεν είναι εφικτή, να γνωμοδοτήσει σχετικά με τη δυνατότητα ή και την ανάγκη συγχώνευσής τους με άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς

του νόμου αυτού ή και διάλυσής τους, προτείνοντας στην περίπτωση αυτή και τον τρόπο διανομής της περιουσίας στους ασφαλισμένους.

**Άρθρο 9 παρ.15
στοιχ.θ Ν. 3029/2002
όπως αντικ. με άρθρο
127 παρ.3
Ν.4199/2013, ΦΕΚ Α
216.**

θ. Συλλέγει, οργανώνει, επεξεργάζεται και αξιολογεί τα απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της τεχνικά, οικονομικά, λογιστικά, δημογραφικά και άλλα συναφή στοιχεία ανά άτομο, αλλά και συγκεντρωτικά στοιχεία που αφορούν στους ασφαλιστικούς οργανισμούς που έχουν μορφή Ν.Π.Δ.Δ., στους ασφαλιστικούς οργανισμούς που έχουν μορφή Ν.Π.Ι.Δ. και υπάγονται στον παρόντα νόμο και κάθε άλλον ασφαλιστικό οργανισμό που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ή άλλου Υπουργού. Τα στοιχεία συλλέγονται από τους ανωτέρω φορείς ή/και από οποιονδήποτε άλλο φορέα διαθέτει τα στοιχεία αυτά.

Ειδικά για τα στοιχεία που αφορούν στο δημόσιο τομέα, αυτά συλλέγονται από την Ε.Α.Π. (Ενιαία Αρχή Πληρωμών), την υπηρεσία απογραφής ή/και από οποιονδήποτε άλλο φορέα τα διαθέτει. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζονται τα στοιχεία αυτά, ο τρόπος χορήγησης τους στην Ε.Α.Α. (Εθνική Αναλογιστική Αρχή), καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

**Άρθρο 9 παρ.15
στοιχ.ι Ν. 3029/2002**

ι. Συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών ή με διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα και συμμετέχει σε δραστηριότητες των εν λόγω αρχών και οργάνων.

**Άρθρο 9 παρ.17
στοιχ.θ Ν.
3029/2002**

17. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και μετά από γνώμη της Ε.Α.Α., μπορεί να ανατίθενται σε αυτήν και άλλες συναφείς αρμοδιότητες και να ορίζεται ο τρόπος και οι λεπτομέρειες άσκησης των αρμοδιοτήτων αυτών.

III. ΟΡΓΑΝΑ Φ.Κ.Α.

Σύνθεση και συγκρότηση Συλλογικών Οργάνων των ΦΚΑ

**Άρθρο 20 παρ. 1 Ν.
1539/1985**

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η σύνθεση και η ανασύνθεση των διοικητικών συμβουλίων, των επιτροπών και των λοιπών συλλογικών οργάνων των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλειας (Σ.Κ.Α.).

Μετά από κάθε νέα σύνθεση ή ανασύνθεση διοικητικών συμβουλίων η πλειοψηφία των μελών τους θα αποτελείται από εκπροσώπους των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων κάθε οργανισμού.

**Άρθρο 20 παρ. 2 Ν.
1539/1985**

Η συγκρότηση, η ανασυγκρότηση και ο καθορισμός της λειτουργίας των διοικητικών συμβουλίων, των επιτροπών και των λοιπών συλλογικών οργάνων των ασφαλιστικών οργανισμών της παραγράφου 1 και του Σ.Κ.Α. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετά τη λήξη της θητείας του.

Οι εκπρόσωποι των εργοδοτών, των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων και οι αναπληρωτές τους διορίζονται με πρόταση από τις οικείες οργανώσεις.

Εάν για το σκοπό αυτόν υπάρχουν εκπρόσωποι, εκλεγμένοι από

οργανώσεις που εκπροσωπούν το σύνολο των ασφαλισμένων ή συνταξιούχων του οικείου οργανισμού, ο διορισμός τους είναι υποχρεωτικός για τον υπουργό.

**Άρθρο 20 παρ.6
Ν.2556/1997 Α 270**

Όταν πρόκειται για μέλη Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών του Ι.Κ.Α-ΕΤΑΜ. η επιλογή γίνεται από τον Υπουργό ή άλλο αρμόδιο για διορισμό όργανο, με πρόταση των οικείων οργανώσεων, η οποία περιλαμβάνει τριπλάσιο αριθμό εκπροσώπων, τακτικών και αναπληρωματικών, ο Πρόεδρος και τα μέλη των επιτροπών αυτών είναι ανακλητά και η αντικατάστασή τους για το υπόλοιπο της θητείας γίνεται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλο αρμόδιο για διορισμό όργανο, μετά από έγγραφη υπόδειξη του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ."

**Άρθρο 20 παρ. 3 Ν.
1539/1985**

Η κατά συνεδρίαση αποζημίωση των συμμετεχόντων στα διοικητικά συμβούλια, επιτροπές και λοιπά συλλογικά όργανα ασφαλιστικών οργανισμών, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και στο Σ.Κ.Α., καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Προσόντα και υποχρεώσεις Προέδρων και Μελών Διοικητικών Συμβουλίων

**Άρθρο 23 παρ. 1 Ν.
3232/2004**

1. Οι Πρόεδροι των Διοικητικών Συμβουλίων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης είναι πτυχιούχοι σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σε θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης ή Κοινωνικής Πολιτικής.

Ο πρόεδρος και τα μέλη των Δ.Σ. διορίζονται με τριετή θητεία.

**Άρθρο 23 παρ. 2 Ν.
3232/2004**

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης στους οποίους οι πρόεδροι έχουν πλήρη απασχόληση.

Με όμοια απόφαση μπορεί η προβλεπόμενη από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διαδικασία επιλογής προέδρου να εφαρμόζεται και σε άλλους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Οι πρόεδροι έχουν την υποχρέωση εντός τριών (3) μηνών από το διορισμό τους να υποβάλουν στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής

**Άρθρο 23 παρ. 3 Ν.
3232/2004**

Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης επιχειρησιακό σχέδιο δράσης του φορέα τους.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα πλαίσια του σχεδίου δράσης, το περιεχόμενό του, καθώς και οι διαδικασίες αναθεώρησης του σχεδίου αυτού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

**Άρθρο 43 παρ.1
Ν.3518/2006 (Α'272)**

Τα επιχειρησιακά σχέδια δράσης, υποβάλλονται κάθε έτος από τον Πρόεδρο μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα, το Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους.

Η μη εμπρόθεσμη υποβολή από τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης των ανωτέρω αποτελεί λόγο παύσης από τα καθήκοντα τους, του προέδρου και των μελών του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου.

1 .α) Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί υποχρεούνται να υποβάλλουν αναλογιστικές μελέτες, ισολογισμούς και επιχειρησιακά σχέδια δράσης στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για έγκριση.

Επίσης, τον Ιανουάριο κάθε έτους οι φορείς υποχρεούνται να υποβάλλουν απολογισμό με τα πεπραγμένα του προηγούμενου έτους.

β) Οι προθεσμίες υποβολής των αναφερομένων στην προηγούμενο παράγραφο καθορίζονται ως εξής:

α.α. Οι αναλογιστικές μελέτες καταρτίζονται και υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 2084/1992, όπως ισχύουν κάθε φορά. Η κατάρτιση που προβλέπεται από την παρ. 2 του ίδιου άρθρου θα γίνεται ανά τριετία. Η παρ.1 του άρθρου 8 του ν. 2042/2002 (ΦΕΚ 75 Α') εφαρμόζεται και για την κατάρτιση των αναλογιστικών μελετών.

β.β. Οι ισολογισμοί καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 85 του ν. 2084/1992, όπως ισχύει, και υποβάλλονται μέχρι το τέλος Ιουνίου του επόμενου έτους.

γ.γ. Τα επιχειρησιακά σχέδια δράσης που προβλέπονται από την παράγραφο 3

του άρθρου 23 του ν. 3232/2004, υποβάλλονται κάθε έτος από τον Πρόεδρο μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα, το Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους.

Η μη εμπρόθεσμη υποβολή από τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης των ανωτέρω αποτελεί λόγο παύσης από τα καθήκοντα τους, του προέδρου και των μελών του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου.

**Άρθρο 33 παρ. 2 Ν.
1759/1988**

Όπου για την έκδοση κανονιστικών διοικητικών πράξεων απαιτείται γνώμη ή σύμφωνη γνώμη ή πρόταση των διοικητικών συμβουλίων των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, κοινωνικής ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η προϋπόθεση αυτή δεν απαιτείται εφ' όσον η γνώμη ή η σύμφωνη γνώμη ή η πρόταση του Δ.Σ. δεν υποβληθεί μέσα σ' ένα μήνα από τότε που θα ζητηθεί.).

Η διάταξη του εδαφίου αυτού δεν ισχύει για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων. (Άρθρο 12 παρ. 3 Α.Ν. 6298/1934, όπως αντικ. με το άρθρο 1 παρ.2 του Α.Ν. 694/1937).

**Άρθρο 23 παρ. 4 Ν.
3232/2004**

Οι πρόεδροι και τα μέλη των Δ.Σ. των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης συμμετέχουν σε προγράμματα επιμόρφωσης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η συμμετοχή στα εν λόγω προγράμματα είναι υποχρεωτική. Ο σχεδιασμός των προγραμμάτων αυτών γίνεται με τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων.

**Άρθρο 23 παρ. 5 Ν.
3232/2004**

Ο πρόεδρος κάθε Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης επιμελείται την έκδοση ανά διετία ενημερωτικού ασφαλιστικού φυλλαδίου, προσαρμοζόμενου στις εκάστοτε ισχύουσες ρυθμίσεις.

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων

**Άρθρο 29 παρ. 2 του
Ν. 1199/1981**

Αρμοδιότητες των διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορούν να μεταβιβάζονται στον πρόεδρο ή τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή σε προϊσταμένους κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών ή και σε άλλα συμβούλια ή επιτροπές του νομικού προσώπου, με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού μετά από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Συντονιστές Διοίκησης

**Άρθρο 79 παρ. 1 Ν.
2084/1992**

1. Σε κάθε φορέα κοινωνικής ασφάλισης, που λειτουργεί ως ν.π.δ.δ. και δεν έχει συσταθεί γενική διεύθυνση, μπορεί να ορίζεται συντονιστής διοίκησης, εφόσον προβλέπονται από τους οικείους Οργανισμούς δύο τουλάχιστον διευθύνσεις.

**Άρθρο 79 παρ. 2 Ν.
2084/1992**

2. Έργο του συντονιστή διοίκησης είναι κυρίως ο σχεδιασμός και ο συντονισμός των δραστηριοτήτων για την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής στο χώρο της ευθύνης του. Στο συντονιστή διοίκησης μπορεί να ανατίθενται και ειδικότερα καθήκοντα ανάλογα με τις ανάγκες της υπηρεσίας.

**Άρθρο 79 παρ. 3 εδ.
πρώτο Ν. 2084/1992**

3. Συντονιστής διοίκησης ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του φορέα υπάλληλος βαθμού Α` της κατηγορίας ΠΕ, που έχει επιλεγεί ως προϊστάμενος διεύθυνσης ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας.

**Άρθρο 79 παρ. 5 Ν.
2084/1992**

5. Η άσκηση καθηκόντων συντονιστή διοίκησης παύει οποτεδήποτε με απόφαση του αρμόδιου για τον ορισμό οργάνου ή λήγει αυτοδικαίως, όταν ο υπάλληλος παύει να έχει την ιδιότητα του προϊσταμένου διεύθυνσης ή οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄. - ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Επενδυτικές αποφάσεις για την αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Φ.Κ.Α.

**Άρθρο 1 παρ.2 Ν.
3586/2007¹⁶**

Οι επενδυτικές αποφάσεις για την αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Φ.Κ.Α. λαμβάνονται αποκλειστικά για κάθε κλάδο ασφάλισης του Φ.Κ.Α.. Σε περίπτωση που από την κείμενη νομοθεσία προβλέπεται συγχώνευση Φ.Κ.Α. ή απορρόφηση κλάδων, η μεταβίβαση της κυριότητας ή άλλων εμπράγματων δικαιωμάτων ακινήτων γίνεται με διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση των Φ.Κ.Α., η οποία μεταγράφεται στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο ή καταχωρείται στο κτηματολόγιο,

**Άρθρο 1 παρ. 3 Ν.
3586/2007**

3. Με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Φ.Κ.Α. και έγκριση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύναται να μεταφέρεται μέρος ή το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας ενός κλάδου Ασφάλισης σε άλλο ή άλλους Κλάδους Ασφάλισης του ίδιου Φορέα Ασφάλισης με αντίστοιχη καταβολή της αξίας της μεταφερόμενης περιουσίας.

Η μεταφορά αυτή ενεργείται αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση αδυναμίας του Κλάδου Ασφάλισης να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του λόγω ανακύψαντος ελλείμματος και έλλειψης ταμιακής ρευστότητας.

Ως αξίες για τον υπολογισμό της μεταφερόμενης περιουσίας νοούνται η τιμή εκτίμησης του ακινήτου από το Σ.Ο.Ε. και η τρέχουσα τιμή των στοιχείων της κινητής περιουσίας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 17 παράγραφος 1 ε` κατά το χρόνο

¹⁶ Αυτός ο νόμος ισχύει και έχει αντικαταστήσει στην πραγματικότητα όλους του προηγούμενους, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση που τον συνοδεύει στην εισαγωγή. Ρητή κατάργηση συγκεκριμένων διατάξεων δεν υπάρχει, όμως στο άρθρο 24 παρ.1 ορίζεται ότι κάθε διάταξη αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργείται.

μεταφοράς.

Επενδύσεις διαθεσίμων

**Άρθρο 2 Ν.
3586/2007**

1. Τα πλεονάζοντα κεφάλαια των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης που σχηματίζονται πέραν από τις τρέχουσες υποχρεώσεις αυτών στους λογαριασμούς ταμιακής διαχείρισης μεταφέρονται υποχρεωτικά στο λογαριασμό διαθεσίμων, στην Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν.1611/1950 (ΦΕΚ 304 Α'), όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του ν.δ. 2999/1954 (ΦΕΚ 211 Α').

2. Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης δύνανται, με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων τους, να επενδύουν μέρος των διαθεσίμων κεφαλαίων τους που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος σε προϊόντα που ορίζονται στα επόμενα άρθρα.

3. Η διαχείριση των μη επενδυόμενων κεφαλαίων του λογαριασμού διαθεσίμων γίνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου άρθρου του ν. 2216/1994 και της παραγράφου 11α του άρθρου 15 του ν. 2469/1997 περί "Κοινού Κεφαλαίου των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων".

Επενδύσεις διαθεσίμων σε κινητές αξίες που διενεργούνται χωρίς όρια

**Άρθρο 3 παρ.1 Ν.
3586/2007 όπως
αντικ. με άρθρο 32
παρ.28 Ν.3986/2011,
ΦΕΚ Α 152/1.7.2011.**

1. Οι Φ.Κ.Α. επενδύουν χωρίς περιορισμούς στις παρακάτω κινητές αξίες:

α. σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, σταθερού ή κυμαινόμενου επιτοκίου πλην των σύνθετων (structured) ομολόγων,

β. σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου με τη μορφή της αγοράς με σύμφωνο επαναπώλησης (πράξεις REPOS) «ή με τη μορφή της πώλησης με σύμφωνο επαναγοράς (πράξεις Reverse Repos).

Οι επενδύσεις στις κινητές αξίες αυτές διενεργούνται με απόφαση των Δ.Σ. των Φ.Κ.Α. και χωρίς τον περιορισμό της παρ. 2 του

άρθρου 45 του ν. 3863/2010.¹⁷

Άρθρο 3 παρ. 3 Ν. 3586/2007 όπως αντικατ. με το άρθρο 45 παρ.1 Ν.3863/2010

3. Χωρίς περιορισμούς πραγματοποιούνται και οι ρευστοποιήσεις όλων των κινητών αξιών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Επενδύσεις διαθεσίμων σε περιουσιακά στοιχεία που διενεργούνται με προϋποθέσεις και όρια

Άρθρο 4 παρ.1 Ν. 3586/2007

1.Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης δύνανται, με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων τους, να επενδύουν μέρος των διαθεσίμων κεφαλαίων τους:

α. Σε ακίνητα, για στέγαση ή εκμετάλλευση.

β. Σε κινητές αξίες ως ακολούθως:

β1. μετοχές και άλλα χρεόγραφα εταιριών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.),

β2. μετοχές εταιριών που διατίθενται σε δημόσια εγγραφή για να

¹⁷ 2. Οι τίτλοι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και τα δομημένα ομόλογα του Δημοσίου που βρίσκονται στα χαρτοφυλάκια των Φ.Κ.Α. μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος χωρίς προμήθεια, η οποία λειτουργεί ως θεματοφύλακας τους. Οι Φ.Κ.Α., σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, δύνανται με αποφάσεις των Δ.Σ. τους να δίνουν εντολές ρευστοποίησης τους προς την Τράπεζα, στο πλαίσιο της προσπάθειας ενσωμάτωσης των κεφαλαίων αυτών στο Κοινό Κεφάλαιο χωρίς τη δημιουργία κεφαλαιακών ζημιών για τους Φορείς ή την Τράπεζα της Ελλάδος εκτός εάν υπάρχει θέμα ταμειακών αναγκών των Ταμείων.

"Οι ΦΚΑ δύνανται με αποφάσεις των Δ.Σ. τους να δίνουν εντολές στην Τράπεζα της Ελλάδος για την ανταλλαγή ή αντικατάσταση των τίτλων αυτών με άλλους τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς αυτό να συνιστά κακή διαχείριση."

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 προστέθηκε με την παρ.19β άρθρου 20 Ν.4019/2011,ΦΕΚ Α 216/30.9.2011.

«Η απόφαση συμμετοχής ή μη των Φ.Κ.Α. σε πρόγραμμα ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου που βρίσκονται στο χαρτοφυλάκιο τους με νέους τίτλους, κατ' εφαρμογή προγράμματος για την αναδιάταξη του ελληνικού χρέους, ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου του Φ.Κ.Α., τα μέλη του οποίου, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, δεν υπέχουν καμία ευθύνη, ποινική, αστική, διοικητική ή άλλη.»

εισαχθούν στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.),

β3. μετοχές και άλλα χρεόγραφα εταιριών των κρατών -μελών της Ευρωζώνης, εισηγμένων σε χρηματιστήρια κράτους - μέλους της Ευρωζώνης και διαπραγματεύσιμων σε ευρώ, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο έχει ελάχιστο ύψος πεντακοσίων εκατομμυρίων (500.000.000) ευρώ,

β4. μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων του ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α'), μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων των κρατών - μελών της Ευρωζώνης που πληρούν τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου 19 της οδηγίας της ΕΚ 85/611/ΕΟΚ, όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων ακίνητης περιουσίας του ν. 2778/1999 (ΦΕΚ 295 Α),

β5. συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και Δικαιώματα Προαίρεσης του Χρηματιστηρίου Αθηνών (Χ.Α.), β6. κρατικά ομόλογα που εκδίδονται από κράτη - μέλη της Ευρωζώνης, πλην των σύνθετων (structured) ομολόγων.

γ. Σε συγχρηματοδοτήσεις έργων του Ελληνικού Δημοσίου, σε συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα και σε συγχρηματοδότηση έργων των Οργανισμών που εποπτεύονται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

δ. Σε δικαιώματα από χρηματοδοτική μίσθωση.

2. Οι επενδύσεις της παραγράφου 1 επιτρέπονται μέχρι ποσοστού είκοσι τρία τοις εκατό (23%) του ποσού που προκύπτει από το συνυπολογισμό των στοιχείων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

3. Επίσης, οι ΦΚΑ δύνανται, με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων τους, να επενδύουν, μέχρι ποσοστού 10% του ποσού που προκύπτει από το συνυπολογισμό των στοιχείων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου σε προθεσμιακές καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα της ημεδαπής, καθώς και σε τίτλους Ελληνικού Δημοσίου της παραγράφου 1α του άρθρου 3, ετήσιας ή μικρότερης διάρκειας, με απόδοση μεγαλύτερη από την απόδοση του Κοινού Κεφαλαίου, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί κατά την τελευταία διαχειριστική χρήση, μόνο από την πρωτογενή αγορά,

**Άρθρο 4 παρ.2 Ν.
3586/2007**

**Άρθρο 4 παρ.3 Ν.
3586/2007 όπως είχε
αντικ με παρ.Α
άρθρου 46
Ν.3863/2010 και
αντικ. με παρ.4
άρθρ.79
Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α
170**

με θεματοφύλακα την Τράπεζα της Ελλάδος.

**Άρθρο 4 παρ.4 Ν.
3586/2007**

4. Για τον υπολογισμό του ποσοστού επένδυσης λαμβάνονται υπόψη τα εξής στοιχεία:

- α. το υπόλοιπο του λογαριασμού ταμιακής διαχείρισης,
- β. το υπόλοιπο του λογαριασμού διαθεσίμων κεφαλαίων στην Τράπεζα της Ελλάδος,
- γ. οι επενδύσεις σε κινητές αξίες που διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά με βάση τις τρέχουσες τιμές των κινητών αξιών,
- δ. οι επενδύσεις σε κινητές αξίες που δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά με βάση την τιμή κτήσης,
- ε. οι επενδύσεις σε ακίνητα με βάση την αντικειμενική τους αξία,
- στ. τα ανεξόφλητα ποσά των δανείων,
- ζ. το πλεόνασμα χρήσης του προϋπολογισμού του έτους επένδυσης.

Ο συνυπολογισμός των άνω στοιχείων για τον προσδιορισμό του επιτρεπόμενου ποσού επένδυσης ενεργείται κατά το χρόνο λήψης της απόφασης. Το ποσό προς επένδυση είναι αυτό που απομένει μετά την αφαίρεση από το ποσό του είκοσι τρία τοις εκατό (23%) των τυχόν γενομένων επενδύσεων σε κινητές αξίες και ακίνητα

**Άρθρο 4 παρ. 6 Ν.
3586/2007**

6. Το ποσοστό επένδυσης της παραγράφου 2 δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση επένδυσης κεφαλαίων του Φ.Κ.Α. για την άσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής του στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου εταιριών, στις οποίες είναι παλαιός μέτοχος.

**Άρθρο 4 παρ.7 Ν.
3586/2007**

7. Κινητές αξίες ή ακίνητα που δεν είναι προϊόντα επενδυτικής απόφασης των Φ.Κ.Α. αλλά περιέρχονται σε αυτούς έναντι ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών εισφορών ή άλλων απαιτήσεων, περιλαμβάνονται ως στοιχείο της βάσης υπολογισμού του ποσοστού επένδυσης, αλλά δεν υπολογίζονται στο σύνολο των επενδύσεων που διενεργούνται με όρια, όπως αυτά προκύπτουν από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 4 παρ.8 και 9

8. Παρέχεται η δυνατότητα στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης να συστήνουν Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισης Αμοιβαίων

**Ν. 3586/2007 όπως
αντικ. με παρ. Γ
άρθρ. 46 Ν.
3863/2010.**

Κεφαλαίων (Α.Ε.Δ.Α.Κ.) και Εταιρείες Επένδυσης Ακίνητης Περιουσίας (Ε.Ε.Α.Π.) σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 του παρόντος και με την προϋπόθεση ότι συμμετέχουν τουλάχιστον τρεις Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

9. Με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων τους, οι Φ.Κ.Α. δύνανται να διαθέτουν εκ των διαθεσίμων τους ποσά για τη χορήγηση δανείων προς ασφαλισμένους, συνταξιούχους και υπαλλήλους τους, σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 του παρόντος. Επίσης, με παρόμοιες αποφάσεις, οι Φορείς ή Κλάδοι ή Τομείς Κοινωνικής Ασφάλισης δύνανται, μετά από σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων των Φορέων ή Κλάδων ή Τομέων, να διαθέτουν έντοκα δάνεια προς άλλους Φορείς ή Κλάδους ή Τομείς Κοινωνικής Ασφάλισης. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης εγκρίνονται οι όροι και η διαδικασία χορήγησης αυτών των δανείων, το χορηγούμενο ποσό, η διάρκεια του, καθώς και ο τρόπος εξόφλησης αυτού. Το επιτόκιο χορήγησης των δανείων προς άλλους Φορείς ή Κλάδους ή Τομείς Κοινωνικής Ασφάλισης είναι κυμαινόμενο για κάθε εξάμηνο και αντιστοιχεί με το ποσοστό απόδοσης του «Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων» (Κοινό Κεφάλαιο) που διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως αυτό διαμορφώθηκε στο τέλος της τελευταίας διαχειριστικής χρήσης του Κοινού Κεφαλαίου.

10. Τα ανεξόφλητα ποσά των δανείων προς ασφαλισμένους, συνταξιούχους, υπαλλήλους, καθώς και προς άλλους φορείς ή κλάδους ασφάλισης περιλαμβάνονται ως στοιχεία της βάσης υπολογισμού του ποσοστού επένδυσης των Φ.Κ.Α., αλλά δεν υπολογίζονται στο σύνολο των επενδύσεων που διενεργούνται με όρια.

**Άρθρο 4 παρ.10 και
11 Ν. 3586/2007**

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Επενδυτικής Πολιτικής Φ.Κ.Α. μπορούν να καθορίζονται και άλλα επενδυτικά προϊόντα αποδεκτού κινδύνου, στα οποία επιτρέπεται να επενδύουν οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

**Άρθρο 4 παρ.13 Ν.
3586/2007 όπως
προστέθηκε με την
παρ.Δ άρθρου 46
Ν.3863/2010.**

13. Οι κατά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο κινητές αξίες των Φ.Κ.Α. κατατίθενται προς φύλαξη σε θεματοφύλακα, ο οποίος επιλέγεται από τον Φορέα σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 133 ν.4270/2014, του άρθρου 19 του ν. 2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α') ή από τον διαχειριστή κατόπιν εντολής του Φορέα.

Διαδικασία διενέργειας επενδύσεων σε κινητές αξίες

1. Διενέργεια Επενδύσεων

**Άρθρο 5 Ν.
3586/2007 όπως
αντικ. με την παρ. Α
άρθρου 46
Ν.3863/2010.**

Τα ποσά προς επένδυση σε κινητές αξίες αποφασίζονται από τα ΔΣ. των Φ.Κ.Α. μετά από εμπεριστατωμένη και πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση των υπηρεσιών τους.

Η ανάληψη των απαιτούμενων κεφαλαίων για επενδύσεις σε κινητές αξίες πραγματοποιείται με εντολή του Φ.Κ.Α. προς την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία συνοδεύεται από την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Καταθέσεις σε Πιστωτικά Ιδρύματα

Η ανάθεση από Φ.Κ.Α. της ταμιακής του διαχείρισης σε Πιστωτικό Ίδρυμα περιορίζεται αποκλειστικά στην είσπραξη και πληρωμή τακτικών μόνο εσόδων και δαπανών του οικείου Φ.Κ.Α., σύμφωνα με τον α.ν. 1611/1950 (ΦΕΚ 304 Α'), όπως ισχύει και ενεργείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 133 ν.4270/2014.

3. Προθεσμιακές Καταθέσεις

Οι προθεσμιακές καταθέσεις σε Πιστωτικά Ιδρύματα ενεργούνται με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα με τη διαδικασία που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 133 Ν.4270/2014. Με σύμβαση που

καταρτίζεται καθορίζονται το ύψος του επενδύμενου ποσού κατάθεσης, η χρονική διάρκεια αυτής, το ύψος του επιτοκίου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια διασφάλισης των κεφαλαίων του Φ.Κ.Α..

4. Συμβάσεις Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

Οι Φ.Κ.Α. δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, που διέπουν την κατάρτιση αυτών των συμβάσεων. Εάν η χρηματοδοτική μίσθωση καταλήξει είτε σε απόκτηση είτε σε οριστική μεταβίβαση του κινητού ή ακίνητου περιουσιακού στοιχείου, ισχύουν οι σχετικές με την εν λόγω απόκτηση ή μεταβίβαση διατάξεις, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α').

5. Κινητές αξίες

Η πραγματοποίηση των επενδύσεων σε Αμοιβαία Κεφάλαια γίνεται μέσω της Α.Ε.Δ.Α.Κ. Α.Ο. και των Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α. που δύνανται να συσταθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η πραγματοποίηση των επενδύσεων σε κινητές αξίες των περιπτώσεων β1, β2, β3, β4, β5, γ' και δ' της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου γίνεται μέσω της Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. στην οποία οι Φ.Κ.Α. αναθέτουν τη διαχείριση των αξιών αυτών.

6. Υποχρεώσεις διαχειριστών

Ο διαχειριστής υποχρεούται να ενημερώνει κατά τακτά χρονικά διαστήματα τον Φορέα του οποίου το χαρτοφυλάκιο διαχειρίζεται και στο τέλος κάθε μήνα την

Ειδική επιτροπή ελέγχου επενδύσεων Φ.Κ.Α., με κοινοποίηση στην αρμόδια διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως προς το σύνολο των υποχρεώσεων του έναντι του Φ.Κ.Α. σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία φυλάσσει ή διαχειρίζεται.

Η διενέργεια εκ μέρους των ΦΚΑ προθεσμιακών καταθέσεων, καθώς και η ανάθεση της ταμειακής τους διαχείρισης σε πιστωτικό

Άρθρο 79 παρ.5

N.3996/2011

ίδρυμα, με βάση τα αναφερόμενα στο άρθρο 5 του ν. 3587/2007, διενεργούνται με απόφαση του Δ.Σ., μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής. Στη σύμβαση που καταρτίζεται καθορίζονται, κατά περίπτωση, το ύψος του επενδυόμενου ποσού και η χρονική διάρκεια της κατάθεσης, το ύψος του επιτοκίου, οι όροι και οι προϋποθέσεις της ανάθεσης, η διάρκεια της σύμβασης, οι προμήθειες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Διαδικασίες διενέργειας επενδύσεων σε ακίνητα

**Άρθρο 6 Ν.
3586/2007**

1. Η διάθεση κεφαλαίων για επενδύσεις σε ακίνητα ενεργείται με αιτιολογημένη απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων των Φ.Κ.Α. μετά από εμπεριστατωμένη εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας. Η απόφαση υποβάλλεται για έγκριση στον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Με την έκδοση της υπουργικής απόφασης εγκρίνονται τα απαιτούμενα προς επένδυση κεφάλαια και καθορίζονται ο χρόνος ισχύος της απόφασης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για το σκοπό αυτόν

2. Ως επενδύσεις σε ακίνητα νοούνται οι πάσης φύσεως αγορές ακινήτων, οι ανοικοδομήσεις και οι δαπάνες έργων και εργασιών εκτεταμένων επισκευών, συντηρήσεων, αναπλάσεων, βελτιώσεων και ανακαίνισης κτιρίων πλην των έργων ή εργασιών που αναφέρονται στο άρθρο 6 του Π.δ. 328/1998 (ΦΕΚ 222 Α'), όπως ισχύει.

**Άρθρο 6 παρ.3 Ν.
3586/2007 όπως
αντικ. με άρθρο 48
του Ν.3863/2010
(ΦΕΚ Α 115 15.7.2010)**

3. Οι εκποιήσεις ακινήτων ενεργούνται με αιτιολογημένη απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων των Φ.Κ.Α. μετά από εμπεριστατωμένη και αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Φορέα.

4. Οι διαδικασίες για μισθώσεις, εκμισθώσεις, αγορές, εκποιήσεις, ανταλλαγές και αντιπαροχές ακινήτων από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης πλην των Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και Ο.Γ.Α. ενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 715/1979 (ΦΕΚ 212 Α') όπως ισχύει, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 50 παράγραφος 3, 52 παράγραφος 2, 54 παράγραφος 3 και 59 παράγραφος 3 του διατάγματος αυτού, κατά το μέρος που οι διατάξεις αυτές προβλέπουν την εκτίμηση της αγοραίας αξίας του προς αγορά ή πώληση ακινήτου.

5. Οι διαδικασίες για μισθώσεις, εκμισθώσεις, αγορές, εκποιήσεις, ανταλλαγές και αντιπαροχές ακινήτων από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και τον Ο.Γ.Α. ενεργούνται σύμφωνα με τους οικείους κανονισμούς αυτών.

6. Για την αγορά ή εκποίηση ακινήτου ενεργείται εκτίμηση της αγοραίας αξίας αυτού από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών (Σ.Ο.Ε.) σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 39 του ν.1041/1980, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 22 του ν. 2753/1999 και ισχύει.

Στις περιπτώσεις που διενεργούνται διαδοχικά επαναληπτικοί ή νέοι διαγωνισμοί για την αγορά ή εκποίηση ακινήτων, απαιτείται η επικαιροποίηση ή επανεκτίμηση της εκτιμηθείσας αξίας του προς αγορά ή πώληση ακινήτου.

7. Το τίμημα αγοράς ακινήτου δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να είναι ανώτερο από την εκτιμηθείσα από το Σ.Ο.Ε. αγοραία αξία του ακινήτου. Επίσης το τίμημα εκποίησης του ακινήτου δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να είναι μικρότερο από την εκτιμηθείσα από το Σ.Ο.Ε. αγοραία αξία του ακινήτου.

9. Τα ακίνητα των Φ.Κ.Α. ασφαλίζονται υποχρεωτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις παροχής υπηρεσιών. Με απόφαση των

Διοικητικών Συμβουλίων των Φορέων, καθορίζεται το ελάχιστο
περιεχόμενο των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Ανάθεση έργων και εργασιών αξιοποίησης ακινήτων

**Άρθρο 10 του ν.
3586/2007 όπως
αντικ. με άρθρο 49
Ν.3863/2010**

1. Η διαχείριση και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας ενεργείται
με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του
Φ.Κ.Α., μετά από εμπειριστατωμένη εισήγηση της αρμόδιας
υπηρεσίας του.

2. Με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων τους, οι Φ.Κ.Α., στο
πλαίσιο αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας τους, υποχρεούνται
να αναθέτουν σε εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων τα
ακόλουθα έργα και εργασίες:

α. Τη μελέτη και πρόταση αξιοποίησης ακινήτων ιδιοκτησίας τους
για την αποδοτικότερη εκμετάλλευσή τους.

β. Τις διαδικασίες αγοράς, πώλησης, μισθώσεως, εκμισθώσεως
και ανταλλαγής ακινήτων. Τη σύνταξη προδιαγραφών και την
κατάρτιση σχεδίου συμβάσεων για αγορές, πωλήσεις, μισθώσεις,
εκμισθώσεις και ανταλλαγές ακινήτων, την οργάνωση αρχείου
ακινήτων, καθώς και την έρευνα αγοράς για αγορές, πωλήσεις,
μισθώσεις, εκμισθώσεις και ανταλλαγές ακινήτων.

γ. Την κατάρτιση προγραμμάτων στέγασης των διοικητικών και
υγειονομικών υπηρεσιών αυτών, με τα οποία εξετάζονται οι
εναλλακτικές δυνατότητες αγοράς
ακινήτων ή αξιοποίησης των υφισταμένων.

δ. Το σύνολο ή μέρος των διαδικασιών και εργασιών διαχείρισης
της ακίνητης περιουσίας, καθώς και εργασίες συντήρησης των
ακινήτων.

ε. Την ανάληψη και διεκπεραίωση των απαιτούμενων
διαδικασιών για εκπόνηση τεχνικών μελετών ή εκτέλεση τεχνικών

έργων.

στ. Τη διεκπεραίωση των διαδικασιών έκδοσης τίτλων μεταφοράς
συντελεστή δόμησης ακινήτων που έχουν κριθεί διατηρητέα με
σκοπό την αξιοποίηση του
υπολειπόμενου συντελεστή δόμησης.

ζ. Τις αποτυπώσεις οικοπέδων και κτιρίων, τις επιθεωρήσεις και
πραγματογνωμοσύνες των ακινήτων, καθώς και τις εκτιμήσεις για
αγορά, πώληση, εκμίσθωση, μίσθωση και ανταλλαγή ακινήτων.

η. Κάθε άλλη απαιτούμενη προκαταρκτική ή συμπληρωματική
πράξη ή ενέργεια που αφορά στην εκτέλεση οποιουδήποτε από τα
παραπάνω έργα ή εργασίες.

3. Η ανάθεση γίνεται με συμβάσεις που βασίζονται σε
συμφωνίες-πλαίσια. Οι Φ.Κ.Α. συνάπτουν συμφωνίες - πλαίσια με
τις εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων, που έχουν γίνει
δεκτές από το σύστημα επιλογής της «Εταιρείας Διαχείρισης
Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία
Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών» (Ε.Δ.Ε.ΚΤ. Α.Ε.Π.Ε.Υ.). Οι
συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσια για την
αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Φ.Κ.Α. συνάπτονται
σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις κείμενες
διατάξεις.

Η διάρκεια μιας συμφωνίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα
(4) έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που δικαιολογούνται
ειδικώς, ιδίως λόγω του αντικειμένου της συμφωνίας.

4. Με τη σύμβαση ανάθεσης περιγράφεται το ανατιθέμενο
έργο και καθορίζεται το ύψος της αμοιβής, ο τρόπος πληρωμής,
καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του
έργου.

Με την ίδια σύμβαση δύναται να παρέχεται πληρεξουσιότητα

στους αντισυμβαλλόμενους της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου φορείς, να ενεργούν ως νόμιμοι αντιπρόσωποι, με δικαίωμα υπογραφής εγγράφων για λογαριασμό του Διοικητικού Συμβουλίου του Φ.Κ.Α., στην ευθύνη του οποίου εναπόκειται η οριστική απόφαση αγοράς, πώλησης, μίσθωσης και εκμίσθωσης ακινήτων και η εν γένει αξιοποίηση της περιουσίας

5. Οι εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων στις οποίες ανατίθενται τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου έργα και εργασίες ενεργούν σύμφωνα με τις δικές τους διαδικασίες, δεν υπόκεινται στην τήρηση των διαδικασιών του π.δ. 715/1979 (ΦΕΚ 212 Α'), κατά την εκπλήρωση του ανατεθέντος σε αυτές έργου για τη διενέργεια αγοραπωλησιών, μισθώσεων και εκμισθώσεων ακινήτων και εν γένει για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Φ.Κ.Α..

6. Οι εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων επιλέγονται από την Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. που δημοσιεύει προκήρυξη διαγωνισμού με την οποία καλεί

όλες τις ενδιαφερόμενες εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων να υποβάλουν προσφορές, εντός προκαθορισμένης προθεσμίας αρχομένης από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, για να γίνουν δεκτοί στο σύστημα επιλογής, προκειμένου να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς ανάθεσης έργων και εργασιών αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας Φ.Κ.Α..

Στο σύστημα επιλογής γίνονται δεκτές όσες εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων υποβάλλουν προσφορές των οποίων τα στοιχεία πληρούν τα κριτήρια επιλογής και η προσφορά τους είναι σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα λοιπά τεύχη του διαγωνισμού.

Η Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε εταιρεία διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων να υποβάλλει, μετά την κατάρτιση του πίνακα επιλογής, σχετικές προσφορές με σκοπό να

γίνει δεκτή στο σύστημα, και ενημερώνει το ταχύτερο δυνατό την προσφέρουσα, σχετικά με την αποδοχή της στο σύστημα επιλογής για συμμετοχή ή την απόρριψη της σχετικής προσφοράς της.

Επίσης, η Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. υποχρεούται να διαγράφει από το σύστημα επιλογής όσες εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων έχουν παύσει να πληρούν τα οριζόμενα από τη σχετική προκήρυξη κριτήρια επιλογής.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν για όλους τους εποπτευόμενους από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Οργανισμούς, Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ..

8. Μέρος των οριζόμενων από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου έργων και εργασιών, μπορεί να ανατίθενται με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης στις Τεχνικές Υπηρεσίες τους, οποτεδήποτε αυτό κριθεί σκόπιμο και χωρίς να έχει προηγηθεί η διαδικασία της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Τα ανωτέρω έργα και εργασίες μπορεί να ανατίθενται και με εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3316/2005 (Α 42) και του ν. 3669/2008 (Α 116), με απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών των Φ.Κ.Α. εφόσον η ετήσια προγραμματιζόμενη δαπάνη αυτών, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων μελετών, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.

**Άρθρο 10 παρ. 8 ν.
3586/2007 όπως
αντικ. με άρθρο 52
Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ
Α'88)**

Τήρηση στοιχείων επενδύσεων

**Άρθρο 11 Ν.
3586/2007 όπως
αντικ. με το άρθρο 50
Ν. 3863/2010**

Οι Φ.Κ.Α. ή Κλάδοι ή Τομείς Κοινωνικής Ασφάλισης υποχρεούνται να τηρούν μηχανογραφικές καταστάσεις βεβαίας χρονολογίας οι οποίες περιέχουν τα εξής στοιχεία που σχετίζονται με τις επενδύσεις τους:

α) Μερίδες Διαχειριστών για τα επενδεδυμένα κεφάλαια. Τηρείται από τους Φ.Κ.Α. σε ειδικούς για κάθε διαχειριστή λογαριασμούς και περιλαμβάνει σε ειδικές στήλες τους τίτλους κατ' είδος οι οποίοι αγοράστηκαν και πωλήθηκαν, την ένδειξη του καταβληθέντος αντιτίμου και τον αριθμό του παραληφθέντος πινακιδίου.

β) Μητρώο Συμβάσεων Επενδύσεων. Σε αυτό αναγράφονται με χρονολογική σειρά όλες οι συμβάσεις που συνάπτουν είτε με διαχειριστές είτε με θεματοφύλακες.

Για κάθε σύμβαση αναγράφονται τα εξής στοιχεία:

βα) Το είδος της σύμβασης

ββ) Η επωνυμία του αντισυμβαλλομένου

βγ) Το είδος και η χρονική διάρκεια της παροχής υπηρεσιών, καθώς και η αμοιβή

βδ) Η ημερομηνία σύναψης της σύμβασης

βε) Κάθε άλλο στοιχείο το οποίο κρίνεται αναγκαίο από τον Φορέα.

γ) Εντολές προς διαχειριστές πραγματοποίησης επενδύσεων ή ρευστοποιήσεων προϊόντων που βρίσκονται στην κατοχή των Φ.Κ.Α..

Οι Φ.Κ.Α. οφείλουν να διατηρούν φακέλους ανά διαχειριστή και θεματοφύλακα στους οποίους τηρούνται όλα τα στοιχεία σχετικά με τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών διαχείρισης χαρτοφυλακίου και φύλαξης, τις εντολές του Φορέα στους διαχειριστές και τις πράξεις που εκτελούν οι διαχειριστές και οι θεματοφύλακες στο πλαίσιο των παρεχόμενων από αυτούς υπηρεσιών, την κατάθεση και ανάληψη τίτλων στα πλαίσια είτε υπηρεσιών διαχείρισης

χαρτοφυλακίου είτε υπηρεσιών φύλαξης.

Α.Ε.Δ.Α.Κ. Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης

**Άρθρο 13 Ν.
3586/2007 όπως
αντικ. με άρθρο 51
Ν. 3863/2010**

1. Οι επενδύσεις των Φ.Κ.Α. σε αμοιβαία κεφάλαια γίνονται μέσω της Α.Ε.Δ.Α.Κ. των Ασφαλιστικών Οργανισμών (Α.Ε.Δ.Α.Κ. Α.Ο.) ή μέσω άλλων Ανωνύμων Εταιριών Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α.) που συστήνονται για το σκοπό αυτόν. Η σύσταση νέων Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α. έχει ως αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση, συγκρότηση και λειτουργία αμοιβαίων κεφαλαίων, που διέπονται από τις διατάξεις του ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α').

2. Για τη σύσταση της Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α, εκτός των προβλεπόμενων από τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α'), απαιτείται η συμμετοχή τριών τουλάχιστον Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων αυτών που εισφέρουν τα κεφάλαια, η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Φ.Κ.Α. θα πρέπει να αναφέρει τους ενδιαφερόμενους φορείς που θα συμμετάσχουν στη σύσταση της εταιρείας, τον τίτλο, το ποσό που θα συνεισφέρουν και αντιστοιχεί στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας και τη διάρκεια της λειτουργίας της. Επίσης, με την απόφαση υποβάλλεται και το επιχειρησιακό ή επενδυτικό σχέδιο και έκθεση σχετικά με την οργανωτική διάρθρωση και τα τεχνικά και οικονομικά μέσα της υπό ίδρυση Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α.

3. Η διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων των Φ.Κ.Α. από την Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α. περιλαμβάνει:

- α. τη συγκρότηση αμοιβαίων κεφαλαίων,
- β. τη διαχείριση επενδύσεων και
- γ. τη διοίκηση της Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α. Σε αυτήν περιλαμβάνονται

νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες λογιστικής διαχείρισης του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, υπηρεσίες εξυπηρέτησης Φ.Κ.Α., αποτίμηση του ενεργητικού του Αμοιβαίου Κεφαλαίου και καθορισμός της αξίας των μεριδίων του, έλεγχος τήρησης των κανονιστικών διατάξεων, έκδοση και εξαγορά μεριδίων Αμοιβαίου Κεφαλαίου, διεκπεραίωση εγγράφων και αποστολής εντύπων και βεβαιώσεων και τήρηση αρχείων.

4. Οι μετοχές της Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α. είναι ονομαστικές και δεν αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά. Το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α. ανήκει σε περισσότερους του ενός Φ.Κ.Α., καταβάλλεται σε μετρητά και έχει ελάχιστο ύψος τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ και δύναται να μεταβιβάζεται από Φ.Κ.Α. σε Φ.Κ.Α.. Η μεταβίβαση των μετοχών γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Φ.Κ.Α. σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α') εφαρμόζονται προκειμένου για την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της με πρόσθετο ποσό, όταν η αξία των χαρτοφυλακίων της Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α. υπερβαίνει τα διακόσια πενήντα εκατομμύρια (250.000.000) ευρώ.

Οι Α.Ε.Δ.Α.Κ.-Φ.Κ.Α., καθώς και η Α.Ε.Δ.Α.Κ. Α.Ο. συγκροτούν και λειτουργούν αμοιβαία κεφάλαια όλων των κατηγοριών σύμφωνα με το ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α').»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ. - ΑΣΦΑΛΙΣΗ -ΕΣΟΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄. - ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ι. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΦΚΑ

Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ)

**Άρθρο 153 Ν.
3655/2008**

1. Ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ), ο οποίος καθιερώθηκε με το άρθρο 64 του ν. 2084/1992 που συμπληρώθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 20 του ν. 2556/1997, το άρθρο 39 του ν. 2676/1999 και την παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 3518/2006, από 1.6.2009, καθιερώνεται υποχρεωτικά ως αριθμός εργασιακής και ασφαλιστικής ταυτοποίησης όλων των πολιτών της Χώρας.

2. Από την ίδια ως άνω ημερομηνία ουδείς δύναται να απασχοληθεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος, να ασφαλισθεί ή να καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές, να εκδώσει ή να ανανεώσει βιβλιάριο ασθενείας, να δικαιωθεί και να εισπράξει συντάξεις και γενικότερα πάσης φύσεως παροχές, επιδόματα και βοηθήματα, εάν δεν διαθέτει ΑΜΚΑ, ο οποίος αναγράφεται υποχρεωτικά επί όλων των ως άνω αντίστοιχων παραστατικών.

3. Η χορήγηση του ΑΜΚΑ γίνεται από την ΗΔΙΚΑ ΑΕ, μέσω των ΚΕΠ, παραστατικό δε αυτού χορηγείται στον ενδιαφερόμενο από τα ΚΕΠ ή αποστέλλεται σε αυτόν με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Όλοι οι αρμόδιοι φορείς υποχρεούνται να ενημερώνουν, ηλεκτρονικά μέσω δικτύου (ή τηλεματικά), την ΗΔΙΚΑ ΑΕ, για κάθε καταχώριση ΑΜΚΑ που διενεργείται στα μητρώα τους ή για κάθε σχετική μεταβολή των εργασιακών και ασφαλιστικών στοιχείων των πολιτών, προκειμένου να ενημερωθεί το Εθνικό Γενικό Μητρώο όλων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων της χώρας, καθώς και το Εθνικό Γενικό Μητρώο

εργοδοτών.

**Άρθρο 153 παρ.4 εδ.
πρώτο Ν. 3655/2008
σε συνδ. με άρθρο 62
παρ.8 Ν. 3518/2006**

4. Από 1.6.2009 καθίσταται υποχρεωτική η αναγραφή του Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) στα βιβλιάρια υγείας και τα συνταγολόγια όλων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων της χώρας. Η αναγραφή του Α.Μ.Κ.Α. στα βιβλιάρια υγείας και τα συνταγολόγια αποτελεί συστατικό στοιχείο της ισχύος τους.

Παράλληλη ασφάλιση

**Άρθρο 39 παρ. 1 Ν.
2084/1992**

1. Υποχρεωτική ασφάλιση επιτρέπεται σε ένα φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, ένα φορέα ασφάλισης ασθένειας και ένα φορέα ασφάλισης πρόνοιας.

**Άρθρο 39 παρ. 2 Ν.
2084/1992 όπως αντικ.
με την παρ.1 άρθρ.16
Ν.2556/1997 Α
270/24.12.1997**

2. Τα πρόσωπα, για τα οποία προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις υποχρεωτική ασφάλιση σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς, ασφαλίζονται υποχρεωτικά σε ένα φορέα, τον οποίο επιλέγουν με δήλωσή τους, που υποβάλλεται κάθε φορά σε όλους τους αρμόδιους φορείς και τους οικείους εργοδότες, εντός έξι (6) μηνών από την ανάληψη της δεύτερης απασχόλησης μισθωτής ή αυτοαπασχόλησης - ή την απόκτηση της ιδιότητας,

Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης εντός της παραπάνω προθεσμίας η υποχρεωτική ασφάλιση χωρεί στο φορέα που υπάγεται η κατά το πρώτον αναληφθείσα μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση ή η ιδιότητα, με εξαίρεση την ασφάλιση στο Ταμείο Συντάξεων και Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών και στο Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών δημοσίων έργων, η οποία είναι υποχρεωτική.

Όλα τα παραπάνω πρόσωπα ασφαλίζονται υποχρεωτικά στους φορείς ασθένειας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που

αντιστοιχούν στο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης επιλογής τους.

Εάν το ασφαλιστικό καθεστώς επιλογής δεν περιλαμβάνει όλους τους κλάδους ασφάλισης, οι οποίοι υφίστανται στο ασφαλιστικό καθεστώς, στο οποίο τα παραπάνω πρόσωπα μπορούσαν να υπαχθούν λόγω ιδιότητας ή μισθωτής απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης, τότε τα πρόσωπα αυτά, ως προς τους ελλείποντες κλάδους, ασφαλίζονται υποχρεωτικά στους αντίστοιχους κλάδους του ασφαλιστικού καθεστώτος στο οποίο μπορούσαν να υπαχθούν λόγω ιδιότητας ή μισθωτής απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης.

**Άρθρο 39 παρ. 2 Ν.
2084/1992, εδάφια
που προστέθηκαν με
το άρθρο πρώτο
υποπαρ.ΙΑ.1
Ν.4254/2014 ΦΕΚ Α
85/7.4.2014**

3. Σε περίπτωση που προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και στον Ο.Α.Ε.Ε., ο ασφαλισμένος υπάγεται υποχρεωτικά στον Ο.Α.Ε.Ε., για το σύνολο του χρόνου της παράλληλης απασχόλησης, χωρίς δικαίωμα επιλογής ασφαλιστικού οργανισμού, εφόσον ο χρόνος ασφάλισης στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. υπολείπεται των εικοσιπέντε (25) ημερών ασφάλισης ανά μήνα.

**Άρθρο 18 παρ.3α
Ν.3863/2010**

4. Όσοι ασφαλίστηκαν σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο πριν την 1.1.1993 και είναι κατά την 15-7-2010 ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.), εφόσον ασκούν δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του Οργανισμού και δεν είναι συναφής με την επαγγελματική ιδιότητα για την οποία υπάγονται στην ασφάλιση του Ε.Τ.Α.Α..

Σε περίπτωση αμφισβήτησης της συνάφειας της επαγγελματικής δραστηριότητας με την επαγγελματική ιδιότητα, η αμφισβήτηση επιλύεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.).

**Άρθρο 21 παρ.6
Ν.3863/2010**

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή για τους περιστασιακά απασχολούμενους που ασφαλίζονται με εργόσημο.

Άρθρο 11 Ν 4075/12

6. Τα πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση μετά από την 1.1.1993 και λόγω παράλληλης απασχόλησης έχουν επιλέξει να ασφαλίζονται στον κλάδο σύνταξης περισσότερων του ενός φορέων, οι κλάδοι παροχών ασθενοείας σε είδος των οποίων έχουν ενταχθεί στον ΕΟΠΥΥ, καταβάλλουν εισφορά στον ένα φορέα, που επιλέγουν με αίτηση τους, εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, ο οποίος τις αποδίδει στον ΕΟΠΥΥ.

Προαιρετική συνέχιση ασφάλισης.

**Άρθρο 42 παρ. 1 - 8 Ν.
2084/1992**

1. Ο υποχρεωτικά ασφαλισμένος σε φορέα κύριας ασφάλισης δικαιούται να ζητήσει τη συνέχιση της ασφάλισης αυτής εντός έτους από τη διακοπή της, εφόσον:

- α. Έχει πραγματοποιήσει στην υποχρεωτική ασφάλιση 1.500 ημέρες εργασίας τουλάχιστον από τις οποίες 300 ημέρες εντός της τελευταίας πριν από την υποβολή της αίτησης πενταετίας και
- β. Δεν υπάγεται στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης.

2. Η κατά την παρ. 1 προαιρετική ασφάλιση πραγματοποιείται για ένα ή περισσότερους από τους υφισταμένους στο φορέα κλάδους ασφάλισης.

3. Ο προαιρετικά ασφαλισμένος βαρύνεται με την εκάστοτε συνολική εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου, η οποία προσδιορίζεται βάσει του μέσου όρου του μισθού του τελευταίου έτους πριν από την διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης προκειμένου περί μισθωτών ή του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας επί της οποίας κατέβαλε εισφορές κατά τη διακοπή της απασχόλησης ο αυτοαπασχολούμενος, αναπροσαρμοσμένων με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων.

Εφόσον έχουν πραγματοποιήσει 3.000 ημέρες ή 10 έτη εργασίας, οι συνεχίζοντες προαιρετικά την ασφάλισή τους δύνανται με

έγγραφο δήλωσή τους, να κατατάσσονται στην αμέσως ανώτερη ασφαλιστική κλάση ή κατηγορία. Το δικαίωμα αυτό ασκείται μετά τη συμπλήρωση τριετίας σε κάθε ασφαλιστική κλάση ή κατηγορία και πάντως πριν από τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας τους. Η νέα κατάταξη ισχύει από την 1^η Ιανουαρίου του επομένου έτους από την υποβολή της σχετικής δήλωσης.

4. Χρονική περίοδος για την οποία δεν καταβλήθηκαν εισφορές εντός έξι (6) μηνών από της λήξεως της περιόδου στην οποία ανάγονται αυτές, δεν λογίζεται ως χρόνος προαιρετικής ασφάλισης. Εισφορές, οι οποίες καταβλήθηκαν πέραν του μηνός από τότε που κατέστησαν απαιτητές και μέχρι των έξι (6) μηνών, επιβαρύνονται με τα προβλεπόμενα πρόσθετα τέλη.

5. Καθυστέρηση καταβολής εισφορών πέραν του έτους, από τη λήξη της περιόδου στην οποία ανάγονται αυτές, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος περαιτέρω συνεχίσεως της προαιρετικής ασφάλισης που άρχισε.

6. Ο συνεχίζων προαιρετικά την ασφάλισή του δεν υποχρεούται σε καταβολή εισφορών κατά το χρόνο που λαμβάνει επίδομα ασθενείας.

7. Δεν δύναται να γίνει προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης αν ο ασφαλισμένος κατά την υποβολή της σχετικής αίτησης είναι ανάπηρος κατά την έννοια του στοιχείου β` της παρ. 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951.

8. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και για την προαιρετική ασφάλιση σε φορείς επικουρικής ασφάλισης.

9. Για τους ασφαλισμένους που θα συμμετέχουν από 14.11.2013 και εφεξής σε προγράμματα εθελούσιας εξόδου, που προβλέπουν την κάλυψη των εισφορών προαιρετικής ασφάλισης, η θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος κρίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση και

**Άρθρο 26 περ. ζ και η
Ν. 4075/2012**

εφόσον η πλήρης καταβολή των εισφορών της προαιρετικής ασφάλισης γίνει εφάπαξ, εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Στην περίπτωση αυτή:

αα. το συνταξιοδοτικό δικαίωμα δύναται να ασκηθεί μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος, που αντιστοιχεί στην προαιρετική ασφάλιση,

ββ. η εφάπαξ προκαταβολή των εισφορών προαιρετικής ασφάλισης γίνεται -σύμφωνα με τα οριζόμενα στο οικείο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου- εξολοκλήρου από τον εργοδότη, απευθείας στους φορείς υποχρεωτικής ασφάλισης.

2. Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών εισφορών για την εφαρμογή της παραγράφου 1 γίνεται με τα ποσοστά υπολογισμού τους, που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Το κόστος των εισφορών αυτών εκπίπτει ως επιχειρηματική δαπάνη κατά τον προσδιορισμό του κέρδους του εργοδότη από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ασφάλιση για παροχές ασθενείας σε είδος

Νέα διάταξη με βάση το άρθρο 18 παρ.1 α του Ν. 3918/2011 σε συνδ με άρθρο 3 του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας του ΕΟΠΥΥ

Στον κλάδο Υγείας του ΕΟΠΥΥ υπάγονται οι εν ενεργεία ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι των ασφαλιστικών οργανισμών, που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Ειδικότερα υπάγονται:

Α. - οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθένειας του Ι.Κ.Α. -Ε.Τ.Α.Μ.

- οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο υγείας του Ο.Α.Ε.Ε.

- οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο υγείας του Ο.Γ.Α.

- οι ασφαλιζόμενοι στον Ο.Π.Α.Δ. και στον Τομέα Υγείας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων του Ο.Π.Α.Δ.

- οι ασφαλιζόμενοι στον Οίκο Ναύτη.

- οι ασφαλιζόμενοι του κλάδου υγείας του Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.

- οι ασφαλιζόμενοι του κλάδου υγείας του Ε.Τ.Α.Α. και του ΚΑΠ-ΔΕΗ.

- οι ασφαλισμένοι του Ε.Τ.Α.Π. Μ.Μ.Ε. από 1/12/2012
- οι ασφαλισμένοι του Κλάδου Υγείας οποιουδήποτε άλλου ασφαλιστικού οργανισμού που θα ενταχθεί μελλοντικά στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.
- Β. τα μέλη οικογενείας όλων των ανωτέρω ασφαλισμένων προσώπων.

II. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Κοινωνική ασφάλιση μερικώς απασχολούμενων

**Άρθρο 38 παρ.1
του Ν. 1892/1990**

Οι συμφωνίες εργοδότη και μισθωτού κατά την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή κατά τη διάρκεια της για μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση, καθώς και οι αποφάσεις για εκ περιτροπής απασχόληση—γνωστοποιούνται μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την κατάρτιση ή τη λήψη τους στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας.

**Άρθρο 38 παρ. 5 του
Ν. 1892/1990**

Οι έγγραφες ατομικές συμβάσεις των προηγούμενων παραγράφων πρέπει να περιλαμβάνουν: α) τα στοιχεία ταυτότητας των συμβαλλομένων,

β) τον τόπο παροχής της εργασίας, την έδρα της επιχείρησης ή τη διεύθυνση του εργοδότη,

γ) το χρόνο της απασχόλησης, τον τρόπο κατανομής και τις περιόδους εργασίας,

δ) τον τρόπο αμοιβής και

ε) τους τυχόν όρους τροποποίησης της σύμβασης.

Σε εποχικές ξενοδοχειακές και επισιτιστικές επιχειρήσεις οι έγγραφες ατομικές συμβάσεις, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος, γίνονται για ημερήσια ή εβδομαδιαία περίοδο εργασίας.

**Άρθρο 39 παρ.1 – 7 Ν.
1892/90**

Παρ.1

Η υποχρεωτική ασφάλιση στους οικείους οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, καθώς και στον Ο.Α.Ε.Δ. και τον Οργανισμό Εργατικής κατοικίας ισχύει και για τους μερικά απασχολούμενους.

Παρ.2 Κατ' εξαίρεση, στην ασφάλιση του μερικώς απασχολούμενου, ανεξαρτήτως του αν αμείβεται με μισθό ή ημερομίσθιο αναγνωρίζονται όλες οι ημέρες εργασίας που πραγματοποιεί σε κάθε μισθολογική περίοδο, εφαρμοζομένων αναλόγως και των διατάξεων για την αναγνώριση περισσότερων ημερών εργασίας επί πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας.

Παρ.3 Η ειδική 1η ασφαλιστική κλάση που θεσπίστηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 της από 31.3.1982 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου, που κυρώθηκε με το ν. 1305/1982, ισχύει για τους μερικά απασχολούμενους ως εξής:

Ημερήσιος

μισθός	Ασφαλιστική	Τεκμαρτό
σε ευρώ	κλάση	ημερομίσθιο
Από 0-11,06	Ειδική 1η	11,06 ευρώ

Παρ.4 Οι εισφορές υπολογίζονται στις καταβαλλόμενες αποδοχές, σε καμιά όμως περίπτωση για τον υπολογισμό των εισφορών για κάθε ημέρα εργασίας που αναγνωρίζεται στην ασφάλιση κατά τους ορισμούς της προηγούμενης παραγράφου, δεν μπορεί να ληφθούν υπόψη αποδοχές μικρότερες αυτών που αντιστοιχούν στο εκάστοτε τεκμαρτό ημερομίσθιο της ειδικής ασφαλιστικής κλάσης του Ι.Κ.Α.

Παρ.5 Οι διατάξεις περί πολλαπλής ασφάλισης δεν θίγονται

Παρ.6 α. Εφόσον στον μερικώς απασχολούμενο καταβάλλονται αποδοχές μειωμένες σε σχέση με εκείνες που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις για τον κανονικώς απασχολούμενο, τα κατώτατα όρια των εις χρήμα παροχών και του επιδόματος ανεργίας χορηγούνται μειωμένα ανάλογα προς τη μείωση που υπάρχει κάθε φορά μεταξύ των αποδοχών τούτων.

β. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εργασίας, Κοινωνικής

Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης , καθορίζεται το ύψος του βασικού ποσού συντάξεως των μερικώς απασχολούμενων, με βάση τα τεκμαρτά ημερομίσθια των ασφαλιστικών κλάσεων επί των οποίων έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφορές.

7. Το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται για τους μερικώς απασχολούμενους κατ' οίκον του εργοδότη, καθώς και για τους συγγενείς του εργοδότη, για τους οποίους προβλέπει η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1759/1988 και για τους οποίους ισχύουν οι κείμενες κάθε φορά ασφαλιστικές διατάξεις

Αμοιβή και παρακράτηση εισφορών περιστασιακά απασχολούμενων

1. Στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού υπάγονται υποχρεωτικά:

**Άρθρο 20 Ν.
3863/2010 όπως είχε
τροποποιηθεί με την
παρ. 8Α άρθρου 76
Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α
170 και αντικ. με το
άρθρο 20
Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α
88/18.4.2013.**

Α. Το κατ' οίκον του εργοδότη απασχολούμενο προσωπικό που παρέχει εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσίες φροντίδας, αμειβόμενο με την ώρα ή την ημέρα, σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα είτε προς έναν είτε προς περισσότερους του ενός εργοδότες, για την ίδια μισθολογική περίοδο, που καλύπτεται από την ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Ενδεικτικά υπάγονται οι εξής εργασίες ή υπηρεσίες:

α. οι υπηρεσίες οικογενειακής βοηθητικής φροντίδας (ενδεικτικά: οικιακοί βοηθοί για οικιακή καθαριότητα και γενικό νοικοκυριό, οδηγοί),

β. οι κηπουρικές εργασίες,

γ. η φύλαξη και μεταφορά παιδιών, νηπίων και βρεφών,

δ. η υποστήριξη με την παροχή κάθε μορφής βοήθειας και φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα και σε άτομα με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης και της διευκόλυνσης των

ατόμων αυτών για συμμετοχή τους σε πολιτιστικές,
θρησκευτικές, ψυχαγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες,

ε. οι υπηρεσίες που παρέχονται σε προγράμματα
αποκατάστασης ατόμων σε ιδρύματα μη κερδοσκοπικού
χαρακτήρα ή σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με
Αναπηρία, που χαρακτηρίζονται από νοητική στέρηση (ΣΥΔ),

στ. η περιποίηση ή νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων ή
κατάκοιτων ατόμων και η βοήθεια σε άτομα με προβλήματα
κινητικότητας (φυσικοθεραπεία, κинησιοθεραπεία, συνοδεία
εκτός οικίας),

ζ. οι μεμονωμένες μικροεπισκευαστικές εργασίες που δεν
συνιστούν οικοδομικές εργασίες,

η. η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων,

θ. οι αισθητικές φροντίδες (κομμωτική, περιποίηση προσώπου
και σώματος).

Β. Προσωπικό που παρέχει υπηρεσίες καθαρισμού και
κηπουρικής κοινοχρήστων χώρων πολυκατοικιών, αμειβόμενο με
την ώρα ή την ημέρα, σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα, είτε
προς έναν είτε προς περισσότερους του ενός εργοδότες, για την
ίδια μισθολογική περίοδο, που καλύπτεται από την ασφάλιση
του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, μη παρέχον την υπηρεσία αυτή ως υπαλληλικό
προσωπικό εταιρείας ή ως μέλος εταιρείας.

Γ. Οι απασχολούμενοι ως εργάτες γης σε εργασίες καλυπτόμενες
από την ασφάλιση του ΟΓΑ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του
ν. 2639/1998 (Α 205).

Δ. αα) Οι διανομείς διαφημιστικών εντύπων με το σύστημα της
διανομής με ή χωρίς διεύθυνση αποδέκτη,

ββ) οι απασχολούμενοι στην προώθηση προϊόντων προσώπου
και σώματος για λογαριασμό μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων
κατ' οίκον ή σε άλλο χώρο,

γγ) οι απασχολούμενοι στην προώθηση καταναλωτικών προϊόντων σε πολυκαταστήματα, καταστήματα τροφίμων και υπεραγορές (super market).

**Άρθρο 6 του
Ν.4225/2014
(ΦΕΚ Α`
2/07/01/2014)**

«δδ) Το απασχολούμενο προσωπικό από Π.Α.Ε., Κ.Α.Ε. και λοιπά νομικά πρόσωπα επαγγελματικού και ερασιτεχνικού αθλητισμού κερδοσκοπικά ή μη, αποκλειστικά και μόνο κατά τη διεξαγωγή αθλητικών αγώνων στα γήπεδα παντός είδους αθλητικών αγώνων, αμειβόμενο με την ώρα, την ημέρα, σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα.»

**Άρθρο 20 παρ.2
Ν. 3863/2010**

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης, επιλύεται κάθε ζήτημα περί υπαγωγής ή εξαίρεσης συγκεκριμένης μορφής απασχόλησης ή παροχής υπηρεσιών στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

**Άρθρο 20 παρ.3
Ν. 3863/2010**

3. Η καταβολή της αμοιβής των ανωτέρω προσώπων από κάθε νομικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις ή φυσικό πρόσωπο που δέχεται ή χρησιμοποιεί τις εργασίες ή τις υπηρεσίες τους, καθώς και των εισφορών (εργοδότη και εργαζόμενου) που αναλογούν και η απόδοση τους υπέρ του οικείου φορέα κοινωνικής ασφάλισης (ΦΚΑ), γίνεται με τους παρακάτω τρόπους:

α. Με την έκδοση ειδικού εργοσήμου υπό τύπο επιταγής.

β. Μέσω λογαριασμών που τηρούν ο εργοδότης και ο εργαζόμενος σε παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.

γ. Με κατάθεση και είσπραξη μετρητών σε πάροχο υπηρεσιών πληρωμών.

δ. Με ειδικού τύπου έμβασμα κατά την έννοια των άρθρων 1 και 4 παρ. 3 του ν. 3862/2010 (Α 113).

Το ειδικό εργόσημο δύναται να διατίθεται στον εργοδότη με καταβολή του αντίστοιχου ποσού, από τα κατά τόπους

υποκαταστήματα των ΦΚΑ, από τις συνεργαζόμενες με τους φορείς τράπεζες και τα υποκαταστήματά τους, από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία, από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών και από οποιονδήποτε άλλο φορέα ή δίκτυο έπειτα από απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Στο τέλος κάθε έτους ο ΦΚΑ εκδίδει ετήσια συγκεντρωτική κατάσταση σε εργοδότη και εργαζόμενο.

4. Η διαδικασία που τηρείται για την καταβολή και την είσπραξη της αμοιβής των ανωτέρω προσώπων, καθώς και για την παρακράτηση και απόδοση των εισφορών στους οικείους ΦΚΑ, ο τύπος και τα αναγραφόμενα στο εργόσημο στοιχεία, το ποσό των εισφορών που αναλογούν στην αμοιβή, την είσπραξη και απόδοση τους στους οικείους ΦΚΑ, ο τύπος και τα τεχνικά χαρακτηριστικά διασφάλισης της γνησιότητας του εργοσήμου, καθώς και οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ή στοιχείο για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από γνώμη των κατά περίπτωση αρμόδιων Διοικητικών Συμβουλίων των φορέων.

Προσωρινά Απασχολούμενοι

**Άρθρο 124 Ν.
4052/2012, παρ.1 εδ.
πρώτο όπως αντικατ.
με το άρθρο πρώτο
υποπαρ.ΙΑ.4
Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α
85/ 7.4.2014.**

1. Για την παροχή εργασίας με τη μορφή της προσωρινής απασχόλησης απαιτείται η προηγούμενη έγγραφη σύμβαση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου. Η σύμβαση καταρτίζεται μεταξύ της Ε.Π.Α. (άμεσος εργοδότης) και του μισθωτού και σε αυτήν πρέπει απαραιτήτως να αναφέρονται οι όροι εργασίας και η διάρκεια της, οι όροι παροχής της εργασίας στον ή στους έμμεσους εργοδότες, οι όροι αμοιβής και ασφάλισης του μισθωτού, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο το οποίο, κατά την καλή πίστη και τις περιστάσεις, πρέπει να γνωρίζει ο μισθωτός αναφορικά με την

παροχή της εργασίας του.

**Άρθρο 124 Ν.
4052/2012 παρ.3
όπως αντικατ. με το
άρθρο πρώτο
υποπαρ.ΙΑ.4 περ.5
Ν.4254/2014.**

Με σύμβαση, που καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ της Ε.Π.Α. και του έμμεσου εργοδότη, ορίζονται ειδικότερα τα του τρόπου αμοιβής και ασφάλισης του εργαζομένου για το χρόνο που ο μισθωτός προσφέρει τις υπηρεσίες του στον έμμεσο εργοδότη. Ο έμμεσος εργοδότης πρέπει να προσδιορίζει, πριν τεθεί στη διάθεση του ο εργαζόμενος με τη σύμβαση, τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα ή ικανότητες, την ειδική ιατρική παρακολούθηση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προς κάλυψη θέσης εργασίας. Οφείλει επίσης να επισημαίνει τους μεγαλύτερους ή ιδιαίτερους κινδύνους που έχουν σχέση με τη συγκεκριμένη εργασία. Η Ε.Π.Α. υποχρεούται να γνωστοποιήσει τα στοιχεία αυτά στους μισθωτούς.

**Άρθρο 126 Ν.
4052/2012**

Οικονομικές και ασφαλιστικές εγγυήσεις
για τους προσωρινά απασχολούμενους
Κάθε Επιχείρηση Προσωρινής Απασχόλησης υποχρεούται, προκειμένου να ασκήσει την εν λόγω δραστηριότητα να καταθέσει δύο εγγυητικές επιστολές τραπεζής ως οικονομική εγγύηση, την πρώτη για τη διασφάλιση των αποδοχών των προσωρινά απασχολούμενων μισθωτών της και τη δεύτερη για τη διασφάλιση των ασφαλιστικών τους εισφορών. Η πρώτη εγγυητική επιστολή κατατίθεται στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και η δεύτερη στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Η κατάπτωση της πρώτης εγγυητικής επιστολής γίνεται με σχετική πράξη του Υπουργού και της δεύτερης με πράξη του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Το ύψος των εγγυητικών επιστολών δύναται να αναπροσαρμόζεται ανά διετία με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ανάλογα με τον αριθμό των προσωρινά απασχολούμενων που η επιχείρηση έχει συμβληθεί και οι επιχειρήσεις οφείλουν να καταθέσουν τις αντίστοιχες σχετικές συμπληρωματικές εγγυητικές

επιστολές εντός τριμήνου. Άλλως απαγορεύεται η άσκηση της δραστηριότητας τους με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται το ύψος κάθε εγγυητικής επιστολής, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία κατάπτωσης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης λεπτομέρεια.

III. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΑΝΕΡΓΩΝ

Άνεργοι ηλικίας μέχρι 29 ετών

1. Άνεργοι ηλικίας μέχρι 29 ετών καλύπτονται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για παροχές ασθένειας σε είδος. Από την ασφάλιση αυτή εξαιρούνται οι νέοι που ασφαλίζονται:

Άρθρο 18 Ν.2639/98

α. από ίδιο δικαίωμα,

β. ως μέλη οικογένειας ασφαλισμένων-και

γ. νέοι που σπουδάζουν σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

2. Για την ασφάλιση των παραπάνω προσώπων καταβάλλεται από το Λογοριασμό για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (Λ.Α.Ε.Κ.) μηνιαία εισφορά που ανέρχεται σε ποσοστό 6,45% επί του εκάστοτε τεκμαρτού ημερομισθίου της 4ης ασφαλιστικής κλάσης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την κάλυψη των ανέργων νέων, ο τρόπος απόδοσης της σχετικής εισφοράς από το Λ.Α.Ε.Κ. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Η προβλεπόμενη κάλυψη για παροχές ασθένειας σε είδος διακόπτεται ευθύς ως ο άνεργος νέος ασφαλιστεί σε

οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό.

Άνεργοι ηλικίας από 29 – 55 ετών

Άρθρο 5 παρ.4 Ν. 2768/99

1. Από 1.1.2000 άνεργοι ηλικίας άνω των 29 έως 55 ετών καλύπτονται για παροχές ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

ι) έχουν πραγματοποιήσει στην ασφάλιση οποιουδήποτε ασφαλιστικού οργανισμού εξακόσιες (600) ημέρες εργασίας.

Το κατώτατο όριο των εξακοσίων (600) ημερών εργασίας αυξάνεται ανά εκατό ημέρες κάθε χρόνο μετά τη συμπλήρωση του τριακοστού (30ού) έτους της ηλικίας και μέχρι το πεντηκοστό τέταρτο (54ο) έτος της ηλικίας.

ίι) έχουν εγγραφεί ως άνεργοι στον Ο.Α.Ε.Δ. για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) τουλάχιστον συνεχών μηνών, πριν από την ημερομηνία υπαγωγής τους στην ασφάλιση του οικείου ασφαλιστικού φορέα και κατέχουν κάρτα ανεργίας ανανεούμενη ανά μήνα και

ίιι) δεν ασφαλίζονται για οποιονδήποτε λόγο στο Δημόσιο ή σε ασφαλιστικό οργανισμό.

2. Σε περίπτωση που ο άνεργος έχει ασφαλιστεί σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς οργανισμούς θα υποβάλλει αίτηση στον ασφαλιστικό οργανισμό στον οποίο έχει ασφαλιστεί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Η κάλυψη για παροχές ασθένειας σε είδος ισχύει για δύο (2) χρόνια από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στην ασφάλιση και εφόσον ο ασφαλισμένος εξακολουθεί να είναι άνεργος.

3. Για την ασφάλιση των παραπάνω προσώπων ο Ο.Α.Ε.Δ. καταβάλλει μηνιαία εισφορά στους ασφαλιστικούς οργανισμούς

ίση με ποσοστό 6,45% επί του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη.

4. Το δικαίωμα για παροχές ασθένειας σε είδος αρχίζει από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και διακόπτεται ευθύς ως ο άνεργος ασφαλιστεί σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την κάλυψη των ανέργων, ο τρόπος απόδοσης της σχετικής εισφοράς από τον Ο.Α.Ε.Δ. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτής της κατηγορίας ανέργων.

Άνεργοι ηλικίας άνω των 55 ετών

**Άρθρο 10 παρ.1-3
Ν.2434/96, όπως
τροποποιήθηκε με το
άρθρο 5 παρ. 4 στοιχ.
γ' εδαφ. δεύτερο του
Ν.2768/1999 και το
άρθρο 18 παρ.5 του
Ν.3144/03**

1. Άνεργοι μακροχρόνια ηλικίας άνω των πενήντα πέντε (55) ετών καλύπτονται για παροχές ασθένειας σε είδος, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α. Έχουν πραγματοποιήσει οποτεδήποτε τουλάχιστον τρεις χιλιάδες ημερομίσθια στην ασφάλιση του κλάδου ασθένειας. Για τη συμπλήρωση των ημερομισθίων αυτών λαμβάνεται υπόψη και χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί στην ομοειδή ασφάλιση άλλου φορέα.

β. Έχουν εγγραφεί ως άνεργοι στον Ο.Α.Ε.Δ. για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) τουλάχιστον συνεχών μηνών, πριν από την ημερομηνία υπαγωγής τους στον κλάδο παροχών ασθένειας

2. Για την ασφάλιση των παραπάνω προσώπων ο Ο.Α.Ε.Δ. καταβάλλει μηνιαία εισφορά ίση με ποσοστό 6,45% επί του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη..

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την κάλυψη του ανέργου, ο τρόπος απόδοσης

της σχετικής εισφοράς από τον Ο.Α.Ε.Δ. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτής της κατηγορίας ανέργων.

3. Η ασφαλιστική κάλυψη αρχίζει από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και λήγει με την ανάληψη εργασίας ή με τη συνταξιοδότησή τους από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' . - ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ – ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Αναγνώριση πλασματικού χρόνου για συμπλήρωση προϋποθέσεων για σύνταξη

**Άρθρο 40 του Ν.
2084/1992, όπως
αντικατ. με την παρ. 18
άρθρου 10 του Ν.
3863/2010, και αντικ.
εκ νέου με το άρθρο 40
του Ν. 3996/2011**

1. Ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης: α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, β) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, γ) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες, καθώς και ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες, δ) ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο έτη, ε) ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή διπλώματος Σχολής Ξεναγών, καθώς και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές ή σε μονάδες της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης από την έναρξη ισχύος του ν. 576/1977 (Α' 102) και μετά ή στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ο οποίος είναι ίσος με τον κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημο χρόνο σπουδών της οικείας σχολής, στ) ο χρόνος για τον οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, στην ασφάλιση

οποιοιδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο και ο οποίος δεν μπορεί να είναι λιγότερος από έναν πλήρη ημερολογιακό μήνα σε κάθε περίπτωση κενού ασφάλισης μεταξύ περιόδων ασφάλισης, ζ) ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.ΣΣ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας, η) ο χρόνος απεργίας, θ) ο πλασματικός χρόνος της παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 3655/2008 (Α' 58), που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, όπως ισχύουν, ι) ο χρόνος μαθητείας, όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι δύο έτη, ια) ο χρόνος προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εκτίθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997 (Α' 136) για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι που αρνήθηκαν την εκπλήρωση της στρατιωτικής υπηρεσίας επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις, ιβ) ο χρόνος που μεσολαβεί από την απόκτηση του πτυχίου μέχρι και την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος στους ασφαλισμένους στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, την Ειδική Προσαύξηση και τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ).

2. Η αναγνώριση και εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1358/1983 (Α' 60), όπως ισχύουν κάθε φορά.

Στις περιπτώσεις που θεμελιώνεται συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 μέχρι 31.12.2014, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, το ποσό για την εξαγορά του χρόνου της στρατιωτικής θητείας στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης μειώνεται κατά 30%. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2015 και εφεξής, το ανωτέρω ποσό μειώνεται κατά 50%. Σε κάθε περίπτωση το καταβλητέο ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο αυτού που

προκύπτει με βάση υπολογισμού ανά μήνα αναγνώρισης, το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη.

Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών αναγνωρίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1483/1984 (Α' 153), τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, που ισχύει σε κάθε φορέα επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Οι χρόνοι των περιπτώσεων γ' και ζ' της παραγράφου 1 συνυπολογίζονται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και όχι για τον προσδιορισμό του δικαιούμενου ποσού σύνταξης.

Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας και ο χρόνος απεργίας αναγνωρίζονται με αίτηση του ενδιαφερομένου, τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζονται βάσει του ποσοστού εισφοράς εργοδότη και ασφαλισμένου του οικείου φορέα και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης ή των αποδοχών του τελευταίου μήνα πλήρους απασχόλησης, μη δυναμένων τούτων να υπολείπονται του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης, το ποσό δε της εξαγοράς βαρύνει τον ασφαλισμένο. Η αίτηση υποβάλλεται στον ασφαλιστικό οργανισμό που υπαγόταν ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο χορήγησης της εκπαιδευτικής άδειας ή της απεργίας και συνοδεύεται από βεβαίωση του εργοδότη, από την οποία να προκύπτει ο λόγος χορήγησης και η διάρκεια της άδειας ή της απεργίας.

Ο χρόνος φοίτησης σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές, ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή διπλώματος Σχολής Ξεναγών, καθώς και ο χρόνος

σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, μετά την συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές ή σε μονάδες της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης από την έναρξη ισχύος του ν. 576/1977 και μετά ή στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ο χρόνος μαθητείας, καθώς και ο χρόνος για τον οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα ή του Δημοσίου, αναγνωρίζονται, μετά από αίτηση του ασφαλισμένου, για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης με την καταβολή, για κάθε μήνα, ποσού εξαγοράς υπολογιζόμενου με ποσοστό 20% για τους φορείς κύριας ασφάλισης και 6% για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, επί του 25πλάσιου του ΗΑΕ, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Ο χρόνος της προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εκτίθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997 για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα αναγνωρίζεται και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 και των παραγράφων 1 - 4 του άρθρου 2 του ν. 1358/1983, όπως ισχύει, χωρίς τις μειώσεις που προβλέπονται από την παρούσα παράγραφο για την αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2011 και εφεξής.

3. Οι χρόνοι της παραγράφου 1 αναγνωρίζονται και στην Ειδική Προσαύξηση του Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ) με την καταβολή ποσού εξαγοράς υπολογιζόμενου με το εκάστοτε ισχύον ασφαλιστρο άνω πενταετίας για την Ειδική Προσαύξηση επί του 25πλάσιου του ΗΑΕ, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Οι ασφαλισμένοι του Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών του ΕΤΑΑ που έχουν υπαχθεί και στην κατηγορία

Μονοσυνταξιούχων, εφόσον αναγνωρίσουν χρόνους ασφάλισης της παραγράφου αυτής, υποχρεούνται να αναγνωρίσουν το αντίστοιχο διάστημα και στην κατηγορία Μονοσυνταξιούχων, με καταβολή της ισχύουσας κάθε φορά εισφοράς.

Για την αναγνώριση του χρόνου που μεσολαβεί από την απόκτηση του πτυχίου μέχρι και την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, την Ειδική Προσαύξηση και τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ) καταβάλλεται μηνιαία εισφορά σε ποσοστό 20% για τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων στο εκάστοτε ισχύον ασφαλιστρο άνω 5ετίας για την Ειδική Προσαύξηση και σε ποσοστό 6% για τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ), επί του 25πλάσιου του ΗΑΕ, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

4.Οι ασφαλιστικές εισφορές για τις αναγνωρίσεις των προηγούμενων παραγράφων καταβάλλονται είτε εφάπαξ, εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης αναγνώρισης, οπότε παρέχεται έκπτωση 15%, είτε σε μηνιαίες δόσεις, ο αριθμός των οποίων ισούται με τους αναγνωριζόμενους μήνες. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της κοινοποίησης της απόφασης.

Καθυστερήση καταβολής δόσης συνεπάγεται επιβάρυνση της με τα εκάστοτε προβλεπόμενα πρόσθετα τέλη.

Σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης πριν από το χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται κάθε μήνα από τη σύνταξη και μέχρι την εξόφληση ποσό ίσο με το 1/4 του ποσού της σύνταξης. Η σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία που ορίζουν οι καταστατικές διατάξεις του ασφαλιστικού φορέα, αν το οφειλόμενο ποσό από οποιαδήποτε

αιτία δεν υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται στο άρθρο 61 του ν. 3863/2010, όπως ισχύει.

Ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των ελάχιστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

5. Όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος με προϋποθέσεις που ισχύουν μέχρι και 31.12.2010, ακόμα και με προσμέτρηση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992, όπως ίσχυε πριν την αντικατάσταση του με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, καθώς και με την προσμέτρηση του πλασματικού χρόνου της παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 3655/2008, και εφόσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι και 31.12.2013, ακολουθούν τις κατά περίπτωση απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010.

Ειδικά για τις ασφαλισμένες, οι οποίες συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, ανεξαρτήτως του εάν ο εν λόγω απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης συμπληρώνεται μέχρι ή μετά την 31.12.2010 ακολουθούνται σε κάθε περίπτωση λήψης μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος τα όρια ηλικίας που προβλέπονται στις οικείες διατάξεις ήτοι το 65^ο για πλήρη κι το 60^ο για μειωμένη.

Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση των ασφαλισμένων των ανωτέρω παραγράφων, οι οποίες μέχρι και 31.12.2010 έχουν θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, για τις οποίες, προκειμένου για τη λήψη είτε μειωμένης είτε πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, απαιτούνται τα ισχύοντα μέχρι και 31.12.2010 όρια ηλικίας.

Επίσης, ειδικά για τους ασφαλισμένους στα πρώην ειδικά ταμεία κύριας ασφάλισης μισθωτών, στους τομείς σύνταξης και

ασφάλισης του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΠ - ΜΜΕ και εκείνους της παρ. 15Β του άρθρου 10 του ν. 3863/2010¹⁸ και με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, οι ισχύουσες μέχρι 31.12.2010 προϋποθέσεις πλήρους σύνταξης εφαρμόζονται εφόσον πληρούνται η συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας, όπου αυτές απαιτούνται αθροιστικά. Για τους ανωτέρω ασφαλισμένους που μέχρι και 31.12.2010 έχουν ήδη θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, προκειμένου για τη λήψη είτε μειωμένης είτε πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, απαιτούνται τα ισχύοντα μέχρι και 31.12.2010 όρια ηλικίας.

6.Οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη λόγω αναπηρίας συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή δώδεκα (12) έτη πραγματικής ή/και προαιρετικής ασφάλισης.

Ο συνολικός χρόνος, ο οποίος, με βάση τα ανωτέρω, συνυπολογίζεται ή αναγνωρίζεται τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη, συνυπολογιζόμενου σε αυτά και κάθε άλλου χρόνου, πραγματικού ή πλασματικού, που έχει τυχόν αναγνωρισθεί ή αναγνωρίζεται με βάση άλλες διατάξεις ή αποφάσεις διοικητικών συμβουλίων ασφαλιστικών οργανισμών.

¹⁸ Από 1.1.2011 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, που προβλέπονται από τις διατάξεις του β.δ.7/1965 (ΦΕΚ 2 Α'), του β.δ. 649/1968 (ΦΕΚ 232 Α') και του άρθρου 19 του ν. 2703/1999 (ΦΕΚ 72 Α'), καθορίζονται κατ' ελάχιστο στο 55ο έτος της ηλικίας για πλήρη σύνταξη και στο 50ό έτος για μειωμένη, αυξάνονται δε για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού και του 55ου έτους αντίστοιχα. Όπου από τις διατάξεις των ως άνω βασιλικών διαταγμάτων και του άρθρου 19 του ν. 2703/1999 προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας, από 1.1.2011 καθορίζεται το 55ο έτος της ηλικίας, αυξάνεται δε για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους.

Ειδικότερα, ο χρόνος αυτός καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο:

α) σε τέσσερα (4) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2011,

β) σε πέντε (5) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2012,

γ) σε έξι (6) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2013 και

δ) σε επτά (7) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από το έτος 2014 και εξής.

Το δικαίωμα αναγνώρισης για καθέναν από τους παραπάνω χρόνους ασκείται μόνο σε έναν φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και σε έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης.

7.Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 1.1.2011 και εφαρμόζεται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από αυτή την ημερομηνία και εφεξής με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010, καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιούνται με το άρθρου 10 του ν. 3863/2010, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν.

3863/ 2010.»

**Άρθρο 40 του ν.
2084/1992, όπως
αντικ. εκ νέου με το
άρθρο 40 του Ν.
3996/2011 παρ.7 εδ
τρίτο όπως
προστέθηκε με το
άρθρο 21 Ν.
4224/2013, όπως
αυτό αντικ. με άρθρο
59 Ν. 4277/2014 και
τροπ. με άρθρο 92
παρ.1 Ν.4313/2014**

Ο χρόνος που έχει διανυθεί στην εισοδηματική ενίσχυση του άρθρου 13 του ν. 3460/2006, ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του ν. 3660/2008, του ν. 3526/2007, καθώς και των νόμων 3746/2009 άρθρο 75, 3762/2009 άρθρο 32 «, 2366/1995 άρθρο 3» και 3518/2006 άρθρο 69 είναι χρόνος πραγματικής εργασίας και λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων λήψης πλήρους ή μειωμένης σύνταξης δίχως να συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο αναγνωριστέου πλασματικού χρόνου του άρθρου 40 του ν. 3996/2011.

Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010, καθώς και από 1.1.2011 με προϋποθέσεις που δεν τροποποιούνται με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010

**Άρθρο 40 του Ν.
2084/1992, όπως η
παρ.1 αντικ. από την
παρ.1 άρθρ.5
Ν.2335/1995 (Α
185)και ίσχυε έως την
αντικ. από παρ. 18
άρθρου 10 Ν. 3863/
2010.**

1. Ως Χρόνος ασφάλισης στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης: α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, β) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, γ) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας και δ) ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο (2) ετών, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού.

**Άρθρο 40 παρ.2 του Ν.
2084/1992, όπως ίσχυε
έως την αντικατ. από
παρ. 18 άρθρου 10 Ν.
3863/ 2010**

2. Η αναγνώριση και εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας ενεργείται κατά τις διατάξεις του ν. 1358/1983 (ΦΕΚ 60 Α') όπως ισχύουν κάθε φορά. Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθενείας και τακτικής ανεργίας συνυπολογίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος και μέχρι διακόσιες (200) ημέρες την τελευταία δεκαετία πριν από

**Άρθρο 40 παρ. 2 εδ.
τρίτο Ν. 2084/1992,
όπως αντικατ. από
άρθρο 5 παρ.2
Ν.2335/1995 (Α 185)
και ίσχυε έως την
αντικατ. από παρ. 18
άρθρου 10 Ν. 3863/
2010.**

την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης για την επιδότηση λόγω ασθενείας και μέχρι διακόσιες (200) ημέρες για την επιδότηση τακτικής ανεργίας κατά το αυτό χρονικό διάστημα.

3.Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας αναγνωρίζεται με αίτηση του ενδιαφερομένου για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξηση της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς εργοδότη και ασφαλισμένου του οικείου φορέα και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, το ποσό δε της εξαγοράς βαρύνει τον ασφαλισμένο. Η αίτηση υποβάλλεται στον ασφαλιστικό οργανισμό που υπαγόταν ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο χορήγησης της εκπαιδευτικής άδειας και συνοδεύεται από βεβαίωση του εργοδότη που εκδόθηκε κατά τον ίδιο χρόνο, από την οποία να προκύπτει ο λόγος και η διάρκεια της άδειας.

4. Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας αναγνωρίζεται με αίτηση του ενδιαφερομένου για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξηση της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς εργοδότη και ασφαλισμένου του οικείου φορέα και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, το ποσό δε της εξαγοράς βαρύνει τον ασφαλισμένο. Η αίτηση υποβάλλεται στον ασφαλιστικό οργανισμό που υπαγόταν ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο χορήγησης της εκπαιδευτικής άδειας και συνοδεύεται από βεβαίωση του εργοδότη που εκδόθηκε κατά τον ίδιο χρόνο, από την οποία να προκύπτει ο λόγος και η διάρκεια της άδειας."

5. Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών αναγνωρίζεται και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, που ισχύει για κάθε φορέα και του 25πλάσιου του ημερομίσθιου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά τη χρονολογία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

6. Οι ασφαλιστικές εισφορές για την κατά τα παραπάνω αναγνώριση στην ασφάλιση του χρόνου της γονικής και εκπαιδευτικής άδειας καταβάλλονται είτε εφάπαξ, εντός

**Άρθρο 40 παρ. 2 εδ.
πέμπτο Ν. 2084/1992,
όπως προστέθηκε από**

**άρθρο 5 παρ.3
Ν.2335/1995 (Α 185)
και ίσχυε έως την
αντικατ. από παρ. 18
άρθρου 10 Ν. 3863/
2010**

τριμήνου από την κοινοποίηση της απόφασης, οπότε παρέχεται έκπτωση 15 % είτε σε μηνιαίες δόσεις, ίσες με τους αναγνωριζόμενους μήνες. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της κοινοποίησης της απόφασης. Καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται επιβάρυνσή της με πρόσθετο τέλος, κατά τα ισχύοντα για κάθε ασφαλιστικό οργανισμό.

Καθυστέρηση καταβολής δόσης πέραν του εξαμήνου από τη λήξη της τελευταίας δόσης συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος προς αναγνώριση του χρόνου που αντιστοιχεί στις δόσεις που δεν έχουν εξοφληθεί. Το δικαίωμα της αναγνώρισης ασκείται για κάθε περίπτωση μόνο μια φορά".

7. Ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των ελάχιστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

**Παρ.3 άρθρου 40 του
ν. 2084/1992, όπως
αντικ. από άρθρ.5
παρ.4 Ν.2335/1995 (Α
185)και ίσχυε έως την
αντικατ. από παρ. 18
άρθρου 10 Ν. 3863/
2010.**

Αναγνώριση Πλασματικού χρόνου παιδιών

**Άρθρο 4 παρ. 7 Ν.
3029/2002, όπως
αντικ.με άρθρο 141
παρ.1 Ν.3655/ 2008,
και άρθρο 39 Ν.
3996/2011**

1. Στους ασφαλισμένους των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης πλην ΟΓΑ, καθώς και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ), οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, αναγνωρίζεται πλασματικός χρόνος για κάθε παιδί, ο οποίος ανέρχεται σε 1 έτος ή 300 ημέρες ασφάλισης για το πρώτο παιδί και σε 2 έτη ή 600 ημέρες ασφάλισης για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο.

Ο χρόνος που αναγνωρίζεται λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την

προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, υπό την προϋπόθεση ότι οι ασφαλισμένοι έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή 12 έτη πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης. Ο χρόνος αυτός συνυπολογίζεται επιπλέον του χρόνου που αναγνωρίζεται με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1483/1984 (Α` 153), όπως ισχύουν.

Αν συντρέχει ασφάλιση σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, το δικαίωμα αναγνώρισης του ανωτέρω χρόνου ασκείται σε έναν μόνο φορέα κύριας και σε έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης, κατ' επιλογή.

Ο εν λόγω αναγνωριζόμενος χρόνος δεν συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ανήλικων ή ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιών και χήρων πατέρων ανήλικων ή ανάπηρων παιδιών, των κατά περίπτωση απαιτούμενων ημερών ασφάλισης στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, του προβλεπόμενου από καταστατικές διατάξεις χρόνου για συνταξιοδότηση σε περίπτωση απόλυσης, καθώς και για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης ή προσαύξηση της σύνταξης με τις ειδικές διατάξεις του ν. 3717/2008 (Α` 239), του άρθρου 74 του ν. 3371/2005 (Α`178) και του άρθρου 34 του ν. 3762/2009 (Α` 75).

Η αναγνώριση του ανωτέρω πλασματικού χρόνου γίνεται κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων και την καταβολή, για κάθε μήνα, ποσού εξαγοράς υπολογιζόμενου με ποσοστό 20% για τους φορείς κύριας ασφάλισης και 6% για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης. Οι ασφαλιστικές εισφορές για την αναγνώριση αυτή καταβάλλονται είτε εφάπαξ, εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της απόφασης, οπότε παρέχεται έκπτωση 15%, είτε σε μηνιαίες δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τους αναγνωριζόμενους μήνες. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την κοινοποίηση της απόφασης. Καθυστέρηση καταβολής

δόσης συνεπάγεται επιβάρυνση της με τα εκάστοτε προβλεπόμενα πρόσθετα τέλη. Σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης, πριν το χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται κάθε μήνα από τη σύνταξη και μέχρι την εξόφληση, ποσό ίσο με το 1/4 του ποσού της σύνταξης. Η σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία που ορίζουν οι καταστατικές διατάξεις του ασφαλιστικού φορέα, αν το οφειλόμενο ποσό από οποιαδήποτε αιτία δεν υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται στο άρθρο 61 του ν. 3863/2010, όπως ισχύει.»¹⁹

2. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010, ισχύουν τα εξής:

**Άρθρο 39 παρ.2 Ν.
3996/2011**

**Άρθρο 141, του ν.
3655/2008, όπως ίσχυε
μέχρι την
αντικατάστασή του
από το άρθρο 39 Ν.
3996/2011**

Στις ασφαλισμένες των Φορέων Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, πλην ΟΓΑ, αναγνωρίζεται πλασματικός χρόνος για κάθε παιδί που αποκτούν από 1.1.2000 και εφεξής, ο οποίος ανέρχεται σε ένα έτος ή 300 ημέρες ασφάλισης για το πρώτο παιδί και σε 2 έτη ή 600 ημέρες ασφάλισης για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο.

Αν συντρέχει ασφάλιση σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ασφάλισης, το δικαίωμα αναγνώρισης του ανωτέρω χρόνου ασκείται σε ένα φορέα τον οποίο επιλέγει η ασφαλισμένη μητέρα.

Ο πλασματικός αυτός χρόνος συνυπολογίζεται επιπλέον του χρόνου που αναγνωρίζεται με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1483/1984 (ΦΕΚ 153 Α'), όπως ισχύουν, για τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση οριζόμενου από τις ισχύουσες διατάξεις χρόνου πλήρους σύνταξης γήρατος ή για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

¹⁹ Άρθρο : Έναρξη καταβολής σύνταξης σε οφειλέτη

Ο αναγνωριζόμενος χρόνος δεν συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των 37 ετών ασφάλισης, των 4.500 και 3.500 ημερών ασφάλισης, του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου για συνταξιοδότηση των μητέρων ανηλίκων ή αναπήρων παιδιών, καθώς και των ελάχιστων απαιτούμενων ημερών ασφάλισης στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Το δικαίωμα αναγνώρισης του ανωτέρω αναφερόμενου χρόνου ασκείται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος. Αν δεν ασκηθεί από την ασφαλισμένη μητέρα, μπορεί να ασκηθεί από τον ασφαλισμένο πατέρα, για τη συμπλήρωση των αντίστοιχων προϋποθέσεων που ισχύουν για τους άνδρες ασφαλισμένους και με τους ίδιους πιο πάνω περιορισμούς. Στην περίπτωση αυτή είναι υποχρεωτική η υποβολή εκ μέρους της μητέρας σχετικής υπεύθυνης δήλωσης προς τον αρμόδιο για τη συνταξιοδότηση της οργανισμό.

Η αναγνώριση του ανωτέρω πλασματικού χρόνου γίνεται με βάση τη συνολική εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου του κλάδου κύριας σύνταξης του οικείου φορέα, όπως κάθε φορά ισχύει, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το άθροισμα της μηνιαίας εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη που ισχύει για τον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ. Ως βάση υπολογισμού της εισφοράς λαμβάνεται το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Στον Κλάδο Κύριας Σύνταξης του ΟΑΕΕ καταβάλλεται η εισφορά που αντιστοιχεί στην ασφαλιστική κατηγορία με βάση την οποία ο ασφαλισμένος κατέβαλε εισφορές κατά το τελευταίο έτος ασφάλισης, όπως αυτή κάθε φορά διαμορφώνεται. Για τους ασφαλισμένους του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του ΕΤΑΑ, οι ασφαλιστικές εισφορές είναι αυτές του ελευθέρως ασκούντος το επάγγελμα άνω δετίας παλαιού και νέου ασφαλισμένου, όπως

κάθε φορά διαμορφώνονται.

Το ποσό για την εξαγορά του αναγνωριζόμενου χρόνου βαρύνει
τους αρμόδιους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης."

Αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας

**Άρθρο 1 παρ. 1 Ν.
1358/1983**

1. Αναγνωρίζεται ως χρόνος ασφάλισης για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης που χορηγούν οι οργανισμοί κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο χρόνος της στρατιωτικής υπηρεσίας στις Ένοπλες Δυνάμεις στα Σώματα Ασφαλείας καθώς και στο Λιμενικό και στο Πυροσβεστικό Σώμα που υπηρέτησαν ως κληρωτοί ή έφεδροι οι ασφαλισμένοι των οργανισμών αυτών. Από το χρόνο υπηρεσίας που διανύθηκε με την ιδιότητα του μόνιμου ή εθελοντή ή ανακαταταγμένου δεν αναγνωρίζονται περισσότερα από τρία χρόνια.

Κατ' εξαίρεση, ο χρόνος της στρατιωτικής υπηρεσίας, υπολογίζεται και για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει το 58ο έτος της ηλικίας του και έχει πραγματοποιήσει 3.600 ημέρες εργασίας.

Οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που εξαιρούν από τον υπολογισμό για τη θεμελίωση του δικαιώματος το χρόνο της στρατιωτικής υπηρεσίας δεν εφαρμόζονται για τους ασφαλισμένους που αναγνωρίζουν το χρόνο αυτό σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου ή έχουν αναγνωρίσει το χρόνο αυτό με εξαγορά σύμφωνα με άλλες διατάξεις.

Επίσης υπολογίζεται και για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος:

- α) λόγω αναπηρίας εφόσον ο ασφαλισμένος είναι ανατομοφυσιολογικώς ανάπηρος σε ποσοστό 67 % και άνω και έχει πραγματοποιήσει 900 ημέρες εργασίας και
- β. λόγω θανάτου ασφαλισμένου, εφόσον ο επιζών σύζυγος

**Άρθρο 1 παρ. 1 στοιχ. β'
Ν. 1358/83, όπως αντικ.
με το άρθρο 23 παρ. 1 Ν.
1539/1985**

έχει υπερβεί το 60ό έτος ή τα τέκνα δεν έχουν υπερβεί το 18ο έτος της ηλικίας τους ή το 24ο, όταν σπουδάζουν, ή έχουν υπερβεί το 18ο έτος αλλά ήταν και παραμένουν ανίκανα για εργασία, πριν από τη συμπλήρωση του ορίου αυτού και ο θανών ασφαλισμένος είχε πραγματοποιήσει στην ασφάλιση ενός ή περισσότερων ομοειδών ασφαλιστικών οργανισμών μέχρι το χρόνο του θανάτου του 900 ημέρες εργασίας.

**Άρθρο 1 παρ. 2 Ν.
1358/83**

2. Αν ο ασφαλισμένος έχει υπαχθεί διαδοχικά στην ασφάλιση δύο ή περισσότερων ομοειδών ασφαλιστικών οργανισμών, η αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, θα γίνεται από έναν οργανισμό κύριας ασφάλισης και έναν οργανισμό επικουρικής ασφάλισης που θα επιλέξει ο ασφαλισμένος. Αν ο ασφαλισμένος υπάγεται παράλληλα στην ασφάλιση δύο ή περισσότερων ομοειδών ασφαλιστικών οργανισμών, η αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας θα γίνεται μόνο για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης από έναν οργανισμό κύριας ασφάλισης ή έναν οργανισμό επικουρικής ασφάλισης που θα επιλέξει ο ασφαλισμένος.

Αν στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου δεν θεμελιώνεται δικαίωμα σύνταξης σε κανένα ομοειδή ασφαλιστικό οργανισμό κατά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου, ο αναγνωριζόμενος χρόνος υπολογίζεται και για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τις προϋποθέσεις των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 1 του άρθρου αυτού. Ο ασφαλισμένος που συνταξιοδοτήθηκε λόγω αναπηρίας χωρίς τον υπολογισμό του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας και έχει χρόνο ασφάλισης σε δεύτερο ομοειδή οργανισμό δικαιούται να υπολογίζει το χρόνο της στρατιωτικής υπηρεσίας και για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού.

Η στρατιωτική υπηρεσία, που ήδη αναγνωρίσθηκε από το

Δημόσιο ή από άλλον οργανισμό κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, για την απονομή ή την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης δεν μπορεί να αναγνωρισθεί δεύτερη φορά και από άλλον οργανισμό κύριας ή επικουρικής ασφάλισης.

Αν όμως κατά το χρόνο της στράτευσης εχώρησε ασφάλιση σε ασφαλιστικό οργανισμό, είναι δυνατή η αναγνώριση ολόκληρου ή μέρους του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας σε άλλον ομοειδή οργανισμό, ο δε ασφαλισμένος εξαιρείται για το χρόνο αυτόν από την ασφάλιση του οργανισμού όπου ασφαλίστηκε για το χρόνο της στράτευσής του.

Οι εισφορές που καταβλήθηκαν για την ασφάλιση επιστρέφονται στον ασφαλισμένο ατόκως από τον οργανισμό όπου ασφαλίστηκε.

3. Το δικαίωμα για την αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας όπως προσδιορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, έχει ο ασφαλισμένος και σε περίπτωση θανάτου του τα μέλη της οικογένειάς του που δικαιούνται σύνταξη λόγω του θανάτου του.

4. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται σε φορείς κύριας ασφάλισης σε περίπτωση που χορηγούν σύνταξη με διατάξεις που παραπέμπουν στις διατάξεις για τη συνταξιοδότηση των δημόσιων υπαλλήλων ή επαναλαμβάνουν κατά βάση τις διατάξεις αυτές.

Επίσης δεν εφαρμόζονται για τους ασφαλισμένους σε φορείς επικουρικής ασφάλισης οι οποίοι συνταξιοδοτούνται για κύρια σύνταξη από το Δημόσιο ή από φορείς κύριας ασφάλισης με διατάξεις που παραπέμπουν στις διατάξεις που προβλέπουν τη συνταξιοδότηση των δημόσιων υπαλλήλων ή επαναλαμβάνουν κατά βάση τις διατάξεις αυτές, εφ' όσον από τις διατάξεις της νομοθεσίας των φορέων αυτών της επικουρικής ασφάλισης προβλέπεται η αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας.

**Διατάξεις που
προστέθηκαν με την παρ.
7 του άρθρου 23 του Ν.
1539/1985 (Α' 64**

**Άρθρο 1 παρ. 3 του Ν.
1358/1985**

**Άρθρο 1 παρ. 4 Ν.
1358/1983 όπως
αντικαταστάθηκε με το
άρθρο 12 παρ. 1 Ν.
1759/88**

Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας από συνταξιούχους

**Άρθρο 3 παρ 1 του Ν.
1358/83 όπως
αντικαταστάθηκε με το
άρθρο 12 παρ. 5 του
Ν.1759/1988 (Α` 50).**

Παρ.1

1. Δικαίωμα αναγνώρισης χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας έχουν και οι συνταξιούχοι των οργανισμών κύριας και επικουρικής ασφάλισης και σε περίπτωση θανάτου τους τα μέλη της οικογένειάς τους που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου. Η αναγνώριση γίνεται με αίτηση των δικαιούχων ως εξής:

α. Οι συνταξιούχοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και οργανισμών κύριας ασφάλισης μισθωτών, για τους οποίους ο υπολογισμός και ανακαθορισμός του ποσού της σύνταξης γίνεται με ασφαλιστικές κλάσεις, καταβάλλουν για κάθε μήνα αναγνωριζόμενης στρατιωτικής υπηρεσίας εισφορά εξαγοράς που υπολογίζεται με βάση το ασφάλιστρο κλάδου σύνταξης εργοδότη και ασφαλισμένου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και το 25πλάσιο του τεκμαρτού ημερομίσθιου της ασφαλιστικής κλάσης απονομής της σύνταξης, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για την αναγνώριση.

β. Οι συνταξιούχοι οργανισμών κύριας ασφάλισης, που ασφαλίζουν αυτοαπασχολούμενους για τους οποίους ο υπολογισμός και ανακαθορισμός του ποσού της σύνταξης γίνεται με ή χωρίς ασφαλιστικές κλάσεις ή μισθωτούς για τους οποίους ο υπολογισμός και ανακαθορισμός του ποσού της σύνταξης δε γίνεται με ασφαλιστικές κλάσεις, καταβάλλουν για κάθε μήνα στρατιωτικής υπηρεσίας που θα αναγνωρισθεί εισφορά εξαγοράς που υπολογίζεται με βάση το ασφάλιστρο κλάδου σύνταξης εργοδότη και ασφαλισμένου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και το 25πλάσιο του κατώτατου ημερομίσθιου ανειδίκευτου εργάτη, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για την αναγνώριση.

γ. Οι συνταξιούχοι των οργανισμών επικουρικής ασφάλισης μισθωτών, για τους οποίους ο υπολογισμός και ανακαθορισμός του ποσού της σύνταξης γίνεται με ασφαλιστικές κλάσεις, καταβάλλουν για κάθε μήνα αναγνωριζόμενης στρατιωτικής υπηρεσίας την εισφορά που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κάθε οργανισμού για την αναγνώριση πλασματικού χρόνου που υπολογίζεται στο 25πλάσιο του τεκμαρτού ημερομίσθιου της ασφαλιστικής κλάσης απονομής της σύνταξης, όπως ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για την αναγνώριση.

Όπου δεν προβλέπεται τέτοια αναγνώριση, καταβάλλουν εισφορά που υπολογίζεται με βάση το ασφάλιστρο εργοδότη και ασφαλισμένου του οργανισμού του οποίου είναι συνταξιούχοι και το 25πλάσιο του τεκμαρτού ημερομίσθιου της ασφαλιστικής κλάσης απονομής της σύνταξης, όπως ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για την αναγνώριση.

δ. Οι συνταξιούχοι οργανισμών επικουρικής ασφάλισης που ασφαλίζουν αυτοαπασχολούμενους για τους οποίους ο υπολογισμός και ανακαθορισμός του ποσού της σύνταξης γίνεται με ή χωρίς ασφαλιστικές κλάσεις ή μισθωτούς που ο υπολογισμός και ο ανακαθορισμός του ποσού της σύνταξης δε γίνεται με ασφαλιστικές κλάσεις, καταβάλλουν για κάθε μήνα αναγνωριζόμενης στρατιωτικής υπηρεσίας εισφορά εξαγοράς που υπολογίζεται με βάση το 25πλάσιο του κατώτατου ημερομίσθιου ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κατά την υποβολή της αίτησης για την αναγνώριση και ασφάλιστρο 8%.

**Άρθρο 3 παρ 3 του Ν.
1358/83**

3. Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό ή την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης των προσώπων των περιπτώσεων β' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού

με την προσμέτρηση και του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας λαμβάνονται υπόψη τα ποσά επί των οποίων υπολογίζεται η εισφορά για την εξαγορά του αναγνωριζόμενου χρόνου.

Για τους συνταξιούχους των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό ή την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης ο τεκμαρτός μηνιαίος μισθός της ασφαλιστικής κλάσης απονομής της σύνταξης, όπως έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου έχουν εφαρμογή και για τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών (Ν. 2458/1997, ΦΕΚ 64 Α).

**Άρθρο 4 ν. 1358/1983 σε
συνδ με άρθρ. 7 παρ. 9 &
13 Ν. 3232/2004**

α) Οι ασφαλισμένοι του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών καταβάλλουν για κάθε μήνα αναγνώρισης εισφορά ίση με το άθροισμα της μηνιαίας εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, όπως ισχύει κάθε φορά υπολογιζόμενο επί του ποσού της 5ης ασφαλιστικής κατηγορίας του Κλάδου που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

β) Οι συνταξιούχοι του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών καταβάλλουν για κάθε μήνα αναγνώρισης εισφορά ίση με το άθροισμα της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη επί του ποσού της 5ης Ασφαλιστικής Κατηγορίας που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση.

Τρόπος αναγνώρισης και εξαγοράς

**Άρθρο 2 παρ. 1 Ν.
1358/83**

1. Η αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας, γίνεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ασφαλιστικού οργανισμού ύστερα από αίτηση του ασφαλισμένου ή, σε περίπτωση θανάτου του, ύστερα από αίτηση των μελών της οικογένειάς του, που δικαιούνται σύνταξη λόγω του θανάτου

ΤΟΥ.

**Άρθρο 2 παρ. 2 Ν.
1358/83**

2. Ασφαλιστικοί οργανισμοί που υπολογίζουν το χρόνο ασφάλισης σε ημέρες εργασίας αναγνωρίζουν 30 ημέρες ασφάλισης για κάθε μήνα στρατιωτικής υπηρεσίας.

**Άρθρο 2 παρ. 3 Ν.
1358/83**

3. Η εξαγορά του χρόνου που αναγνωρίζεται γίνεται, ως εξής:

α) Οι μισθωτοί ασφαλισμένοι καταβάλλουν για κάθε μήνα το άθροισμα της μηνιαίας εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, για τον κλάδο της σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές που ο ασφαλισμένος έπαιρνε κατά τον τελευταίο μήνα πριν από την υποβολή της αίτησης, κατά τον οποίο είχε πλήρη απασχόληση, που όμως σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι ανώτερες απ' τον τεκμαρτό μισθό της ανώτατης ασφαλιστικής κλάσης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ούτε κατώτερες από το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη όπως ισχύει κάθε φορά.

β) Οι αυτοαπασχολούμενοι καταβάλλουν για κάθε μήνα εισφορά, ίση με το καταβαλλόμενο ασφάλιστρο της ασφαλιστικής κατηγορίας του Κλάδου Σύνταξης, στην οποία ανήκουν υποχρεωτικά ή προαιρετικά κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Οι αυτοαπασχολούμενοι, που δεν ανήκουν σε ασφαλιστικές κατηγορίες, θα καταβάλλουν για κάθε μήνα εισφορά εξαγοράς, που υπολογίζεται με βάση το ασφάλιστρο που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου αυτής και τις αποδοχές στις οποίες υπολογίζεται επίσης η τακτική μηνιαία εισφορά για την ασφάλιση τους στον Κλάδο Σύνταξης.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για τους μισθωτούς που ασφαλίζονται σε ασφαλιστικούς οργανισμούς αυτοαπασχολουμένων προσώπων.

Οι ασφαλισμένοι σε οργανισμούς επικουρικής ασφάλισης

καταβάλλουν την εισφορά που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κάθε οργανισμού για την αναγνώριση πλασματικού χρόνου. Όπου δεν προβλέπεται τέτοια αναγνώριση καταβάλλουν οι μεν μισθωτοί το σύνολο της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, οι δε αυτοτελώς απασχολούμενοι το ασφάλιστρο που καταβάλλεται για την υποχρεωτική ασφάλιση. Για τον υπολογισμό των εισφορών και του ασφάλιστρου λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος υποβολής της αίτησης.

**Άρθρο 2 παρ. 4 Ν.
1358/83, όπως αντικ. με
την παρ.4 άρθρ.12
Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α
48/12.2.2004**

4. Το ποσό της εξαγοράς του χρόνου που αναγνωρίζεται καταβάλλεται από τον ασφαλισμένο είτε εφάπαξ είτε σε διμηνιαίες δόσεις που ορίζονται από τον οργανισμό, μετά από αίτηση του ασφαλισμένου. Ο αριθμός των δόσεων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το μισό του αριθμού των μηνών, των οποίων ζητείται η αναγνώριση. Αν το ποσό της εξαγοράς καταβληθεί εφάπαξ, παρέχεται έκπτωση 15%. Η εφάπαξ καταβολή πραγματοποιείται μέσα σε τρεις μήνες από την κοινοποίηση της απόφασης αναγνώρισης. Μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα καταβάλλεται και η πρώτη δόση σε περίπτωση εξόφλησης των εισφορών σε δόσεις. Κάθε επόμενη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μεθεπόμενου μήνα.

Αν κάποια δόση δεν εξοφληθεί εμπρόθεσμα, το ποσό της επιβαρύνεται με τα πρόσθετα τέλη που προβλέπονται για τις καθυστερούμενες εισφορές."

**Άρθρο 2 παρ. 5 Ν.
1358/83, όπως
αντικαταστάθηκε με την
παρ. 8 του άρθρου 23 του
Ν. 1539/1985 (Α 64).**

5. Σε περίπτωση θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης πριν από το χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται από τη σύνταξη κάθε μήνα και μέχρι την εξόφληση ποσό ίσο με το 1/3 του ποσού της σύνταξης".

**Άρθρο 5 παρ. 3 του Ν.
1358/83**

Οι παράγραφοι 4 και 5 εφαρμόζονται και για τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου.

Αναγνώριση χρόνου θητείας αντιρρησιών συνείδησης

**Άρθρο 26 Ν.
4331/2015**

Οι ασφαλισμένοι των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010, καθώς και όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και εφεξής με προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 (Α` 115), μπορούν, μετά από σχετική αίτηση, να αναγνωρίζουν ως χρόνο ασφάλισης, το χρόνο προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εξέτισαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997 (Α` 136) για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

Για την αναγνώριση και εξαγορά του χρόνου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για την αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας.

Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης βάσει ειδικών διατάξεων

Νέα διάταξη

Έγκυροι θεωρούνται οι εξής χρόνοι που έχουν αναγνωρισθεί και εξαγορασθεί :

α) Ο χρόνος φυλάκισης, αιχμαλωσίας, ομηρίας ή εγκλεισμού σε στρατόπεδα συγκέντρωσης των Ελλήνων πολιτών από τις Αρχές Κατοχής κατά την περίοδο 1941 – 1945 κατά το άρθρο 34 παρ.1 Ν. 1543/1985

β) 2. Ο χρόνος συμμετοχής στην Εθνική Αντίσταση, κατά το
άρθρο 34 παρ.2 Ν. 1543/1985

γ) Ο χρόνος χρόνου εκτόπισης και φυλάκισης σύμφωνα με το
Ν.Δ. 172/1974.

δ) Ο εκτός υπηρεσίας χρόνος των επαναπροσλη-φθέντων
υπαλλήλων του Δημοσίου, των ν.π.δ.δ. και των νομικών
προσώπων ιδιωτικού δικαίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 25
παρ. 1 & 7 Ν.2190/1994

ε) Ο χρόνος απασχόλησης στην αλλοδαπή Ελλήνων υπηκόων ή
ομογενών, οι οποίοι κατά τη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου
(από 1 Ιανουαρίου 1945 έως 31 Δεκεμβρίου 1949) ή λόγω των
συνεπειών του κατέφυγαν σε χώρες της αλλοδαπής
(πολιτικοί πρόσφυγες), και επαναπατρίστηκαν, κατά τις
διατάξεις του άρθρου 1 ν. 1539/85

στ) Ο χρόνος απασχόλησης στην αλλοδαπή επαναπατριζόμενων
Ελλήνων υπηκόων και ομογενών της αλλοδαπής κατά τις
διατάξεις του άρθρου 5 Ν 1469/1984

ζ) Λοιποί χρόνοι που έχουν αναγνωρισθεί και εξαγορασθεί βάσει
ειδικών διατάξεων.

Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν αναγνώριση χρόνου
ασφάλισης εξακολουθούν να ισχύουν, μόνο για τους
ασφαλισμένους που δικαιούνται να αναγνωρίσουν αυτούς. Οι
χρόνοι αυτοί λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του κατά
περίπτωση ανώτατου αναγνωριστέου χρόνου.

Προγράμματα εθελουσίας εξόδου

**Άρθρο 26 παρ.1 Ν.
3863/2010**

1. Ο πλασματικός χρόνος που προβλέπεται σε προγράμματα
επιχειρήσεων του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, όπως αυτός έχει
οριοθετηθεί με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1
του ν.1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α'), για εθελούσια αποχώρηση του
προσωπικού τους, τα οποία καταρτίζονται μετά την έναρξη
ισχύος του νόμου αυτού, 15/7/2010 δεν αναγνωρίζεται από τους

φορείς κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
προκειμένου για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή
προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

Αναγνώριση χρόνου στα ΒΑΕ

**Άρθρο 17 παρ.1
πρώτο εδάφιο Ν.
3863/2010**

1. Ο πίνακας των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων
καταρτίζεται για όλους τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης με
απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από γνώμη της προβλεπόμενης
από την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 3790/2009 (ΦΕΚ 143
Α'), Διαρκούς Επιτροπής Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών
Επαγγελμάτων και γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής
Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.).

**Άρθρο 17 παρ.1
εδάφια δεύτερο &
τρίτο Ν. 3863/2010
όπως αντικ με άρθρο
31 του Ν. 4075/2012**

Όσοι απασχολούνται σε εργασίες ή επαγγέλματα, τα οποία
εξαιρούνται από το νέο Πίνακα Βαρέων και Ανθυγιεινών
Επαγγελμάτων, δύνανται, κατόπιν σχετικής αίτησης, να
αναγνωρίσουν με εξαγορά το χρόνο πραγματικής απασχόλησης
τους κατά το διάστημα από 1.1.2012 έως 31.12.2015 σε εργασίες
ή επαγγέλματα τα οποία εξαιρούνται από το νέο Πίνακα των ΒΑΕ,
προκειμένου να συμπληρώσουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις
χρόνου ασφάλισης, ήτοι 3.600 ημέρες ασφάλισης στα ΒΑΕ εκ των
οποίων οι 1000 την τελευταία 13ετία πριν από την συμπλήρωση
του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης για τους
υπαχθέντες για πρώτη φορά σε φορέα κοινωνικής ασφάλισης
έως 31.12.1992 ή 3.375 για τους ασφαλισμένους από 1.1.1993
και εφεξής.

Η εξαγορά του παραπάνω χρόνου που δεν μπορεί να υπερβαίνει
τις 1.200 ημέρες ασφάλισης, γίνεται στο μεν ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για κάθε
μήνα με ποσοστό εισφοράς 3,60% στους δε φορείς επικουρικής
ασφάλισης με ποσοστό εισφοράς 2% επί του 25πλάσιου του
ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη όπως αυτό ίσχυε την

31.12.2011. Η εξόφληση του ποσού της εξαγοράς γίνεται είτε εφάπαξ εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης αναγνώρισης οπότε παρέχεται έκπτωση 15% είτε σε μηνιαίες δόσεις ο αριθμός των οποίων ισούται με τον αριθμό των αναγνωριζόμενων μηνών με παρακράτηση του ποσού κάθε δόσης από τη σύνταξη .

Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης πριν τη συνταξιοδότηση

**Άρθρο 47 Ν.2676/1999
(ΦΕΚ 1 Α') όπως αντικ.
με το άρθρο 15 του
Ν.3846/2010 (ΦΕΚ Α
66 /11-05-2010)**

1. Μετά από αίτηση του ασφαλισμένου, που υποβάλλεται στα τελευταία δύο (2) χρόνια πριν από την ημερομηνία συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας για συνταξιοδότηση, κάθε ασφαλιστικός φορέας, πλην του ΟΓΑ, υποχρεούται να προβαίνει σε προσδιορισμό του χρόνου ασφάλισης του και να χορηγεί την αντίστοιχη προσυνταξιοδοτική βεβαίωση.

Η βεβαίωση εξομοιώνεται με απόφαση, αποτελεί εκτελεστή πράξη της Διοίκησης και υπόκειται στις διοικητικές προσφυγές που προβλέπονται από τη νομοθεσία.

Η υπηρεσία του φορέα που είναι αρμόδια για την έκδοση της βεβαίωσης να αποφαινεται εντός τριών (3) μηνών από τη συμπλήρωση των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών.

2. Όταν ο ασφαλισμένος έχει υπαχθεί στην ασφάλιση περισσότερων του ενός ασφαλιστικών φορέων, η αίτηση υποβάλλεται στον τελευταίο φορέα, λογίζεται δε ως αίτηση που υποβάλλεται και προς τους λοιπούς φορείς.

Ο φορέας στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση υποχρεούται άμεσα να γνωστοποιήσει στους λοιπούς φορείς την υποβολή της αίτησης. Καθένας από τους φορείς αυτούς, αφού καλέσει τον ασφαλισμένο να συμπληρώσει τα τυχόν ελλείποντα δικαιολογητικά, οφείλει να εκδώσει τη σχετική βεβαίωση σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Υποχρέωση έκδοσης

προσυνταξιοδοτικής βεβαίωσης στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης έχει και ο ΟΓΑ.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του κάθε φορέα καθορίζονται ανά φορέα οι αρμόδιες υπηρεσίες για την υποβολή αίτησης και την έκδοση της βεβαίωσης, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα στοιχεία και το περιεχόμενο της βεβαίωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' - ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΦΚΑ

Ι. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Ποσοστά και βάση υπολογισμού εισφορών στους φορείς κύριας ασφάλισης

**Άρθρο 22 παρ. 1 Ν.
2084/1992**

1. Το συνολικό ποσοστό εισφοράς αναπηρίας, γήρατος, θανάτου ασφαλισμένου, εργοδότη και Κράτους στους φορείς κύριας ασφάλισης μισθωτών ορίζεται σε 30% επί των αποδοχών των ασφαλισμένων και κατανέμεται κατά 6,67% σε βάρος των ασφαλισμένων, κατά 13,33% σε βάρος των εργοδοτών και κατά 10% σε βάρος του Κράτους.

Το ποσοστό εισφοράς στους φορείς κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων ορίζεται σε 30% επί του ποσού των ασφαλιστικών κατηγοριών που καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα και βαρύνει κατά 20% τους ίδιους και κατά 10% το Κράτος.

Προκειμένου για μισθωτούς ασφαλισμένους φορέων κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων ισχύουν ως προς την καταβολή των εισφορών τα οριζόμενα για τους ασφαλισμένους φορέων κύριας ασφάλισης μισθωτών.

**Άρθρο 22 παρ. 2 Ν.
2084/1992 όπως η περ.α`
αντικ.με την παρ.1
άρθρ.13
Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α
48/12.2.2004**

2. α. Η εισφορά για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος, θανάτου στους φορείς κύριας ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς υπολογίζεται επί των αποδοχών των ασφαλισμένων, οι οποίες κατά μήνα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το οκταπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλή Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (Α.Ε.Π.) αναπροσαρμοζόμενου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων ."

β. Ως αποδοχές για τον υπολογισμό των κατά τα ανωτέρω εισφορών νοούνται οι πάσης φύσεως αποδοχές εξαιρουμένων των εκτάκτων παροχών, λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαριάς ασθένειας του μισθωτού και των μελών της οικογένειάς του.

γ. Σε καμιά περίπτωση ο υπολογισμός της εισφοράς του Κράτους δεν μπορεί να γίνεται επί αποδοχών οι οποίες υπερβαίνουν το διπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

Το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών που προβλέπεται στην περ. α' και ίσχυε για τους ασφαλιζόμενους από 1.1.1993 μισθωτούς, ισχύει από 1.1.2013 και για τους υπαχθέντες στην ασφάλιση μέχρι 31.12.1992 μισθωτούς των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συμπεριλαμβανομένων του ΝΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος. Όπου από γενική ή καταστατική διάταξη προβλέπεται μεγαλύτερο ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών, αυτό διατηρείται.

3. Για την καταβολή των μηνιαίων εισφορών στους φορείς κύριας ασφάλισης, που ασφαλίζουν αυτοαπασχολούμενους, οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται σε ασφαλιστικές κατηγορίες κατά τα οριζόμενα με προεδρικά διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ύστερα από

**Υποπαρ. ΙΑ.6 παρ.1 του
Ν.4093/2012 (ΦΕΚ Α
222/12-11-2012)**

**Άρθρο 22 παρ. 3 Ν.
2084/1992 όπως το τρίτο
εδάφιο προστέθηκε με
την παρ.1 του άρθρου 19
του Ν.2150/1993 (ΦΕΚ Α
98)**

αναλογιστικές μελέτες. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζεται και ο τρόπος αναπροσαρμογής των ασφαλιστικών κατηγοριών.

"Σε περίπτωση επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας ανώτερης της πρώτης δεν λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε κράτηση επί αμοιβών για παρεχόμενες υπηρεσίες ή καταβολή ποσών με ένσημα που γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 2084/1992, όπως συμπληρώνεται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου`.

Για τους ασφαλισμένους στο Ι.Κ.Α.-ΕΤΑΜ αυτοαπασχολούμενους εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας του Ιδρύματος.

**Άρθρο 22 παρ. 4 Ν.
2084/1992**

4. Ο τρόπος απόδοσης της εισφοράς του Κράτους στους οικείους φορείς ορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.²⁰

Εισφορά πρόωρης συνταξιοδότησης και επαγγελματικού κινδύνου.

**Άρθρο 23 παρ 1 Ν.
2084/1992**

Η πρόσθετη ειδική εισφορά για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος, θανάτου των υπαγομένων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις των φορέων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, καθώς και τις ειδικές κατηγορίες επαγγελματιών, που ασφαλίζονται στο Ι.Κ.Α.-ΕΤΑΜ, τις αεροπορικές εταιρείες και των πτυχιούχων χειριστών αεροσκαφών που εκτελούν πτητικές

²⁰ Έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. Φ11/690 29 Μαρτίου 1993 (Β 237) υπουργική απόφαση «Τρόπος απόδοσης της εισφοράς του κράτους στους ασφαλιστικούς φορείς».

εργασίες, ορίζεται σε ποσοστό 3,60% επί των αποδοχών των ασφαλισμένων, που υπόκεινται σε εισφορές και βαρύνει κατά ποσοστό 1,40% τους εργοδότες και 2,20% τους ασφαλισμένους.

**Άρθρο 4 παρ. 1 Ν.
4075/2012**

Η πρόσθετη ειδική εισφορά που καταβάλλεται στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος και θανάτου προσώπων που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση πριν από την 1.1.1993 και υπάγονται σε ειδικά συνταξιοδοτικά καθεστώτα πλην αυτού των ΒΑΕ ορίζεται σε ποσοστό 7% επί των αποδοχών των ασφαλισμένων, που υπόκεινται σε εισφορές και βαρύνει κατά ποσοστό 2,70% τους εργοδότες και 4,30% τους ασφαλισμένους.

Στο ίδιο ποσοστό, όπως επιμερίζεται κατά το προηγούμενο εδάφιο, ορίζεται και η πρόσθετη ειδική εισφορά που καταβάλλεται στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος και θανάτου προσώπων που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση μετά την 1.1.1993 και απασχολούνται σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων και σε εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες, καθώς και των ασφαλισμένων της Διεύθυνσης Ασφάλισης Προσωπικού Δ.Ε.Η., που απασχολούνται σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα.

**Άρθρο 23 παρ 4 Ν.
2084/1992**

4. Η πρόσθετη ειδική εισφορά επαγγελματικού κινδύνου για τους απασχολούμενους μισθωτούς σε επιχειρήσεις και εργασίες, που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του β.δ. 473/1961 (ΦΕΚ 119 Α') και διεξάγονται κάτω από εισφορές συνθήκες ώστε να τίθεται σε κίνδυνο η ζωή ή η υγεία των εργαζομένων, ορίζεται σε ποσοστό 1% επί των αποδοχών των εργαζομένων και βαρύνει τους εργοδότες.

Οι επιχειρήσεις καταβάλλουν ολόκληρη την εισφορά επαγγελματικού κινδύνου και για το προσωπικό τους που υπάγεται σ' έναν κλάδο ασφάλισης του φορέα ασφάλισης.

Ασφαλιστικές εισφορές για επικουρική ασφάλιση

Άρθρο 5 Ν. 4225/2014

1. Από 1.12.2013 το ποσό της εισφοράς στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3% για τον εργοδότη επί των πάσης φύσεως αποδοχών του εργαζόμενου, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 2084/1992, όπως ισχύει, και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4024/2011 (Α' 226).

Η πρόσθετη ειδική εισφορά στο ΕΤΕΑ ορίζεται: α) για τους υπαγόμενους στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα σε 2% και βαρύνει τον ασφαλισμένο κατά 1,25% και τον εργοδότη κατά 0,75% και

β) για τους απασχολούμενους σε υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων, σε υποθαλάσσιες εργασίες, καθώς και σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα της ΔΕΗ ορίζεται σε 3% και βαρύνει κατά 2% τον εργοδότη και κατά 1% τον ασφαλισμένο.

2. Από 1.12.2013 το ποσό της εισφοράς των αυτοαπασχολούμενων ήδη ασφαλισμένων στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), υπολογίζεται σε ποσοστό 6% επί της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία καταβάλλονται εισφορές στον αντίστοιχο φορέα κύριας ασφάλισης και βαρύνει τους ασφαλισμένους.

Χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης

**Άρθρο 37 ν
3863/2010**

Από 1.1.2011 και εφεξής οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και το NAT επιχορηγούνται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και ειδικά για τα έτη 2010-2013, τηρουμένων των στόχων του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας (ν. 3845/2010).

Από 1.1.2015 το κράτος αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της βασικής σύνταξης όλων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του NAT, πλην των Ε.Τ.Α.Α., Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. και του συστήματος ασφάλισης προσωπικού της Τράπεζας της Ελλάδος. Το ποσό αυτό επιμερίζεται στους οργανισμούς ανάλογα με τον αριθμό των δικαιούχων και των ποσών που καταβάλλονται. Ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ενημερώνει τη Βουλή των Ελλήνων, ανά εξάμηνο για την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και γενικότερα του ασφαλιστικού συστήματος.

II. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ)

**Άρθρο 149 παρ.1 και 2
ν. 3655/2008 (ΦΕΚ Α
58/3.4.2008)**

1. Το Κεφάλαιο με την επωνυμία "Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών" (ΑΚΑΓΕ), εποπτεύεται από τα Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2. Σκοπός του ΑΚΑΓΕ είναι η δημιουργία αποθεματικών, για την χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), από 1.1.2019 και μετά, για τη διασφάλιση

των συντάξεων των νέων γενεών.

3. Πόροι του ΑΚΑΓΕ από 1.1.2009 είναι:

**Άρθρο 149 παρ.3 ν.
3655/2008 (ΦΕΚ Α
58/3.4.2008)**

α. Ποσοστό 10% επί των ετησίων συνολικών εσόδων από
αποκρατικοποίηση Δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών

β. Από 1.1.2015 ετήσια επιχορήγηση μέσω πιστώσεων του
Κρατικού Προϋπολογισμού ισόποση με το 4% επί των ετησίων
συνολικών εσόδων από το ΦΠΑ. .

γ. Ποσοστό 10% επί του συνόλου των ετησίως εισπραττόμενων
ποσών από κοινωνικούς πόρους από τους Φορείς, Κλάδους ή
Λογαριασμούς Κοινωνικής Ασφάλισης που αναφέρονται στο
άρθρο 150 του Ν.3655/2008.

**Άρθρο 149 παρ. 4 ν.
3655/2008, όπως
αντικ. με την παρ. 3
άρθρου 45
Ν.3863/2010, ΦΕΚ Α
115/15.7.2010.**

4. Η επένδυση των κεφαλαίων του «Ασφαλιστικού Κεφαλαίου
Αλληλεγγύης Γενεών» (Α.Κ.Α.ΓΕ.) γίνεται από την Τράπεζα της
Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου άρθρου του ν.
2216/1994 (ΦΕΚ 83 Α') και της παραγράφου 11α του άρθρου 15
του ν. 2469/ 1997 (ΦΕΚ 38 Α') περί «Κοινοῦ Κεφαλαίου των
Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών
Φορέων.

**Άρθρο 149 παρ. 5 & 6
Ν. 3655/2008**

5. Η διαχείριση του ΑΚΑΓΕ ασκείται από Ειδική Επιτροπή, η
οποία είναι πενταμελής και έχει τριετή θητεία.

Η Επιτροπή συγκροτείται:

Από τον Πρόεδρο.

Από δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομίας και
Οικονομικών.

Από δύο (2) εκπροσώπους της Γενικής Γραμματείας
Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Απασχόλησης και
Κοινωνικής Προστασίας.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης και ο Γραμματέας με τους αναπληρωτές τους, καθώς και:

α) Η αποζημίωση των μελών και του Γραμματέα της Επιτροπής Διαχείρισης η οποία βαρύνει τον Προϋπολογισμό του Λογαριασμού Βελτίωσης Κοινωνικής Ασφάλισης (ΛΒΚΑ).

β) Ο τρόπος λειτουργίας του ΑΚΑΓΕ, ο τρόπος απόδοσης των πόρων του, η διαδικασία χρηματοδότησης των φορέων και των κλάδων σύνταξης, η οικονομική οργάνωση και λογιστική λειτουργία του και η λειτουργία της Επιτροπής Διαχείρισης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

1. Από 1.8.2010 θεσπίζεται Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ) Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων των κλάδων κύριας σύνταξης Φ.Κ.Α., καθώς και η χρηματοδότηση του Προγράμματος "Πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας συνταξιούχων.

**Άρθρο 38 Ν.
3863/2010. Παρ.1,
όπως το δεύτερο
εδάφιο αντικατ. με
την υποπαρ.10 παρ.Β`
του άρθρου 138 του
Ν.4052/2012**

α) Από 1.9.2011 θεσπίζεται Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης, η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ).

Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων φορέων και κλάδων επικουρικής σύνταξης.

**Άρθρο 44 παρ.13
Ν.3986/2011, ΦΕΚ Α
152/1.7.2011.**

Κοινωνικοί Πόροι υπέρ ΑΚΑΓΕ

**Άρθρο 150 παρ.1 Ν.
3655 /08 (ΦΕΚ Α
58/3.4.2008)**

Στοιχ.1

1. Οι Κοινωνικοί Πόροι υπέρ του ΑΚΑΓΕ είναι οι εξής:

1. ΕΤΑΑ (Τ. ΝΟΜΙΚΩΝ)

α) Δικαιώματα από δημοσιεύσεις καταστατικών εταιρειών ή τροποποιήσεις αυτών: 0,5% στο ποσό του κεφαλαίου κάθε εμπορικής εταιρείας που συνίσταται εκτός Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

β) Δικαιώματα από μεταγραφές, 0,25% στην αξία του αντικειμένου για τη μεταγραφή κάθε πράξης μεταβίβασης ακίνητου ή εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου

γ) Δικαίωμα στις εισπραττόμενες από το Δημόσιο χρηματικές ποινές και μετατροπής ποινών εκ ποσοστού 4,5%

δ) Ποσοστό 20% στο δικαστικό ένσημο

ε) 10% επί μεταβίβασης ακινήτων

στ) Δικαιώματα σε συμβολαιογραφικές πράξεις πλην εκείνων που αφορούν μεταβιβάσεις ακινήτων από επαχθή αιτία σε ποσοστά 1,3%, 0,325%, 0,65% κατά περίπτωση, στην αξία του αντικειμένου κάθε σύμβασης

ζ) Δικαιώματα στις μεταβιβάσεις ακινήτων που υπόκεινται σε Φ.Π.Α. αρ. 36 ν.3492/2006 σε ποσοστό 4%

Στοιχ.2
Περ.β

2. ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ Κλάδος Σύνταξης

Προμήθειες 3% επί της εισφοράς υπέρ Π.Φ.Σ.

Στοιχ.3
Περ.β

3. ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ Κλάδος Σύνταξης

Από ένσημο

Στοιχ.4

4. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (Τ. Σύνταξης Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών – Θεσσαλονίκης)

Γενικός Λογαριασμός

α) 6,8% του ποσού του εξ 21,5% του αγγελιοσήμου στις
διαφημίσεις ή διαφημιστικές εκπομπές που γίνονται από τους
ραδιοφωνικούς σταθμούς της ΕΡΤ Α.Ε. και από τους
δημοτικούς και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς

β) 5% του ποσού του εξ 21,5% του αγγελιοσήμου στις
διαφημίσεις που γίνονται από τους τηλεοπτικούς σταθμούς
της ΕΡΤ Α.Ε. και από τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς

γ) Ποσοστό ίσο με 7,5% του αγγελιοσήμου στις διαφημίσεις
που δημοσιεύονται στο μη ημερήσιο Τύπο και στα περιοδικά,
των οποίων έστω και μία δραστηριότητα πραγματοποιείται
στο νομό Αττικής ή Θεσσαλονίκης ή κυκλοφορούν μέσω
πρακτορείων

Στοιχ. 5

5. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (Τ. Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών & Υπαλλήλων Τύπου) Κλάδος Σύνταξης

α) 1 % επί της τιμής πώλησεως κάθε περιοδικού και κάθε
εφημερίδας εκτός των ημερησίων εφημερίδων Αθηνών-
Θεσσαλονίκης

β) 60% του 8,5% του συνολικά 20% αγγελιοσήμου περιοδικού
Τύπου

Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης

α) 10% εισπραττομένου αγγελιοσήμου

Κλάδος Ασθένειας

α) 20% εισπραττομένου αγγελιοσήμου

Κλάδος Πρόνοιας

α) 10% εισπραττομένου αγγελιοσήμου

Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Φωτοειδησεογράφων και
Εικονοληπτών Τηλεόρασης

α) 1% του ποσού του εξ 21,5% αγγελιοσήμου τηλεοπτικών και
ραδιοφωνικών σταθμών

Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου

α) 0,45% του ποσού του εξ 21,5% αγγελιοσήμου
ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών

Στοιχ. 6

6. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (Τ. Σύνταξης Εφημεριδοπωλών & Υπαλλήλων
Πρακτορείων Αθηνών) Λογαριασμός Σύνταξης

α) 0,9% του ποσού του εξ 20% αγγελιοσήμου περιοδικού
Τύπου

Λογαριασμός Πρόνοιας

α) 0,796% του ποσού του εξ 21,5% ειδικού τέλους για κάθε
τιμολόγιο διαφήμισης μέσω των ραδιοφωνικών σταθμών β)
0,499 του εξ 21,5% αγγελιοσήμου για κάθε διαφήμιση που
γίνεται από τηλεοπτικούς σταθμούς

Λογαριασμός Δώρου

α) 2% του ποσού του εξ 21,5% ειδικού τέλους για κάθε
τιμολόγιο διαφήμισης μέσω τηλεοπτικών

Στοιχ. 7

7. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (Τ. Σύνταξης Εφημεριδοπωλών & Υπαλλήλων
Πρακτορείων Θεσσαλονίκης)

Κλάδος Σύνταξης

α) 0,1% του ποσού του εξ 20% αγγελιοσήμου περιοδικού

Τύπου

β) 0,004% του ποσού εξ 21,5% τέλους για κάθε τιμολόγιο
διαφήμισης μέσω ραδιοφώνου

γ) 0,001% του εξ 21,5% αγγελιοσήμου για κάθε διαφήμιση
μέσω τηλεόρασης

Στοιχ.8

8. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (Τ. Ασφάλισης Τεχνιτών Τύπου Αθηνών)

Κλάδος Σύνταξης & Χορήγησης Ειδικού Επιδόματος

α) 85% επί του ποσού: αα) του 3% εκ του 20% του
αγγελιοσήμου ημερησίων εφημερίδων Αθηνών & αβ) του 2%
του εκ 16% αγγελιοσήμου των ημερησίων εφημερίδων
Θεσ/νίκης

β) 85% επί του ποσού του 1% εκ του 20% του αγγελιοσήμου
του περιοδικού Τύπου

γ) 50% επί του ποσού του 1,75% εκ του 21,5% του
αγγελιοσήμου των ραδιοφωνικών σταθμών

δ) 85% επί του ποσού του 4% εκ του 21,5% του αγγελιοσήμου
των τηλεοπτικών σταθμών

Κλάδος Ασθένειας

α) 14% επί του ποσού:

αα) του 3% εκ του 20% του αγγελιοσήμου ημερησίων
εφημερίδων Αθηνών & αβ) του 2% του εκ 16% αγγελιοσήμου
των ημερησίων εφημερίδων Θεσ/νίκης

β) 14% επί του ποσού του 1% εκ του 20% του αγγελιοσήμου
του περιοδικού Τύπου

Κλάδος Ανεργίας

α) 1% επί του ποσού:

αα) του 3% εκ του 20% του αγγελιοσήμου ημερησίων
εφημερίδων Αθηνών &

αβ) του 2% του εκ 16% αγγελιοσήμου των ημερησίων
εφημερίδων Θεσ/νίκης

β) 1% επί του ποσού 1% εκ του 20% του αγγελιοσήμου του
περιοδικού Τύπου

Στοιχ.16

16. Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων

α) 5% στο αντίτιμο των εισιτηρίων ποδοσφαιρικών αγώνων,
καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης, υδατοσφαίρισης &
χειροσφαίρισης

Στοιχ.17

17. Επικουρικό Ταμείο Ελληνικής Χωροφυλακής

α) 5% στο αντίτιμο των εισιτηρίων ποδοσφαιρικών αγώνων
που γίνονται στη χωρική αρμοδιότητα της πρώην
Χωροφυλακής

β) Επιχορήγηση από τον Ειδ. Λογ/σμό

Στοιχ.19

19. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (Ενιαίος Δημοσιογραφικός Οργανισμός
Επικουρικής Ασφαλίσεως & Περιθάλψεως)

α) 85% του 20% αγγελιοσήμου ημερησίων εφημερίδων
Αθηνών, 87,5% του 16% αγγελιοσήμου ημερησίων
εφημερίδων Οεσ/κης (50% του 21,5% αγγελιοσήμου
ραδιοφωνικού σταθμού ΕΤ2), 23,25% αγγελιοσήμου
διαφήμισης τηλεοπτικών σταθμών

β) Παράβολα νεοεκδιδόμενων εφημερίδων

γ) 3,2% του 21,5% αγγελιοσήμου σταθμών ραδιοφωνίας

Στοιχ.20
Περ.α 20. Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Εθνικού
Τυπογραφείου

α) 5% για συνδρομή στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Στοιχ.21 21. Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών Κλάδος Ασθένειας

α) 1% στο Κεφάλαιο που αναγράφεται στα καταστατικά
εταιρειών

β) 20% στο δικαστικό ένσημο

γ) 027% στις χρηματικές ποινές

Στοιχ.22 22. Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Πειραιά Κλάδος Ασθένειας

α) 0,13% για χρηματικές ποινές

β) 20% στο δικαστικό ένσημο

Στοιχ.23 23. Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης Κλάδος
Ασθένειας

α) 0,13% για χρηματικές ποινές

Στοιχ.24 24 .Επικουρικό Ταμείο

α) Από διαθέσεις αστυνομικού Υπαλλήλων Αστυνομίας
ενσήμου Πόλεων

β) Από δικαιώματα Ιπποδρόμου.

Από όλα τα απομένοντα κλασμ/κά υπόλοιπα των αποδοχών
επί των αμοιβαίων στοιχημάτων του Ιπποδρόμου.

**Άρθρο 150 παρ.3
Ν.3655/2008,ΦΕΚ Α
58/3.4.2008.**

Η απόδοση του ποσοστού 10% επί του συνόλου των ετησίως εισπραττόμενων ποσών από κοινωνικούς πόρους από τους Φορείς, Κλάδους ή Λογαριασμούς Κοινωνικής Ασφάλισης υπέρ ΑΚΑΓΕ είναι υποχρεωτική και δεν εγκρίνεται ο Προϋπολογισμός του ΦΚΑ εάν δεν έχει πραγματοποιηθεί η απόδοση των οφειλόμενων του προηγούμενου οικονομικού έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄. - ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Ηλεκτρονική διασύνδεση και μείωση γραφειοκρατικών διαδικασιών

**Άρθρο 18 Ν.
3996/2011**

Το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, το Σ.ΕΠ.Ε. και ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού διασυνδέονται ηλεκτρονικά μέσω της κοινής ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την επικοινωνία με τις επιχειρήσεις, την καταγραφή και διαχείριση πληροφοριών και δεδομένων.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την υλοποίηση της ηλεκτρονικής διασύνδεσης, την ένταξη και άλλων φορέων σε αυτήν, τα ζητήματα που προκύπτουν κατά το μεταβατικό διάστημα υλοποίησης της διάταξης, καθώς και ιδίως με τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να επιλέξουν την ηλεκτρονική μορφή ως τρόπο τήρησης βιβλίων και κατάθεσης στοιχείων.

Πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»

Υποπαρ. ΙΑ.3.:

Ν.4152/2013 (Α'107)

Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης λειτουργεί το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», με το οποίο - βάσει της ηλεκτρονικής υποβολής, που προβλέπει η 5072/6/25.2.2013 απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (Β' 449) - με συνεχή ενημέρωση και σε πραγματικό χρόνο μετρώνται οι ροές απασχόλησης στον ιδιωτικό μισθωτό τομέα της οικονομίας και αποτυπώνονται κρίσιμα στοιχεία της αγοράς εργασίας. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται τα στοιχεία της καταγραφής, που δημοσιεύονται σε μηνιαία βάση τη δέκατη ημέρα του επόμενου της καταγραφής μήνα. Με όμοια απόφαση δύναται να καθοριστεί και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της υποπαραγράφου αυτής.

Άρθρο 1 της υπ' αριθμ.

29502/85/2014 (ΦΕΚ Β' 2390) απόφασης Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Από 01-03-2013 κάθε εργοδότης, συμπεριλαμβανομένων και των αναφερόμενων στο «Μητρώο Δημοσίων φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που απασχολεί εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου υποχρεούται να υποβάλλει ηλεκτρονικά, τα έντυπα αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) στο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ΣΕΠΕ-ΟΑΕΔ-ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με την ονομασία «ΕΡΓΑΝΗ» το οποίο διασυνδέεται με το ΟΠΣ ΟΑΕΔ και το ΟΠΣ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ,). με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην υπ' αριθμ 5072/6 (ΦΕΚ 449/τ. Β'/25-2-2013) απόφαση Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις υπ' αριθμ. Υ.Α. 28153/126 (ΦΕΚ 2163/τ. Β'/30-8-2013), 29502/85 (ΦΕΚ 2390/τ. Β'/8-9-2014), 49327/10702 (ΦΕΚ 3456/τ. Β'/23-12-2014) και 7896/2344 (ΦΕΚ 297/τ. Β'/27-2-2015) όμοιες αποφάσεις.

**Άρθρο 55 παρ.5
Ν.4310/2014, ΦΕΚ Α
258**

Στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» το οποίο λειτουργεί στο Υπουργείο Εργασίας, .Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστάται «Λευκό Μητρώο Συνεπών Επιχειρήσεων-ΠΕΡΣΕΑΣ» όπου καταχωρούνται οι επιχειρήσεις εκείνες, στις οποίες δεν έχουν διαπιστωθεί συγκεκριμένες παραβάσεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Εργασίας, .Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, .Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται: Ο χρόνος έναρξης λειτουργίας, ο αρμόδιος διαχείρισης του Μητρώου, ο τρόπος εφαρμογής και υλοποίησης, τα κριτήρια εγγραφής, τα τυχόν οφέλη των εγγεγραμμένων στο «Λευκό Μητρώο Επιχειρήσεων-ΠΕΡΣΕΑΣ», όπως και κάθε άλλο θέμα που κρίνεται αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Μέτρα κατά της εισφοροδιαφυγής

**Άρθρο 151 παρ.1
Ν.3655/2008 σε
συνδ. με άρθρο 1
Ν.3996/2011**

1. Οι έλεγχοι που διεξάγονται στις επιχειρήσεις και γενικότερα στους χώρους εργασίας, τόσο από την Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) που συστήθηκε στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ με το άρθρο 1 του ν. 2556/1997 (ΦΕΚ 270 Α'), όσο και από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) που συστήθηκε στο Υπουργείο Εργασίας, .Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με το άρθρο 1 του Ν. 3996/2011 (ΦΕΚ 170 Α') όπως ισχύει, δύνανται να διενεργούνται και από μικτά κλιμάκια ελέγχου αποτελούμενα από υπαλλήλους και των δύο παραπάνω υπηρεσιών.

Ο σχεδιασμός, προγραμματισμός, συντονισμός και η συγκρότηση των παραπάνω μικτών κλιμακίων ελέγχου γίνεται με τη συνεργασία και ευθύνη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Περιφέρειας Αττικής της ΕΥΠΕΑ αφ' ενός και αφ' ετέρου των

Προϊσταμένων των Περιφερειακών Διευθύνσεων Κοινωνικής Επιθεώρησης και των Κέντρων Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΚΕΠΕΚ) του ΣΕΠΕ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους.

Τα ανωτέρω μικτά κλιμάκια μετά την περάτωση του από κοινού ελέγχου συντάσσουν και υποβάλλουν ξεχωριστά πορίσματα, οι μεν Επιθεωρητές της ΕΥΠΕΑ στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Περιφέρειας Αττικής του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, οι δε Επιθεωρητές του ΣΕΠΕ στον αρμόδιο Προϊστάμενο των Περιφερειακών Διευθύνσεων Κοινωνικής Επιθεώρησης και του ΚΕΠΕΚ. Οι εν λόγω Προϊστάμενοι αναλαμβάνουν την ευθύνη υλοποίησης των παρατηρήσεων που διατυπώνονται στα πορίσματα αυτά προβαίνοντας στις δέουσες ενέργειες που προβλέπονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

**Τελευταία εδάφια
της παραγράφου 1
άρθρου 151 παρ.1
Ν.3655/2008 όπως
προστέθηκαν με την
παρ.1 άρθρου 31
Ν.3996/2011**

Στα μικτά κλιμάκια ελέγχου των επιχειρήσεων και χώρων εργασίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, δύνανται να συμμετέχουν και τα όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (άρθρο 88 παρ. 1 του ν. 3842/2010). Σε αυτήν την περίπτωση ο συντονισμός, η συγκρότηση, ο έλεγχος και η παρακολούθηση της δράσης των μικτών κλιμακίων γίνεται με συνεργασία του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και του Διοικητή του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή των ειδικά από αυτούς εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων με βαθμό Προϊσταμένου Διεύθυνσης και για το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και των υποδιοικητών του. Μετά την ολοκλήρωση του κοινού ελέγχου, κάθε μέλος του κλιμακίου προβαίνει αυτοτελώς σε όλες τις νόμιμες ενέργειες, όπως αυτές προβλέπονται από τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας του.

**Άρθρο 33 παρ.2-8 Ν.
3863/2010**

2. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επιθεώρησης της Γ.Γ.Κ.Α. έχει την αρμοδιότητα για τη συγκρότηση των μικτών κλιμακίων, αποτελούμενων από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Επιθεώρησης της Γ.Γ.Κ.Α. και από υπαλλήλους των ΦΚΑ, πλην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, που υπηρετούν στις Διευθύνσεις Επιθεώρησης και στα Τμήματα Εσόδων αυτών, σε συνεργασία με τους Προϊσταμένους των

Διευθύνσεων Επιθεώρησης των ΦΚΑ. Οι ανωτέρω υπάλληλοι δύναται να συμμετέχουν και στα μικτά κλιμάκια της προηγούμενης παραγράφου σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται σε αυτήν.

3. Τα μικτά κλιμάκια διενεργούν επιτόπιους ελέγχους στις κάθε είδους επιχειρήσεις που λειτουργούν σε όλη την επικράτεια για τη διαπίστωση των απασχολουμένων και μη ασφαλισμένων στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και τον εντοπισμό της εισφοροδιαφυγής γενικότερα, είτε μετά από προγραμματισμένη εντολή, είτε μετά από υπηρεσιακή αναφορά, είτε μετά από καταγγελία. Ένας υπάλληλος της Διεύθυνσης Επιθεώρησης, από τα μέλη κάθε μικτού κλιμακίου ορίζεται με την εντολή ελέγχου ως υπεύθυνος κλιμακίου.

4. Οι υπάλληλοι που συμμετέχουν στα μικτά κλιμάκια κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ενεργούν και ως ανακριτικοί υπάλληλοι, έχουν πρόσβαση στα αρχεία και έγγραφα της επιχείρησης και λαμβάνουν γνώση οποιουδήποτε από τα τηρούμενα βιβλία, μητρώα, έγγραφα και κάθε είδους σχετικού με το διενεργούμενο έλεγχο στοιχείου της επιχείρησης χρήσιμου για την άσκηση του έργου τους. Η δαπάνη για τη μετακίνηση των υπαλλήλων των ΦΚΑ θα βαρύνει την υπηρεσία στην οποία υπηρετούν.

5. Τα προγράμματα εργασίας των μικτών κλιμακίων διαμορφώνονται από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης με χρονική διάρκεια ενός μηνός και κοινοποιούνται στους υπαλλήλους εντός εύλογου χρονικού διαστήματος πριν από την ημερομηνία διενέργειας του ελέγχου.

6. Στον εμποδίζοντα την είσοδο των υπαλλήλων των μικτών κλιμακίων στους τόπους εργασίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως και στον υπόχρεο προς παροχή στοιχείων ή πληροφοριών εργοδότη, διευθυντή της επιχείρησης ή εκπρόσωπο

ή υπάλληλο, που αρνείται την παροχή των στοιχείων και πληροφοριών ή παρέχει ψευδείς πληροφορίες ή στοιχεία, επιβάλλεται αυτοτελές διοικητικό πρόστιμο ύψους 3.000 ευρώ έως 15.000 ευρώ που εκδίδεται με σχετικό παραστατικό από τους αρμόδιους ΦΚΑ κατόπιν εγγράφου εντολής των ελεγκτών των μικτών κλιμακίων και μετά από πρόσκληση τους για παροχή εξηγήσεων.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, .Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προσδιορίζονται τα κριτήρια με τα οποία καθορίζεται το ύψος του προστίμου.

7. Τα μικτά κλιμάκια κατά τη διάρκεια του ελέγχου συντάσσουν ειδικό Έντυπο Ελέγχου, το οποίο υπογράφεται από τον υπεύθυνο του μικτού κλιμακίου και τον ελεγχόμενο. Τα σχετικά Έντυπα Ελέγχου σχεδιάζονται από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης της Γ.Γ.Κ.Α.. Αντίγραφο του Εντύπου Ελέγχου διαβιβάζεται από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης στις αρμόδιες υπηρεσίες των ΦΚΑ, οι οποίες εντός μηνός πρέπει να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με τις καταστατικές τους διατάξεις, με άμεση κοινοποίηση τους στη Διεύθυνση Επιθεώρησης της Γ.Γ.Κ.Α..

8. Η Διεύθυνση Επιθεώρησης και οι αρμόδιες υπηρεσίες των ΦΚΑ ασκούν ελέγχους παράλληλα και ανεξάρτητα από αυτούς που διενεργούν τα μικτά κλιμάκια.

Τυποποίηση και χρήση δελτίων ελέγχου

**Άρθρο 16 Ν.
3996/2011 παρ. 1
όπως αντικ. με
άρθρο 20 παρ.2
Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α
88**

1. Οι Επιθεωρητές Εργασίας υποχρεούνται κατά τη διενέργεια των ελέγχων τους να συμπληρώσουν ειδικά για το σκοπό αυτόν Δελτία Ελέγχου, που έχουν τη μορφή τυποποιημένων εντύπων ή αντίστοιχων ηλεκτρονικών εφαρμογών, στα οποία αναγράφονται όλα τα στοιχεία των παραβάσεων, καθώς και υποδείξεις προς συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία.

2. Ειδικά όταν ο έλεγχος πραγματοποιείται κατόπιν καταγγελίας, τα στοιχεία που αναγράφονται στο ειδικό αυτό έντυπο διασταυρώνονται από τους Προϊσταμένους των αντίστοιχων Τμημάτων με τα στοιχεία που διαλαμβάνονται στην καταγγελία.

Αν παρουσιάζονται αποκλίσεις μεταξύ τους, μπορεί να γίνεται και δεύτερος έλεγχος στον ίδιο εργοδότη από άλλο Επιθεωρητή Εργασίας, με απόφαση του Προϊσταμένου του οικείου Τμήματος.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο των αναγκαίων τυποποιημένων αυτών εντύπων ή των ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Έλεγχος τήρησης της ασφαλιστικής νομοθεσίας για την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας

**Άρθρο 25 Ν.
3996/2011**

1. Προς εξακρίβωση των προσώπων που υπάγονται εκάστοτε στην ασφάλιση και του αριθμού αυτών για την τήρηση της ασφαλιστικής νομοθεσίας σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, οι Επιθεωρητές Εργασίας διενεργούν επιτόπιους ελέγχους σε επιχειρήσεις για τη διαπίστωση της

υποβολής και τήρησης, ορθής ή μη, των εντύπων Ε3 (αναγγελία πρόσληψης) και Ε4 (πίνακας προσωπικού), όπως αυτά καταγράφονται στο άρθρο 2 της υπ' αριθμ. 5072/6/25.2.2013 (Β' 449) απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, όπως αυτή κάθε φορά ισχύει, καθώς και για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ.

Ο έλεγχος αυτός αφορά στην επιβολή προστίμου περί μη αναγραφής εργαζομένου στον πίνακα προσωπικού. Πρόστιμα επιβάλλονται και επί μη τήρησης και μη ανάρτησης του πίνακα προσωπικού.

**Υπ' αριθμ.. 18724/52
(ΦΕΚ Β 1551/12-6-
2014 απόφαση
ΥΠΕΚΑΠ**

2. Αν επιβληθούν σε μία επιχείρηση, εκμετάλλευση ή άλλη εργασία, περισσότερα του ενός πρόστιμα για την ίδια αιτία, κατά την ίδια ημερολογιακή ημέρα, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε., της ΕΥΠΕΑ και του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., για την παράβαση του άρθρου 1 της παρούσης, η καταβολή του προστίμου, γίνεται άπαξ και βάσει της πράξεως επιβολής προστίμου που κοινοποιήθηκε πρώτη σε αυτόν.

**Άρθρο 25 παρ.3-8 Ν.
3996/2011**

3. Αν κατά τον έλεγχο των επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων διαπιστωθεί ότι αυτές δεν έχουν απογραφεί σε ασφαλιστικό φορέα, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης

ή εκμετάλλευσης μέχρι την προσκόμιση πιστοποιητικού εγγραφής στα μητρώα των οικείων ασφαλιστικών φορέων.

4. Αν σε επιχείρηση ή εκμετάλλευση διαπιστωθεί αδήλωτη εργασία κατά παράβαση της ασφαλιστικής νομοθεσίας ως προς την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων για δύο φορές μέσα σε μία διετία, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα από τρεις μέχρι και δέκα ημέρες.

5. Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων της παραγράφου 4 συνεκτιμώνται η σοβαρότητα της παράβασης, η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμόδιων οργάνων, οι παρόμοιες παραβάσεις για τις οποίες έχουν επιβληθεί συναφείς κυρώσεις στο παρελθόν, ο βαθμός υπαιτιότητας, ο αριθμός των εργαζομένων, το μέγεθος της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται συνεπεία της παράβασης.

6. Στις παραγράφους 3 και 4 ο χρόνος προσωρινής διακοπής της επιχείρησης λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων.

7. Η διοικητική κύρωση της προσωρινής διακοπής επιβάλλεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ασφαλιστικού φορέα ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου του ασφαλιστικού φορέα. Αν ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε από τους Επιθεωρητές Εργασίας, αποστέλλεται η πράξη με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, στα αρμόδια όργανα του ασφαλιστικού φορέα για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων των παραγράφων 3 και 4 γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία επιβολής της διοικητικής κύρωσης της προσωρινής διακοπής της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης των παραγράφων 3 και 4.

Κοινοποίηση πράξεων

**Άρθρο 27 Ν.
3996/2011**

1. Η επίδοση των πράξεων που εκδίδει το Σ.ΕΠ.Ε. γίνεται με την παράδοση των εγγράφων αυτών με κάθε πρόσφορο μέσο και αποδεικνύεται με σχετική απόδειξη παραλαβής του εγγράφου.

Για την επίδοση των πράξεων αυτών εφαρμόζονται το άρθρο 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α` 45) και τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), σχετικά με τις επιδόσεις.

2. Η επίδοση μπορεί να γίνει και με συστημένη επιστολή, η λήψη της οποίας βεβαιώνεται με τη σχετική απόδειξη παραλαβής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄. - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΦΚΑ

Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.)

**Άρθρο 101
παρ.1,2,4, 5,6,10,11
Ν.. 4172/2013 (ΦΕΚ
Α΄167)**

1. Στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ιδρύθηκε και λειτουργεί Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια.

2. Το Κ.Ε.Α.Ο. έχει ως σκοπό: α) την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, .Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, β) τη δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων των οφειλετών των Ασφαλιστικών Οργανισμών (μητρώο οφειλετών), τον προσδιορισμό του ύψους των οφειλόμενων ποσών την αιτία και τη χρονική περίοδο που ανάγονται, την τήρηση στατιστικών στοιχείων και αναλύσεων, γ) τη μελέτη, επεξεργασία και υποβολή προτάσεων για νομοθετικές ρυθμίσεις στο αρμόδιο καθ' ύλην Υπουργείο, δ) το σχεδιασμό και την εκτέλεση δράσεων για την επίτευξη του σκοπού του Κ.Ε.Α.Ο.

3. Στη βάση δεδομένων του Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζεται αυτοματοποιημένα η πράξη βεβαίωσης οφειλής εντός μηνός από τη σύνταξη της και της αποδίδεται μοναδικός αριθμός.

Μετά το διαχωρισμό των οφειλών σε άμεσα εισπραξιμες και επισφαλείς: α) ενημερώνεται ο οφειλέτης με κάθε πρόσφορο μέσο για την οφειλή του και την έναρξη διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, β) εντός μηνός από την έκδοση του εκτελεστού τίτλου αποστέλλεται ατομική ειδοποίηση και τάσσεται προθεσμία είκοσι (20) ημερών εντός της οποίας καλείται ο οφειλέτης να εξοφλήσει, γ) μετά την εκπνοή της ως άνω προθεσμίας ο εκτελεστός τίτλος διαβιβάζεται στα κατά τόπο αρμόδια όργανα για εκτέλεση σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ, ως ισχύει, δ) μετά τη διαβίβαση στο Κ.Ε.Α.Ο. των ληξιπροθέσμων οφειλών κάθε είδους διοικητική ή δικαστική αμφισβήτηση που ασκείται ενώπιον των οικείων Ασφαλιστικών Οργανισμών ή Δικαστηρίων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, ε) σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας είσπραξης των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών, ο οφειλέτης μπορεί με αίτηση του να υπαχθεί στις διατάξεις περί διακανονισμού οφειλών που ισχύουν κάθε φορά στ) τα έσοδα αποδίδονται άμεσα στους οικείους Οργανισμούς μέσω της εταιρείας Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ Α.Ε.).

5. Το Κ.Ε.Α.Ο. εποπτεύεται από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή από Υποδιοικητή του Ιδρύματος μετά από εκχώρηση της αρμοδιότητας αυτής.

6. Οι υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο. διακρίνονται σε κεντρική και περιφερειακές.

Α. Η κεντρική υπηρεσία διαρθρώνεται σε έξι (6) Διευθύνσεις:

α) Διεύθυνση Μητρώου Οφειλετών, με αρμοδιότητα τη βεβαίωση κάθε είδους οφειλής με την απόδοση μοναδικού αριθμού, τη δημιουργία και τήρηση του ηλεκτρονικού Ενιαίου Μητρώου

Οφειλετών.

β) Διεύθυνση Διακανονισμού Οφειλών, με αρμοδιότητα την υπαγωγή σε διακανονισμό των οφειλών και την παρακολούθηση της διαδικασίας εξόφλησης αυτών.

γ) Διεύθυνση Ανάλυσης και Αξιολόγησης κινδύνου, με αρμοδιότητα τον καθορισμό κριτηρίων για το διαχωρισμό των οφειλών σε άμεσα εισπράξιμες και επισφαλείς, των στοιχείων δεικτών απόδοσης, τη συλλογή και αξιοποίηση πληροφοριών για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις των οφειλετών από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, το Διατραπεζικό Σύστημα και από κάθε άλλη πηγή, με σκοπό την πιστοληπτική αξιολόγηση των οφειλετών.

δ) Διεύθυνση Αναγκαστικών Μέτρων Είσπραξης και Νομικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα την έκδοση παραγγελιών κατασχέσεων, τη διενέργεια πλειστηριασμών και την εγγραφή υποθηκών σε περιουσιακά στοιχεία των οφειλετών, τη διενέργεια κάθε ενέργειας σχετικής με τις αρμοδιότητες Ταμείων Είσπραξης Εσόδων και των ταμειακών υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, την παρακολούθηση της δικαστικής επίλυσης των υποθέσεων και την παροχή απόψεων στα δικαστήρια.

ε) Διεύθυνση οικονομικής διαχείρισης και διοικητικής υποστήριξης, με αρμοδιότητα την κατάρτιση προϋπολογισμού, την κατανομή των πιστώσεων του, την παρακολούθηση της εκτέλεσής του, την κατάταξη των εσόδων και δαπανών στους οικείους κωδικούς, την εκκαθάριση και πληρωμή των δαπανών, την τήρηση και ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων, την κατάρτιση του ετήσιου ισολογισμού-απολογισμού, τη λογιστική παρακολούθηση των καταθέσεων- αποθεματικών και ταμειακής διαχείρισης, τη διακίνηση της αλληλογραφίας και την τήρηση αρχείου, τη διαχείριση θεμάτων κατάστασης του προσωπικού, ο χειρισμός κάθε άλλου θέματος διοικητικής ή γραμματειακής φύσης που αφορά στη λειτουργία του Κ.Ε.Α.Ο.

στ) Διεύθυνση Πληροφορικής, με αρμοδιότητα τον εξοπλισμό και τη διαχείριση των

πληροφοριακών συστημάτων.

Β. Περιφερειακές υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο. αποτελούν τα Ταμεία Είσπραξης Εσόδων και οι ταμειακές υπηρεσίες των υποκαταστημάτων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Οι περιφερειακές υπηρεσίες πλην των αρμοδιοτήτων που ασκούν ως περιφερειακές υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο, ασκούν και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον Οργανισμό του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ γι' αυτές.

10. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετά γνώμη των οικείων Οργανισμών ρυθμίζονται: το περιεχόμενο (τα στοιχεία) της βεβαίωσης οφειλής (όπως: ΑΜΚΑ, ΑΦΜ, η αιτία και το ύψος της οφειλής, ο χρόνος στον οποίο ανάγεται), ο τρόπος και η διαδικασία επίδοσης στους οφειλέτες, η διαδικασία είσπραξης και ηλεκτρονικής διαχείρισης του Κ.Ε.Α.Ο., τα κριτήρια και στοιχεία δεικτών απόδοσης, τα κριτήρια για το διαχωρισμό άμεσων εισπράξιμων και επισφαλών οφειλών, ο τρόπος και η διαδικασία διασταύρωσης στοιχείων με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία απόδοσης των εισπράξεων στους οικείους ασφαλιστικούς Οργανισμούς, η αναδιάρθρωση ή κατάργηση υφιστάμενων οργανικών μονάδων ή αρμοδιοτήτων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που εμπίπτουν στους σκοπούς του Κ.Ε.Α.Ο. και η μεταφορά στο Κ.Ε.Α.Ο. των αρμοδιοτήτων αυτών, καθώς και η μεταβολή του ύψους του ποσού των ληξιπρόθεσμων οφειλών που μεταβιβάζονται στο Κ.Ε.Α.Ο. προς είσπραξη. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η οργανωτική διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των επιμέρους τμημάτων του Κ.Ε.Α.Ο., τα καθήκοντα του Συντονιστή, τα προσόντα των διοριζομένων, ο αριθμός των υπαλλήλων που απαιτείται για τη στελέχωση του ανά κατηγορία και κλάδο, ο κανονισμός οικονομικής οργάνωσης και λειτουργίας του καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την υλοποίηση του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται ο χρόνος, ο τρόπος και η

διαδικασία της έκτακτης χρηματοδότησης του Κ.Ε.Α.Ο. Με απόφαση του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις με εξωτερικούς συνεργάτες φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

11. α) Η άσκηση διοικητικών προσφυγών ή ενδίκων βοηθημάτων κατά την ισχύουσα διαδικασία στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς για την αμφισβήτηση των καθυστερούμενων ασφαλιστικών οφειλών δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

β) Σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας είσπραξης των καθυστερούμενων ασφαλιστικών οφειλών από τους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς ο οφειλέτης με αίτηση του μπορεί να υπαχθεί στις κάθε φορά ισχύουσες περί ρυθμίσεων οφειλών διατάξεις.

γ) Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές που διαβιβάζονται στο Κ.Ε.Α.Ο. εξακολουθούν να επιβαρύνονται με τις κάθε είδους προσαυξήσεις, πρόσθετα τέλη και λοιπές επιβαρύνσεις που προβλέπονται από το άρθρο 27 παρ. 1 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει, για τις καθυστερούμενες οφειλές μέχρι 31.12.2012, και με την επιβάρυνση που προβλέπεται από το άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΑ, υποπαράγραφοι ΙΑ.1 και ΙΑ.2, περίπτωση 11 του ν. 4152/2013, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου δεύτερου του ν. 4158/2013, για τις καθυστερούμενες οφειλές από 1.1.2013.

δ) Ο προϋπολογισμός του Κ.Ε.Α.Ο. εγκρίνεται από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και υποβάλλεται για τελική έγκριση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Συμψηφισμός οφειλών προς ΦΚΑ με απαιτήσεις οφειλετών έναντι του Δημοσίου

Υποπαρ. ΙΑ.2 παρ.1 του άρθρου πρώτου του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ Α' 85), όπως το τελ. εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 55 παρ. 5 Ν.4305/2014, ΦΕΚ Α 237

1. Οι ασφαλιστικοί Οργανισμοί για την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών εισφορών παρακρατούν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του ν. 3614/2007 (Α' 267) όπως ισχύει, τα οφειλόμενα ποσά από τις πάσης φύσεως καταβολές, πληρωμές, επιδοτήσεις, αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και δανειοδοτήσεις που καταβάλλονται από το Δημόσιο, τους φορείς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και Α.Ε. του δημόσιου τομέα, κατ' ανώτατο όριο μέχρι του ύψους οφειλών που αντιστοιχούν στις ετήσιες ασφαλιστικές εισφορές του οικείου φορέα.

Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί εντός του πρώτου δεκαημέρου εκάστου μηνός αποστέλλουν στην ΗΔΙΚΑ ηλεκτρονικά αρχεία οφειλετών (φυσικών προσώπων) ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών εισφορών.

Το Δημόσιο, οι φορείς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., και Α.Ε. του δημόσιου τομέα που καταβάλλουν πάσης φύσεως, πληρωμές, επιδοτήσεις, αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και δανειοδοτήσεις, αποστέλλουν δέκα (10) ημέρες πριν την ημερομηνία πληρωμής τα ηλεκτρονικά αρχεία των δικαιούχων των ανωτέρω καταβολών στην ΗΔΙΚΑ Α.Ε..

Η ΗΔΙΚΑ Α.Ε. για λογαριασμό των ασφαλιστικών οργανισμών και των φορέων που καταβάλλουν επιδοτήσεις και αποζημιώσεις, διασταυρώνει εντός δεκαημέρου τα ανωτέρω αρχεία και αποστέλλει στα χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (απευθείας ή μέσω του Συστήματος Πληρωμών ΔΙΑΣ) τα ποσά προς πίστωση των δικαιούχων, αφο έχει γίνει η παρακράτηση των οφειλών στους ασφαλιστικούς

οργανισμούς. Επίσης, αποστέλλει στο Σύστημα Πληρωμών ΔΙΑΣ τα ποσά των οφειλών προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς τα οποία παρακρατήθηκαν τα οποία στη συνέχεια μεταφέρονται σε πίστωση των λογαριασμών των ασφαλιστικών οργανισμών.

Κατόπιν σχετικής συμφωνίας με την ΗΔΙΚΑ Α.Ε., οι φορείς που καταβάλλουν πάσης φύσεως πληρωμές, επιδοτήσεις, αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και δανειοδοτήσεις, μπορούν να αποστέλλουν οι ίδιοι στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα ποσά προς πίστωση των δικαιούχων και τα ποσά προς πίστωση των λογαριασμών των ασφαλιστικών οργανισμών, κατόπιν της ανωτέρω διασταύρωσης και αποστολής των αναγκαίων στοιχείων από την ΗΔΙΚΑ ΑΕ στους ανωτέρω φορείς.

**Υποπαρ. ΙΑ.2 παρ.2
του άρθρου πρώτου
του νόμου 4254/2014
(ΦΕΚ Α' 85),**

2. Ποσά που προέρχονται από επιστροφές φόρου προστιθέμενης αξίας και φόρου εισοδήματος, για τα οποία έχει εκδοθεί και εκκαθαριστεί το σχετικό ατομικό φύλλο έκπτωσης, συμψηφίζονται υποχρεωτικά με οφειλές προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης και αποδίδονται υπέρ των οικείων ασφαλιστικών οργανισμών.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία του συμψηφισμού, ο τρόπος απόδοσης των ποσών στον οικείο ασφαλιστικό οργανισμό, καθώς και κάθε άλλο ειδικό θέμα ή λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Δικαιώματα Φ.Κ.Α. μετά την υπαγωγή οφειλετών σε ρύθμιση

**Άρθρο 18 Ν.
4331/2015**

1. Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης διατηρούν το δικαίωμα και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής:

α) να εγγράφουν υποθήκες σε περιουσιακά στοιχεία οφειλετών, συνυπόχρεων προσώπων ή εγγυητών για οφειλέτες άνω των 200.000 ευρώ περιλαμβανομένων των πάσης φύσεως τόκων και προσαυξήσεων, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί πριν από την υπαγωγή στη ρύθμιση, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη,

β) να μην χορηγούν αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος επ' αυτού, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη. Στις περιπτώσεις αυτές εκδίδεται Βεβαίωση Οφειλής, η οποία κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας και αποδίδεται στο Φορέα το προϊόν του τμήματος μέχρι του ύψους της οφειλής.

2. Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης υποχρεούνται να προβαίνουν σε συμψηφισμό των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του φορέα μέχρι του ύψους των οφειλών, κατά αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 83 του Κ.Ε.Δ.Ε., όπως εκάστοτε ισχύουν. Στην περίπτωση αυτή τα ποσά των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη συμψηφίζονται με τις τελευταίες δόσεις της ρύθμισης, όπως αυτές ορίζονται στην απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ασφαλιστικού φορέα. Με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται το αρμόδιο όργανο, η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄. - ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΦΚΑ

Παραγραφή απαιτήσεων υπέρ των ΦΚΑ.

Άρθρο 137 περ. Α
παρ.1 Ν. 3655/2008

1. Κάθε απαίτηση των ΦΚΑ παραγράφεται, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, μετά πέντε (5) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε και κατέστη ληξιπρόθεσμη.

Εάν η βεβαίωση του χρέους έγινε πριν αυτό καταστεί ληξιπρόθεσμο, ολικά ή μερικά, η παραγραφή αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους κατά το οποίο αυτό κατέστη ληξιπρόθεσμο.

Για τα παρακάτω χρέη προς τους ΦΚΑ ισχύει η εικοσαετής παραγραφή, που αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκαν, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από ειδικές διατάξεις που αφορούν τους ΦΚΑ και τους εντασσόμενους σε αυτούς φορείς, κλάδους ή λογαριασμούς.

α. Απαιτήσεις από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές.

β. Απαιτήσεις από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις, εκτός αυτών που προέρχονται από πρόστιμα ή χρηματικές ποινές, καθώς και από έξοδα και τέλη που επιβάλλονται με την ίδια απόφαση με την οποία επιβλήθηκαν τα πρόστιμα ή οι χρηματικές ποινές, που υπάγονται στην ως άνω πενταετή παραγραφή.

γ. Απαιτήσεις από άπιστη διαχείριση που δημιουργούνται από τη διαπίστωση ελλειμμάτων στις διαχειρίσεις των υπολόγων κατά τους ορισμούς και τη διαδικασία των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας.

δ. Απαιτήσεις από χρηματικές αξιώσεις του Φορέα που προέρχονται από συναφθείσα σύμβαση.

ε. Απαιτήσεις που δημιουργούνται από συμβάσεις και διατάξεις τελευταίας βούλησης.

στ. Απαιτήσεις από περιοδικές παροχές.

ζ. Απαιτήσεις από καταλογισμούς που επιβλήθηκαν από οποιαδήποτε αρμόδια κατά νόμο Διοικητική Αρχή.

Χρέη προς τους ΦΚΑ από παρακρατηθέντες ή για λογαριασμό τους εισπραχθέντες φόρους, τέλη και δικαιώματα παραγράφονται μετά δέκα (10) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους στο οποίο βεβαιώθηκαν.

Απαιτήσεις των ΦΚΑ που περιήλθαν σε αυτούς από οποιονδήποτε λόγο, οι οποίες δεν είχαν παραγραφεί στο πρόσωπο του δικαιοπαρόχου μέχρι τη μεταβίβαση τους στο Φορέα, παραγράφονται μετά πέντε (5) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκαν.

**Υποπαρ.ΙΑ.6. παρ.2 –
Ν.4093/2012**

2. Αξιώσεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, .Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που αφορούν την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών παραγράφονται μετά εικοσαετία από την τελευταία καταβολή. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.

**Άρθρο 137 περ. Α
παρ.2 Ν. 3655/2008**

Η παραγραφή των απαιτήσεων των ΦΚΑ αναστέλλεται για τους λόγους που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 137 ν. 4270/2014 (Α'143), όπως κάθε φορά ισχύουν.

Η παραγραφή αναστέλλεται επίσης: α) Για χρονικό διάστημα ίσο προς το χρόνο, τον οποίο κατά το τελευταίο έτος της παραγραφής το χρέος έχει ανασταλεί, λόγω ρύθμισης τμηματικής καταβολής, ανεξαρτήτως καταβολής και συμμορφώσεως ή μη του υπόχρεου συνολικά ή εν μέρει σε προβλεπόμενη διάταξη νόμου ή δικαστική απόφαση ή απόφαση άλλης αρμόδιας κατά νόμο Αρχής, κατόπιν αιτήσεως του υπόχρεου, β) Για χρονικό διάστημα ίσο προς το χρόνο, κατά το οποίο ο Φορέας αδυνατούσε να επιδιώξει την είσπραξη του χρέους, με αναγκαστικά μέτρα ή εξαιτίας αναστολής εκτελέσεως χορηγηθείσας με διατάξεις νόμου. Και στις δύο περιπτώσεις α` και β` η παραγραφή συνεχίζεται μετά τη λήξη της αναστολής της εισπράξεως της τμηματικής καταβολής ή της αναστολής εκτελέσεως και δεν συμπληρώνεται πριν την παρέλευση έξι μηνών από τη λήξη της αναστολής πληρωμής, της αναστολής εκτελέσεως ή της διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής, γ) Εάν έχει αμφισβητηθεί δικαστικά η νομιμότητα του τίτλου

είσπραξης ή των μέτρων για την εκτέλεση από τον οφειλέτη ή
τρίτο μέχρι την τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

**Άρθρο 137 περ. Α
παρ.3 Ν. 3655/2008**

Η παραγραφή των χρεών προς το ΦΚΑ διακόπτεται για τους
λόγους που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 138 ν.
4270/2014 (Α'143), όπως κάθε φορά ισχύουν.

Η παραγραφή διακόπτεται επίσης με την επιβολή κατάσχεσης των
περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή του εγγυητή που
βρίσκονται στην κατοχή του ή στην κατοχή τρίτων. Από την έναρξη
της αναγκαστικής εκτελέσεως μέχρι την τελεσιδικία του πίνακα
κατάταξης, κάθε πράξη της εκτέλεσης διακόπτει την παραγραφή η
οποία αρχίζει εκ νέου από την έκδοση της διαδικαστικής πράξης
της εκτέλεσης. Σε περίπτωση απαγγελίας ακυρότητας της
κατάσχεσης ή άλλης πράξης της διοικητικής εκτέλεσης, η
παραγραφή της αξίωσης του Φορέα δεν συμπληρώνεται, εάν
εντός τριών μηνών από την τελεσιδικία της απόφασης ακυρότητας,
επαναληφθεί η ακυρωθείσα πράξη εκτέλεσης ή επιβληθεί νέα
κατάσχεση επί του ίδιου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου. Η άρση
της κατάσχεσης από τη νόμιμη διοικητική αρχή μετά από αίτηση
του οφειλέτη δεν αναιρεί τη διακοπή της παραγραφής. Στην
περίπτωση οφειλετών εις ολόκληρον, η διακοπή της παραγραφής
ως προς τον έναν εξ αυτών επεκτείνεται και στους άλλους. Επίσης
η διακοπή της παραγραφής ως προς τον πρωτοφειλέτη ενεργεί και
υπέρ του εγγυητή και αντιστρόφως.

Η συμπλήρωση της παραγραφής χρέους προς τους Φορείς
επιφέρει τις συνέπειες που προβλέπονται από τις διατάξεις του
άρθρου 89 του ν. 2362/1995, όπως κάθε
φορά ισχύουν.

Παραγραφή απαιτήσεων κατά των ΦΚΑ

**Άρθρο 137 περ. Β Ν.
3655/2008**

1. Η παραγραφή αξιώσεων κατά των ΦΚΑ αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους, μέσα στο οποίο γεννήθηκε η αξίωση και μπορεί να επιδιωχθεί δικαστικά.

Ο χρόνος παραγραφής των χρηματικών αξιώσεων κατά των ΦΚΑ είναι πέντε (5) έτη, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από το παρόν άρθρο.

Ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεων κατά του Φορέα αχρεωστήτως εισπραχθεισών ασφαλιστικών εισφορών είναι πέντε (5) έτη, των δε λοιπών χρηματικών αξιώσεων που καταβλήθηκαν παράνομα ή αχρεώστητα είναι τρία (3) έτη.

Ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεων των υπαλλήλων των Φορέων από καθυστερούμενες αποδοχές, απολαβές ή αποζημιώσεις από αδικαιολόγητο πλουτισμό είναι δύο (2) έτη, η παραγραφή δε του καθόλου δικαιώματος των περιπτώσεων αυτών είναι δέκα (10) έτη.

Ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεων των συνταξιούχων και βοηθηματούχων των Φορέων και των κληρονόμων τους από καθυστερούμενες συντάξεις, μερίσματα, επιδόματα και εφάπαξ βοηθήματα είναι πέντε (5) έτη, έστω και αν εκδόθηκε εντολή πληρωμής που πάσχει κατά τον τύπο, αλλά στηρίζεται σε νόμιμη αξίωση.

Στις περιπτώσεις που με διοικητικές πράξεις ή αποφάσεις απονομής συντάξεως, μερίσματος, επιδόματος ή βοηθήματος εντέλλονται και ποσά που αφορούν αναδρομικές συντάξεις, μερίσματα, βοηθήματα ή επιδόματα, η παραγραφή των ποσών αυτών είναι διετής, η δε διετία αρχίζει μετά την πάροδο τριμήνου

από

τη χρονολογία έκδοσης της σχετικής πράξης ή απόφασης.

Χρηματική αξίωση κατά του Φορέα που έχει βεβαιωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή για την οποία έχει εκδοθεί τίτλος πληρωμής υπόκειται σε παραγραφή πέντε (5) ετών, η οποία αρχίζει από την τελεσιδικία ή την έκδοση του τίτλου πληρωμής αντίστοιχα.

2. Οι διατάξεις περί αναστολής της παραγραφής των άρθρων 258 και 259 του Α.Κ. εφαρμόζονται και στις χρηματικές αξιώσεις κατά των ΦΚΑ.

Η παραγραφή αναστέλλεται για όσο χρόνο ο δικαιούχος από ανωτέρα βία εμποδίστηκε να ασκήσει την αξίωση του μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου της παραγραφής.

Η παραγραφή αυτή συμπληρώνεται μετά την πάροδο εξαμήνου από την άρση της ανωτέρας βίας.

Ο χρόνος κατά τον οποίο διαρκεί η αναστολή δεν υπολογίζεται στο χρόνο παραγραφής, η δε παραγραφή συνεχίζεται μετά την παύση του λόγου της αναστολής και δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες.

Ανωτέρα βία θεωρείται ότι υπάρχει μόνον εφόσον συντρέχουν γεγονότα που δεν μπορούν να προβλεφθούν και να αποτραπούν παρά τη λήψη με κάθε επιμέλεια και σύνεση, όλων των αναγκαίων προς τούτο μέτρων.

3. Με την επιφύλαξη της ισχύος ειδικών διατάξεων η παραγραφή των χρηματικών αξιώσεων κατά του Φορέα διακόπτεται επίσης:

α. Με την παραπομπή της υπόθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο ή σε διαιτητές, οπότε αρχίζει πάλι η παραγραφή από την τελευταία διαδικαστική πράξη των

διαδίκων, του δικαστηρίου ή των διαιτητών.

β. Με την υποβολή στο Φορέα αίτησης για πληρωμή της απαίτησης, οπότε η παραγραφή αρχίζει πάλι από τη χρονολογία

που φέρει η έγγραφη απάντηση του Δ.Σ. του Φορέα ή της υπηρεσίας για την πληρωμή της απαίτησης.

Σε περίπτωση μη απάντησης επί της αίτησης, η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο εξαμήνου από τη χρονολογία υποβολής της αίτησης.

Η υποβολή δεύτερης αίτησης δεν διακόπτει την παραγραφή.

γ. Με την έκδοση τίτλου πληρωμής.

4. Η αξίωση κατά των Φορέων που έχει παραγραφεί δεν είναι δεκτική συμψηφισμού, τα δε καταβληθέντα μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής έστω και εν γνώσει της παραγραφής δεν αναζητούνται.

Παραίτηση του ΦΚΑ από τη συμπληρωμένη παραγραφή ή η με οποιονδήποτε τρόπο αναγνώριση από αυτόν της παραγεγραμμένης απαίτησης είναι άκυρη.

Η παραγραφή λαμβάνεται υπόψη αυτεπάγγελα από τα Δικαστήρια.

5. Για κάθε κατάσχεση χρηματικής απαίτησης σε χέρια του Φορέα ως Τρίτου, το κατασχετήριο, καθώς και η αναγγελία εκχώρησης χρηματικής απαίτησης κατά του Φορέα, κοινοποιούνται στην αρμόδια για την πληρωμή υπηρεσία του Φορέα και στο αρμόδιο για την αναγνώριση της δαπάνης όργανο αυτού.

Το κατασχετήριο κοινοποιείται στο Δημόσιο Ταμείο στο οποίο υπάγεται φορολογικά ο οφειλέτης κατά του οποίου γίνεται η κατάσχεση και στην αρμόδια για την εκκαθάριση και εντολή πληρωμής της δαπάνης Υπηρεσία, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την επίδοση του στην αρμόδια για την πληρωμή υπηρεσία.

Κάθε κατάσχεση ή εκχώρηση για την οποία δεν τηρήθηκαν οι παραπάνω διατυπώσεις είναι άκυρη.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν για όλους τους Φορείς και Κλάδους που εντάσσονται ως Τομείς, Κλάδοι και Λογαριασμοί.

Από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται το ΙΚΑ - ETAM

και το ΕΤΕΑ για τα οποία, όσον αφορά τις παραγραφές ισχύει η
νομοθεσία τους.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ. - ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ -ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Ι. ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄. ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΠΟ 2011 (Ν. 3863/2010)

Λογιστικός διαχωρισμός προνοιακών - ασφαλιστικών παροχών

**Άρθρο 39 Ν.
3863/2010**

1. Από 1.1.2011 η σύνταξη και οι λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται στους δικαιούχους όλων των Ασφαλιστικών Οργανισμών κύριας και επικουρικής ασφάλισης, διαχωρίζονται λογιστικά στο οργανικό και στο προνοιακό τμήμα.

2. Για την τήρηση τους διατηρούνται δύο αυτοτελείς λογιστικοί λογαριασμοί με την ονομασία «Λογαριασμός Οργανικού Ποσού» και «Λογαριασμός Συμπληρωματικού - Προνοιακού Ποσού» με διαφορετικούς κωδικούς, οι οποίοι εγγράφονται στους Προϋπολογισμούς των κατ' ιδίαν Ασφαλιστικών Οργανισμών και Τομέων αντίστοιχα.

Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης στον δικαιούχο εξακολουθεί να αποτελείται από το συνολικό άθροισμα των δύο ανωτέρω τμημάτων.

3. Προνοιακές παροχές αποτελούν: το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (άρθρο 24 του ν. 2556/1997, όπως ισχύει), το Εξωιδρυματικό Επίδομα και το Επίδομα Απολύτου Αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (ΦΕΚ 68 Α') όπως

ισχύει, το Συμπληρωματικό - Προνοιακό ποσό της σύνταξης, καθώς και κάθε άλλη παροχή, η οποία απονέμεται από τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς χωρίς την καταβολή ασφαλιστικής εισφοράς.

Εγγυήσεις - Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Ν. 3863/2010 Άρθρο 1 παρ.1-3

1. Το Δημόσιο εγγυάται τη βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού Συστήματος της χώρας με σκοπό τη διασφάλιση αξιοπρεπούς σύνταξης για κάθε δικαιούχο.

2.Βασική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που δεν αναλογεί σε ασφαλιστικές εισφορές και χορηγείται μετά την 1.1.2015, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος αυτός.

3. Αναλογική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών για τα έτη ασφάλισης, από 1.1.2011 και εφεξής, κάθε ασφαλισμένου που θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015 σε φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Το αναλογικό ποσό σύνταξης βαρύνει τους προϋπολογισμούς των ασφαλιστικών οργανισμών κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για τους ασφαλισμένους του Δημοσίου.

Βασική σύνταξη

Άρθρο 2 Ν. 3863/2010

1. Από 1.1.2015 και εφεξής καθιερώνεται Βασική σύνταξη. Το ύψος της βασικής σύνταξης, για το έτος 2010, καθορίζεται στο ποσό των τριακοσίων εξήντα

(360,00) ευρώ μηνιαίως, για 12 μήνες και αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του νόμου αυτού.

2. Την ανωτέρω Βασική σύνταξη δικαιούνται:

Α. Οι ασφαλισμένοι των οργανισμών κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, καθώς και οι τακτικοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, οι στρατιωτικοί και οι τακτικοί υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμίδας, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2015 και εφεξής.

Η Βασική σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία συνταξιοδότησης από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο. Στους ασφαλισμένους των οποίων η σύνταξη αποτελεί άθροισμα δύο τμημάτων, η Βασική σύνταξη υπολογίζεται αναλογικά, με βάση τα έτη ασφάλισης από 1.1.2011 και εφεξής προς το συνολικό χρόνο ασφάλισης.

Το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/35 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου και του 65ου έτους της ηλικίας. Το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται στις περιπτώσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος, σε μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας, καθώς και στην περίπτωση χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου. Η μείωση της βασικής σύνταξης προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη γήρατος, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης. Για τους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας με ποσοστό 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της βασικής σύνταξης, και με ποσοστό από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Οι μειώσεις αυτές δεν έχουν εφαρμογή σε όσους συνταξιοδοτούνται με τις ειδικές διατάξεις για άτομα με αναπηρίες. Στις περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης λόγω

θανάτου, το ποσό της βασικής σύνταξης προσδιορίζεται για τον επιζώντα σύζυγο και κάθε συνδικαιούχο με βάση το δικαιούμενο, σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε φορέα ή σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, ποσοστό σύνταξης λόγω θανάτου.

Προκειμένου για τέκνα, η καταβολή του εν λόγω ποσοστού της βασικής σύνταξης λήγει με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που ορίζονται από τη νομοθεσία. Το καταβαλλόμενο σε αυτά ποσοστό, μετά τη διακοπή χορήγησης του, προστίθεται στο ποσοστό που χορηγείται στο δικαιούχο επιζώντα σύζυγο και έως το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης. Εάν ο συνταξιούχος λόγω θανάτου λαμβάνει σύνταξη και από ίδιο δικαίωμα ή περισσότερες της μιας σύνταξης λόγω θανάτου, δικαιούται Βασική σύνταξη για την εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη και για τη μεγαλύτερη από τις συντάξεις λόγω θανάτου.

Εάν ο συνταξιούχος, λόγω θανάτου, σύζυγος εργάζεται ή απασχολείται δικαιούται Βασική σύνταξη.

Σε περίπτωση επιμερισμού της εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξης μεταξύ δικαιούχου και τέκνων, σύμφωνα με τις διατάξεις περί συνταξιοδοτήσεως σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου το ποσό της βασικής σύνταξης κατανέμεται κατά τα ίδια ποσοστά.

Προκειμένου για συνταξιούχους εξ ιδίου δικαιώματος με περισσότερες της μίας συντάξεις χορηγείται μία Βασική σύνταξη. Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούμενου μιας πλήρους σε ποσό και μιας μειωμένης κύριας σύνταξης, το ποσό της χορηγούμενης βασικής σύνταξης είναι πλήρες και καταβάλλεται από το φορέα που χορηγεί την πλήρη σύνταξη. Αρμόδιος φορέας καταβολής της βασικής σύνταξης, σε αυτή την κατηγορία συνταξιούχων, είναι ο απονέμων την αναλογική σύνταξη φορέας κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Β. Οι ανασφάλιστοι και όσοι έχουν πραγματοποιήσει λιγότερες από 4.500 ημέρες ή δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης σε ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, εφόσον πληρούν αθροιστικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) Έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους.

β) Το ατομικό και το οικογενειακό τους εισόδημα, από οποιαδήποτε πηγή, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, δεν υπερβαίνουν το ποσό των πέντε χιλιάδων σαράντα (5.040) ευρώ και δέκα χιλιάδων ογδόντα (10.080) ευρώ αντίστοιχα. Τα ανωτέρω ποσά ανακαθορίζονται κατά το ποσοστό αναπροσαρμογής της βασικής σύνταξης.

γ) Διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου και του 65ου έτους της ηλικίας τους. Η μόνιμη διαμονή αποδεικνύεται με τη διαδικασία που προβλέπεται για τη χορήγηση άδειας διαμονής στους πολίτες τρίτων Χωρών.

Το ύψος της βασικής σύνταξης είναι πλήρες για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια και έχουν συμπληρώσει στη χώρα τουλάχιστον τριάντα πέντε

(35) πλήρη έτη διαμονής και μειώνεται κατά 1/35 για κάθε ένα (1) έτος που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής. Η Βασική σύνταξη σε αυτή την κατηγορία των δικαιούχων δεν μεταβιβάζεται σε δικαιοδόχα πρόσωπα.

Αρμόδιος φορέας καταβολής της βασικής σύνταξης είναι ο ΟΓΑ σε περίπτωση μη δικαιούχων αναλογικού ποσού σύνταξης και οι φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από τους οποίους καταβάλλεται το αναλογικό ποσό σύνταξης.

3. Η εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων γίνεται με την

επιφύλαξη των ρυθμίσεων περί προστασίας των πολιτών των
κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των σχετικών
συμβάσεων που έχει επικυρώσει η Ελλάδα.

Αναλογικό ποσό σύνταξης ασφαλισμένων από 1.1.2011 και εφεξής

Άρθρο 3 Ν. 3863/2010.

1. Οι ασφαλισμένοι για πρώτη φορά, από 1.1.2011 και
εφεξής, σε φορείς κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, που
θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015,
δικαιούνται αναλογικού ποσού σύνταξης, με βάση το
συνολικό χρόνο ασφάλισής τους, ο οποίος δεν μπορεί να
είναι μικρότερος του ενός πλήρους έτους ασφάλισης ή
τριακοσίων (300) ημερών και με τη συμπλήρωση των
ορίων ηλικίας που προβλέπονται από την ισχύουσα
νομοθεσία κατά περίπτωση. Όριο ηλικίας
συνταξιοδότησης, αν ο χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος
των δεκαπέντε (15) ετών ή 4.500 ημερών ασφάλισης,
καθορίζεται το 65ο έτος. Η μηνιαία σύνταξη των ανωτέρω,
υπολογίζεται για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης, με βάση
ποσοστά επί των προβλεπόμενων συντάξιμων αποδοχών ή
ασφαλιστικών κατηγοριών, τα οποία καθορίζονται ως εξής

ΗΜ/ΣΘΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΕΤΗΣΙΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΒΙΟ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΗΜ/ΣΘΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
300	4.500	0,80%
4.501	5.400	0,86%
5.401	6.300	0,92%

6.301	7.200	0,99%
7.201	8.100	1,06%
8.101	9.000	1,14%
9.001	9.900	1,22%
9.901	10.800	1,31%
10.801	11.700	1,40%
11.701	15.000	1,50%

Όπου ο χρόνος ασφάλισης υπολογίζεται σε μήνες ή έτη, κάθε μήνας αντιστοιχεί σε 25 ημέρες ασφάλισης και κάθε έτος σε 300 ημέρες ασφάλισης.

Το τελικό ποσό σύνταξης καθορίζεται για όλα τα έτη με βάση το συντελεστή που αντιστοιχεί στο τελευταίο πλήρες έτος ασφάλισης.

2. Ως μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους φορείς κύριας ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς, λαμβάνεται υπόψη το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος, καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού του βίου, πλην των αποδοχών του μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης, επί των οποίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό δώρων εορτών και επιδόματος αδείας, δια του αριθμού των μηνών απασχόλησης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος εντός της χρονικής αυτής περιόδου. Για τους φορείς κύριας ασφάλισης μισθωτών, στους οποίους ως βάση υπολογισμού των παροχών θεωρείται η ημέρα εργασίας, η κατά το προηγούμενο εδάφιο διαίρεση γίνεται με τον αριθμό ημερών εργασίας για το ίδιο χρονικό

διάστημα και το πηλίκο πολλαπλασιάζεται επί είκοσι πέντε (25).

Για τον προσδιορισμό του συντάξιμου μισθού των αυτοαπασχολούμενων που υπάγονται στην ασφάλιση των Τομέων του κλάδου κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ-ΜΜΕ) λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές καθ' όλο το χρόνο ασφάλισης τους ή ο μέσος όρος των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές προσδιορίζονται από τις οικείες καταστατικές διατάξεις και διαμορφώνονται καθ' όλο τον εργασιακό τους βίο.

Για τον προσδιορισμό των παραπάνω συντάξιμων αποδοχών, οι αποδοχές του ασφαλισμένου ή ο συντάξιμος μισθός του προηγούμενου εδαφίου, για κάθε ημερολογιακό έτος, πλην των αποδοχών ή του μισθού του τελευταίου έτους ή τμήματος έτους κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και με συντελεστή ωρίμανσης που προσδιορίζεται κάθε έτος, με νόμο μετά από γνώμη της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής.

Για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης στους φορείς κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων, λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές κατηγορίες που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, βάσει των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές καθ' όλο το χρόνο ασφάλισης του ασφαλισμένου, όπως έχουν διαμορφωθεί την 31η Δεκεμβρίου, του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, έτους.

Για τους μισθωτούς ασφαλισμένους στους ανωτέρω φορείς, εφαρμόζονται αναλόγως τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της

παραγράφου αυτής.

3. Το άθροισμα των ποσών της βασικής και της αναλογικής σύνταξης λόγω γήρατος, για χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών ή λόγω αναπηρίας με ποσοστό 80% και άνω ή λόγω εργατικού ατυχήματος, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί σε δεκαπέντε (15) ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, όπως καθορίζονται από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας του 2015, αναπροσαρμοζόμενο εφεξής κατά το ποσοστό αύξησης των συντάξεων. Το κατώτατο αυτό όριο μειώνεται σε κάθε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει σύνταξη μειωμένη λόγω γήρατος ή μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας. Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος συζύγου και των τέκνων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 80% των δύο προηγούμενων εδαφίων.

Αναλογικό ποσό σύνταξης ασφαλισμένων πριν από την 1.1.2011

Άρθρο 4 Ν. 3863/2010

1. Όσοι έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο έως και 31.12.2010 και θεμελιώνουν δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας μετά την 1.1.2015, δικαιούνται:

α) Τμήμα σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης τους έως 31.12.2010, το οποίο υπολογίζεται με βάση τα ποσοστά και τις συντάξιμες αποδοχές ή ασφαλιστικές κατηγορίες ή τα οριζόμενα κατ' έτος ποσά συντάξεων, όπως ισχύουν κατά το χρόνο συνταξιοδότησης και όπως προβλέπονται για κάθε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από γενικές ή καταστατικές διατάξεις που εξακολουθούν να ισχύουν.

β) Τμήμα σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης τους
από 1.1.2011 έως την ημερομηνία συνταξιοδότησης τους.

Το ποσό για το αναλογικό τμήμα της σύνταξης για κάθε πλήρες
έτος υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του
προηγούμενου άρθρου αφού πρώτα συνυπολογιστούν τα έτη
ασφάλισης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος έως
31.12.2010, οι δε συντάξιμες αποδοχές ή ο συντάξιμος μισθός ή
οι ασφαλιστικές κατηγορίες για τον υπολογισμό του αναλογικού
τμήματος της σύνταξης από 1.1.2011 και εφεξής είναι αυτές που
προσδιορίζονται από το έτος αυτό και μετά. Το συνολικό ποσό
σύνταξης που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων της
παραγράφου αυτής και της βασικής σύνταξης, δεν μπορεί να
υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης που προκύπτει από την
εφαρμογή των καταστατικών και ειδικών διατάξεων ή των
νόμων που ισχύουν για τους έως 31.12.1992 και από 1.1.1993
ασφαλισμένους αντίστοιχα. Για τον υπολογισμό των
προσαυξήσεων τέκνων ή και συζύγου, όπου προβλέπεται,
εφαρμογή έχουν οι διατάξεις που ισχύουν για κάθε κατηγορία
ασφαλισμένων, ανάλογα με το χρόνο υπαγωγής τους στην
ασφάλιση.

2. Ειδικά για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σε σύνταξη
γήρατος ή αναπηρίας από φορείς κύριας ασφάλισης ή το
Δημόσιο μέχρι 31.12.2014, το ετήσιο ποσοστό υπολογισμού της
σύνταξης που αντιστοιχεί σε κάθε έτος ασφάλισης από 1.1.2013
και εφεξής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% των συντάξιμων
αποδοχών ή των ασφαλιστικών κατηγοριών, όπως αυτές ισχύουν
με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 25 του νόμου
αυτού και της παραγράφου 7 του άρθρου μόνου του
ν.3847/2010 (ΦΕΚ 67 Α')²¹.

²¹ Με την υποπαραγρ. Β.4. της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, όπως αυτή
συμπληρώθηκε με τη παρ.4 άρθρου 1 της από 19.11.2012 ΠΝΠ, ΦΕΚ Α
229/19.11.2012, ορίζεται ότι: "Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το

3. Για τον υπολογισμό του αναλογικού ποσού σύνταξης από 1.1.2011 και εφεξής, σε φορείς ή τομείς στους οποίους δεν προβλέπονται συντάξιμες αποδοχές ή συντάξιμος μισθός ή ασφαλιστικές κατηγορίες, οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται στην πλησιέστερη ασφαλιστική κατηγορία των νέων ασφαλισμένων, με βάση τις εισφορές που κατέβαλαν στο φορέα ή τομέα από τον οποίο προέρχονται, όπως έχουν διαμορφωθεί την 31η Δεκεμβρίου, του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, έτους.

4. Οι δικαιούχοι και το ποσό σύνταξης λόγω θανάτου ορίζονται σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις κάθε φορέα κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, και τις διατάξεις του νόμου αυτού.

5. Η εκδίκηση συνταξιοδοτικών υποθέσεων που αφορούν δημοσίους υπαλλήλους οι οποίοι από 1.1.2011 υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος..

Αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης από 1.1.2013

**Ν. 4093/2012 υποπαρ.
ΙΑ.4.**

1. Από 1.1.2013 για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του ν. 3863/2010 (Α'115), όπως ισχύει, ως προς τα όρια ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης, όπως αυτά διαμορφώνονται με τις ανωτέρω διατάξεις από 1.1.2015.

επίδομα αδείας που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2592/1998 (Α' 57) και του άρθρου Μόνου του ν. 3847/2010 Α' 67) καταργούνται.

2. Από 1.1.2013, όλα τα όρια ηλικίας της παραγράφου 1, καθώς και όλα τα ισχύοντα την 31.12.2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου αυτά προβλέπονται, αυξάνονται κατά δύο (2) έτη.

3. Από την αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού εξαιρούνται: α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις ως μητέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων, β) οι ασφαλισμένοι στους ανωτέρω φορείς κοινωνικής ασφάλισης που έχουν ενταχθεί σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν. 4024/2011 (Α` 226).

4. Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι 31.12.2012, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και ορίων ηλικίας, όπου αυτά προβλέπονται, δεν θίγονται και δύνανται να ασκηθούν οποτεδήποτε.

5. Οι ασφαλισμένοι των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, οι οποίοι μέχρι 31.12.2012 έχουν κατοχυρώσει ή κατοχυρώνουν τις κατ' έτος προβλεπόμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όπως αυτές καθορίζονται με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010 (Α`115), όπως ισχύει, ή από προγενέστερες γενικές ή άλλες διατάξεις, δύνανται να συνταξιοδοτηθούν με τις προϋποθέσεις του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που κατά περίπτωση κατοχυρώνουν.

Αναπροσαρμογή συντάξεων και ορίων ηλικίας

**Άρθρο 11 παρ.1 Ν.
3863 /2010 όπως
τροποποιήθηκε με την
παράγραφο 10
άρθρου 2
Ν.4024/2011, ΦΕΚ Α
226/27.10.2011**

1. α) Από "1.1.2016"²² οι συντάξεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων του Δημοσίου αναπροσαρμόζονται κατ' έτος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στη βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. β) Οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου με τις οποίες προβλέπεται αναπροσαρμογή ή αύξηση των συντάξεων, που καταβάλλονται από αυτό, κατά τρόπο διαφορετικό από τον οριζόμενο με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης ή με βάση τις ισχύουσες κάθε φορά μισθολογικές διατάξεις, καταργούνται από "1.1.2016".

**Άρθρο 11 παρ.2 Ν.
3863 /2010**

2. Από την 1.1.2011 και ανά διετία η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης. Με ειδικό νόμο ανακαθορίζονται οι συντάξεις με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Το ύψος των ανωτέρω δαπανών για τη βασική, την αναλογική και την επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.

Άρθρο 11 παρ.3 Ν.

3. Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου, ανεξαρτήτως

²² Η ημερομηνία «1.1.2014» της περίπτωσης α' αντικαταστάθηκε από την ημερομηνία «1.1.2016», με την παράγραφο 10 άρθρου 2 Ν.4024/2011, ΦΕΚ Α 226/27.10.2011.

3863 /2010

χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών. Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και κατά την πρώτη εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010 έως και 2020. Από 1.1.2024 τα ανωτέρω όρια ανακαθορίζονται ανα τριετία. Η αναπροσαρμογή των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που εκδίδεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου με βάση τους σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και την Eurostat και αφορούν στην επόμενη περίοδο.

Ποσοστό μείωσης των συντάξεων με μειωμένο όριο ηλικίας

**Άρθρο 145 παρ. 3 Ν.
3655/08**

Όπου από τις ισχύουσες γενικές ή ειδικές διατάξεις προβλέπεται συνταξιοδότηση λόγω γήρατος με μειωμένο όριο ηλικίας για τους ασφαλισμένους των Φορέων αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ανεξάρτητα από το χρόνο υπαγωγής στην ασφάλιση, το ποσοστό μείωσης για τις χορηγούμενες από 1.1.2009 συντάξεις διαμορφώνεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται από το κατά περίπτωση απαιτούμενο πλήρες όριο ηλικίας συνταξιοδότησης και μέχρι 60 μήνες κατ' ανώτατο όριο.

Κάθε αντίθετη διάταξη που αναφέρεται σε ποσοστά μείωσης των συντάξεων καταργείται από την ίδια ως άνω χρονολογία, εκτός των περιπτώσεων που από καταστατικές διατάξεις προβλέπεται μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης και των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 1, της παρ. 6 του άρθρου 18, καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3232/2004.

Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης

**Άρθρο 46 Ν.
2676/1999**

Πριν την έκδοση διοικητικής πράξης απόρριψης αιτήσεως ασφαλισμένου για την απονομή σύνταξης, η αρμόδια υπηρεσία των Ασφαλιστικών Οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οφείλει να καλεί τον θιγόμενο ασφαλισμένο σε ακρόαση.

Το δικαίωμα της ακρόασης συνίσταται στην παροχή δυνατότητας στον ασφαλισμένο να αναπτύξει γραπτώς ή προφορικώς τις απόψεις του ενώπιον του οργάνου που είναι αρμόδιο για την έκδοση της διοικητικής πράξης και να προτείνει λύσεις πριν αυτό προβεί σε επιβαρυντική γι' αυτόν ενέργεια ή μέτρο.

Για την άσκηση του δικαιώματός του ο ασφαλισμένος καλείται να εκθέσει τις απόψεις του μέσα σε ένα μήνα από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής πρόκλησης. Σε περίπτωση άρνησης ή άπρακτης παρέλευσης του πιο πάνω χρόνου, θεωρείται ότι έχει εκπληρωθεί το δικαίωμα.

Πράξη με την οποία απορρίπτεται αίτηση απονομής σύνταξης, χωρίς προηγούμενη ακρόαση του αιτούντος, είναι παράνομη.

Προσωρινή σύνταξη

**Άρθρο 38
Ν. 3996/2011**

1. Οι ασφαλιστικοί φορείς κύριας ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Δημόσιο και το NAT υποχρεούνται, εφόσον έχει εκδοθεί βεβαίωση χρόνου ασφάλισης, να εκδίδουν την οριστική απόφαση συνταξιοδότησης το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης και των δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις. Σε περιπτώσεις

διαδοχικής ασφάλισης, το παραπάνω χρονικό διάστημα επιμηκύνεται σε έξι (6) μήνες.

2. Για τη συνταξιοδότηση ασφαλισμένων λόγω αναπηρίας, η προθεσμία που αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο αρχίζει από την κοινοποίηση στον φορέα ή την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο της οριστικής γνωμάτευσης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής.

3. Αν δεν είναι δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η έκδοση της οριστικής συνταξιοδοτικής απόφασης εντός της προθεσμίας της παραγράφου 1, ο ασφαλιστικός φορέας εκδίδει πράξη προσωρινής σύνταξης μέσα σε χρονικό διάστημα σαράντα πέντε ημερών από την υποβολή της αίτησης που συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 σχετικά με το χρόνο ασφάλισης στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία και την υποβολή των δικαιολογητικών που απαιτούνται και εβδομήντα πέντε (75) ημερών, σε περίπτωση συνταξιοδότησης με διαδοχική ασφάλιση.

Το ύψος του ποσού της προσωρινής σύνταξης αντιστοιχεί τουλάχιστον με το 80% της σύνταξης που προκύπτει από το χρόνο ασφάλισης και τις εισφορές ή τις αποδοχές που λαμβάνονται υπόψη κατά περίπτωση για τον υπολογισμό της σύνταξης και προκειμένου για το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ με τις μεικτές αποδοχές που έλαβε ο ασφαλισμένος το μήνα Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης ή σε περίπτωση προγενέστερης διακοπής της ασφάλισης του, τον τελευταίο μήνα απασχόλησης του, όπως οι αποδοχές αυτές προκύπτουν από τα προσκομιζόμενα ασφαλιστικά βιβλιάρια. Σε κάθε περίπτωση το ποσό της προσωρινής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται του 90% του εκάστοτε ισχύοντος κατά κατηγορία σύνταξης Κατώτατου Ορίου.

Το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται στον ασφαλισμένο με την προσωρινή σύνταξη συμψηφίζεται με το ποσό της σύνταξης που προκύπτει μετά την έκδοση της οριστικής πράξης απονομής

της σύνταξης.

Εάν μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών για την έκδοση της οριστικής πράξης απονομής της σύνταξης, διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ή ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στην υπεύθυνη δήλωση του ασφαλισμένου δεν είναι ακριβή, θα αναζητηθούν τα ποσά συντάξεων που εισπράχθηκαν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα. Αν δεν προκύπτει υπαιτιότητα του ασφαλισμένου, η επιστροφή των ποσών θα γίνεται άτοκα.

Σε κάθε περίπτωση, μέσα σε σαράντα πέντε (45) ή εβδομήντα πέντε (75) ημέρες αντίστοιχα σε περίπτωση συνταξιοδότησης με διαδοχική ασφάλιση από την υποβολή της αίτησης, πρέπει να εκδοθεί αιτιολογημένη πράξη απόρριψης της αίτησης για προσωρινή σύνταξη ή πράξη προσωρινής συνταξιοδότησης.

Για τις συνταξιοδοτικές περιπτώσεις κατά τις οποίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, στην καταβολή της ως άνω προσωρινής σύνταξης, υποχρεούται ο τελευταίος φορέας, εφόσον διαπιστώνεται ότι από το συνολικό χρόνο ασφάλισης που αναφέρεται στην υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος συντρέχουν οι ελάχιστες χρονικές προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση, σύμφωνα με τη νομοθεσία του.

Στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης και εφόσον ο απονέμων φορέας είναι διαφορετικός από εκείνον που χορηγεί την προσωρινή σύνταξη, τα ποσά σύνταξης που καταβλήθηκαν από τον φορέα αυτόν δεν αναζητούνται από τον ασφαλισμένο, αλλά συμψηφίζονται με τα ποσά σύνταξης που οφείλει να καταβάλλει ο απονέμων Οργανισμός.

4. Όταν ο απονέμων τη σύνταξη φορέας είναι το Δημόσιο, οι προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 3 προθεσμίες ξεκινούν μετά την καταβολή των τρίμηνων αποδοχών.

5. Η διάταξη για την έκδοση της προσωρινής σύνταξης δεν

εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Όταν ο ασφαλισμένος με δήλωση του δεν επιθυμεί την έκδοση προσωρινής σύνταξης.

β. Όταν οι ασφαλισμένοι δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.

γ. Όταν για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων πρέπει να εφαρμοστούν οι Κανονισμοί 883/2004 και 987/2009 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και οι διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλειας, εκτός των περιπτώσεων που θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα μόνο με το χρόνο ασφάλισης σε ελληνικό ασφαλιστικό φορέα.

δ. Όταν οι ασφαλισμένοι δεν έχουν καταθέσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

ε. Όταν ζητείται σύνταξη λόγω θανάτου ασφαλισμένου/ης από τους γονείς του.

στ. Όταν λαμβάνεται ταυτόχρονα και άλλη σύνταξη.

ζ. Όταν δεν έχει διακοπεί η εργασία κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

η. Όταν είναι απαραίτητη η προηγούμενη αναγνώριση χρόνων ασφάλισης για θεμελίωση συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων.

θ. Όταν υπάρχουν οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές ποσού που υπερβαίνει τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις ποσά.

Έναρξη καταβολής σύνταξης σε οφειλέτη

**Άρθρο 61 παρ.1 Ν.
3863/2010**

1. Όπου από τις κείμενες διατάξεις κάθε ασφαλιστικού οργανισμού ορίζεται ως προϋπόθεση για την έναρξη καταβολής σύνταξης η προηγούμενη εξόφληση των οφειλών, σε περίπτωση υπαγωγής του οφειλέτη στον παρόντα διακανονισμό, η ως άνω

Άρθρο 61 Ν. 3863/2010 όπως οι παρ. 2 και 3 είχαν αντικατασταθεί με το άρθρο 43 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170, και αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 38 παρ.1 Ν.4331/2015, ΦΕΚ Α 69/2.7.2015.

Άρθρο 61 παρ.4 Ν.3863/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 32 παρ.3 του Ν.4075/2012 και η περ.α καταργήθηκε με το άρθρο 38 παρ.2 και 3 Ν.4331/2015, ΦΕΚ Α 69

Άρθρο 68 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88

προϋπόθεση εξακολουθεί να ισχύει και η σύνταξη καταβάλλεται από την 1η του επόμενου μήνα της εξόφλησης

2. Η σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία που ορίζουν οι καταστατικές διατάξεις του ασφαλιστικού φορέα ή Τομέα, αν το οφειλόμενο ποσό εισφορών δεν είναι μεγαλύτερο των πενήντα πέντε (55) μηνιαίων συντάξεων κατώτατων ορίων ανά κατηγορία σύνταξης, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά για κάθε ασφαλιστικό φορέα ή Τομέα και ανάλογα με τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξης, στα οποία περιλαμβάνεται η κύρια οφειλή, καθώς και τα πρόσθετα τέλη, οι τόκοι, οι επιβαρύνσεις και ποσά από αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης, και όχι πέραν του ποσού των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ.

3. Τα ανωτέρω ποσά οφειλής συμψηφίζονται ή παρακρατούνται από τα ποσά των συντάξεων, σε ίσες μηνιαίες δόσεις, που δεν μπορεί να είναι περισσότερες από εξήντα (60). Η πρώτη δόση παρακρατείται από τη σύνταξη του πρώτου μήνα έναρξης του δικαιώματος συνταξιοδότησης.

4. Σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται από τον τελευταίο ασφαλιστικό φορέα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται η διαδικασία εσωτερικής κατανομής και καταβολής του ως άνω ποσού μεταξύ των ασφαλιστικών φορέων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα".

5. Η διάταξη της παραγράφου 1 ισχύει και για τους αυτοτελώς απασχολούμενους οφειλέτες του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, σε περίπτωση υπαγωγής τους σε διακανονισμό των καθυστερούμενων οφειλών τους.

Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του ιδίου άρθρου, όπως ισχύουν, δεν εφαρμόζονται στον ΟΓΑ.

Ειδικά για τον ΟΓΑ, δύναται να χορηγείται η σύνταξη από την ημερομηνία που ορίζουν οι καταστατικές του διατάξεις, αν το σύνολο των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης συνταξιοδότησης, δεν είναι μεγαλύτερο των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ.

Το οφειλόμενο ποσό συμψηφίζεται ή παρακρατείται κάθε μήνα και μέχρι της ολοσχερούς εξόφλησής του, από το σύνολο των δικαιούμενων ποσών σύνταξης.

Πληρωμή συντάξεων, βοηθημάτων και παροχών μέσω τραπεζικού συστήματος

**Νέα διάταξη με βάση το
άρθρο 1 παρ. 1 & 5
Ν.2303/1995, όπως
αντικ. με άρθρ.15 Ν.
2837/2000**

Η πληρωμή των συντάξεων, βοηθημάτων και εν γένει παροχών που καταβάλλουν τα ασφαλιστικά ταμεία, και ο Ο.Α.Ε.Δ., Ο.Ε.Κ. και Ο.Ε.Ε. γίνεται μέσω τραπεζών ή πιστωτικών ιδρυμάτων με πίστωση ατομικών έντοκων λογαριασμών αυτών (ταμειευτηρίου ή τρεχούμενων), μετά από κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργείου και του Υπουργού Οικονομικών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του Ν.2303/1995, όπως ισχύει.

**Άρθρο 13 παρ.9 εδ.α΄
του Ν.2703/99 σε
συνδ.με: άρθρο 32
παρ.10 Ν.3232/2004,
άρθρο 19 παρ.1
Ν.2972/2001 και άρθρο
16 παρ.4 Ν.3232/2004**

Σε περίπτωση που ο λογαριασμός, συνταξιούχου ή βοηθηματούχου / επιδοματούχου πιστώθηκε μετά το θάνατό του με ποσά σύνταξης ή βοηθήματος που δεν εδικαιούτο και τα ποσά αυτά παραμένουν στο λογαριασμό του, το οικείο πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να τα επιστρέψει στον οικείο φορέα ή συνταξιοδότησης με χρέωση του συγκεκριμένου λογαριασμού. Αν το υπόλοιπο του λογαριασμού δεν επαρκεί για την ολοσχερή επιστροφή τους, η υποχρέωση του πιστωτικού ιδρύματος εξαντλείται με την επιστροφή του υπάρχοντος υπολοίπου. Τα ανωτέρω έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την επικουρική σύνταξη από τα επικουρικά

Ταμεία, καθώς και για το μέρος από το Μετοχικό Ταμείο
Πολιτικών Υπαλλήλων.

**Άρθρο 13 παρ.9 εδ. β'
του ν.2703/99 όπως
προστέθηκε με το
άρθρ.18 παρ.2 Ν.
2972/01**

Στις ανωτέρω περιπτώσεις και όταν τα αχρεωστήτως
πιστωθέντα ποσά έχουν αναληφθεί εν όλω ή εν μέρει από
τρίτα πρόσωπα, τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται,
ύστερα από αίτηση του φορέα μισθοδοσίας ή
συνταξιοδότησης, να γνωστοποιούν σε αυτόν το
ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση των λοιπών συνδικαιούχων
του λογαριασμού των υπαλλήλων ή συνταξιούχων που
απεβίωσαν, καθώς και όποια στοιχεία έχουν για το πρόσωπο
που ανέλαβε τις αχρεωστήτως πιστωθείσες αποδοχές ή
συντάξεις.

**Άρθρο 13 παρ. 10 του
Ν.2703/99 σε συνδ. με
άρθρο 32 παρ.10
Ν.3232/2004 και άρθρο
81 παρ.1 Ν.3996/2011**

Οι ληξιαρχοί του Κράτους αποστέλλουν στο τέλος κάθε μήνα
στους ασφαλιστικούς φορείς κύριας ασφάλισης αντίγραφα
ληξιαρχικών πράξεων θανάτου, που αναγράφουν τον Αριθμό
Δελτίου Ταυτότητας, τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής
Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου
(Α.Φ.Μ.) του θανόντος, καθώς και τον φορέα ή τους φορείς
συνταξιοδότησης, αν ο θανών ήταν συνταξιούχος.

Προϋποθέσεις απονομής δεύτερης σύνταξης

**Άρθρο 28 παρ.2 Α.Ν.
1846/1951 όπως
αντικαταστάθηκε με την
περ.2 παρ.1 άρθρου 27
Ν. 1902/1990, όπως
αυτή τροποποιήθηκε
διαδοχικά με τις παρ. 9
και 10 άρθρου 47 Ν.
2084/1992, παρ.6
άρθρου 19 Ν.2150/1993
και με την παρ. 14
άρθρου 10 Ν.**

Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από
άλλο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, πλην
ΟΓΑ, και των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μητέρων, που
συνταξιοδοτήθηκαν με το άρθρο 63 παρ. 4 του ν. 1892/1990 (Α'
101) δικαιούται από το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ πλήρη σύνταξη γήρατος,
εφόσον κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έχει συμπληρώσει
το όριο ηλικίας που απαιτείται σε κάθε περίπτωση από τη
νομοθεσία για την απονομή πλήρους σύνταξης και έχει
πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες προς το όριο ηλικίας πλήρους

3863/2010
αντικαταστάθηκε με το
άρθρο 42 παρ.5
Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α
170/5.8.2011.

σύνταξης ελάχιστες ημέρες εργασίας, οι οποίες δεν μπορεί να είναι λιγότερες από 6.000.

Αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει 4.800 ημέρες ασφάλισης τουλάχιστον και έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά 50%. Προκειμένου για γυναίκες που έχουν πραγματοποιήσει τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης, το όριο ηλικίας των 60 ετών αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας. Η εκ μέρους των γυναικών άσκηση του δικαιώματος συνταξιοδότησης με τον ανωτέρω αριθμό ημερών ασφάλισης χωρεί, εφόσον συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι 31.12.2010.

Στην ανωτέρω περίπτωση, οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του 60ού έτους της ηλικίας.

Η κατά το προηγούμενο εδάφιο μείωση σύνταξης επέρχεται και στην περίπτωση όπου απονέμεται σύνταξη αναπηρίας από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 5 (εδάφια α' - γ') του α.ν. 1846/1951 (Α' 179) εκτός αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ 3.600 ημέρες εργασίας εκ των οποίων 600 την τελευταία πενταετία.» Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και στους λοιπούς πλην ΙΚΑ - ΕΤΑΜ φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, προκειμένου για τις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος και αναπηρίας.

Ειδικά για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, με εξαίρεση την περίπτωση άσκησης θεμελιωμένου συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, ταυτόχρονα ή μέσα σε διάστημα έξι (6) μηνών από την έναρξη της συνταξιοδότησης από τον πρώτο φορέα.

Η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, όταν είναι ο φορέας στον οποίο θεμελιώνεται

δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Ειδικά για τη λήψη δεύτερης σύνταξης λόγω αναπηρίας από
τους Τομείς των κλάδων κύριας και επικουρικής ασφάλισης του
Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.)
απαιτείται η συμπλήρωση τουλάχιστον δώδεκα ετών ασφάλισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ. - ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Συνταξιοδότηση ασφαλισμένων με βαριές αναπηρίες

**Άρθρο 1 παρ.1-3 Ν.
612/1977**

1. Ασφαλισμένοι φορέων κοινωνικής ασφάλισης τυφλοί και από
τους δύο οφθαλμούς, δικαιούνται συντάξεως λόγω γήρατος
ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, εφ' όσον συμπλήρωσαν χρόνο
ασφάλισης δεκαπέντε (15) ετών, ή, 4.050 ημέρες ασφάλισης.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της νομοθεσίας κάθε
φορέα για τις αποδοχές που λαμβάνονται υπόψη για τον
υπολογισμό, το ποσό της συντάξεως των προσώπων της
προηγούμενης παραγράφου, καθορίζεται ίσο με αυτό που
αντιστοιχεί σε 35 έτη ασφάλισης ή σε 10.500 ημέρες
ασφάλισης.

3. Η βάση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου
παρεχόμενη σύνταξη δεν προσαυξάνεται δια του επιδόματος
απολύτου αναπηρίας.

**Άρθρ. 5 παρ.7 εδ.
πρώτο Ν.3232/2004**

Ο ανωτέρω περιορισμός δεν έχει εφαρμογή για τους τυφλούς
ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις
αυτές.

**Άρθρο 1 παρ.4 Ν.
612/77**

4. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 δεν έχουν εφαρμογή αν ο ασφαλισμένος επιλέξει την εφαρμογή των διατάξεων του φορέα συνταξιοδότησης ως προς τον τρόπο υπολογισμού της συντάξεως και των προσαυξήσεων της δι' επιδομάτων (απολύτου αναπηρίας κλπ.)

**Άρθρο 1 παρ.5 Ν.
612/77 όπως
προστέθηκε με το
άρθρο 29 παρ.3 του Ν.
1759/1988 (Α` 50).**

5. Οι ασφαλισμένοι των φορέων επικουρικής ασφάλισης, στην περίπτωση που οι φορείς αυτοί συνταξιοδοτούν με έτη ασφάλισης, εφ' όσον συνταξιοδοτήθηκαν από το φορέα κύριας ασφάλισης με 4.050 ημέρες εργασίας και έχουν τον αυτό χρόνο στην ασφάλιση του επικουρικού φορέα, μπορούν να αναγνωρίσουν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στο φορέα αυτόν, τον υπολειπόμενο χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση των 15 ετών, προκειμένου να θεμελιώσουν δικαίωμα για σύνταξη.

Η αναγνώριση και η εξαγορά του χρόνου αυτού γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί αναγνώρισεως χρόνου προϋπηρεσίας του οικείου φορέα επικουρικής ασφάλισης .

**Άρθρο 24 παρ. 1 του
Ν.1968/1991, ΦΕΚ Α
150**

Τυφλοί δικηγόροι προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν από το ΕΤΑΑ , σύμφωνα με τις ευεργετικές διατάξεις του άρθρου αυτού, δεν απαιτείται να παραιτηθούν από το δικηγορικό λειτούργημα. Οι ανωτέρω διατηρούν τη δικηγορική ιδιότητα και δεν έχουν δικαίωμα απολήψεως συντάξεως για το χρόνο ασκήσεως δικηγορικής υπηρεσίας πέραν του προβλεπόμενου προς συνταξιοδότηση από το άρθρο αυτό.

Νέα διάταξη

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στους ασφαλισμένους σε ασφαλιστικούς φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης οι οποίοι:

**Άρθρο 40 παρ. 8
Ν.1902/1990 (ΦΕΚ Α
138)**

α) είναι παραπληγικοί ή τετραπληγικοί .

**Άρθρο 16 παρ. 3 Ν.
2227/1994 (Α` 129)**

β) πάσχουν από Βήτα ομόζυγο μεσογειακή ή δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%, και υποβάλλονται σε μετάγγιση.

**Άρθρο 2 παρ.2
Ν.3075/2002 (Α` 297)
όπως αυτή
αντικαταστάθηκε με
την παρ.3 άρθρ.5
Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α
48**

γ) πάσχουν από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν υποστεί μεταμόσχευση νεφρού, εφόσον για τις περιπτώσεις αυτές συντρέχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Η σύνταξη που καταβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου καθίσταται οριστική με την προϋπόθεση ότι ο συνολικός χρόνος ασφάλισης που απαιτείται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος έχει διανυθεί κατά το χρόνο που ο ασφαλισμένος βρίσκεται στο τελικό στάδιο χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας. Για τους ασφαλισμένους που ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης για θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος έχει διανυθεί κατά το χρόνο που ο ασφαλισμένος βρισκόταν πριν το τελικό στάδιο χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας, η σύνταξη του προηγούμενου εδαφίου καθίσταται οριστική έξι έτη μετά τη συνταξιοδότηση του δικαιούχου και εφόσον στο διάστημα της εξαετίας αυτής έχει εξετασθεί τουλάχιστον δύο φορές από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές.

**Άρθρο 5 παρ. 1
Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α
48/12.2.2004**

δ) πάσχουν από αιμορροφιλία τύπου Α` ή Β`, καθώς και στους μεταμοσχευόμενους από συμπαγή όργανα (καρδιά πνεύμονες ήπαρ και πάγκρεας) και βρίσκονται σε συνεχή ανοσοκαταστολή, εφόσον για τις περιπτώσεις αυτές συντρέχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

**Άρθρο 61 παρ. 4
Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α
272/21.12.2006,**

ε) έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση μυελού των οστών και βρίσκονται σε συνεχή ανοσοκαταστολή, σε όσους πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας, που επιφέρει παραπληγία - τετραπληγία, καθώς και στους ακρωτηριασμένους κατά τα δύο άνω ή κάτω άκρα ή κατά το ένα άνω και ένα κάτω άκρο,

εφόσον στις περιπτώσεις αυτές συντρέχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% .

**Άρθρο 37 παρ.4
Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α
170/5.8.2011**

στ) πάσχουν από κυστική ίνωση ή μόνιμη ορθοκυστική διαταραχή, εφόσον για τις παθήσεις τους αυτές συντρέχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

**Άρθρο 27 παρ.5
Ν.1759/88**

Συνταξιούχοι των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, των οποίων το ποσό της σύνταξης υπολογίσθηκε με βάση 35 έτη ασφάλισης ή 10.500 ημέρες εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν επανυπολογισμό του ποσού της σύνταξής τους με βάση το χρόνο ασφάλισής τους και την προσαύξηση του ποσού αυτού με το επίδομα που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν. 1140/1981.

Τα οικονομικά αποτελέσματα από τον επανυπολογισμό της σύνταξης αρχίζουν από την ημέρα της υποβολής της σχετικής αίτησης.

Συνταξιοδότηση γονέων, αδελφών και συζύγων αναπήρων

**Άρθρο 5 παρ.4 Ν.
3232/04 όπως είχε
τροποποιηθεί και
αντικατασταθεί με τις
παρ.6 άρθρου 61
Ν.3518/2006, παρ.6
άρθρου 53 Ν.3518/2006,
άρθρο 140 Ν. 3655/2008
και αντικαταστάθηκε με
την παρ.1 άρθρου 37
Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α
170/5.8.2011**

1. Γονείς και αδελφία ατόμων άγαμων με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, τα οποία δεν εργάζονται και δεν νοσηλεύονται σε ιδρύματα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημόσιου φορέα, καθώς και σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό 80% και άνω, εφόσον έχουν διανύσει τουλάχιστον δεκαετή έγγαμο βίο, ασφαλισμένοι σε φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών εργασίας ή 25 ετών πραγματικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση. Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω προσδιοριζόμενου χρόνου λαμβάνεται υπόψη

(περ. α)

μόνο ο χρόνος στρατιωτικής θητείας που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς, ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς, καθώς και ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας, με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης ζ του παρόντος άρθρου ως προς τους αναγνωριζόμενους χρόνους των ασφαλισμένων του ΟΓΑ.

Το δικαίωμα συνταξιοδότησης ασκείται διαζευκτικά από τον ένα γονέα ή, στην περίπτωση των αδελφών, από έναν αδελφό/ή σε έναν φορέα κύριας και σε έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης, υπό τους όρους και προϋποθέσεις των επόμενων περιπτώσεων και δεν ισχύει για χορήγηση δεύτερης σύνταξης.

(περ. β)

2. Για την άσκηση του δικαιώματος από το γονέα του ανάπηρου τέκνου, πρέπει, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση, ο έτερος γονέας να μην λαμβάνει ή να μη δικαιούται σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο, να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 2.400 ημέρες ή 8 έτη πραγματικής ασφάλισης εκ των οποίων 600 ημέρες ή 2 έτη τα τελευταία 4 χρόνια, σε φορείς κύριας ασφάλισης ή/και το Δημόσιο και να εργάζεται.

Αν ο γάμος λυθεί, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που έχει την επιμέλεια του ανάπηρου παιδιού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Αν το παιδί είναι ενήλικο, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που είχε την επιμέλεια όσο ήταν ανήλικο. Αν η ενηλικίωση επήλθε πριν τη λύση του γάμου, το δικαίωμα ασκείται από έναν από τους δύο γονείς με τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης αυτής.

Σε περίπτωση που το ανάπηρο παιδί έχει τεθεί σε δικαστική συμπαράσταση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που έχει

ορισθεί δικαστικός συμπαραστάτης.

Περ. γ

*Το δεύτερο εδάφιο της
περίπτωσης γ της παρ. 4
του άρθρου 5 του ν.
3232/2004 (Α 48), τίθεται
όπως αντικαταστάθηκε
με το άρθρο 26 παρ.8 του
Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α
89/11.4.2012)*

3. Για την άσκηση του δικαιώματος από τον αδελφό/ή πρέπει για τουλάχιστον μία πενταετία πριν την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως για συνταξιοδότηση:

αα) να έχει οριστεί δικαστικός συμπαραστάτης του/της αδελφού/ής με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας ή ββ) ο/η με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω αδελφός/ή να συνοικεί αποδεδειγμένα και να τον βαρύνει.

"Κατά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης οι δύο αδελφοί απαιτείται να είναι ορφανοί και από τους δύο γονείς ή ο εν ζωή γονέας να έχει συμπληρώσει το 75ο έτος της ηλικίας του ή ο εν ζωή γονέας να είναι ανάπηρος με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω".

Σε περίπτωση παύσης της δικαστικής συμπαραστάσης ή διακοπής της συνοίκησης, η σύνταξη διακόπτεται από την ημερομηνία της παύσης ή της διακοπής αντίστοιχα και επαναχορηγείται εφόσον συντρέξουν εκ νέου οι προϋποθέσεις του παρόντος.

(περ. δ)

4. Για την άσκηση του δικαιώματος απαιτείται η υποβολή εκ μέρους του ετέρου ασφαλισμένου γονέα υπεύθυνης δήλωσης προς τον οικείο ασφαλιστικό του φορέα ή τους φορείς, αν συντρέχει ασφάλιση σε περισσότερους του ενός ή το Δημόσιο, ότι δεν έχει και δεν πρόκειται να ασκήσει το δικαίωμα συνταξιοδότησης που του παρέχει η παρούσα διάταξη.

(περ. ε)

5. Αν το ανάπηρο παιδί ή σύζυγος ή αδελφός ή αδελφή αναλάβει εργασία ή αυτοαπασχοληθεί, αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης για όσο χρόνο διαρκεί η εργασία ή η

αυτοαπασχόληση. Το καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το πλήρες κατώτατο όριο σύνταξης λόγω γήρατος, που καταβάλλεται κάθε φορά από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

(περ. ζ)

6. Για τους ασφαλισμένους του ΟΓΑ γονείς και αδελφούς απόμων αγάμων, καθώς και συζύγους αναπήρων, απαιτούνται, υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, 20 έτη ασφάλισης και καταβολής ασφαλιστικών εισφορών στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2012 και 25 έτη ασφάλισης και καταβολής ασφαλιστικών εισφορών στον Κλάδο για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2013 και εξής. Για τη συμπλήρωση των προαναφερόμενων χρονικών προϋποθέσεων λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3232/2004, ο χρόνος διαδοχικής ασφάλισης σε φορείς κύριας ασφάλισης και ο χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε υπό τη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλειας κρατών-μελών της Ε.Ε., χωρών του Ε.Ο.Χ. ή της Ελβετίας ή χωρών με τις οποίες έχει συναφθεί διμερής σύμβαση κοινωνικής ασφάλειας.

Στη χορηγούμενη σύνταξη προστίθεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 2458/1997, η συνταξιοδοτική παροχή που προβλέπεται από το άρθρο 4 του ν. 4169/1961, όπως ισχύει, επιφυλασσομένων των διατάξεων του εδαφίου δ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, καθώς και αυτών της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1287/1982, εφόσον έχουν συμπληρωθεί οι ως άνω χρονικές προϋποθέσεις ασφάλισης στον Κλάδο, χωρίς να συνυπολογίζεται στην περίπτωση αυτή ο χρόνος διαδοχικής ασφάλισης σε φορείς κύριας ασφάλισης, καθώς και ο χρόνος

στρατιωτικής υπηρεσίας.

Συνταξιοδότηση τέκνων ορφανών από δύο γονείς

**Άρθρο 5 παρ.5
Ν.3232/04, όπως
τροποποιήθηκε με το
άρθρο 26 παρ.3 του
Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α
89/11.4.2012) ως προς
το ποσοστό "67%" αντί
του "80%"**

Περ.α

1. Παιδιά ορφανά και από τους δύο γονείς που πάσχουν από νοητική υστέρηση ή αυτισμό ή από πολλαπλές βαριές αναπηρίες ή από χρόνιες ψυχικές διαταραχές που επιφέρουν μόνιμο ποσοστό αναπηρίας "67%" και άνω δικαιούνται το σύνολο του ποσού της σύνταξης που πράγματι ελάμβανε ο θανών γονέας ή προκειμένου περί ασφαλισμένου, το ποσό που εδικαιούτο να λάβει ο θανών, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εργάζονται ή δεν ασκούν κάποιο επάγγελμα ή δεν παίρνουν σύνταξη από δική τους εργασία. Το ανωτέρω ποσό δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο του κατώτατου ορίου σύνταξης γήρατος ή βαριάς αναπηρίας και, επί θανάτου συνταξιούχου που ελάμβανε μειωμένη σύνταξη από οποιαδήποτε αιτία, του κατώτατου ορίου σύνταξης λόγω θανάτου. Το ποσό της ανωτέρω σύνταξης κατανέμεται ισομερώς αν υφίστανται περισσότερα του ενός παιδιά με τις ανωτέρω αναπηρίες. Αν τα παιδιά που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής δικαιούνται κύρια σύνταξη και από τον έτερο θανόντα γονέα ή έλκουν δικαίωμα περισσότερων της μιας κύριων συντάξεων από τον ένα θανόντα γονέα λαμβάνουν το πλήρες ποσό της μεγαλύτερης σε ύψος σύνταξης και τα ποσά της δεύτερης ή των λοιπών κύριων συντάξεων κατανέμονται κατά τα ποσοστά που προβλέπονται από τις καταστατικές διατάξεις του οικείου φορέα για τα δικαιοδόχα πρόσωπα.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή στην περίπτωση που οι ως άνω

αναπηρίες έχουν επέλθει πριν από τη συμπλήρωση του 18ου
έτους της ηλικίας ή του 24ου σε περίπτωση σπουδών σε
ανώτερες ή ανώτατες σχολές.

Περ.β-δ

2. Αν εκτός των αναπήρων παιδιών που αναφέρονται στην
περίπτωση α' υπάρχουν και υγιή προστατευόμενα παιδιά
σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου φορέα, το πλήρες ποσό
της κύριας σύνταξης του θανόντος ασφαλισμένου ή
συνταξιούχου κατανέμεται στα μεν υγιή παιδιά κατά τα
ποσοστά που προβλέπονται από τη νομοθεσία του οικείου
φορέα, στα δε ανάπηρα παιδιά της παραγράφου αυτής
προσαυξημένο κατά 20%. Σε καμία περίπτωση το χορηγούμενο
σε όλα τα παιδιά ποσό σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει το
πλήρες ποσό σύνταξης που εδικαιούτο ο θανών, ούτε να
υπολείπεται του ποσού που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της
περίπτωσης α'. Αν τα ποσά που προκύπτουν με βάση τον
ανωτέρω υπολογισμό υπερβαίνουν το πλήρες ποσό σύνταξης
του θανόντος ή το κατώτατο όριο που αναφέρεται στο δεύτερο
εδάφιο της περίπτωσης α', τα αντίστοιχα ποσοστά των
δικαιολόγων παιδιών μειώνονται ισομερώς.

Μετά τη διακοπή της σύνταξης των υγιών παιδιών, το ποσό που
αναλογεί στα τελευταία καταβάλλεται στο ανάπηρο παιδί ή
επιμερίζεται ισομερώς αν τα ανάπηρα είναι περισσότερα του
ενός.

3. Αν εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις
περιπτώσεις α' και β' υπάρχει επιζών σύζυγος ή διαζευγμένος
που είναι δικαιούχος, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου
αυτού, ο επιμερισμός του ποσού της κύριας σύνταξης γίνεται
σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου φορέα.

4. Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω περιπτώσεων ισχύουν για παιδιά
ασφαλισμένων και συνταξιούχων ανεξάρτητα από το χρόνο
υπαγωγής τους στην ασφάλιση. Διατάξεις που ρυθμίζουν

διαφορετικά τον τρόπο συνταξιοδότησης των αναφερόμενων
στο άρθρο αυτό προσώπων δεν ισχύουν.

**Άρθρο 6 παρ. 4 Ν.
2335/1995**

Τα ορφανά από δύο γονείς παιδιά των ασφαλισμένων των
οργανισμών κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας
του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Κοινωνικής Αλληλεγγύης πλην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και Ο.Γ.Α., δικαιούνται
σύνταξη λόγω θανάτου του ασφαλισμένου γονέα τους,
σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη
συνταξιοδότηση των παιδιών των ασφαλισμένων του ΙΚΑ-
ΕΤΑΜ. Ευνοϊκότερες καταστατικές διατάξεις εξακολουθούν να
ισχύουν.

Ηλικία για σύνταξη σε παιδιά, αδέρφια, εγγονούς προγονούς λόγω θανάτου σε λοιπούς φορείς

**Άρθρο 19 Ν.997/79
όπως είχε
τροποποιηθεί και
συμπληρωθεί με το
άρθρο 51 του
Ν.1140/1981 (Α 68),
αντικαταστάθηκε με
το άρθρο 19
Ν.2556/1997, Α 270,
όπως συμπληρώθηκε
με το άρθρο 61 παρ.1
Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α
272/21.12.2006**

Το δικαίωμα σύνταξης που προβλέπεται από τις καταστατικές
διατάξεις των ασφαλιστικών οργανισμών, πλην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και
Ο.Γ.Α., για άγαμα παιδιά, αδέρφια, εγγονούς, προγονούς
θανόντων ασφαλισμένων και συνταξιούχων, καθώς και το
δικαίωμα προσαύξησης της σύνταξης γι' αυτά, παύει με τη
συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους ή σε περίπτωση
συνεχίσεως των σπουδών σε ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικό
ιδρύματα με τη συμπλήρωση του 24ου έτους, εφόσον δεν
ασκούν επάγγελμα ή δεν λαμβάνουν σύνταξη από δική τους
εργασία.

Τα παραπάνω όρια ηλικίας δεν ισχύουν προκειμένου για
παιδιά, αδέρφια, εγγονούς, προγονούς, που είναι ανίκανα για
κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους
επήλθε πριν από τη συμπλήρωση των προαναφερόμενων
ορίων ηλικίας.

Ειδικά για παιδιά, αδέρφια, εγγονούς, προγονούς, που
πάσχουν από νευροψυχιατρικές παθήσεις, η ανικανότητα για

κάθε εργασία που οφείλεται στις παθήσεις αυτές απαιτείται να έχει επέλθει πριν τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας.

**Άρθρο 20 παρ.1 Ν.
2556/1997, εδ. που
προστέθηκε με άρθρο
26 παρ.5 του
Ν.4075/2012**

Προκειμένου για τα παιδιά, τα εγγόνια και τους προγονούς που συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους πριν από την εισαγωγή τους σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και εφόσον η εισαγωγή τους σε αυτές τις σχολές γίνει μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος με αυτό της ενηλικίωσης, το δικαίωμα σε σύνταξη, καθώς και το δικαίωμα προσαύξησης της σύνταξης για αυτά, παρατείνεται για το χρονικό διάστημα μεταξύ του επόμενου της ενηλικίωσης μήνα και μέχρι το μήνα έναρξης του ακαδημαϊκού έτους.

Σύνταξη παθόντων από τρομοκρατικές πράξεις

**Άρθρο 2 παρ.1 Ν.
1977/91**

1. Έλληνες πολίτες, που καθίστανται πλήρως ανίκανοι για εργασία από τρομοκρατική πράξη στρεφόμενη κατά των προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1897/1990 ή άλλων προσώπων ή στόχων των τρομοκρατών, δικαιούνται από το φορέα συνταξιοδότησής τους σύνταξη, που αντιστοιχεί σε 35 χρόνια υπηρεσίας ή ασφάλισης.

Η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τον ανώτατο βαθμό ή το κλιμάκιο, που προβλέπουν για την κατηγορία ή τον κλάδο τους οι διατάξεις, που ισχύουν κατά την ημερομηνία του παθήματος.

Προκειμένου για ασφαλιστικούς οργανισμούς η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές, που ελάμβαναν ή τον ασφαλιστέο μισθό ή την ασφαλιστική κατηγορία ή κλάση, στην οποία είχαν καταταγεί οι παθόντες κατά την ημερομηνία του ατυχήματος.

Σε περίπτωση, που οι πολίτες είναι ανασφάλιστοι δικαιούνται από το δημόσιο ταμείο μηνιαίου βοηθήματος ίσου με τη μηνιαία σύνταξη, που προβλέπουν οι διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων (π.δ. 1285/ 1981, ΦΕΚ 314 Α') για τους ανάπηρους πολίτες εκ του αμάχου πληθυσμού, που φέρουν το

ίδιο ποσοστό ανικανότητας.

Στους ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α. καταβάλλεται, με τις ίδιες προϋποθέσεις, από τον οργανισμό αυτόν, το ποσό του βοηθήματος του προηγούμενου εδαφίου.

2. Ποσοστό της ανωτέρω συντάξεως ή του βοηθήματος δικαιούνται και τα πρόσωπα της οικογένειας του φονευθέντος, υπό τις συνθήκες της προηγούμενης παραγράφου, πολίτη, καθώς και του θανόντος μετά την απόκτηση της ιδιότητας του συνταξιούχου ή βοηθηματούχου.

Μέλη της οικογένειας του πολίτη, που δικαιούνται σύνταξη ή βοήθημα, είναι αυτά που προβλέπουν οι διατάξεις του οικείου συνταξιοδοτικού φορέα ή, προκειμένου για τους ανασφάλιστους, τα αναφερόμενα στα άρθρα 5 και 6 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων έστω και αν δεν συντρέχουν για την πατρική οικογένεια οι προϋποθέσεις ηλικίας, απορίας και συντηρήσεως.

Οι χρονικές προϋποθέσεις, που απαιτούνται για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης μελών οικογένειας, δεν ισχύουν προκειμένου για ασφαλισμένους ασφαλιστικών οργανισμών. Ως προς τα μέλη της οικογένειας και το ποσοστό σύνταξής τους εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας του κάθε φορέα και, ειδικά για τον Ο.Γ.Α., οι ισχύουσες προϋποθέσεις του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Το ποσό της σύνταξης, που προβλέπεται από την παράγραφο αυτή για τις οικογένειες όσων φονεύονται από τρομοκρατικές πράξεις, δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται σε ανάπηρο πολίτη από τον άμαχο πληθυσμό, ο οποίος φέρει ανικανότητα εκατό τοις εκατό (100 %).

3. Ειδικά για τη συνταξιοδότηση των μελών οικογενείας δεν απαιτείται η προϋπόθεση της νομοθεσίας των ασφαλιστικών οργανισμών που προβλέπει τη συντήρησή τους από το θανόντα ασφαλισμένο ή συνταξιούχο.

**Άρθρο 2 παρ.2 ν.
1977/91, όπως το
δεύτερο εδάφιο
αντικατ. με το άρθρο 2
του Ν. 2129/1993
(ΦΕΚ Α 57)**

**Εδάφιο που είχε
προστεθεί στην παρ.2
με την παρ. 16 του
άρθρου 20 του Ν.
2084/1992 (Α` 165)
και αντικατ. με το
άρθρο 6 παρ. 4 του Ν.
2227/1994 (Α` 129)**

**Εδάφιο που
προστέθηκε στην
παρ.2 με το άρθρο 10
του Ν. 2163/1993 (ΦΕΚ
Α 125)**

**Άρθρο 2 παρ.4 ν.
1977/1991, όπως το
τελευταίο εδάφιο
προστέθηκε με το
άρθρο 2 παρ. 4 του Ν.
2227/1994 (Α` 129).**

4. Τα πρόσωπα, που καλύπτονται ασφαλιστικά από ασφαλιστικούς οργανισμούς και καθίστανται πλήρως ή μερικώς ανάπηρα, εξακολουθούν δε να εργάζονται ή να συνταξιοδοτούνται από αυτούς λόγω γήρατος και αναπηρίας, δικαιούνται μηνιαίου επιδόματος ανάλογα με το ποσοστό της αναπηρίας τους, ως κατωτέρω:

Ποσοστό αναπηρίας

25% -33%	5	ημερομίσθια	ανειδ.	εργάτη
34% -41%	6	"	"	"
42% -49%	7	"	"	"
50% -57%	8	"	"	"
58% -66%	9	"	"	"
67% και άνω	10	"	"	"

Το επίδομα είναι προσωπικό και καταβάλλεται εφ' όρου ζωής από τον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, στον οποίο ασφαρίζεται ή συνταξιοδοτείται ο παθών κατά το χρόνο του ατυχήματος και δεν επηρεάζεται από οποιαδήποτε μεταβολή του ποσοστού αναπηρίας.

Σε περίπτωση, που ο παθών είναι ασφαλισμένος σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ασφάλισης, το επίδομα καταβάλλεται από τον οργανισμό, στον οποίο έχει διανύσει τον περισσότερο χρόνο.

"Το επίδομα ανικανότητας της παραγράφου αυτής καταβάλλεται από τον οργανισμό κύριας ασφάλισης του ασφαλισμένου, έστω και αν ασφαλίστηκε σε αυτόν μετά την ανικανότητά του".

**Άρθρο 2 παρ. 5- 9 Ν.
1977/91**

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, που αφορούν συνταξιοδοτικό δικαίωμα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων ασφαλιστικών οργανισμών, εφαρμόζονται και επί πολιτών ξένων κρατών, που εργάζονται και ασφαρίζονται στους οργανισμούς αυτούς.

6. Ως προς μεν το χαρακτήρα της πράξης ως τρομοκρατικής ή του στόχου, εκδίδεται πόρισμα από τον κατά τόπο αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών, έπειτα από ανάκριση που θα διεξαχθεί, ως προς δε τον τόπο, το χρόνο και τις συνθήκες γενικά, που επήλθε

ο τραυματισμός ή ο θάνατος αποφαινόνται τα συνταξιοδοτικά όργανα, που δικαιοδοτούν ή αποφασίζουν για τις συντάξεις με βάση το κατά τα ανωτέρω πόρισμα του προέδρου πρωτοδικών και οποιοδήποτε άλλο ανακριτικό και αποδεικτικό υλικό έχει συγκεντρωθεί μέχρι της εκδόσεως του πορίσματος του προέδρου πρωτοδικών.

7. Για το ποσοστό ανικανότητας και την αιτιώδη σχέση του τραυματισμού ή του θανάτου με την τρομοκρατική πράξη αποφαινεται η οικεία υγειονομική επιτροπή και προκειμένου για ανασφαλιστους ή δημόσιους υπαλλήλους ή λειτουργούς, που καλύπτονται ασφαλιστικά από το Δημόσιο η Ανωτάτη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή.

8. Για τα θέματα, που δεν ρυθμίζονται με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των οικείων φορέων συνταξιοδότησης ή προκειμένου για ανασφαλιστους οι διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων που αφορούν τους αναπήρους πολίτες από τον άμαχο πληθυσμό.

9. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή και επί δικαιωμάτων που στηρίζονται σε γεγονότα, τα οποία έλαβαν χώρα από 24 Ιουλίου 1974 μέχρι την έναρξη ισχύος του.

10. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και για τα πρόσωπα που καθίστανται πλήρως ανάπηρα για εργασία από πυρκαγιά, καθώς και για τα μέλη των οικογενειών όσων απεβίωσαν από την ίδια αιτία".

11. Ασφαλισμένοι σε οργανισμούς κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολουμένων, οι οποίοι εξαιτίας ή εξ αφορμής τρομοκρατικής πράξης, που αποδεικνύεται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου αυτού, αναγκάστηκαν να διακόψουν τη λειτουργία της επιχείρησής τους, δικαιούνται σύνταξη, κατόπιν υποβολής αιτήσεως, από τον οικείο φορέα, εφόσον έχουν

**Άρθρο 5 παρ.2 της
από 29.8.2007 ΠΥΣ,
ΦΕΚ Α 205/29.8.2007,
η οποία κυρώθηκε με
το Ν.3624/2007, ΦΕΚ
Α 289**

**Άρθρο 12 παρ.1-3 Ν.
2042/92**

πραγματοποιήσει είκοσι (20) έτη ασφάλισης, ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας τους και δεν εργάζονται.

12. Για την αιτιώδη σχέση της διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης και της τρομοκρατικής πράξης, αποφασίζει το Δ.Σ. του οικείου ασφαλιστικού οργανισμού με βάση τα πραγματικά δεδομένα, ιδία αν εχώρησε τραυματισμός του ασφαλισμένου ή διαρκής και σοβαρή απειλή κατά της ζωής του.

13. Το ποσό της σύνταξης των πιο πάνω προσώπων ισούται με το ποσό που αντιστοιχεί σε τριάντα πέντε (35) έτη ασφάλισης και την ασφαλιστική κλάση ή κατηγορία, στην οποία είχαν καταταγεί κατά την ημερομηνία διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης.

Σύνταξη διαζευγμένων

**Άρθρο 4 παρ.1 Ν.
3232/04 εδ. πρώτο, όπως
είχε αντικατασταθεί με
την παρ.3α άρθρου 37
Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α
170/5.8.2011 και
αντικαταστάθηκε με την
παρ.1 άρθρου 3
Ν.4002/2011, ΦΕΚ Α
180/22.8.2011**

(στοιχ.α)

1. Ο/η διαζευγμένος/η, σε περίπτωση θανάτου του/της πρώην συζύγου δικαιούται σύνταξη λόγω θανάτου του/της πρώην συζύγου από το Δημόσιο, τους φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και το NAT εφόσον πληροί αθροιστικά τις εξής προϋποθέσεις:"

α. Να έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας ή να είναι ανίκανος/η για την άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό 67% και άνω. Η ανικανότητα στην περίπτωση αυτή κρίνεται κατά το χρόνο του θανάτου του/της πρώην συζύγου και βεβαιώνεται με γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής.

(στοιχ.β)

β. Ο/η πρώην σύζυγος, κατά τη στιγμή του θανάτου του, να κατέβαλε διατροφή που είχε καθοριστεί είτε με δικαστική απόφαση είτε με σύμβαση μεταξύ των πρώην συζύγων.

**Άρθρο 4 παρ.1 Ν.
3232/04 στοιχ. γ' το
οποίο είχε
αντικατασταθεί με την
παρ.3β άρθρου 37
Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α
170/5.8.2011 και
αντικαταστάθηκε και
πάλι με το άρθρο 3 παρ.2
του Ν.4002/2011**

γ. Δέκα (10) έτη έγγαμου βίου μέχρι τη λύση του γάμου με
αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

(στοιχ. δ)

δ. Το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της
εγγάμου συμβιώσεως υπαιτιότητα του αιτούντος τη
σύνταξη.

**Άρθρο 4 παρ.1 Ν.
3232/04 στοιχείο ε', το
οποίο είχε
αντικατασταθεί με την
παρ.3γ άρθρου 37
Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α
170/5.8.2011, και
αντικαταστάθηκε και
πάλι με το άρθρο 3 παρ.3
του Ν.4002/2011**

ε. Συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημα το οποίο
να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού των εκάστοτε
καταβαλλόμενων από τον Ο.Γ.Α. ετήσιων συντάξεων στους
ανασφάλιστους υπερήλικες.

(στοιχ. στ)

στ. Να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος.

**Άρθρο 4 παρ.2 Ν.
3232/04, όπως είχε
αντικ.με την παρ. 3δ
άρθρου 37
Ν.3996/2011, και
αντικατ. με άρθρ. 3
παρ.4 Ν.4002/2011,ΦΕΚ
Α 180.**

2. Το ποσό κύριας και επικουρικής σύνταξης που δικαιούται
ο/η διαζευγμένος/η καθορίζεται ως εξής:

α. Σε περίπτωση θανάτου του/της πρώην συζύγου, εφόσον ο
γάμος είχε διαρκέσει δέκα (10) έτη έως τη λύση του με
αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το ποσό σύνταξης που
δικαιούται ο χήρος ή η χήρα επιμερίζεται κατά 75% στο χήρο
ή χήρα και 25% στο/στη διαζευγμένο/η. Για κάθε έτος
εγγάμου βίου πέραν του δεκάτου (10ου) και μέχρι το
τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος διάρκειας του γάμου, το
ποσοστό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος ή η χήρα
μειώνεται κατά 1% στο χήρο ή χήρα και αυξάνεται
αντίστοιχα κατά 1% στο/στη διαζευγμένο/η.

Προκειμένου περί εγγάμου βίου που διήρκησε πλέον των

τριάντα πέντε (35) ετών έως τη λύση του κατά τα ανωτέρω,
το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος ή η χήρα
επιμερίζεται κατά 50% στο χήρο ή χήρα και 50% στο/στη
διαζευγμένο/η.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις εάν ο θανών ή η θανούσα δεν
καταλείπει χήρα ή χήρο σύζυγο, ο διαζευγμένος ή η
διαζευγμένη δικαιούται το αυτό σύμφωνα με τα ανωτέρω,
κατά περίπτωση, ποσοστό της σύνταξης που θα εδικαιούτο ο
χήρος ή η χήρα σύζυγος.

β. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός δικαιούχων
διαζευγμένων το αναλογούν για τον/την διαζευγμένο/η κατά
τα ως άνω ποσοστά ποσό σύνταξης κύριας και επικουρικής
επιμερίζεται εξίσου μεταξύ αυτών."

**Άρθρο 4 παρ. 3 Ν.
3232/04**

3. Η σύνταξη αρχίζει να καταβάλλεται από την πρώτη ημέρα
του επόμενου μήνα από την υποβολή της αίτησης
συνταξιοδότησης και διακόπτεται σε περίπτωση τέλεσης
νέου γάμου μετά τη συνταξιοδότηση.

**Άρθρο 4 παρ.6-8 ν.
3232/04**

4. Οι διατάξεις περί κατώτατου ορίου και Επιδόματος
Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Α.Σ.) δεν έχουν εφαρμογή για
συντάξεις που κανονίζονται με βάση τις διατάξεις του
άρθρου αυτού.

5. Το συνολικό ετήσιο ατομικό εισόδημα αποδεικνύεται από
το εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος και αφορά
εισοδήματα που δηλώθηκαν με τη δήλωση φορολογίας
εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους. Σε
περίπτωση μη υποχρέωσης υποβολής φορολογικής δήλωσης
το εν λόγω εισόδημα αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση
του Ν. 1599/1986 η οποία θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Ο έλεγχος των εισοδηματικών κριτηρίων διενεργείται ανά
διετία.

6. Οι ανωτέρω συνταξιοδοτηθέντες καλύπτονται για παροχές
ασθένειας από τον ασφαλιστικό οργανισμό του/της πρώην
συζύγου, εφόσον δεν καλύπτονται άμεσα ή έμμεσα από
οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό.

Από το καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης παρακρατείται η
προβλεπόμενη από τις διατάξεις του οικείου ασφαλιστικού
φορέα εισφορά συνταξιούχου.

Σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων

Άρθρο 31 Ν.4331/2015

1. Από 1.10.2015 η μηνιαία σύνταξη ανασφάλιστων
υπερηλίκων του ν. 1296/1982 (Α` 128), όπως τροποποιήθηκε
από τις διατάξεις του άρθρου πρώτου υποπαράγραφος ΙΑ.6.
περίπτωση 5 του ν. 4093/2012 (Α` 222), χορηγείται ή
επαναχορηγείται σε όσους υποβάλουν αίτηση από την έναρξη
ισχύος του παρόντος, εφόσον συντρέχουν οι εξής
προϋποθέσεις:

α) Έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.

β) Δεν λαμβάνουν σύνταξη από οποιονδήποτε Φορέα
Κοινωνικής Ασφάλισης ή το Δημόσιο στην Ελλάδα ή το
εξωτερικό μεγαλύτερη από το πλήρες ποσό της
συνταξιοδοτικής παροχής, λόγω γήρατος, του άρθρου 4 του ν.
4169/1961. Στην περίπτωση εγγάμων ο ή η σύζυγος δεν
λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή μεγαλύτερη από το
πλήρες ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής, λόγω γήρατος, του
άρθρου 4 του ν. 4169/1961.

Εάν λαμβάνουν σύνταξη μικρότερη από το ποσό αυτό

δικαιούνται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την
αφαίρεση του ποσού που λαμβάνουν από το ως άνω ποσό.
Κατ' εξαίρεση για το χρονικό διάστημα από 1.10.2015 έως
30.9.2016 δικαιούνται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει
μετά την αφαίρεση του ποσού που λαμβάνουν από το ποσό
των 260 ευρώ.

Αν το ποσό της διαφοράς είναι μικρότερο από 30 ευρώ δεν
καταβάλλεται η παροχή.

Σε περίπτωση μεταβολής του ποσού της σύνταξης που
λαμβάνουν από άλλο ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο, στην
Ελλάδα ή το εξωτερικό, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να το
δηλώσουν αμέσως στον Οργανισμό, προκειμένου να
τροποποιηθεί αναλόγως το ποσό της σύνταξης που λαμβάνουν
από τον ΟΓΑ.

Για όσους λαμβάνουν σύνταξη από οποιονδήποτε
ασφαλιστικό φορέα του εξωτερικού, η νομισματική ισοτιμία
λαμβάνεται υπόψη την 1η εργάσιμη ημέρα του έτους κατά τη
χορήγηση, την επαναχορήγηση ή την τροποποίηση του ποσού
της παροχής που λαμβάνουν από τον ΟΓΑ λόγω αλλαγής του
ποσού της σύνταξης που λαμβάνουν από τον ασφαλιστικό
φορέα του εξωτερικού.

γ) Δεν δικαιούνται σύνταξη από οποιονδήποτε Φορέα
Κοινωνικής Ασφάλισης ή το Δημόσιο στην Ελλάδα ή το
εξωτερικό, με εξαίρεση τις συντάξεις που χορηγούνται στους
αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης, σύμφωνα με το ν. 1813/1988,
όπως ισχύει.

δ) Διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα τα τελευταία
δέκα (10) έτη πριν την υποβολή της αίτησης για
συνταξιοδότηση και εξακολουθούν να διαμένουν κατά τη

διάρκεια της συνταξιοδότησής τους.

ε) Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 4.320 ευρώ ή, στην περίπτωση εγγάμων, το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 8.640 ευρώ.

Στο εισόδημα δεν υπολογίζεται:

αα. Το ποσό που αντιστοιχεί στην αντικειμενική δαπάνη από ιδιοκατοικούμενη κύρια κατοικία μέχρι 100 τ.μ..

ββ. Τα προνοιακά επιδόματα ή άλλης μορφής οικονομικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε ΑμεΑ.

γγ. Το διατροφικό επίδομα που χορηγείται στους πάσχοντες από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και στους μεταμοσχευμένους.

2. Το ποσό της μηνιαίας παροχής ορίζεται για το χρονικό διάστημα από 1.10.2015 μέχρι 30.9.2016 σε 260 ευρώ. Από 1.10.2016 καταβάλλεται το ισχύον κατά το χρόνο αυτό πλήρες ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής, λόγω γήρατος, του άρθρου 4 του ν. 4169/1961, με την επιφύλαξη των οριζόμενων ανωτέρω στην περίπτωση β' της παραγράφου 1.

3. Η εισφορά για υγειονομική περίθαλψη δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που αντιστοιχεί στο πλήρες ποσό της σύνταξης του ανασφάλιστου υπερήλικα.

4. Για την επαναχορήγηση των συντάξεων που διακόπηκαν

μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η υποβολή σχετικής αίτησης και δήλωσης παραίτησης των αιτούντων από τις ασκηθείσες ενδικοφανείς προσφυγές και των ενδίκων μέσων κατά της πράξης διακοπής της σύνταξης.

5. Ποσά συντάξεων που εισπράχθηκαν μέχρι τη διακοπή της παροχής του ανασφάλιστου υπερήλικα, όπως προβλέπονταν από τις διατάξεις της περίπτωσης 5 της υποπαραγράφου ΙΑ.6. της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 δεν αναζητούνται.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων, καθορίζονται τα δικαιολογητικά και άλλες αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Εκκρεμείς αιτήσεις που δεν έχουν εξετασθεί, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, εξετάζονται κατά τη διαδικασία του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ.- ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Ενιαίος Κανονισμός Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας

**Άρθρο 7 παρ.1 Ν.
3863/2010, όπως,
αντικατ. με άρθρο 4
παρ.1 Ν.4331/2015**

1. Συγκροτείται Ειδική Επιστημονική Επιτροπή η οποία καθορίζει με εκατοστιαία αναλογία, για όλους τους Ασφαλιστικούς Φορείς και το Δημόσιο, σε Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας το ποσοστό αναπηρίας που συνεπάγεται κάθε πάθηση ή βλάβη ή σωματική ή ψυχική ή πνευματική εξασθένηση ή η συνδυασμένη εμφάνιση τέτοιων παθήσεων ή βλαβών ή εξασθενήσεων, καθώς και οι υποτροπές αυτών. Η Ειδική Επιστημονική Επιτροπή καθορίζει, επίσης, και τις παθήσεις για τις οποίες η διάρκεια της αναπηρίας των ασφαλισμένων καθορίζεται επ' αόριστον, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Η επιτροπή απαρτίζεται από:

- α. Τον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως πρόεδρο,
- β. τον Γενικό Διευθυντή Κοινωνικής Ασφάλισης, με αναπληρωτή τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών και Ασθενείας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- γ. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,
- δ. έναν καθηγητή Καρδιολογίας Ιατρικής Σχολής της ημεδαπής, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,
- ε. έναν καθηγητή Νευρολογίας Ιατρικής Σχολής της ημεδαπής, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,
- στ. έναν καθηγητή Ωτορινολαρυγγολογίας Ιατρικής Σχολής της ημεδαπής, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,
- ζ. έναν καθηγητή Οφθαλμολογίας της Ιατρικής Σχολής της

ημεδαπής, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,

η. έναν ιατρό παθολόγο προερχόμενο από το Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών, ως μέλος, με αναπληρωτή έναν ιατρό πνευμονολόγο προερχόμενο από το Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών,

θ. έναν ιατρό ορθοπαιδικό, προερχόμενο από το Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών, ως μέλος, με αναπληρωτή έναν ιατρό ρευματολόγο προερχόμενο από το Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών,

ι. έναν ιατρό χειρουργό από το Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών, ως μέλος, με αναπληρωτή έναν ιατρό ουρολόγο προερχόμενο από το Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών,

ια. έναν ιατρό εργασίας, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,

ιβ. έναν ιατρό παιδοψυχίατρο που εργάζεται στις δομές αναπηρίας ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,

ιγ. έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ), ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,

ιδ. έναν ιατρό μέλος της Ελληνικής Ιατρικής Εταιρείας Αναπηρίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (ΕΛ.Ι.Ε.Α.Κ.Α.Π.), με ειδικότητα ψυχιάτρου, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,

ιε. έναν ιατρό μέλος της Ελληνικής Παιδιατρικής Εταιρείας με ειδικότητα παιδονευρολόγου ως μέλος με τον αναπληρωτή του με ειδικότητα παιδίατρου.

Η Ειδική Επιστημονική Επιτροπή δύναται να συγκροτεί ομάδες εργασίας επιστημόνων που ασχολούνται με την αναπηρία προς υποβοήθηση του έργου της. Η λειτουργία της επιτροπής διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

**Άρθρο 7 παρ. 3 & 4 Ν.
3863/2010, όπως,
προστ. με άρθρο 4
παρ.2 Ν.4331/2015**

3. Ο Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας, καθώς και οι παθήσεις για τις οποίες η διάρκεια της αναπηρίας των ασφαλισμένων καθορίζεται επ' αόριστον, αναθεωρούνται

κάθε φορά, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Αναπηρίας του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών και ύστερα από γνώμη της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής.

**Άρθρο 16 παρ.1 Ν.
3846/2010**

1. Επ' αόριστον καθορίζεται η διάρκεια της αναπηρίας των ασφαλισμένων των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που κρίνονται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, ως πάσχοντες από: α) Σύνδρομο Down - αυτισμό - υψηλού βαθμού νοητική υστέρηση, β) ακρωτηριαστικές βλάβες άνω ή κάτω άκρων, γ) φωκομέλεις, δ) νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου ή ε) έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση νεφρών ή άλλων συμπαγών οργάνων στ) τυφλώτης, ζ) παραπληγία τετραπληγία και η) ινώδης κυστική νόσος.

Όργανα βεβαίωσης της αναπηρίας

**Άρθρο 6 Ν. 3863/2010
παρ.1 όπως αντικατ. με το
άρθρο 2 Ν.4331/2015
(Α'69)**

1. Από 1.9.2011 δημιουργείται Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), υπαγόμενο στη Διεύθυνση Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας της Διοίκησης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., για την εξασφάλιση της ενιαίας υγειονομικής κρίσης όσον αφορά στον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, καθώς και των ανασφάλιστων, για τους οποίους απαιτείται πιστοποίηση της αναπηρίας. Οι Γνωστοποιήσεις Αποτελέσματος Πιστοποίησης Ποσοστού Αναπηρίας που εκδίδονται για κάθε νόμιμη χρήση από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) γίνονται υποχρεωτικά δεκτές και είναι δεσμευτικές

για τους ανωτέρω φορείς και υπηρεσίες του Δημοσίου. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των συναρμόδιων Υπουργών, ~~που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως~~, εναρμονίζονται οι κανονιστικές διατάξεις για τη χορήγηση των πάσης φύσεως παροχών, επιδομάτων, οικονομικών ενισχύσεων, διευκολύνσεων ή απαλλαγών στα άτομα με αναπηρία, αρμοδιότητάς τους, με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ.Π.Α., προς εκπλήρωση του σκοπού της ενιαίας υγειονομικής κρίσης κατά τα ανωτέρω. Η εναρμόνιση μπορεί να περιλαμβάνει την τροποποίηση ή την κατάργηση των διατάξεων που ισχύουν για τα θέματα αυτά, καθώς και τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τα αρμόδια όργανα, τις προθεσμίες, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Στο ΚΕ.Π.Α. υπάγεται το Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών Αναπηρίας του άρθρου 6 του ν. 2556/1997 (ΦΕΚ 270 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 152 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'). Στο Ειδικό Σώμα Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών εντάσσονται και ιατροί που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στον ΕΟΠΥΥ και το ΕΣΥ.

Ο Πίνακας των συμμετεχόντων ιατρών του ΕΣΥ καταρτίζεται από τον Διοικητή της οικείας Δ.Υ.ΠΕ.. Αντίστοιχοι Πίνακες των συμμετεχόντων ιατρών των ΦΚΑ αποστέλλονται από τους Διοικητές ή Προέδρους των φορέων στη Διεύθυνση Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας της Διοίκησης ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Οι πίνακες των συμμετεχόντων ιατρών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αποστέλλονται από τον Πρόεδρο του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Οι ιατροί του Ειδικού Σώματος υποβάλλονται σε ειδική εκπαίδευση στο έργο των Υγειονομικών Επιτροπών

**Άρθρο 6 παρ. 2 Ν.
3863/2010, όπως το
δεύτερο εδάφιο
αντικαταστάθηκε με το
άρθρο 63 Ν.4144/2013,
ΦΕΚ Α 88/18.4.2013,
τροποπ. με άρθρο 23
παρ.2 εδάφ.β`
Ν.3918/2011, ΦΕΚ Α 31 και
το τελευταίο εδάφιο
αντικατ. με άρθρο 41
Ν.4141/2013, ΦΕΚ Α 81**

σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2556/1997 (ΦΕΚ 270 Α').
Τα προγράμματα της ειδικής εκπαίδευσης εκπονούνται
από τη Διεύθυνση Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας
του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και εγκρίνονται με απόφαση του Διοικητή
του Ιδρύματος.

Οι ιατροί, μετά την ειδική εκπαίδευση, αξιολογούνται από
επταμελή επιτροπή, αποτελούμενη από:

α) τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ασφαλιστικών
Υπηρεσιών ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του
τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αναπηρίας και Ιατρικής
της Εργασίας ΙΚΑ-ΕΤΑΜ,

β) τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Σχεδιασμού
και Ανάπτυξης Υπηρεσιών Υγείας Ε.Ο.Π.Υ.Υ., με
αναπληρωτή του τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης
Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού Ε.Ο.Π.Υ.Υ.,

γ) έναν εκπρόσωπο του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου
(Π.Ι.Σ.), που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του,

δ) έναν εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ιατρών
Ε.Ο.Π.Υ.Υ., που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από
την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Επιστημονικού
Υγειονομικού Προσωπικού (ΠΟΣΕΥΠ-ΕΟΠΥΥ),

ε) έναν εκπρόσωπο που υποδεικνύεται από την Εθνική
Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΜεΑ), με τον
αναπληρωτή του,

στ) τον προϊστάμενο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου
του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με τον αναπληρωτή του από την ίδια
Υπηρεσία,

ζ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας, ο οποίος
προτείνεται από τον Υπουργό Υγείας, με τον αναπληρωτή
του.

Με την αίτηση για πιστοποίηση του βαθμού αναπηρίας

**Άρθρο 76 παρ. 3 περ. β του
Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α'88).**

συνυποβάλλεται υποχρεωτικά ενιαίο έντυπο Ιατρικής
Εκθεσης / Βεβαίωσης, με την ονομασία «Εισηγητικός
Φάκελος Παροχών Αναπηρίας», το οποίο επέχει θέση
Υπεύθυνης Δήλωσης του ν. 1599/1986 και συμπληρώνεται
από θεράποντα ιατρό, δημόσιου ή ιδιωτικού Υγειονομικού
Σχηματισμού ή Φορέα Παροχών Υπηρεσιών Υγείας, της
αυτής ειδικότητας με την κύρια πάθηση του αιτούντα,
θεωρημένο νομίμως για το γνήσιο της υπογραφής του.

**Άρθρο 6 παρ. 5 Ν.
3863/2010, όπως είχε
αντικατασταθεί με το
άρθρο 26 παρ.1
Ν.4038/2012,ΦΕΚ Α 14
και τροποποιηθεί με το
άρθρο 27 παρ.4
Ν.4075/2012, ΦΕΚ Α 89, και
αντικαταστάθηκε με το
άρθρο 61 Ν.4144/2013,
ΦΕΚ Α 88 και η παρ.5β
αντικατ. με το άρθρο 3 του
Ν.4331/2015 (ΦΕΚ Α'69)**

5α. Η ειδική αποζημίωση καθορίζεται ως εξής: α) Για τους
ιατρούς των υγειονομικών επιτροπών, για κάθε κρινόμενο
περιστατικό για το οποίο εκδίδεται γνωμάτευση, σε δέκα
(10) ευρώ για τον Πρόεδρο και επτά (7) ευρώ για κάθε
μέλος. Για την κατ'οίκον εξέταση περιστατικών αναπηρίας,
η ειδική αποζημίωση ανέρχεται σε ποσό ίσο με το
τριπλάσιο της ως άνω αμοιβής. Τα ανωτέρω ποσά
προσαυξάνονται κατά τρία (3) ευρώ ανά περιστατικό που
εξετάζεται εκτός έδρας του εξετάζοντος ιατρού, β) Για τους
εισηγητές ιατρούς των κατ'οίκον περιστατικών, καθώς και
για τους ιατρούς των Μονάδων Υγείας Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που
συμμετέχουν στις υγειονομικές επιτροπές, σε
αντικατάσταση των ιατρών του Ειδικού Σώματος,
καταβάλλεται η προβλεπόμενη από την ως άνω διάταξη
(παράγραφος α) αμοιβή για τα μέλη των υγειονομικών
επιτροπών. Η ως άνω ειδική αποζημίωση των
περιπτώσεων α και β καταβάλλεται, κατά παρέκκλιση των
διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 4024/2011 (Α 226) και
μέχρι του ποσού των χιλίων τετρακοσίων (1.400) ευρώ
μηνιαίως για τον Πρόεδρο και χιλίων διακοσίων (1.200)
ευρώ μηνιαίως για κάθε μέλος, γ) Για τους γραμματείς των
υγειονομικών επιτροπών καταβάλλεται αποζημίωση δύο
(2) ευρώ για κάθε κρινόμενο περιστατικό για το οποίο
εκδίδεται γνωμάτευση, κατά παρέκκλιση των διατάξεων
της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4024/2011 (Α 226) και η

οποία δεν υπερβαίνει τα προβλεπόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ίδιου νόμου. Η ως άνω αποζημίωση και με τους αυτούς περιορισμούς καταβάλλεται και στους γραμματείς των κατ' οίκον περιστατικών, ανά συνταχθείσα Εισηγητική Έκθεση.

5β.α) Για κάθε περίπτωση εξέτασης από την Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή ΚΕ.Π.Α. αποδίδεται στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. το ποσό των 46,14 ευρώ, όπως αυτό καθορίζεται στη Φ40021/26407/2051/2006 (Β` 1829) απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας από τους ακόλουθους φορείς:

αα) τους παραπέμποντες Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, για τους ασφαλισμένους τους,

ββ) το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου για τους ανασφάλιστους, τους άπορους και για όσους ζητούν τη χορήγηση προνοιακού επιδόματος αναπηρίας, καθώς και για τυχόν επανεξετάσεις ήδη χορηγηθέντων προνοιακών επιδομάτων αναπηρίας.

β) Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης καταβάλλουν το ποσό για το σύνολο των ανά μήνα εξεταζόμενων περιστατικών, μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα, σε ειδικό λογαριασμό του Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. βάσει συγκεντρωτικών καταστάσεων που αποστέλλονται από τις κατά τόπους Γραμματείες ΚΕ.Π.Α..

γ) Οι υπηρεσίες χορήγησης προνοιακών παροχών αποδίδουν, στο τέλος κάθε εξαμήνου, απολογιστικά στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. το σύνολο των οφειλόμενων ποσών για τα παραπεμπόμενα από αυτές περιστατικά που εξετάζονται

από τις Υγειονομικές Επιτροπές ΚΕ.Π.Α., βάσει σχετικών καταστάσεων που τους γνωστοποιούνται από τα αρμόδια ΚΕ.Π.Α..

δ) Οι ανασφάλιστοι πολίτες προσκομίζουν στις αρμόδιες υπηρεσίες των ΚΕ.Π.Α. Βιβλιάριο Υγείας Ανασφαλιστου (Β.Υ.Α.), όπως αυτό προβλέπεται σε σχετική κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών, Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας. Οι άποροι προσκομίζουν το βιβλιάριο απόρου. Όσοι ζητούν τη χορήγηση προνοιακού επιδόματος αναπηρίας προσκομίζουν γνωμάτευση ΚΕ.Π.Α. σε ισχύ που πιστοποιεί ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, άλλως από 1.10.2015 το τυποποιημένο Ειδικό Σημείωμα (παραπεμπτικό) που εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία της Πρόνοιας, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του παρόντος νόμου.

5γ. Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, για τις ανάγκες του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας, μπορεί να συμβάλλεται με ιδιώτες ιατρούς, ύστερα από εκδήλωση ενδιαφέροντος και βάσει κριτηρίων επιλογής που καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ιδρύματος, για τη συμμετοχή τους ως μέλη στις Υγειονομικές Επιτροπές Αναπηρίας. Η αμοιβή των συμβαλλόμενων ιδιωτών ιατρών καθορίζεται, για κάθε κρινόμενο περιστατικό για το οποίο εκδίδεται γνωμάτευση, σε επτά (7) ευρώ. Για την κατ οίκον εξέταση περιστατικών αναπηρίας, η ειδική αποζημίωση ανέρχεται σε ποσό ίσο με το τριπλάσιο της ως άνω αμοιβής. Οι ως άνω αμοιβές καταβάλλονται μέχρι του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ μηνιαίως.

5δ. Οι αποζημιώσεις και οι αμοιβές των παραγράφων 5β

και 5γ αντίστοιχα του άρθρου αυτού καταβάλλονται από
το αποδιδόμενο στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ποσό της παραγράφου 5β
του παρόντος και σε περίπτωση που αυτό δεν επαρκεί από
το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

**Άρθρο 6 παρ. 14 Ν.2556/97
όπως το τελευταίο εδάφιο
προστέθηκε με την παρ.14
άρθρ.27 Ν.3232/2004,ΦΕΚ
Α 48/12.2.2004**

14. Στη Διεύθυνση Αναπηρίας της Διοίκησης λειτουργεί σε
μόνιμη βάση επιτροπή δειγματοληπτικού ελέγχου των
γνωματεύσεων όλων των υγειονομικών επιτροπών
αναπηρίας. Ο τρόπος λειτουργίας, καθώς και κάθε αναγκαία
λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού
Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

"Στους ιατρούς μέλη της παραπάνω επιτροπής
δειγματοληπτικού ελέγχου καταβάλλεται ειδική
αποζημίωση κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 9 του
παρόντος άρθρου για κάθε γνωμάτευση που ελέγχουν.

**Άρθρο 6 παρ.4 Ν.
3863/2010**

Οι Υγειονομικές Επιτροπές προσδιορίζουν τα ποσοστά
αναπηρίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό
Εκτίμησης Βαθμού Αναπηρίας (Κ.Ε.Β.Α.), όπως ισχύει κάθε
φορά. Γραμματείς των Υγειονομικών Επιτροπών ορίζονται
υπάλληλοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, των λοιπών Φ.Κ.Α. και του
Δημοσίου. Για τη συγκρότηση των Υγειονομικών
Επιτροπών Αναπηρίας των Επαρχιών, τη θέση του
Προέδρου και των μελών καλύπτουν ιατροί του Ειδικού
Σώματος, που μετακινούνται από Αθήνα, Θεσσαλονίκη και
Πειραιά. Σε περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατή η
συμμετοχή ιατρών του Ειδικού Σώματος ως μελών των
Υγειονομικών Επιτροπών των Επαρχιών, μέλη ορίζονται,
ύστερα από δημόσια κλήρωση, ιατροί που υπηρετούν σε
κάθε υγειονομική μονάδα ή υποκατάστημα, ιατροί του ΕΣΥ
και των ΦΚΑ από όμορους νομούς, εξαιρουμένων των
παιδιάτρων, ακτινολόγων, μικροβιολόγων και
οδοντιάτρων. Η κλήρωση διεξάγεται την ίδια ημέρα της
συνεδρίασης της Υγειονομικής Επιτροπής. Για τη
διαδικασία συγκρότησης και κάθε άλλη λεπτομέρεια

σχετικά με τη λειτουργία των Υγειονομικών Επιτροπών Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Επαρχιών, ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του ν. 2556/1997 (ΦΕΚ 270 Α') όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 152 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α').²³

**Άρθρο 6 παρ. 6 Ν.
3863/2010**

6. Καταρτίζεται μητρώο Ατόμων με Αναπηρία το οποίο τηρείται στη Διεύθυνση Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται ο τρόπος και τα κριτήρια κατάρτισης του μητρώου.

**Άρθρο 6 παρ. 7 Ν.
3863/2010, όπως είχε
τροποποιηθεί με το άρθρο
76 παρ. 2 του Ν.3996/2011,
ΦΕΚ Α 170 και
αντικαταστάθηκε με τη
παρ.2 του άρθρου 17 του Ν.
4058/2012 (ΦΕΚ
Α' 63/22/03/2012)**

7. Από 1.9.2011 καταργούνται όλες οι άλλες Επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας που λειτουργούν στους ΦΚΑ, στις νομαρχίες και το Δημόσιο, με εξαίρεση τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας, την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και τις Επιτροπές Απαλλαγών και τις Τριμελείς εξ ιατρών Επιτροπές, οι οποίες εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους.

**Άρθρο 6 παρ. 8 Ν.
3863/2010, όπως
προστέθηκε με το άρθρο 27
παρ.1 του Ν. 4075/2012
(ΦΕΚ Α 89/11.4.2012)**

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, ρυθμίζεται το κανονιστικό πλαίσιο της σύστασης, λειτουργίας και ασφαλιστικής αρμοδιότητας του ΚΕ.Π.Α., καθώς και κάθε άλλο θέμα που δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Για τα θέματα που αφορούν ευθύνες, ρόλους και υποχρεώσεις των ιατρών που απαρτίζουν το Ειδικό Σώμα για τη συγκρότηση των Υγειονομικών Επιτροπών

²³ (ανωτέρω 6 παρ.6 ν.2556/1997)

Αναπηρίας, εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας.

Άρθρο 6 παρ. 9 Ν. 3863/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 67 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.

9. Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται από τη νομοθεσία των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. και του Δημοσίου η άσκηση προσφυγής ενώπιον των Δευτεροβάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών ΚΕ.Π.Α., δύναται να ασκείται και από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ εντός σαράντα (40) ημερών από την ημερομηνία οριστικοποίησης των γνωματεύσεων των Πρωτοβάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών Αναπηρίας.

Οριστικοποίηση συντάξεων αναπηρίας

Άρθρο 11 παρ.1 Ν.4331/2015

1. Οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., για την αυτοδίκαιη οριστικοποίηση της χορηγούμενης σύνταξης λόγω αναπηρίας που ισχύουν για τους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους του, εφαρμόζονται και για τους αντίστοιχους ασφαλισμένους Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εφόσον από τις καταστατικές τους διατάξεις ή άλλες διατάξεις της νομοθεσίας δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη.

Οι προϋποθέσεις αυτές είναι:

**Νέα διάταξη με βάση το
άρθρο 18 Κανονισμού
Ασφαλιστικής
Αρμοδιότητας Ι.Κ.Α.-
Ε.Τ.Α.Μ. (απόφ. υπ' αριθμ.
57440/1938, Β` 33), όπως
αυτό τροποπ. με την υπ`
αριθ. 33611/1.186 της
23/30 Απρ. 1964 αποφ. Υπ.
Εργασίας (Β` 159)**

α) Η συμπλήρωση του το 55ου έτος της ηλικίας για τους άνδρες και του 50ού έτους για τις γυναίκες εφόσον συνταξιοδοτούνται επί επτά έτη συνεχώς και έχουν υποβληθεί σε τρεις τουλάχιστον εξετάσεις από υγειονομική επιτροπή κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησης αυτής.

β) Η συμπλήρωση του το 60ού έτος της ηλικίας για τους άνδρες και του 55ου έτους για τις γυναίκες εφόσον συνταξιοδοτούνται επί πέντε έτη συνεχώς και έχουν υποβληθεί σε δύο τουλάχιστον εξετάσεις από υγειονομική επιτροπή κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησης αυτής.

γ) Η συνεχής συνταξιοδότηση επί 12ετία, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

δ) Η συνταξιοδότηση επί 20ετία συνεχώς ή διακεκομμένα αλλά από τριετία συνεχώς, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Στο χρόνο συνεχούς συνταξιοδότησεως συνυπολογίζεται και ο χρόνος επιδοτήσεως λόγω αναπροσαρμογής, για δε τους συνταξιούχους των υπό στοιχ. γ` και δ` κατηγοριών, και ο χρόνος επιδοτήσεως λόγω φυματιώσεως.

**Άρθρο 11 παρ.2
Ν.4331/2015**

2. Ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας και η υποβολή σε εξετάσεις από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές σε χρόνο προγενέστερο της ισχύος της διάταξης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου συνυπολογίζονται για την κατά τα ανωτέρω οριστικοποίηση της σύνταξης λόγω αναπηρίας.

Προϋπάρχουσα αναπηρία

Άρθρο 27 παρ. 5

περ.δ' του Ν.

1902/1990, όπως αντικ

με άρθρο 10 Ν.

4331/2015

Ο ασφαλισμένος θεωρείται ανάπηρος ή μερικά ανάπηρος, έστω και εάν η πάθηση ή βλάβη ή εξασθένηση σωματική ή πνευματική είναι προγενέστερη της υπαγωγής του στην ασφάλιση, εφόσον όμως η μεταγενέστερη της ασφάλισης αναπηρία φθάνει τουλάχιστον το 40% της κατά περίπτωση αναπηρίας.²⁴

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ

Σύνταξη αιτία θανάτου

Άρθρο 62 του Ν.

2676/1999 (ΦΕΚ 1 Α'),

όπως αντικαταστάθηκε

με το άρθρο 4 του Ν.

3385/2005 (ΦΕΚ 210 Α'),

και αντικαταστάθηκε εκ

νέου με το άρθρο 13 παρ.

1 Ν. 3863/2010.

1.α. Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, στον επιζώντα των συζύγων, που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω θανάτου σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις του κάθε οργανισμού, καταβάλλεται η σύνταξη για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα.

β. Μετά την πάροδο της τριετίας, σε περίπτωση που ο επιζών των συζύγων εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η σύνταξη περιορίζεται στο 50% της σύνταξης λόγω θανάτου έως τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του. Μετά τη συμπλήρωση του ορίου αυτού ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το 70% της σύνταξης αυτής.

γ. Εάν ο επιζών των συζύγων, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

²⁴ Το άρθρο 9 του Ν. 3863/2010 για την προ υπάρχουσα αναπηρία ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 10 παρ.2 του Ν.4331/2015 (ΦΕΚ Α' 69/02.07.2015)

δ. Στην περίπτωση που ο επιζών των συζύγων λαμβάνει και σύνταξη από ίδιο δικαίωμα ή περισσότερες της μίας συντάξεις λόγω θανάτου, κύριες ή επικουρικές, ο περιορισμός του ποσού της σύνταξης που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή γίνεται σε μία από τις κύριες, καθώς και μία από τις Επικουρικές Συντάξεις της επιλογής του, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν. 825/1978 (ΦΕΚ 189 Α'), όπως ισχύουν κάθε φορά.

2. Εάν ο θανών καταλείπει τέκνα ανάπηρα ή ανήλικα ή σπουδάζοντα σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως του 24ου έτους της ηλικίας τους, που δικαιούνται σύνταξη σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις των φορέων που χορηγούν τη σύνταξη θανάτου, το υπόλοιπο της σύνταξης του επιζώντα των συζύγων, σε περίπτωση που καταβάλλεται μειωμένη, επιμερίζεται στα τέκνα σε ίσα μέρη.

Ο κατά τα ανωτέρω επιμερισμός χωρεί και στην περίπτωση που η σύνταξη του επιζώντα, που καταβάλλεται από τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, αναστέλλεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 1379/1983 (ΦΕΚ 101 Α'), όπως κάθε φορά ισχύουν ή μειώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α'), όπως ισχύουν.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου του ΟΓΑ, ο οποίος λαμβάνει σύνταξη με βάση τις διατάξεις του ν. 4169/1961 (ΦΕΚ 81 Α'), του ν.δ. 4575/ 1966 (ΦΕΚ 227 Α'), του ν.δ. 1390/1973 (ΦΕΚ 103 Α'), του ν. 1745/1987 (ΦΕΚ 234 Α') και του ν. 2458/1997 (ΦΕΚ 15 Α'), καθώς και στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος είναι ασφαλισμένος ή συνταξιούχος του ΟΓΑ και

λαμβάνει σύνταξη σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις.»

**Άρθρο 13 παρ.2
Ν.3863/2010,**

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου έχουν ανάλογη εφαρμογή και στους επιζώντες συζύγους, στους συνταξιούχους λόγω θανάτου του Δημοσίου, με εξαίρεση όσους λαμβάνουν και εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη από το Δημόσιο, ή πολεμική σύνταξη γενικά ή σύνταξη με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α') και 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α'), καθώς και για όσους υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α').

**Άρθρο 13 παρ.4
Ν.3863/2010**

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 έχουν εφαρμογή και στους Φορείς και τομείς επικουρικής ασφάλισης, οι ασφαλισμένοι των οποίων συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο ή από φορέα κύριας ασφάλισης με καθεστώς εξομοιούμενο με αυτό του Δημοσίου.

Γενικοί όροι συνταξιοδότησης επιζώντος συζύγου

Άρθρο 12 Ν. 3863/2010

1. Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη από ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, ή το Δημόσιο κατά περίπτωση, στις εξής περιπτώσεις:

Α. Αν ο θάνατος του ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο τριών (3) ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν:

α) Ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα, εργατικό ή μη.

β) Κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε, νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίσθηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο.

γ) Η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελούσε σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο.

Β. Αν ο θανών ελάμβανε κατά την τέλεση του γάμου σύνταξη αναπηρίας ή γήρατος, ο δε θάνατος επήλθε πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από την τέλεση του γάμου εκτός και εάν στην περίπτωση αυτή συντρέχει ένας από τους ανωτέρω με στοιχεία β' και γ' αναφερόμενους λόγους.

2. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται τόσο για τους έως 31.12.1992 ασφαλισμένους όσο και για τους μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένους σε οποιονδήποτε φορέα ασφάλισης ή το Δημόσιο. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το ανωτέρω θέμα καταργείται. Διατάξεις που θέτουν πρόσθετους περιορισμούς στη λήψη σύνταξης από τον επιζώντα σύζυγο, καθώς και οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, που προβλέπουν τη χορήγηση της σύνταξης στον επιζώντα σύζυγο ανεξάρτητα από τη διάρκεια του έγγαμου βίου, εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ. - ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ)

**Άρθρο 38 παρ.2 Ν.
3863/2010, όπως τα
ποσοστά των
περιπτώσεων (β) έως
και (η) αναπροσ. με
άρθρο 44 παρ.10
Ν.3986/2011, ΦΕΚ Α 152**

1. Από τις συντάξεις κύριας ασφάλισης των συνταξιούχων του Δημοσίου, ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, η οποία υπολογίζεται στο συνολικό ποσό της σύνταξης και καθορίζεται ως εξής:

- α. Για συντάξεις από 1.400,01 € έως 1.700,00 €, ποσοστό 3%
- β. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.000,00 €, ποσοστό 6%
- γ. Για συντάξεις από 2.000,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 7%
- δ. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.600,00 €, ποσοστό 9%

- ε. Για συντάξεις από 2.600,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 10%
- στ. Για συντάξεις από 2.900,01 € έως 3.200,00 €, ποσοστό 12%
- ζ. Για συντάξεις από 3.200,01 € έως 3.500,00 €, ποσοστό 13%
- η. Για συντάξεις από 3.500,01 € και άνω, ποσοστό 14%.

**Άρθρο 38 παρ.3 Ν.
3863/2010.**

2. α. Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων τετρακοσίων ευρώ (1.400 €).

β. Στο ποσό της σύνταξης συμπεριλαμβάνεται η ειδική προσαύξηση που καταβάλλεται από τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, καθώς και η χορηγούμενη προσαύξηση από τον Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Αυτοαπασχολουμένων (ΕΤΑΑ) στους μονοσυνταξιούχους του Τομέα.

**Άρθρο 38 παρ.3 Ν.
3863/2010 περ.γ' όπως
αντικ. με άρθρο 24
παρ.2α Ν.3996/2011,
ΦΕΚ Α 170**

γ. Εξαιρούνται της παρακράτησης της Ειδικής Εισφοράς οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύει, καθώς και οι συνταξιούχοι της παρ. 3 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως ισχύει, και της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 2084/1992 (Α' 165), που λαμβάνουν προσαύξηση της σύνταξης τους λόγω απόλυτης αναπηρίας.

**Άρθρο 38 παρ.3 Ν.
3863/2010 περ. δ' & ε'**

δ. Στις περιπτώσεις καταβολής στο ίδιο πρόσωπο περισσότερων της μίας κύριας σύνταξης λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των συντάξεων αυτών. Το Κέντρο Ελέγχου της Η.Δ.ΙΚΑ Α.Ε. ενημερώνει τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και το Δημόσιο για το ποσό της παρακράτησης. Η παρακράτηση γίνεται από τον Φορέα που χορηγεί το μεγαλύτερο ποσό σύνταξης.

ε. Στις περιπτώσεις που στη σύνταξη συντρέχουν περισσότεροι

του ενός δικαιούχου, για τον προσδιορισμό των ποσών σύνταξης της παραγράφου 1 λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της σύνταξης που έχει μεταβιβασθεί και το παρακρατηθέν ποσό επιμερίζεται ανάλογα.

**Άρθρο 38 παρ.4 Ν.
3863/2010.**

3. Τα ποσά που παρακρατούνται με ευθύνη του Δημοσίου, του ΝΑΤ και των Φ.Κ.Α. αποδίδονται στο Λογαριασμό του ΑΚΑΓΕ το αργότερο μέχρι το τέλος του επομένου, από την παρακράτηση, μήνα.

**Άρθρο 44 παρ.11 και 12
Ν.3986/2011,ΦΕΚ Α 152.**

4. α) Από 1.8.2011, στους συνταξιούχους του Δημοσίου, του ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που δεν έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος ηλικίας, παρακρατείται επιπλέον μηνιαία εισφορά ως εξής:

- i. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 6%.
- ii. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 8% και
- iii. Για συντάξεις από 2.900,01 € και άνω, ποσοστό 10%.

β) Οι παρακρατήσεις υπολογίζονται στο συνολικό ποσό της σύνταξης, όπως διαμορφώνεται μετά την παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων της προηγούμενης παραγράφου.

γ) Εξαιρούνται της ανωτέρω εισφοράς όσοι έχουν συνταξιοδοτηθεί λόγω αυτοδίκαιης λύσης της εργασιακής σχέσης ή αποστρατεύθηκαν με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας και οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος που λαμβάνουν το Εξωιδρυματικό Επίδομα ή το Επίδομα Απολύτου Αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύει, ή το επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 του π.δ.169/2007 (Α' 210), ή πρόκειται για θύματα τρομοκρατικών ενεργειών ή βιαιών συμβάντων, καθώς και ορφανικές οικογένειες αυτών.

δ) Η παραπάνω παρακράτηση διακόπτεται τον επόμενο μήνα

από τη συμπλήρωση του 60ού έτους ηλικίας.

ε) Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της επιπλέον εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων επτακοσίων ευρώ (1.700 €).

στ) Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 και του άρθρου 11 του ν. 3865/2010.

Μείωση συντάξεων και εφάπαξ βοηθημάτων

**Υποπαρ. ΙΑ.5 παρ.1
Ν.4093/2012**

1. Από 1.1.2013 η μηνιαία σύνταξη ή το άθροισμα των μηνιαίων συντάξεων άνω των 1.000,00 ευρώ από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία μειώνονται ως εξής:

α. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος άνω των 1.000,01 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ μειώνεται στο σύνολο του ποσού κατά 5% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.000,01 ευρώ.

β. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 1.500,01 ευρώ έως 2.000,00 ευρώ μειώνεται στο σύνολο του ποσού κατά 10% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.425,01 ευρώ.

γ. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 2.000,01 ευρώ έως 3.000,00 ευρώ μειώνεται κατά ποσοστό 15% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.800,01 ευρώ.

δ. Ποσό σύνταξης ή συντάξεων από 3.000,00 ευρώ και άνω μειώνεται κατά ποσοστό 20% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 2.550,01 ευρώ.

Στο ως άνω άθροισμα λαμβάνονται υπόψη τα μερίσματα, καθώς και κάθε είδους προσαυξήσεις.

Επί του αθροίσματος αυτού το ποσό της μείωσης επιμερίζεται αναλογικά σε κάθε φορέα ή τομέα και αποτελεί έσοδο του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα.

Για τον υπολογισμό του ποσοστού της μείωσης λαμβάνεται υπόψη το καταβλητέο ποσό συντάξεως ή του ως άνω αθροίσματος

την 31.12.2012 μετά τις μειώσεις και τις παρακρατήσεις της
ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων.

Από τις ανωτέρω μειώσεις εξαιρούνται όσοι λαμβάνουν το μηνιαίο
εξωϊδρυματικό επίδομα.

**Τελευταίο εδάφιο
όπως
αντικαταστάθηκε με
την παρ.4 του
άρθρου 34 του Ν.
4111/2013 ΦΕΚ Α 18**

Παρακράτηση ή μείωση υπολογιζόμενη επί του αθροίσματος των συντάξεων

**Άρθρο 127 παρ.2
Ν.4199/2013,ΦΕΚ Α
216/11.10.2013**

2.α. Όπου προβλέπεται παρακράτηση ή μείωση υπολογιζόμενη
επί του αθροίσματος των συντάξεων από οποιαδήποτε πηγή
και για οποιαδήποτε αιτία, το ποσό της παρακράτησης ή της
μείωσης επιμερίζεται από 1.1.2013 αναλογικά σε κάθε φορέα ή
τομέα.

β. Στις συντάξεις λόγω θανάτου, η προβλεπόμενη παρακράτηση
ή μείωση από τις αναφερόμενες στο προηγούμενο εδάφιο
διατάξεις, πραγματοποιείται στο καταβαλλόμενο σε κάθε
δικαιούχο ποσό.

Στις περιπτώσεις που τα συνδικαιούχα πρόσωπα λαμβάνουν
και άλλη σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε
αιτία έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του πρώτου
εδαφίου .

Σώρευση παροχών κοινωνικής ασφάλισης με παροχές από την αλλοδαπή

**Άρθρο 7 παρ.3
Ν.2335/1995**

Κατά την εφαρμογή των διατάξεων περί μειώσεως, αναστολής, διακοπής, θεμελιώσεως και υπολογισμού των πάσης φύσεως παροχών κοινωνικής ασφάλισης, λόγω σωρεύσεώς τους με άλλες κοινωνικοασφαλιστικές παροχές ή με κάθε είδους εισοδήματα ή λόγω παροχής εργασίας, λαμβάνονται υπόψη και οι παροχές που χορηγούνται βάσει νομοθεσίας ξένων κρατών, τα εισοδήματα που αποκτώνται στην αλλοδαπή, καθώς και η παρεχόμενη εργασία στο εξωτερικό.

Κάθε αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη καταργείται.

Ανώτατο όριο συντάξεων

**Άρθρο 4 παρ. 3 Ν.
1976/91 όπως αντικ. με
άρθρο 2 παρ. 1 Ν.
2042/92**

Το καθαρό ποσό σύνταξης ή το άθροισμα των καθαρών ποσών συντάξεων, που δικαιούται κάθε άμεσος ή έμμεσος συνταξιούχος από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50πλάσιο του εκάστοτε τεκμαρτού ημερομισθίου της 22ης ασφαλιστικής κλάσης υπολογισμού των χρηματικών παροχών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, εφόσον έστω και σε έναν από τους πιο πάνω φορείς η εισφορά του εργοδότη υπερβαίνει, κατά το χρόνο απονομής της σύνταξης, την εισφορά του ασφαλισμένου ή υπάρχει υπέρ του φορέα κοινωνικός πόρος ή επιβάρυνση τρίτων ή ο εργοδότης ενισχύει με οποιονδήποτε τρόπο τον ασφαλιστικό φορέα. Στον περιορισμό του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται οι συντάξεις, οι οποίες απορρέουν από μισθό, ο οποίος

καθορίζεται με τυπικό νόμο ή υπουργική απόφαση ή συλλογική σύμβαση, οι συντάξεις των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και των εξομοιούμενων με αυτούς, οι χορηγίες δημάρχων ή κοινοταρχών, καθώς και οι συντάξεις, που προέρχονται από ελεύθερη άσκηση επαγγέλματος και από αυτοαπασχόληση. Ως καθαρό ποσό σύνταξης λογίζεται το ποσό που απομένει μετά από την αφαίρεση από το ακαθάριστο ποσό σύνταξης του δικαιούχου των κάθε είδους κρατήσεων, που κατά νόμο τον βαρύνουν, και του φόρου εισοδήματος και της εισφοράς Ο.Γ.Α., που αναλογεί στο ποσό αυτό. Για τον υπολογισμό του φόρου δεν λαμβάνεται υπόψη ο φόρος που αντιστοιχεί για τυχόν άλλα εισοδήματα του συνταξιούχου, ο οποίος σε κάθε περίπτωση θεωρείται ότι έχει σύζυγο και δύο τέκνα που τον βαρύνουν.

Στην περίπτωση που οι συντάξεις αυτής της παραγράφου καταβάλλονται από περισσότερους από ένα φορείς το ποσό που υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπτό όριο εκπίπτει κατά σειρά από τη σύνταξη ή τις συντάξεις α) του Ι.Κ.Α.-ΕΤΑΜ εφόσον αυτό περιλαμβάνεται μεταξύ των φορέων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο και β) του Δημοσίου με την ίδια προϋπόθεση.

Σε περίπτωση που το Ι.Κ.Α.-ΕΤΑΜ ή και το Δημόσιο δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των φορέων που αναφέρονται στις διατάξεις της παραγράφου αυτής ή μετά τις μειώσεις του προηγούμενου εδαφίου εναπομένει ποσό συντάξεων μεγαλύτερο από το ανώτατο όριο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο το επιπλέον ποσό εκπίπτει από τις συντάξεις των λοιπών φορέων με επιμερισμό του κατ' αναλογία με το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται από κάθε φορέα.

Απασχόληση συνταξιούχων

**Άρθρο 63 Ν.2676/99 όπως
αντικαταστάθηκε με την
παρ.1 άρθρου 16
Ν.3863/2010, ΦΕΚ Α
115/15.7.2010.**

Παρ.1

1. Οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος φορέων κύριας ασφάλισης που αναλαμβάνουν εργασία, υπόκεινται στους εξής περιορισμούς: α) Για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας τους αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων, κύριων και επικουρικών, β) Μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους, το ποσό της ακαθάριστης κύριας σύνταξης ή του αθροίσματος των ακαθάριστων κύριων συντάξεων, που υπερβαίνει τα τριάντα ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτά διαμορφώνονται κάθε φορά και ισχύουν την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, καταβάλλεται μειωμένο κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%). Για κάθε τέκνο που είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του 24ου έτους ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία, ο αριθμός των ανωτέρω ημερομισθίων προσαυξάνεται κατά έξι ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτά διαμορφώνονται κάθε φορά. Σε περίπτωση συρροής συντάξεων, η μείωση γίνεται στο ποσό της μεγαλύτερης κύριας σύνταξης και εφόσον αυτό δεν επαρκεί, το υπόλοιπο ποσό περικόπτεται από την αμέσως επόμενη ή επόμενες σε ύψος κύριες συντάξεις.

Ειδικότερα για τους δικαιούχους κατωτάτων ορίων συντάξεων, η σύνταξη τους περιορίζεται στο οργανικό ποσό, όπως αυτό προκύπτει από τα ασφαλιστικά δεδομένα. Εάν το οργανικό ή τα οργανικά ποσά υπερβαίνουν τα προαναφερόμενα κατά περίπτωση ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, τότε τα ποσά αυτά περικόπτονται ως ανωτέρω. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και στα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 3833/2010 (ΦΕΚ 40

Α'). Για τον απασχολούμενο συνταξιούχο καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις για τους λοιπούς ασφαλισμένους εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου, οι οποίες βαρύνουν τον εργοδότη και τον ασφαλισμένο αντίστοιχα.

Παρ.2

2. Οι συνταξιούχοι της προηγούμενης παραγράφου, που ασκούν δραστηριότητα υπακτέα στην ασφάλιση του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.) και του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), υπόκεινται στους εξής περιορισμούς: α) Για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας τους αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων, κύριων και επικουρικών.

Υποχρεούνται δε στην καταβολή των προβλεπόμενων εισφορών, β) Μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας, υποχρεούνται να καταβάλουν τις προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις εισφορές προσαυξημένες κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Σε περίπτωση που το ποσό της κύριας ή των κύριων συντάξεων υπερβαίνει τα εξήντα (60) ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, όπως διαμορφώνονται κάθε φορά και ισχύουν την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, το ποσό που υπερβαίνει το ανωτέρω όριο περικόπτεται.

Για τους ανωτέρω συνταξιούχους, οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του Ε.Τ.Α.Α., καταβάλλονται οι προβλεπόμενες για τους από 1.1.1993 ασφαλισμένους εισφορές, εργοδότη και ασφαλισμένου. Από την καταβολή προσαυξημένων ασφαλιστικών εισφορών εξαιρούνται οι ανωτέρω συνταξιούχοι, οι οποίοι λόγω απασχόλησης υπάγονταν σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς και οι οποίοι μετά τη συνταξιοδότηση τους από έναν εκ των ανωτέρω φορέων, συνεχίζουν για την ίδια απασχόληση υποχρεωτικά την ασφάλιση τους στον οικείο Τομέα ασφάλισης.

Παρ.3

3. Ο συνταξιούχος που αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται μπορεί να χρησιμοποιήσει το χρόνο ασφάλισης κατά το διάστημα της αναστολής, ή περικοπής της σύνταξης, ή της καταβολής προσαυξημένων ή μη ασφαλιστικών εισφορών, για την προσαύξηση της σύνταξης από τον φορέα που συνταξιοδοτείται, ή για τη θεμελίωση νέου συνταξιοδοτικού δικαιώματος από άλλο φορέα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί διπλοσυνταξιούχων. Σε περίπτωση αξιοποίησης του χρόνου στον φορέα από τον οποίο συνταξιοδοτείται, ο υπολογισμός για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης σύνταξης γίνεται με ποσοστό 1,714% επί των συντάξιμων αποδοχών, οι οποίες δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερες του 25πλάσιου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, ή επί των ασφαλιστικών κατηγοριών, για κάθε έτος συντάξιμης υπηρεσίας ή 300 ημέρες εργασίας. Ο Οργανισμός ή ο Τομέας στον οποίο ασφαλίστηκε ο συνταξιούχος, συμμετέχει στη δαπάνη συνταξιοδότησης και για το διακανονισμό εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 Α')²⁵.

Παρ.4

4. Εάν οι συνταξιούχοι αναπηρίας φορέων κύριας ασφάλισης, αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχολούνται, και κερδίζουν, ανάλογα με το βαθμό της αναπηρίας τους, περισσότερα από όσα κερδίζει υγιής απασχολούμενος, σύμφωνα με τους γενικούς όρους αμοιβής, διακόπτεται η σύνταξη τους ή οι συντάξεις τους, κύριες και επικουρικές.

5. Οι συνταξιούχοι των παραγράφων 1, 2 και 4 του παρόντος υποχρεούνται, πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν, να δηλώσουν τούτο στον φορέα ή στους φορείς από τους οποίους συνταξιοδοτούνται για

**Άρθρο 63 παρ. 5
ν.2676/99 όπως
αντικαταστάθηκε με την
παρ.1 άρθρου 16
Ν.3863/2010 και τα εδάφια**

²⁵ συμμετοχή στη δαπάνη της συνταξιοδότησης για τους συμμετέχοντες φορείς επί διαδοχικής.

**τρίτο και τέταρτο της παρ. 5
αντικαταστάθηκαν με το
άρθρο 68 παρ.3
Ν.4316/2014,ΦΕΚ Α'
270/24.12.2014.**

κύρια σύνταξη. Στους φορείς
επικουρικής ασφάλισης υποβάλλεται σχετική δήλωση από
τους συνταξιούχους αναπηρίας, καθώς και από τους
συνταξιούχους γήρατος, εφόσον οι τελευταίοι δεν έχουν
συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας.

«Παράλειψη της δήλωσης συνεπάγεται καταλογισμό σε
βάρος του συνταξιούχου του ποσού που έπρεπε να του
παρακρατηθεί, συμφώνως με το παρόν άρθρο, κατά το
χρονικό διάστημα της εργασίας του ή κατά το διάστημα της
αυτοαπασχόλησης, που επιβαρύνεται με ετήσιο επιτόκιο
4,56%, ο δε φορέας δικαιούται να συμψηφίζει το ποσό με
μελλοντικές συντάξεις και μέχρι του ύψους του 1/4 της
συντάξεως.

Για δηλώσεις που η υποχρέωση υποβολής τους ανάγεται
μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, ο προβλεπόμενος
καταλογισμός του προηγούμενου εδαφίου μειώνεται κατά
50%.»

**Άρθρο 63 παρ. 6
ν.2676/99 όπως
αντικαταστάθηκε με την
παρ.1 άρθρου 16
Ν.3863/2010 και η περ. στ'
προστέθηκε με την
παράγραφο 2 άρθρου 42
Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α
170/5.8.2011, και
αντικαταστάθηκε με το
άρθρο 6 του
Ν.4081/2012 (ΦΕΚ Α'
184/27.09.2012), όπως
αυτό τροποποιήθηκε με την
παρ. 3 άρθρου 41
Ν.4256/2014, ΦΕΚ Α
92/14.4.2014.**

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν έχουν εφαρμογή:

- α) στον επιζώντα των συζύγων,
- β) στους συνταξιούχους του ΟΓΑ,
- γ) στους πολύτεκνους των οποίων το ένα τουλάχιστον των
τέκνων είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες
σχολές και έως τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας
του ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία,
- δ) στα πρόσωπα για τα οποία ισχύουν οι διατάξεις των Καν.
(ΕΟΚ) 1408/71 και 574/72, καθώς και των διμερών
συμβάσεων κοινωνικής ασφάλειας,
- ε) στα πρόσωπα που συνταξιοδοτήθηκαν με το ν.
3185/2003 και μέχρι τη συμπλήρωση του 55ου έτους της
ηλικίας τους.
- στ) στους συνταξιούχους του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου
που παρέχουν εκπαιδευτικό έργο στη Δημόσια Εκπαίδευση,
μέχρι τις 31.12.2016.

Νέα διάταξη

**Άρθρο 31 παρ.3 Ν.
3518/2006**

ζ) Στους ηθοποιούς των Κρατικών Θεατρικών Σκηνών και στους καλλιτέχνες της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

**Άρθρο 42 παρ. 1
Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170**

η) Στους συνταξιούχους ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που έχουν συνταξιοδοτηθεί με τις ειδικές διατάξεις για άτομα με αναπηρίες, και στους συνταξιούχους που λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα .

**Άρθρο 56 παρ.5
Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170**

θ) Στους συνταξιούχους που είναι μέλη Αγροτικών Συνεταιρισμών και υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε. επειδή ο μέσος όρος των εισοδημάτων τους από τη συμμετοχή τους στο Συνεταιρισμό υπερβαίνει το 400πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη..

**Άρθρο 63 παρ.7 Ν.2676/99
όπως αντικαταστάθηκε με
την παράγραφο 3 άρθρου
42 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α
170 και ισχύει από τη
δημοσίευση του
ν.3863/2010.**

7. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα καταργείται, εκτός των καταστατικών διατάξεων των φορέων που προβλέπουν διακοπή ή αναστολή καταβολής της σύνταξης σε περίπτωση που ο συνταξιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται και υπάγεται στην ασφάλιση του φορέα από τον οποίο συνταξιοδοτείται.

Στις περιπτώσεις αυτές δεν καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παράγραφο 2 του παρόντος προσαυξημένες ασφαλιστικές εισφορές.

Παρ.8

8. Με νόμο δύναται να τροποποιείται το ποσό της περιπτώσεως β` των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, καθώς και το ύψος του προστίμου της παραγράφου 5 του παρόντος.

9. Οι διατάξεις της παρ. 1 έχουν ανάλογη εφαρμογή και

**Νέα διάταξη με βάση τα
άρθρα 10 παρ. 1 και 2 του
Ν.3865/2010 (ΦΕΚ Α΄
120/21.07.2010) και 16
παρ. 3 περ α και β
Ν.3863/2010**

α. για τους συνταξιούχους του Δημοσίου που εργάζονται εκτός του ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως αυτός έχει οριοθετηθεί με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α΄) ή αυτοαπασχολούνται.

β. για τους συνταξιούχους στρατιωτικούς, για τους οποίους όμως το αναφερόμενο όριο ηλικίας μειώνεται κατά δύο (2) έτη.

γ. για όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, που εργάζονται εκτός του ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως αυτός έχει οριοθετηθεί με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α΄) ή αυτοαπασχολούνται.

Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 ²⁶ του ν. 2592/1998, καθώς και των παραγράφων 1 έως 7 του άρθρου 58 του π.δ. 169/2007, εξακολουθούν να ισχύουν.

²⁶ «14. Οι συντάξεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, γενικά, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνουν βουλευτική σύνταξη ή χορηγία, οι οποίοι υπηρετούν ή προσλαμβάνονται σε θέσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α΄ 65) και λαμβάνουν σύνταξη ή χορηγία, κατά περίπτωση και αποδοχές συγχρόνως, καταβάλλονται μειωμένες κατά 70% με εξαίρεση τις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (Α΄ 120) και 1977/1991 (Α΄ 185), τις εξ ιδίου δικαιώματος πολεμικές συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων, καθώς και τις εξ ιδίου δικαιώματος συντάξεις παθόντων στην υπηρεσία και εξαιτίας αυτής.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους λαμβάνουν σύνταξη ή χορηγία από το Δημόσιο και καταλαμβάνουν θέση εξωκοινοβουλευτικού Υπουργού, Αναπληρωτή Υπουργού ή Υφυπουργού.

Οι διοριζόμενοι σε θέσεις προέδρων ή μελών Διοικητικών Συμβουλίων, φορέων του δημόσιου τομέα, οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη από το Δημόσιο ή από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης μπορούν, αντί της υπαγωγής τους στις ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου, να επιλέξουν με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 που απευθύνουν τόσο προς την υπηρεσία τους, όσο και προς τον οικείο ασφαλιστικό φορέα, την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997 (Α΄ 38).»

Η παράγραφος 14 αντικαταστάθηκε όπως παρατίθεται με το άρθρο πρώτο παράγραφος Β. περ.16 Ν.4093/2012, ΦΕΚ Α 222/12.11.2012.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ΄. - ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ)

Άρθρο 20 παρ.1
Ν.2434/96 όπως είχε
αντικατασταθεί με το
άρθρο 24 Ν.2556/1997,
ΦΕΚ Α`270, και με την
παρ.1 άρθρου 34
Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170

1. Από 1.1.2011 το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.) καταβάλλεται στους δικαιούχους σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, των οργανισμών κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, πλην ΟΓΑ, καθώς και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), από τους φορείς από τους οποίους συνταξιοδοτούνται, εφόσον πληρούν αθροιστικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Οι συνταξιούχοι γήρατος και θανάτου να έχουν συμπληρώσει την 1η Ιανουαρίου 2011 το 60ό έτος της ηλικίας τους. Για τους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας, καθώς και για τα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του γονέα τους, δεν απαιτείται όριο ηλικίας.

β) Το συνολικό καθαρό ετήσιο εισόδημα τους από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα που χορηγήθηκαν σε μισθωτό, να μην υπερβαίνει το ποσό των οχτώ χιλιάδων τετρακοσίων εβδομήντα δύο ευρώ και εννέα λεπτών (8.472,09 ευρώ).

Για τον προσδιορισμό του εισοδήματος αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη τα ποσά που αντιστοιχούν στη σύνταξη αναπήρων και θυμάτων πολεμικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας, στην ισόβια σύνταξη σε πολύτεκνες μητέρες (ν. 1892/1990, άρθρο 63 παρ. 4, όπως ισχύει), καθώς και στα προνοιακά βοηθήματα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

γ) Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα

του συνταξιούχου να μην υπερβαίνει το ποσό των εννέα χιλιάδων οκτακοσίων ογδόντα τεσσάρων ευρώ και έντεκα λεπτών (9.884,11 ευρώ).

δ) Το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα ευρώ και ενενήντα λεπτών (15.380,90 ευρώ).

Τα παραπάνω ποσά αφορούν εισοδήματα που δηλώθηκαν με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους.

ε) Το συνολικό ακαθάριστο ποσό κύριας και επικουρικής σύνταξης που καταβάλλεται κατά το μήνα έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και τα πάσης φύσεως επιδόματα, πλην των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων - Πάσχα και επιδόματος αδειάς, να μην υπερβαίνει τα οκτακόσια πενήντα (850,00) ευρώ.

Το ποσό σύνταξης, όπως προσδιορίζεται από το πρώτο εδάφιο, δεν πρέπει να υπερβαίνουν κατά τον πρώτο πλήρη μήνα συνταξιοδότησης και όσοι καταστούν συνταξιούχοι μετά την έναρξη ισχύος του νόμου και έως την 31.12.2011.

Για κάθε έτος, αρχής γενομένης από 1.1.2012 και εξής, εξετάζεται το καταβαλλόμενο ως ανωτέρω ποσό συντάξεων κατά το μήνα έκδοσης της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 5 ή το δικαιούμενο ποσό συντάξεων κατά τον πρώτο πλήρη μήνα συνταξιοδότησης, αν η συνταξιοδότηση χωρεί μετά την έκδοση της υπουργικής απόφασης.

στ) Διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.

2. Το Ε.Κ.Α.Σ. χορηγείται και σε εκείνους που καθίστανται συνταξιούχοι των ανωτέρω οργανισμών κύριας ασφάλισης μετά την 1η Ιανουαρίου 2011, εφόσον συντρέχουν

στο πρόσωπο τους οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1.

Στους συνταξιούχους λόγω γήρατος που συμπληρώνουν το όριο ηλικίας μετά την ημερομηνία αυτή, το Ε.Κ.Α.Σ. καταβάλλεται από την 1η του επόμενου μήνα εκείνου που συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους.

3. Ποσό επιδόματος:

α. Για συνολικά ποσά εισοδήματος από συντάξεις (κύριες και επικουρικές), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα και μέχρι επτά χιλιάδες επτακόσια δεκαπέντε ευρώ και εξήντα πέντε λεπτά (7.715,65 ευρώ) καταβάλλεται επίδομα διακόσια τριάντα ευρώ (230,00 ευρώ) μηνιαίως.

β. Για συνολικά ποσά εισοδήματος από επτά χιλιάδες επτακόσια δεκαπέντε ευρώ και εξήντα έξι λεπτά (7.715,66 ευρώ) μέχρι του ποσού των οκτώ χιλιάδων τετρακοσίων εβδομήντα δύο ευρώ και εννέα λεπτών (8.472,09 ευρώ) καταβάλλεται ποσό μηνιαίου επιδόματος (Ε.Κ.Α.Σ.) σύμφωνα με τα παρακάτω:

βα. Από επτά χιλιάδες επτακόσια δεκαπέντε ευρώ και εξήντα έξι λεπτά (7.715,66 ευρώ) και μέχρι του ποσού των οκτώ χιλιάδων δεκαοκτώ ευρώ και είκοσι έξι λεπτών (8.018,26 ευρώ) ποσό εκατόν εβδομήντα δύο ευρώ και πενήντα λεπτών (172,50 ευρώ).

ββ. Από οκτώ χιλιάδες δεκαοκτώ ευρώ και είκοσι επτά λεπτά (8.018,27 ευρώ) και μέχρι του ποσού των οκτώ χιλιάδων διακοσίων δεκαεννέα ευρώ και ενενήντα τριών λεπτών (8.219,93 ευρώ) ποσό εκατόν δέκα πέντε ευρώ (115,00 ευρώ).

βγ. Από οκτώ χιλιάδες διακόσια δεκαεννέα ευρώ και ενενήντα τέσσερα λεπτά (8.219,94 ευρώ) μέχρι του ποσού των οκτώ χιλιάδων τετρακοσίων εβδομήντα δύο ευρώ και εννέα λεπτών (8.472,09 ευρώ) ποσό πενήντα επτά ευρώ και πενήντα λεπτών (57,50 ευρώ).

γ. Τα ίδια ως άνω ποσά επιδόματος χορηγούνται και στους συνταξιούχους αναπηρίας που λαμβάνουν πλήρη σύνταξη.

Στους συνταξιούχους γήρατος και αναπηρίας που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη, το επίδομα ισούται με τα $\frac{2}{3}$ των ανωτέρω ποσών.

Προκειμένου για συνταξιούχους λόγω αναπηρίας, οποιαδήποτε μεταβολή στο ποσοστό αναπηρίας του δικαιούχου εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους στο οποίο καταβάλλεται το Ε.Κ.Α.Σ., δεν επιφέρει οποιαδήποτε μεταβολή στο ποσό του επιδόματος.

Στις περιπτώσεις συνδικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου, τα ποσά του Ε.Κ.Α.Σ. επιμερίζονται κατά το ίδιο ποσοστό επιμερισμού της σύνταξης που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κάθε ασφαλιστικού φορέα.

4. Από 1.1.2012 και εξής και σε ετήσια βάση τα ποσά που αναφέρονται στα εισοδηματικά κριτήρια της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δύνανται να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, με βάση το ποσοστό αύξησης του εισοδήματος σε σχέση με το προηγούμενο έτος, που αναφέρεται στο κριτήριο β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και αντιστοιχεί σε συνταξιούχο πλήρους κατώτατου ορίου κύριας σύνταξης γήρατος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, χωρίς προσαυξήσεις. Με την ίδια απόφαση δύνανται να αναπροσαρμόζονται και τα ποσά του Ε.Κ.Α.Σ. για τις από 1.1.2012 και εφεξής ετήσιες χρονικές περιόδους, με βάση την εξέλιξη του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του έτους αναπροσαρμογής.

Τα ποσά του Ε.Κ.Α.Σ. που καταβλήθηκαν από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα δεν λαμβάνονται υπόψη για την εξέταση της συνδρομής των εισοδηματικών κριτηρίων της

παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

5. Οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν σύνταξη από περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς κύριας ασφάλισης, το Δημόσιο ή το NAT επιλέγουν με αίτηση τους τον φορέα που θα καταβάλλει το επίδομα. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς δήλωσης εκ μέρους του συνταξιούχου είτε για τον φορέα καταβολής του επιδόματος είτε για τα εισοδηματικά στοιχεία, καθώς και σε περίπτωση πολλαπλής είσπραξης του επιδόματος, τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά του επιδόματος παρακρατούνται στο διπλάσιο, από το ποσό της κύριας σύνταξης, σε έξι (6) μηνιαίες δόσεις, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ασφαλιστικού οργανισμού.

6. Ο έλεγχος των εισοδηματικών κριτηρίων χορήγησης του επιδόματος για κάθε έτος διενεργείται το αργότερο μέχρι το τέλος του Απριλίου του αντίστοιχου έτους και σε καμία περίπτωση δεν χορηγούνται ποσά Ε.Κ.Α.Σ. σε μη δικαιούχους από την 1η Μαΐου του ίδιου έτους.

7. Το ποσό του Ε.Κ.Α.Σ. δεν υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του Κλάδου Ασθένειας των οικείων ταμείων ούτε στην Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 (Α`115).

8. Η δαπάνη των ασφαλιστικών φορέων για την καταβολή του Ε.Κ.Α.Σ. καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

9. Το Ε.Κ.Α.Σ. αποτελεί ειδική μη ανταποδοτικού τύπου παροχή σε χρήμα, καταβαλλόμενο με την προϋπόθεση της μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα και δεν εξάγεται.

10. Ελάχιστη παροχή κατά την έννοια του άρθρου 58 του Κανονισμού (ΕΚ)883/2004 είναι το ποσό της βασικής σύνταξης του άρθρου 2 του ν. 3863/2010, όπως διαμορφώνεται κάθε φορά. Οι διατάξεις της παραγράφου

αυτής ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου. Εκκρεμείς αιτήσεις συνταξιοδότησης κρίνονται με τις ανωτέρω διατάξεις.

**Άρθρο 34 παρ.2 περ. α
και θ Ν.3996/2011, ΦΕΚ
Α 170/5.8.2011**

11. α. Ειδικά για τους κατά την 5/8/2011 δικαιούχους σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των Οργανισμών Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, καθώς και του ΝΑΤ, καταβάλλεται από τον επόμενο της δημοσίευσης του νόμου αυτού μήνα ποσό ΕΚΑΣ 30 ευρώ μηνιαίως, εφόσον πληρούν αθροιστικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

αα) Το συνολικό καθαρό ετήσιο εισόδημα τους από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα, κυμαίνεται από 8.472,10 ευρώ μέχρι 9.200,00 ευρώ.

ββ) Το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 13.500,00 ευρώ.

Τα παραπάνω ποσά αφορούν εισοδήματα που δηλώθηκαν με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους.

γγ) Πληρούν όλες τις λοιπές προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 2434/1996 (Α`188), όπως ισχύει.

β. Το ανωτέρω ποσό του ΕΚΑΣ χορηγείται και σε εκείνους που καθίστανται συνταξιούχοι των ανωτέρω Οργανισμών Κύριας Ασφάλισης μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπο τους οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α` της παραγράφου αυτής. Στους συνταξιούχους λόγω γήρατος ή θανάτου που συμπληρώνουν το απαιτούμενο όριο ηλικίας μετά την δημοσίευση του νόμου, το ανωτέρω ποσό ΕΚΑΣ καταβάλλεται από την πρώτη του επόμενου μήνα

εκείνου που συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους, με
εξαίρεση τους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας, καθώς και τα
τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του γονέα τους,
για τους οποίους δεν απαιτείται όριο ηλικίας.

**Υποπαρ.ΙΑ.4 παρ.6 του
άρθρου πρώτου του
Ν.4093/2012,ΦΕΚ Α 222,
όπως είχε
αντικατασταθεί με την
παρ. 3 άρθρου 10 της
από 19.11.2012 Π.Ν.Π.
(ΦΕΚ Α 229) και στη
συνέχεια με το άρθρο 15
της από 31.12.2012
Π.Ν.Π.,ΦΕΚ Α
256/31.12.2012,η οποία
κυρώθηκε με το άρθρο
πρώτο ν.4147/2013,ΦΕΚ
Α 98, και αντικ. με
το άρθρο 8 παρ.1
Ν.4237/2014, ΦΕΚ Α 36 .**

12. Από 1.1.2014, το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.), καταβάλλεται στους συνταξιούχους
γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, με τη συμπλήρωση του 65ου
έτους της ηλικίας. Ειδικά για τα παιδιά που λαμβάνουν σύνταξη
λόγω θανάτου του γονέα τους, καθώς και για τους ανάπηρους
με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω, το Ε.Κ.Α.Σ.
καταβάλλεται χωρίς να απαιτείται η συμπλήρωση του
παραπάνω ορίου ηλικίας.

Επιδόματα, βοηθήματα ανικανότητας

**Άρθρο 14 παρ.9
Ν.2556/97 όπως
αντικαταστάθηκε με την
παρ.20 άρθρ.22
Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α
48/12.2.2004**

Στους παθόντες και συνταξιοδοτούμενους από βίαιο συμβάν
βάσει των διατάξεων του Ν. 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α)
παρέχεται από τους οικείους φορείς πρόνοιας, αρμοδιότητας
του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
διπλάσιο εφάπαξ βοήθημα με τις ίδιες προϋποθέσεις
απονομής, που ισχύουν για την απονομή της κύριας σύνταξής
τους. Σε περίπτωση που τα εν λόγω πρόσωπα είναι
ασφαλισμένα σε δύο ή περισσότερους φορείς πρόνοιας,
καταβολή του διπλάσιου εφάπαξ βοηθήματος παρέχεται
μόνο από το κλαδικό ταμείο πρόνοιας της υπηρεσίας στην
οποία υπηρετούν.

**Άρθρο 33 παρ.5
Ν.3232/04**

Ασφαλισμένοι των ειδικών ταμείων του άρθρου 10 του Ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α) οι οποίοι υπέστησαν μερική ανικανότητα από τρομοκρατική πράξη που έγινε σε βάρος τους, εφόσον έχουν 25ετή τουλάχιστον συντάξιμη υπηρεσία, δικαιούνται, ανεξάρτητα από το βαθμό που κατείχαν, ποσό κύριας σύνταξης, επικουρικής, μερίσματος ή βοηθήματος, εφάπαξ ή περιοδικώς καταβαλλόμενο και εφάπαξ βοήθημα από τα οικεία ασφαλιστικά ταμεία που αντιστοιχεί στο βαθμό του Διευθυντή με τριακονταπενταετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται αναλόγως και για τους ασφαλισμένους των ταμείων αυτών που έχουν δικαιωθεί συντάξεως με τις διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 2 του Ν. 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α).

Εξωϊδρυματικό επίδομα τετραπληγίας -παραπληγίας

**Άρθρο 42 Ν.1140/81
παρ.1 όπως το πρώτο
εδάφιο αντικαταστάθηκε
με το άρθρο 16, παρ.1
του Ν.2042/1992 (Α 75).**

1. Ασφαλισμένοι φορέων κοινωνικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κρινόμενοι από Ειδική Επιτροπή, ως πάσχοντες εκ τετραπληγίας-παραπληγίας με ποσοστό ιατρικής αναπηρίας 67% και άνω δικαιούνται μηνιαίου εξωϊδρυματικού επιδόματος. Το επίδομα αυτό δικαιούνται και τα μέλη οικογενείας των ασφαλισμένων που πάσχουν από τη νόσο αυτή. Το επίδομα αυτό καταβάλλεται από μία μόνο πηγή. Το ύψος του επιδόματος, οι κατηγορίες των δικαιούχων, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορηγήσεως και αναστολής καταβολής του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με

αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά γνώμη του Δ.Σ. κάθε
φορέα κύριας ασφάλισης.

**Άρθρο 5 παρ.2 Ν.
3232/2004, ΦΕΚ Α 48,
όπως τροποποιήθηκε με
την παρ. 3 άρθρ. 61
Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272**

2. Στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου υπάγονται
και οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι των ασφαλιστικών
οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς
και τα μέλη των οικογενειών τους, που:

α. πάσχουν από μυασθένεια-μυοπάθεια με ποσοστό
αναπηρίας 67% και άνω,

"β. Έχουν ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω προερχόμενο
από ακρωτηριασμό των δύο άνω ή κάτω άκρων ή κατά το
ένα άνω και ένα κάτω άκρο."

γ. έχουν φωκομέλεια που επιφέρει τον ίδιο βαθμό κινητικής
αναπηρίας με την παραπάνω περίπτωση β` της παραγράφου
αυτής,

δ. πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας που επιφέρει
παραπληγία τετραπληγία με ποσοστό αναπηρίας 67% και
άνω,

ε. Έχουν ακρωτηριασμό του ενός άνω ή κάτω άκρου με
ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, που δεν επιδέχεται
εφαρμογής τεχνητού μέλους. Το ύψος του επιδόματος στην
περίπτωση αυτή καθορίζεται στο δεκαπλάσιο του κατωτάτου
ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κάθε φορά.

στ. πάσχουν από το σύνδρομο κλάματος γαλής

**Άρθρο 61 παρ. 5
Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272**

ζ. πάσχουν από ατελή οστεογένεση, με ποσοστό αναπηρίας
80% και άνω και

η. πάσχουν από οστεοψαθύρωση, με ποσοστό αναπηρίας
80% και άνω .

Το επίδομα τετραπληγίας-παραπληγίας, χορηγείται από

**Άρθρο 16 παρ.2 Ν.
2042/92**

το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στους εν ενεργεία και συνταξιούχους υπαλλήλους ν.π.δ.δ., που υπάγονται στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του ν. 3163/1955, καθώς και στα μέλη οικογενείας τους, με τις ίδιες προϋποθέσεις και στο ίδιο ποσό, που χορηγείται και στους λοιπούς ασφαλισμένους του.

Το ίδιο επίδομα χορηγείται και από τους λοιπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς, που συνταξιοδοτούν το προσωπικό τους βάσει ειδικών διατάξεων, που παραπέμπουν στις διατάξεις των δημοσίων υπαλλήλων ή επαναλαμβάνουν κατά βάση τις διατάξεις αυτές.

**Άρθρο 21 παρ. 4 Ν.
1469/84 όπως
αντικαταστάθηκε με την
παρ. 1 του άρθρου 32 του
Ν. 1876/1990 (ΦΕΚ Α 27)**

Σε περίπτωση εργασίας αυτών που παίρνουν το επίδομα τύπου σύνταξης του άρθρου αυτού και των επιμέρους αποφάσεων που έχουν εκδοθεί, καταβάλλεται ολόκληρο το δικαιούμενο ποσό του επιδόματος από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

**Άρθρο 6 παρ. 6
Ν.4051/2012,ΦΕΚ Α 40**

Το καταβαλλόμενο ποσό του εξωιδρυματικού επιδόματος υπολογίζεται με το ποσό που αντιστοιχεί στο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη της 31.12.2011.

**Νέα διάταξη με βάση το
άρθρο 9 παρ.7 ν. 2458/97**

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ.

Επίδομα λόγω απολύτου αναπηρίας

**Άρθρο 42 παρ.3
Ν.1140/81**

Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης λόγω αναπηρίας σε συνταξιούχους ασφαλιστικών φορέων αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, προσαυξάνεται κατά ποσοστό 50% εφ' όσον ο ανάπηρος βρίσκεται διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη, περιποίηση και συμπαράσταση ετέρου προσώπου (απόλυτη αναπηρία).

Με τις ίδιες προϋποθέσεις προσαυξάνεται κατά ποσοστό 50% και το ποσό της σύνταξης των μελών οικογενείας αποβιώσαντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, χωρίς μείωση του ποσού της συντάξεως των λοιπών συνδικαιούχων μελών της οικογένειας.

Κατ' εξαίρεση η παραπάνω προσαύξηση χορηγείται και σε συντάξεις λόγω γήρατος εφόσον ο δικαιούχος της συντάξεως κατέστη τυφλός. Πρόσωπα που λαμβάνουν την κατά την προσαύξηση του άρθρου αυτού δεν δικαιούνται και το εξωιδρυματικό επίδομα τετραπληγίας-παραπληγίας.

**Νέα διάταξη με βάση το
άρθρο 6 παρ. 6
Ν.4051/2012,ΦΕΚ Α
40/29.2.2012 και το
τελευταίο εδάφιο του
άρθρου 42 παρ..3
Ν.1140/81**

Το ανώτατο ποσό προσαύξησης της σύνταξης λόγω απολύτου αναπηρίας δεν μπορεί να είναι ανώτερο από το ποσό που αντιστοιχεί στο 20πλάσιο του εκάστοτε τεκμαρτού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη

**Άρθρο 9 παρ.7 Ν.
2458/97**

Για τους συνταξιούχους του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ το ποσό της προσαύξησης της σύνταξης λόγω απολύτου αναπηρίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που αντιστοιχεί σε είκοσι πέντε (25) έτη ασφάλισης στην 1η ασφαλιστική κατηγορία και καταβάλλεται μόνο αν ο συνταξιούχος δεν δικαιωθεί την προβλεπόμενη από το άρθρο 14 του π.δ/τος 334/1988 (ΦΕΚ 154/1988) προσαύξηση, ως συνταξιούχος αναπηρίας του Ο.Γ.Α..

Επίδομα αεροθεραπείας

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών, που εκδίδεται

Άρθρο 1 Α.Ν. 124/1967,

όπως το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 1066/1980, ΦΕΚ Α 183, και συμπληρώθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 1276/1982, ΦΕΚ Α 100 και το άρθρο 59 παρ.5 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272.

κάθε έτος, δύναται να παρέχεται επίδομα αεροθεραπείας κατά τη θερινή περίοδο κάθε έτους στους φυματικούς ασφαλισμένους και συνταξιούχους του των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το επίδομα αυτό καταβάλλεται, εφόσον υπάρχει οικονομική ευχέρεια σε κάθε φορέα, στις κατωτέρω κατηγορίες

- α) Τους επιδοτούμενους.
- β) Τους συνταξιοδοτούμενους.
- γ) Τους λαμβάνοντες επίδομα αναπροσαρμογής.
- δ) Τους βοηθηματούχους.
- ε) Τους συνταξιούχους λόγω γήρατος με ποσοστό αναπηρίας άνω του 33%.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται το ποσό του επιδόματος, οι προϋποθέσεις χορήγησής του, η ημερομηνία έναρξης της χορήγησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για τη χορήγησή του.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις χορηγείται επίδομα αεροθεραπείας στους πάσχοντες από καρκίνο (Ca) των πνευμόνων και από πνευμονοκονίαση".

"Με τις ίδιες προϋποθέσεις χορηγείται το επίδομα αεροθεραπείας και στους νεφροπαθείς ασφαλισμένους και συνταξιούχους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και των άλλων ασφαλιστικών οργανισμών .

Με τις ίδιες προϋποθέσεις χορηγείται το επίδομα αεροθεραπείας και στους υποβληθέντες σε μεταμόσχευση πνευμόνων, καρδιάς και ήπατος, καθώς και στους πάσχοντες από πνευμονοπάθεια με ποσοστό αναπηρίας 80% στην πνευμονική νόσο, ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και των άλλων ασφαλιστικών οργανισμών.

Δώρα εορτών

**Άρθρο πρώτο υποπαρ.
ΙΑ.6 παρ.3 Ν.4093/12**

Από 1.1.2013 τα επιδόματα και δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη ή καταστατική διάταξη για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος καταργούνται.

Κατ' εξαίρεση από 1.1.2013 χορηγείται σε όσους λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα ως δώρο Χριστουγέννων ολόκληρο το ποσό του εξωϊδρυματικού επιδόματος και ως δώρο Πάσχα και επιδόματος αδείας το ήμισυ του μηνιαία καταβαλλόμενου επιδόματος. Το ανωτέρω συνολικό ετήσιο ποσό των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και του επιδόματος αδείας επιμερίζεται σε δωδεκάμηνη βάση και προσαυξάνει τη μηνιαία σύνταξη τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ΄. - ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟ 1.1.1993.

Ι. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

**Άρθρο 43 Ν.
2084/1992**

1. Οι διατάξεις των άρθρων 22 έως 43 του νόμου 2084/1992 (άρθραπαρόντος) έχουν εφαρμογή για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι υπάγονται για πρώτη φορά στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης από 1.1.1993 και μετά, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις. Από τις παραπάνω διατάξεις εξαιρείται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

2. Για τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά θέματα, που δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του τρίτου μέρους του νόμου 2084/1992 (άρθρο.....παρόντος) εξακολουθούν να ισχύουν οι υφιστάμενες γενικές ή ειδικές διατάξεις των φορέων.

Ασφαλιστικές εισφορές για κύρια σύνταξη ασφαλισμένων από 1.1.1993

**Άρθρο 22 παρ. 1 Ν.
2084/1992**

1. Το συνολικό ποσοστό εισφοράς αναπηρίας, γήρατος, θανάτου ασφαλισμένου, εργοδότη και Κράτους στους φορείς κύριας ασφάλισης μισθωτών ορίζεται σε 30% επί των αποδοχών των ασφαλισμένων και κατανέμεται κατά 6,67% σε βάρος των ασφαλισμένων, κατά 13,33% σε βάρος των εργοδοτών και κατά 10% σε βάρος του Κράτους.

Το ποσοστό εισφοράς στους φορείς κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων ορίζεται σε 30% επί του ποσού των ασφαλιστικών κατηγοριών, που θα καθοριστούν με το κατά την παρ. 3 του παρόντος άρθρου προεδρικό διάταγμα και βαρύνει κατά 20% τους ίδιους και κατά 10% το Κράτος.

Προκειμένου για μισθωτούς ασφαλισμένους φορέων κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων ισχύουν ως προς την καταβολή των εισφορών τα οριζόμενα για τους ασφαλισμένους φορέων κύριας ασφάλισης μισθωτών.

**Άρθρο 4 παρ. 4 εδ.
τελευταίο ν. 3029/2002**

Από 1.1.2003 δεν ισχύει για το Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ. εισφορά 10% του Κράτους που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Ν. 2084/1992 (άρθρο παρόντος) Ομοίως δεν ισχύει η ανωτέρω εισφορά για τους κλάδους σύνταξης των ταμείων που εντάσσονται στο Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., από την ημερομηνία ένταξής τους

**Άρθρο 22 παρ. 2 Ν.
2084/1992, όπως η
περ.α` αντικατ. με την
παρ.1 άρθρ.13
Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α 48**

2.α. Η εισφορά για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος, θανάτου στους φορείς κύριας ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς υπολογίζεται επί των αποδοχών των ασφαλισμένων, οι οποίες κατά μήνα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το οκταπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλή Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (Α.Ε.Π.) αναπροσαρμοζόμενου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

β. Ως αποδοχές για τον υπολογισμό των κατά τα ανωτέρω εισφορών νοούνται οι πάσης φύσεως αποδοχές εξαιρουμένων των εκτάκτων παροχών, λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαριάς ασθένειας του μισθωτού και των μελών της οικογένειάς του.

γ. Σε καμιά περίπτωση ο υπολογισμός της εισφοράς του Κράτους δεν μπορεί να γίνεται επί αποδοχών οι οποίες υπερβαίνουν το διπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

3. Για την καταβολή των μηνιαίων εισφορών στους φορείς κύριας ασφάλισης, που ασφαλίζουν αυτοαπασχολούμενους, οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται σε ασφαλιστικές κατηγορίες κατά τα οριζόμενα με προεδρικό διάταγμα με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ύστερα από αναλογιστικές μελέτες. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζεται και ο τρόπος αναπροσαρμογής των ασφαλιστικών κατηγοριών.

Σε περίπτωση επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας ανώτερης της πρώτης δεν λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε κράτηση επί αμοιβών για παρεχόμενες υπηρεσίες ή καταβολή ποσών με ένσημα που γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 2084/1992, (άρθρο παρόντος) όπως συμπληρώνεται με τις διατάξεις του παρόντος

**Άρθρο 22 παρ. 3 Ν.
2084/1992 όπως
συμπληρώθηκε με την
παρ.1 του άρθρου 19
του Ν.2150/1993 (ΦΕΚ
Α 98)**

*Το εδάφιο τρίτο της
παρ. 3 προστέθηκε στο
τέλος του δεύτερου
εδαφίου με την παρ.1
του άρθρου 19 του
Ν.2150/1993*

άρθρου`.

Με το κατά τα ανωτέρω προεδρικό διάταγμα δύναται να ορισθεί ότι πρώτη εφαρμογή η καταβολή ολόκληρης της εισφοράς βάσει των ασφαλιστικών κατηγοριών που θα καθορισθούν θα γίνει σταδιακά σε τρία έτη.

Για τους ασφαλισμένους στο Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ αυτοαπασχολούμενους εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας του Ιδρύματος.

Οι διατάξεις του εδάφ. γ` της παρ. 2 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής .

**Άρθρο 22 παρ. 4 Ν.
2084/1992**

4. Ο τρόπος απόδοσης της εισφοράς του Κράτους στους οικείους φορείς ορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Εισφορά πρόωρης συνταξιοδότησης και επαγγελματικού κινδύνου.

Άρθρο 23 παρ 1 Ν. 2084/1992

1. Η πρόσθετη ειδική εισφορά για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος, θανάτου των υπαγομένων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις των φορέων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, καθώς και τις ειδικές κατηγορίες επαγγελματιών, που ασφαλίζονται στο Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ περί των οποίων η παρ. 4 του άρθρου 24 ν. 2084/1992 (άρθρο του παρόντος) και των ασφαλισμένων των Ταμείων, που ορίζονται στην αυτή παράγραφο, καθώς και των απασχολούμενων στις αεροπορικές εταιρείες και των πτυχιούχων χειριστών αεροσκαφών που εκτελούν πτητικές εργασίες, ορίζεται σε ποσοστό 3,60% επί των αποδοχών των ασφαλισμένων, που υπόκεινται σε εισφορές και βαρύνει κατά ποσοστό 1,40% τους εργοδότες και 2,20% τους ασφαλισμένους.

Άρθρο 23 παρ 2 Ν. 2084/1992

**όπως αντικατ. από την
παρ.2 άρθρ.4
Ν.2335/1995 (Α**

**185 σε συνδ. με παρ. 1
άρθρου 4 Ν. 4075/2012**

2. Η πρόσθετη ειδική εισφορά για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος και θανάτου των απασχολούμενων σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων και σε εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες, καθώς και των ασφαλισμένων της Διεύθυνσης Ασφαλίσεως Προσωπικού Δ.Ε.Η., που απασχολούνται σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα, ορίζεται σε ποσοστό 7 % επί των αποδοχών των ασφαλισμένων που υπόκεινται σε εισφορές και βαρύνει κατά ποσοστό 2,70% τους εργοδότες και 4,30% τους ασφαλισμένους.

Άρθρο 23 παρ 3 Ν. 2084/1992

3. Το ποσοστό εισφοράς στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού δύναται να επανακαθορισθεί με απόφαση Οικονομικών και Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ύστερα από αναλογιστική μελέτη

**Άρθρον 23 παρ 4 Ν.
2084/1992**

4. Η πρόσθετη ειδική εισφορά επαγγελματικού κινδύνου για τους απασχολούμενους μισθωτούς σε επιχειρήσεις και εργασίες, που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του β.δ. 473/1961 (ΦΕΚ 119 Α') και διεξάγονται κάτω από εισφορές συνθήκες ώστε να τίθεται σε κίνδυνο η ζωή ή η υγεία των εργαζομένων, ορίζεται σε ποσοστό 1% επί των αποδοχών των εργαζομένων και βαρύνει τους εργοδότες.

Οι επιχειρήσεις καταβάλλουν ολόκληρη την εισφορά επαγγελματικού κινδύνου και για το προσωπικό τους που υπάγεται σ' έναν κλάδο ασφάλισης του φορέα ασφάλισης.

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως λόγω γήρατος.

**Άρθρο 24 παρ 1 & 2 Ν.
2084/1992**

1. Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη γήρατος αν έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας και έχουν πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης 4.500 ημερών ή 15 ετών.

**Άρθρο 24 παρ 2 Ν.
2084/1992 σε
συνδυασμό με άρθρο
145 παρ. 3 ν. 3655/2008**

2. Αν οι ασφαλισμένοι συμπλήρωσαν τις ημέρες ή έτη ασφάλισης, που ορίζονται στην παράγραφο 1, από τις οποίες 750 ημέρες ή 2,5 έτη μέσα στην τελευταία πριν από την υποβολή της αίτησης πενταετία, δικαιούνται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά το 1/200 της πλήρους μηνιαίας συντάξεως για κάθε μήνα, που λείπει από το όριο ηλικίας που προβλέπεται από την παράγρ. 1 του άρθρου αυτού και μέχρι εξήντα (60) το πολύ μήνες κατά περίπτωση.

**Άρθρο 24 παρ 3, 4,5 Ν.
2084/1992**

3. Οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι πραγματοποιούν χρόνο ασφάλισης 4.500 ημερών ή 15 ετών από τον οποίο τουλάχιστον τα 3/4 σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα που ορίζονται στις οικείες διατάξεις των φορέων, δικαιούνται σύνταξη, χωρίς την μείωση της παρ. 2 του άρθρου αυτού, με την συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 24 του ν.2084/1992 (άρθρο.....παρόντος) οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν για όλες τις κατηγορίες ειδικών επαγγελματιών, που ασφαλίζονται στο Ι.Κ.Α. - ΕΤΑΜ και τους απασχολούμενους στην Ολυμπιακή Αεροπορία, Ολυμπιακή Αεροπλοΐα και στις αεροπορικές εταιρείες, καθώς και τους πτυχιούχους χειριστές αεροσκαφών που εκτελούν πτητικές εργασίες.

5. Οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι έχουν πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης 4.500 ημερών ή 15 ετών από τον οποίο τουλάχιστον τα 3/4 σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων ή σε εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες, καθώς και σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα προκειμένου για τους ασφαλισμένους της Διεύθυνσης Ασφάλισης Προσωπικού Δ.Ε.Η. δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας και με τη μείωση της παραγρ. 2 του άρθρου αυτού με τη συμπλήρωση του 50ου έτους.

6. Μητέρα με ανήλικα ή ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά, η οποία έχει πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης 6.000 ημερών ή 20 ετών, δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας και με τη μείωση της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού με τη συμπλήρωση του 50ου έτους.

**Άρθρο 24 παρ 6 Ν.
2084/1992, όπως
τροποπ. με την παρ.7α
άρθρ.144
Ν.3655/2008,ΦΕΚ Α 58.**

*(Η παρ 6 όπως είχε
τροποποιηθεί με την
παρ.7α άρθρ.144*

Ν.3655/2008

*τροποποιείται με την
Παρ.17 περ. ε` άρθρου*

"Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από το προηγούμενο εδάφιο για τη λήψη μειωμένης σύνταξης από μητέρες ανηλικών παιδιών καταργείται σταδιακά, με την αύξηση αυτού κατά ένα (1) χρόνο από 1.1.2009 και για κάθε επόμενο έτος, μέχρι τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας.

Το δικαίωμα σε σύνταξη θεμελιώνεται με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας, εφόσον τόσο η ανηλικότητα του παιδιού

10 Ν.3863/2010 όπως (όσο και ο συντάξιμος χρόνος συντρέχουν αθροιστικά κατά τη αναφέρεται παρακάτω) συμπλήρωση του 50ού ή σε ένα από τα επόμενα έτη μέχρι τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της μητέρας.

Στην περίπτωση της σταδιακής κατάργησης του ορίου ηλικίας για λήψη μειωμένης σύνταξης, το δικαίωμα σε σύνταξη θεμελιώνεται με τη συμπλήρωση του εκάστοτε ισχύοντος ορίου ηλικίας, η δε ανηλικότητα του παιδιού και η συμπλήρωση του συντάξιμου χρόνου αναζητείται από το 50ό, μέχρι το εκάστοτε ισχύον όριο."

**Παρ.17 περ.ε` άρθρου
10 Ν.3863/2010, ΦΕΚ Α
115**

Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από την παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 2084/1992 (προηγούμενα εδάφια παρόντος) για τη συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα τέκνα, καθορίζεται από 1.1.2013 στο 65ο έτος της ηλικίας.

Το όριο ηλικίας για μειωμένη σύνταξη καθορίζεται από 1.1.2013 στο 60ό έτος.

.....

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Για τους χήρους πατέρες αναπήρων παιδιών έχουν εφαρμογή οι αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για τις μητέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιών

**Άρθρο 3 παρ. 1 Ν
3029/2002**

Ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α. και των Ειδικών Ταμείων θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 37 ετών υποχρεωτικής ασφάλισης ή 11.100 ημερών εργασίας, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου ασφάλισης λαμβάνεται υπόψη και συνυπολογίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ/τος 4202/1961 (ΦΕΚ 175Α), όπως ισχύει, ο χρόνος υποχρεωτικής ασφάλισης από παροχή εξαρτημένης εργασίας που πραγματοποιήθηκε σε φορείς κύριας ασφάλισης και

ο χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στο Δημόσιο, τους Ο. Τ.Α. α` και
β` βαθμίδας, και σε Ν.Π.Δ.Δ..

Δεν συνυπολογίζονται στον παραπάνω χρόνο ασφάλισης, ο
χρόνος ασφάλισης πέραν των 300 ημερών εργασίας ανά
ημερολογιακό έτος, καθώς και κάθε άλλος πραγματικός ή
πλασματικός χρόνος.

**Άρθρο 16 παρ 1 ν
3232/2004σε
συνδυασμό με άρθρο 10
παρ.10
Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α
115/15.7.2010**

Ασφαλισμένοι στους φορείς κύριας ασφάλισης ελευθέρων
επαγγελματιών και ανεξάρτητα απασχολούμενων θεμελιώνουν
δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 37 ετών
υποχρεωτικής ασφάλισης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου λαμβάνεται υπόψη:

Ο χρόνος υποχρεωτικής ασφάλισης από ανεξάρτητη απασχόληση
σε φορείς κύριας ασφάλισης ελευθέρων επαγγελματιών και
ανεξάρτητα απασχολούμενων, ο οποίος συνυπολογίζεται
σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 4202/1961 (ΦΕΚ 175 Α), όπως
ισχύει.

Κάθε άλλος χρόνος πραγματικός ή πλασματικός δεν
συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των 37 ετών ασφάλισης

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή στους
ασφαλισμένους που συμπληρώνουν μέχρι 31.12.2010 τις 11.100
ημέρες εργασίας ή τα τριάντα επτά (37) έτη υποχρεωτικής
ασφάλισης.

**Άρθρο 10 παρ.10
Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α
115/15.7.2010,**

Ασφαλισμένοι μετά την 1.1.1993 σε οποιονδήποτε φορέα κύριας
ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης
με τη συμπλήρωση 12.000 ημερών εργασίας ή σαράντα (40) ετών
ασφάλισης και του 60ού έτους της ηλικίας τους.

Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω χρόνου, λαμβάνεται υπόψη και
ο χρόνος ασφάλισης σε οποιονδήποτε ομοειδή φορέα.

**Νέα διάταξη σύμφωνα
με την
υποπαράγραφο ΙΑ.4
Ν.4093 /2012**

Από 1.1.2013, όλα τα όρια ηλικίας του παρόντος άρθρου αυξάνονται κατά δύο (2) έτη.

Από την αύξηση των ορίων ηλικίας α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις ως μητέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων. Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι 31.12.2012, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και ορίων ηλικίας, όπου αυτά προβλέπονται, δεν θίγονται και δύνανται να ασκηθούν οποτεδήποτε.

5. Οι ασφαλισμένοι των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, οι οποίοι μέχρι 31.12.2012 έχουν κατοχυρώσει ή κατοχυρώνουν τις κατ' έτος προβλεπόμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όπως αυτές καθορίζονται με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010 (Α' 115), όπως ισχύει, ή από προγενέστερες γενικές ή άλλες διατάξεις, δύνανται να συνταξιοδοτηθούν με τις προϋποθέσεις του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που κατά περίπτωση κατοχυρώνουν.

8. Οι διατάξεις του ν. 612/1977 (ΦΕΚ 164 Α') και της παρ. 7 του άρθρου 40 του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α') εξακολουθούν να ισχύουν.

**Άρθρο 24 παρ 8 Ν.
2084/1992**

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας.

**Άρθρο 25 παρ. 1 & 2 Ν.
2084/1992**

1. Ο ασφαλισμένος δικαιούται σύνταξη αναπηρίας, αν έγινε ανάπηρος κατά την έννοια των διατάξεων της παρ. 5 του

άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α') όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 27 του ν.1902/1990 και τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 12 του ν. 1976/1991 (ΦΕΚ 184Α') (άρθρα.... Παρόντος κώδικα) και έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση α) τριακόσιες (300) ημέρες ή ένα (1) έτος εργασίας και δεν έχει συμπληρώσει το 21 ο έτος της ηλικίας.

Οι πιο πάνω 300 ημέρες ή ένα έτος εργασίας αυξάνονται προοδευτικά σε 1.500 ημέρες ή 5 έτη εργασίας με την προσθήκη ανά 120 ημερών ή 5 μηνών εργασίας κατά μέσο όρο για κάθε έτος ηλικίας πέραν του 21ου ή β) έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον χίλιες πεντακόσιες (1.500) ημέρες ή 5 έτη εργασίας, από τις οποίες τις εξακόσιες (600) ημέρες ή δύο (2) έτη μέσα στα πέντε (5) έτη το αμέσως προηγούμενα από εκείνο που έγινε ανάπηρος.

Αν κατά τη διάρκεια των πέντε αυτών ετών ο ασφαλισμένος έχει επιδοτηθεί για ασθένεια ή ανεργία ή έχει συνταξιοδοτηθεί, η περίοδος των πέντε ετών επεκτείνεται για τον αντίστοιχο προς την επιδότηση ή συνταξιοδότηση χρόνο, ή γ) έχει πραγματοποιήσει τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες ή δεκαπέντε (15) έτη εργασίας οποτεδήποτε.

2. Για την διαπίστωση της αναπηρίας του ασφαλισμένου από άποψη ιατρική γνωμοδοτούν οι αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές των φορέων, οι οποίες εκτός από την διαπίστωση της φύσεως, των αιτιών, της εκτάσεως και της διάρκειας της σωματικής ή της πνευματικής παθήσεως του ασφαλισμένου, αποφαινόμενοι και για την επίδραση αυτών στην καθολική ικανότητα του για άσκηση του συνήθους ή παρεμφερούς επαγγέλματος τους ή την ανάκτηση της ικανότητας αυτής.

3. Το δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, υφίσταται για όσο χρόνο ορίζεται από τις αρμόδιες

**Άρθρο 25. παρ 3 Ν.
2084/1992 όπως
αντικαταστάθηκε με το άρθρο**

8 Ν.3863/2010

Υγειονομικές Επιτροπές, παρατείνεται δε με τις ίδιες προϋποθέσεις ενώ δύναται να ελέγχεται αυτεπαγγέλτως οποτεδήποτε, με την υποβολή του συνταξιούχου σε ιατρική εξέταση από τις ανωτέρω επιτροπές. Οι συντάξεις λόγω αναπηρίας είναι οριστικές για τις περιπτώσεις των ασθενειών που προβλέπονται από ρητή διάταξη, μπορεί δε να είναι οριστικές, εφόσον οι υγειονομικές επιτροπές γνωματεύουν ότι η ανικανότητα είναι μόνιμη. Οι προσωρινές συντάξεις λόγω αναπηρίας καθίστανται οριστικές, μετά και την τελική γνωμάτευση των αρμόδιων Υγειονομικών Επιτροπών εφόσον:

α) Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης επτά (7) ετών συνεχώς, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε τρεις τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές.

β) Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης πέντε (5) ετών συνεχώς, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε δύο τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές.»

Σύνταξη λόγω εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος εκτός εργασίας

Άρθρο 26 . Ν. 2084/1992

1. Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας και τα μέλη της οικογένειάς τους σύνταξη θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης, αν η αναπηρία ή ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση.

Η προθεσμία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησεως, η διαδικασία αναγγελίας και διαπίστωσης του εργατικού ατυχήματος κατά την απασχόληση καθορίζονται με απόφαση του. Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Με το εργατικό ατύχημα ή το ατύχημα κατά την απασχόληση εξομοιώνονται και οι επαγγελματικές ασθένειες ή επαγγέλματα στα οποία πραγματοποιήθηκε η απασχόληση και το χρόνο απασχόλησης ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθενείας του Ι.Κ.Α. -ΕΤΑΜ

2. Επί ατυχήματος εκτός εργασίας ή απασχόλησης περί του οποίου κρίνουν τα αρμόδια όργανα των φορέων, οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας και τα μέλη της οικογενείας τους σύνταξη θανάτου, αν έχουν πραγματοποιήσει το μισό χρόνο ασφάλισης, που απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου για την συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο.

Σύνταξη αιτία θανάτου

**Άρθρο 27 Ν. 2084/1992
σε συνδυασμό με το
άρθρο 62 του Ν.
2676/99 όπως ισχύει**

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει τις ημέρες ή έτη ασφάλισης, που ορίζονται στα άρθρα 25 και 26 Ν 2084/1992 (άρθρα του παρόντος), για την συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας, δικαιούνται σύνταξη τα παρακάτω μέλη οικογενείας:

1. Ο επιζών σύζυγος κατά τους ορισμούς του άρθρου Του παρόντα κώδικα

2. Τα προστατευόμενα παιδιά, εφόσον είναι νόμιμα, ή νομιμοποιηθέντα ή αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, και προκειμένου για γυναίκα και τα φυσικά αυτής τέκνα με την προϋπόθεση ότι α) είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Το όριο αυτό παρατείνεται μέχρι του 24ου έτους, εφόσον φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές τουεσωτερικού ή β) κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλιστέου ή συνταξιούχου είναι ανίκανα για κάθε εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους ή κατά τη διάρκεια της, κατά το προηγούμενο εδάφιο, φοίτησης.

**Άρθρο 27 παρ. 3 Ν.
2084/1992**

4. Το δικαίωμα σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος συζύγου και των παιδιών καταργείται:

Α. Με το θάνατο του δικαιούχου.

β. Με την τέλεση γάμου του δικαιούχου κατά το ημεδαπό ή αλλοδαπό δίκαιο.

γ. Με τη συμπλήρωση των ανωτέρω στην παρ. 2 εδάφ.
α' οριζόμενων ορίων ηλικίας, και

δ. Από τότε που έπαυσε η κατά την παρ. 2 εδάφ. β' ανικανότητα για εργασία.

**Παρ.1 άρθρ.4
Ν.3408/2005,ΦΕΚ Α
272/4.11.2005**

"1. Οι διατάξεις των Κωδίκων Πολιτικών, Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων, Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων, καθώς και του ν. 2084/1992, που αναφέρονται στη χήρα σύζυγο, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για το χήρο σύζυγο".

Αποδοχές για τον υπολογισμό της σύνταξης λόγω γήρατος και αναπηρίας.

Άρθρο 28 παρ.1 Ν. 2084/1992

1. Για τον προσδιορισμό των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών στους φορείς κύριας ασφάλισης, που ασφαλίζουν μισθωτούς, λαμβάνεται υπόψη το ηλικίον της διαιρέσεως του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών, που έλαβε ο ασφαλισμένος κατά τα πέντε ημερολογιακά έτη που προηγούνται του έτους εκείνου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση για σύνταξη και επί των οποίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό δώρων εορτών και επιδόματος αδείας, δια του αριθμού των μηνών απασχόλησης, που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος εντός της χρονικής αυτής περιόδου.

Για τους φορείς κύριας ασφάλισης μισθωτών, στους οποίους ως βάση υπολογισμού των παροχών θεωρείται η ημέρα εργασίας, η κατά ο προηγούμενο εδάφιο διαίρεση γίνεται με τον αριθμό ημερών εργασίας και το ηλικίον πολλαπλασιάζεται επί 25.

Αν ο ασφαλισμένος στην ίδια χρονική περίοδο δεν έχει πραγματοποιήσει σαράντα (40) τουλάχιστον μηνών ή χιλίων (1.000) ημερών απασχόληση, για τον προσδιορισμό των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών συνυπολογίζονται και οι αποδοχές μηνών εργασίας της αμέσου προηγούμενης χρονικής περιόδου μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των σαράντα (40) μηνών ή χιλίων (1.000) ημερών.

Επί εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος κατά την απασχόληση και ατυχήματος εκτός εργασίας ή απασχόλησης, αν δεν έχουν συμπληρωθεί οι παραπάνω μήνες ή έτη, ο υπολογισμός γίνεται με βάση το σύνολο του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί.

Για τον προσδιορισμό των παραπάνω συνολικών αποδοχών, οι

αποδοχές του ασφαλιστέου για κάθε ημερολογιακό έτος, πλην των αποδοχών του τελευταίου πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης ημερολογιακού έτους, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά το ποσοστό αύξησης των συντάξεων του κάθε φορέα.

"Για τον υπολογισμό της σύνταξης των αυτοαπασχολούμενων που υπάγονται στην ασφάλιση των φορέων κύριας ασφάλισης του εδαφίου α' της παρ. 5 του άρθρου 48 του παρόντος και σε όλους τους κλάδους κύριας ασφάλισής τους, ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη οι καθοριζόμενες από τις καταστατικές διατάξεις του κάθε Ταμείου ή κλάδου, όπως ισχύουν κάθε φορά, για τους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους τους."

**Εδάφιο που
προστέθηκε με την
παρ.5 άρθρ.14
Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α
48/12.2.2004**

2. Για τον υπολογισμό της σύνταξης στους φορείς κύριας ασφάλισης, που ασφαλίζουν αυτοαπασχολούμενους, λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές κατηγορίες που θα καθορισθούν με το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 22 ν 2084/1992 (άρθροτου παρόντος) , βάσει των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές ολόκληρο το χρόνο της ασφάλισης του ασφαλισμένου, όπως έχουν διαμορφωθεί την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησεως έτους.

**Άρθρο 28 παρ.2 Ν.
2084/1992**

Ποσό Σύνταξης

1. Η μηνιαία σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας συνίσταται σε ποσοστό 2% επί των κατά το προηγούμενο άρθρο μηνιαίων συνταξίμων αποδοχών ή ασφαλιστικών κατηγοριών για κάθε έτος συντάξιμης υπηρεσίας ή 300 ημέρες εργασίας.

Για κάθε πλήρες έτος ή 300 ημέρες ασφάλισης, πέραν των 35 ετών ή των 10.500 ημερών ασφάλισης, που πραγματοποιούνται μετά το 65ο έτος της ηλικίας και μέχρι το 68ο, το ανωτέρω ποσοστό αυξάνεται σε 3,3%."

**Άρθρο 29 παρ. 1
εδαφ. 1 & 2 Ν.
2084/1992, όπως το
πρώτο εδάφιο αντικ.
με άρθρ.145 παρ.2
Ν.3655/2008, ΦΕΚ Α 58
και το δεύτερο εδάφιο
αντικ. με το άρθρο 44
παρ.8
Ν.3986/2011,ΦΕΚ Α
152**

«Το κατά τα προηγούμενα εδάφια υπολογιζόμενο ποσό της μηνιαίας

σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει, συμπεριλαμβανομένων των
προσαυξήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του νόμου αυτού,
το τετραπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν
Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των
συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.»

**Νέα διάταξη με βάση
την παρ.8α άρθρου 20
Ν.4019/2011, ΦΕΚ Α
216/30.9.2011**

Το δεύτερο εδάφιο της παρούσης παραγράφου εφαρμόζεται από
1.7.2011 για όσους είναι ήδη ή καθίστανται συνταξιούχοι σύμφωνα
με τις παραγράφους αυτές, από την ημερομηνία αυτή και μετά".

**Άρθρο 25 παρ.3
Ν.3863/2010**

Η προσαύξηση που προβλέπεται από τη διάταξη της δεύτερης
περιόδου του πρώτου εδαφίου της παρούσης παραγράφου Α'), δεν
ισχύει για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από
1.1.2011 και εφεξής".

**Άρθρο 29 παρ. 1
εδαφ. 3, 4,5,6 Ν.
2084/1992**

2. Επί συνταξιοδότησεως λόγω αναπηρίας, εφόσον ο ασφαλισμένος
κρίνεται βαριά ανάπηρος κατά την έννοια του εδαφ. α' της παρ. 5
του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951, όπως αντικαταστάθηκε από το
άρθρο 27 του ν.1902/1990, δικαιούται την κατά τα ανωτέρω πλήρη
σύνταξη.

Εφόσον ο ασφαλισμένος κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια του
εδαφ. β' της παραπάνω παραγράφου, δικαιούται τα τρία τέταρτα
(3/4) της σύνταξης αυτής και, εφόσον κρίνεται μερικά ανάπηρος
κατά την έννοια του εδαφ.γ' της αυτής παραγράφου, δικαιούται το
μισό (1/2) της σύνταξης αυτής.

Ο ασφαλισμένος, που έχει συμπληρώσει έξι χιλιάδεν (6.000) ημέρες
ή είκοσι (20) έτη εργασίας και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια
των ανωτέρω εδαφίων β' και γ' δικαιούται την ακεραία ή τα 3/4 της
ακεραίας σύνταξης αντίστοιχα.

Ο ασφαλισμένος, του οποίου η αναπηρία οφείλεται κατά κύριο λόγο

σε ψυχιατρικές παθήσεις και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια των ανωτέρω εδαφ. β' και γ', δικαιούται την ακεραία ή τα 3/4 της ακεραίας σύνταξης, αντίστοιχα.

**Άρθρο 29 παρ. 2 Ν.
2084/1992**

3. Οι ασφαλισμένοι, που υπήχθησαν στις διατάξεις περί βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματών των οικείων φορέων ή τις διατάξεις για τους απασχολούμενους σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων ή σε υποθαλάσσιες εργασίες ή τις διατάξεις για τους απασχολούμενους σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα της Δ.Ε.Η. ή τις διατάξεις περί ειδικών επαγγελματών της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 2084/1992 (άρθραπαρόντος) και δεν θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης κατά τις ειδικές διατάξεις των παρ. 3, 4, και 5 του άρθρου 24 του ν. 2084/1992 (άρθραπαρόντος), λόγω αλλαγής επαγγελματικής ειδικότητας ή άλλων λόγων, δικαιούνται προσαύξηση στο ποσό της βασικής σύνταξης, που αναλογεί στα έτη ή τις ημέρες αυτές για τις οποίες καταβλήθηκαν οι πρόσθετες εισφορές, που προβλέπονται από τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 23 του ν. 2084/1992 (άρθραπαρόντος), κατά ποσοστό 20%.

**Άρθρο 29. Παρ. 3 & 4
Ν. 2084/1992, όπως
διαμορφώθηκε μετά
τις διατάξεις του
άρθρου 3 παρ. 4 στοιχ.
α' & β' Ν. 3029/2002**

4.α. Το κατώτατο ποσό της χορηγούμενης από το Ι.Κ.Α. και τα Ειδικά Ταμεία Κύριας Ασφάλισης μηνιαίας σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και εργατικού ατυχήματος ορίζεται ίσο με το 70% του κατώτατου μισθού εγγάμου, με πλήρη απασχόληση, όπως ο μισθός αυτός καθορίζεται από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του έτους 2002.

Το παραπάνω ποσό από την 1.1.2003 και εφεξής αναπροσαρμόζεται κατά το ποσοστό αύξησης των συντάξεων, σύμφωνα με την εκάστοτε καθοριζόμενη εισοδηματική πολιτική.

β. Το κατώτερο όριο που προβλέπεται από την ανωτέρω διάταξη μειώνεται σε κάθε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει σύνταξη μειωμένη.

**Άρθρο 16 παρ.2
Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α
48/12.2.2004**

Η διάταξη της παρούσης παραγράφου εφαρμόζεται και στους οργανισμούς κύριας ασφάλισης ελευθέρων επαγγελματιών και ανεξάρτητα απασχολούμενων".

**Άρθρο 3 παρ. 5 Ν.
3029/2002**

5. Στους ασφαλισμένους οι οποίοι καθίστανται συνταξιούχοι λόγω γήρατος, έχουν χρόνο ασφάλισης άνω των 4.500 ημερών ή 15 ετών ασφάλισης και δικαιούνται τα κατώτατα όρια σύνταξης, χορηγείται προσαύξηση 1 % για κάθε 300 ημέρες ή ένα έτος ασφάλισης επιπλέον των 4.500 ημερών ή 15 ετών, που υπολογίζεται επί των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών του άρθρου 28 παρ.1 του Ν. 2084/1992 (άρθρο.....παρόντος)

Η κατά το προηγούμενο εδάφιο προσαύξηση χορηγείται και στους ασφαλισμένους, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται λόγω γήρατος και η σύνταξη που δικαιούνται είναι μεγαλύτερη των κατώτατων ορίων, εφόσον τα κατώτατα όρια σύνταξης και η προσαύξηση που τους αναλογεί σύμφωνα με τα ανωτέρω υπερβαίνουν το ποσό σύνταξης που δικαιούνται βάσει οργανικών διατάξεων.

**Άρθρο 3 παρ. 6 Ν.
3029/2002**

6. Τα κατώτατα όρια συντάξεων των παραπάνω διατάξεων προσαυξάνονται κατά 5% για το πρώτο παιδί, 6% για το δεύτερο και 7% για το τρίτο και άνω, εφόσον είναι άγαμα και ανήλικα και δεν εργάζονται ή είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία και δεν λαμβάνουν σύνταξη από οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο.

Η προσαύξηση αυτή παρατείνεται μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας, εφόσον τα παιδιά φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Οι προβλεπόμενες από την παρ.1 του άρθρου 30 του Ν. 2084/1992 (άρθρο.....παρόντος) προσαυξήσεις οικογενειακών βαρών εξακολουθούν ισχύουσες στις περιπτώσεις συντάξεων γήρατος ή

αναπηρίας, οι οποίες υπερβαίνουν τα οριζόμενα από την παρ.4 α του άρθρου αυτού όρια συντάξεων.

**Άρθρο 3 παρ. 7 Ν.
3029/2002**

7. Συντάξεις που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου 3029/2002 (11.7.2002) , αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 4 και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου **3 Ν. 3029/2002** (άρθρο..... παρόντος). Η αναπροσαρμογή αρχίζει από την πρώτη του επόμενου μήνα από την έναρξη ισχύος του νόμου 3029/2002.

**Άρθρ.14 παρ.3
Ν.3232/2004, ΦΕΚ Α
48/12.2.2004**

3.α. Οι διατάξεις των παρ. 2, 3α, 5 και 6 του άρθρου 3 του Ν. 3029/2002 (άρθραπαρόντος) εφαρμόζονται ανάλογα στους μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένους των φορέων Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, (ΤΣΠΕΑΘ) στο Ταμείο Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου, (ΤΑΙΣΥΤ) στο Ταμείο Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών, (ΤΑΤΤΑ) στο Ταμείο Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών, στο Ταμείο Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης και σε όλους τους κλάδους ασφάλισης τους.

Προσαύξηση της σύνταξης

**Άρθρο 30 παρ. 1 Ν.
2084/1992**

1. Το ποσό της κατά το άρθρο 29 Ν.2084/1992 (προηγούμενο άρθρο) υπολογιζόμενης σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας καλείται βασική σύνταξη και αυτή προσαυξάνεται κατά 8% για το πρώτο παιδί, 10% για το δεύτερο παιδί και 12% για το τρίτο και άνω παιδιά, εφόσον είναι άγαμα και ανήλικα και δεν εργάζονται ή είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία και δεν λαμβάνουν σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο. Η κατά

τα ανωτέρω

προσαύξηση παρατείνεται μέχρι του 24ου έτους της ηλικίας,
εφόσον τα παιδιά φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες
αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Αν και ο έτερος των γονέων είναι συνταξιούχος του αυτού ή του
άλλου φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή του Δημοσίου, η κατά τα
ανωτέρω προσαύξηση (επίδομα τέκνων) χορηγείται στον έναν των
συζύγων κατ' επιλογή τους.

Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής, το επίδομα καταβάλλεται και
στους δύο συζύγους κατά το ήμισυ.

Οι χορηγούμενες προσαυξήσεις συντάξεων για τα τέκνα
υπολογίζονται επί του μισού του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου
κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό
αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

**Άρθρο 30 παρ. 2 Ν.
2084/1992 όπως
τροποποιήθηκε και
συμπληρώθηκε με το
άρθρο 26 παρ.2 του
Ν.4075/2012**

2. Προκειμένου περί συνταξιούχων λόγω απολύτου αναπηρίας
~~"ή συνταξιούχων λόγω γήρατος τυφλών και από τους δύο
οφθαλμούς"~~, εφόσον αυτοί τελούν διαρκώς σε κατάσταση η οποία
απαιτεί συνεχή επίβλεψη, συμπαράσταση και περιποίηση έτερου
προσώπου, το ποσό της βασικής σύνταξης προσαυξάνεται κατά 25%
του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ΑΕΠ,
αναπροσαρμοσμένου κάθε φορά με το εκάστοτε ποσοστό
αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

Η φράση "ή
συνταξιούχων λόγω
γήρατος τυφλών και
από τους δύο
οφθαλμούς",
διαγράφηκε με το
άρθρο 26 παρ.1 του
Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α

89/11.4.201

Το εντός " " τελευταίο
εδάφιο προστέθηκε
με το άρθρο 26 παρ.2
του Ν.4075/2012 (ΦΕΚ
Α

«Το επίδομα απολύτου αναπηρίας του άρθρου 42 του ν.
1140/1981, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, χορηγείται στους τυφλούς οι
οποίοι ασφαλίστηκαν μετά την 1.1.1993 σε φορείς κύριας και
επικουρικής ασφάλισης που υπάγονται στην αρμοδιότητα του
Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

89/11.4.2012)

Υπολογισμός της σύνταξης λόγω θανάτου.

**Άρθρο 31 παρ. 1 του Ν.
2084/1992 όπως
διαμορφώθηκε με το
άρθρο 3 παρ.28
Ν.3029/2002, ΦΕΚ Α
160/11.7.2002**

1. Το ποσό της σύνταξης των μελών οικογένειας, όπως αυτά
ορίζονται από το άρθρο 27 του Ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α'), (άρθρο
.....παρόντος) υπολογίζεται επί του ποσού της βασικής σύνταξης, το
οποίο ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος λόγω γήρατος ή αναπηρίας
ή θα εδικαιούτο ο θανών ασφαλισμένος, αν κατά την ημέρα του
θανάτου του καθίστατο ανάπηρος σε ποσοστό 80%, χωρίς
οποιαδήποτε επί της βασικής σύνταξης προσαύξηση και ορίζεται ως
ποσοστό αυτής, ως εξής:

- i. για τον επιζώντα σύζυγο ποσοστό 50% της βασικής σύνταξης,
- ii. για κάθε παιδί ποσοστό 25% της βασικής σύνταξης

Αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς το
παραπάνω ποσοστό διπλασιάζεται, εκτός αν δικαιούται σύνταξη και
από τους δύο γονείς.

Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος
συζύγου και των τέκνων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 80% του
κατά τα εδάφια α' και β' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού
οριζόμενου ποσού ούτε ανώτερο του 100% της σύνταξης του
θανόντος".

II. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Ασφαλιστικές εισφορές για την ασφάλιση ασθένειας

Άρθρο 35 παρ. 1
εδαφ. 1-4 Ν.
2084/1992

1. Το συνολικό ποσοστό εισφοράς για την ασφάλιση ασθένειας μητρότητας στους φορείς ασφάλισης ασθενείας, που ασφαλίζουν μισθωτούς, ορίζεται σε ποσοστό 11,45% και κατανέμεται κατά 2,55% σε βάρος των ασφαλισμένων, κατά 5,10% σε βάρος των εργοδοτών και κατά 3,80% σε βάρος του Κράτους, υπολογίζεται δε κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 22 του ν. 2084/1992 (άρθρο....παρόντος) για τις ασφαλιστικές εισφορές κύριας ασφάλισης.

Αν το ποσοστό εισφοράς στους παραπάνω φορείς για τους μέχρι 31.12.1992 υπαχθέντες στην ασφάλιση είναι μεγαλύτερο του καθοριζόμενου με το προηγούμενο εδάφιο, για τον ασφαλισμένο και τον εργοδότη καταβάλλεται και για τους από 1.1.1993 και μετά υπαγόμενους στην ασφάλιση.

Το ποσοστό εισφοράς για την ασφάλιση ασθένειας - μητρότητας στους φορείς ασφάλισης ασθένειας των αυτοαπασχολούμενων ορίζεται σε ποσοστό 11,45%, υπολογίζεται επί της ασφαλιστικής κατηγορίας της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 2084/1992 (άρθρο....παρόντος) που θα επιλέγει για την καταβολή των εισφορών κύριας ασφάλισης εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων του εδαφ. γ' της παρ. 2 του ίδιου άρθρου και βαρύνει κατά 7,65% τους ασφαλισμένους και κατά 3,80% το Κράτος.

Προκειμένου περί μισθωτών ασφαλισμένων φορέων ασθένειας αυτοαπασχολούμενων ισχύουν αναλόγως τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 2084/1992 (άρθρο....παρόντος).

" Αν οι παραπάνω φορείς δεν χορηγούν παροχές ασθένειας σε χρήμα, το ποσοστό εισφοράς ασφαλισμένων ορίζεται σε 6,45% και του κράτους σε 3,40%.

**Άρθρο 35 παρ. 1
εδαφ. 5 Ν.
2084/1992, όπως
αντικ. με την παρ.2
άρθρ.16 Ν.2556/1997
Α 270/24.12.1997**

Η συμμετοχή του Δημοσίου στην τριμερή χρηματοδότηση νέων ασφαλισμένων για τον κλάδο ασθένειας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, και του ΟΑΕΕ και την κρατική συμμετοχή για τον ΟΓΑ ανέρχεται σε ποσοστό 0,6% του ΑΕΠ.

**Άρθρο 19 παρ.1 α Ν.
3918/2011**

2. Από 1.7.2014, η εισφορά εργοδότη υπέρ του κλάδου παροχών ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ καθορίζεται σε

**Ν. 4254 (ΦΕΚ
Α'85/07/04/2014)
Υποπαρ. ΙΑ.3 περ. Γ**

ποσοστό 0,25% .

**Άρθρο 19 παρ.2 εδ.
δεύτερο Ν. 3918/2011,
όπως προστέθηκε με
την παρ.4 άρθρου 72
Ν.3984/2011, ΦΕΚ Α
150/27.6.2011.**

3. Η ατομική μηνιαία εισφορά υπέρ του Κλάδου Υγείας των ασφαλισμένων του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) σε ποσοστό 7,65% κατανέμεται σε ποσοστό 7,15% για παροχές σε είδος και σε ποσοστό 0,50% για παροχές σε χρήμα."

**Άρθρο 35 παρ. 3 Ν.
2084/1992**

4. Η εισφορά (κράτηση) υπέρ του Δημοσίου για την περίθαλψη των δημοσίων υπαλλήλων ορίζεται στο ποσοστό που ισχύει κάθε φορά ως εισφορά εργαζομένων για τους ασφαλισμένους στην κοινή ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο κλάδο ασθένειας και υπολογίζεται επί των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων.

**Άρθρο 35 παρ. 5 Ν.
2084/1992**

5. Η εισφορά για την ασφάλιση ασθένειας συνταξιούχων φορέων κύριας ασφάλισης και του Δημοσίου ορίζεται σε ποσοστό 10% επί των καταβαλλόμενων συντάξεων και κατανέμεται κατά 4% σε βάρος των συνταξιούχων και 6% σε βάρος του φορέα συνταξιοδότησης. Το ποσοστό εισφοράς για την ασφάλιση ασθένειας συνταξιούχων δύναται να ανακαθορισθεί με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ύστερα από αναλογιστική μελέτη.

**Άρθρο 1 παρ.31
Ν.4334/2015,
ΦΕΚ Α 80**

Από 1.7.2015 οι εισφορές υγειονομικής περίθαλψης όλων των φορέων κύριας ασφάλισης διαμορφώνονται σε 6% και παρακρατούνται από τις κύριες συντάξεις. Από την ανωτέρω ημερομηνία θεσπίζεται εισφορά 6% υπέρ υγειονομικής περίθαλψης για όλες τις επικουρικές συντάξεις που παρακρατείται από τις καταβαλλόμενες επικουρικές συντάξεις.

**Άρθρο 35 παρ. 6 Ν.
2084/1992 που
προστέθηκε με το
άρθρο 18
Ν.2521/1997, ΦΕΚ Α
174**

6. Το Ταμείο Νομικών έχει και για τους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους δικηγόρους που συνταξιοδοτούνται από αυτό τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην πιο πάνω παράγραφο 5.

Είδος και έκταση παροχών ασθένειας.

**Άρθρο 36 Ν.
2084/1992**

1. Για το είδος των παροχών ασθένειας που χορηγούν οι φορείς ασφάλισης ασθένειας, τις κατηγορίες παροχών, τις προϋποθέσεις, την έκταση, το ύψος, τα δικαιούχα πρόσωπα, τη διαδικασία και τον τρόπο πραγματοποιήσεως των παροχών ισχύουν οι οικείες διατάξεις των φορέων.

2. Οι φορείς ασφάλισης ασθένειας, οι οποίοι έχουν τις ίδιες προϋποθέσεις, που ισχύουν στο Ι.Κ.Α-ΕΤΑΜ., χορηγούν στους ασφαλισμένους και τα μέλη των οικογενειών τους τουλάχιστον τις αυτές με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. σε ύψος και έκταση παροχές ασθένειας και μητρότητας σε είδος και σε χρήμα.

III. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΓΙΑ ΕΦΑΠΑΞ ΒΟΗΘΗΜΑ

Ασφαλιστικές εισφορές για εφάπαξ βοήθημα

**Άρθρο 37 Ν.
2084/1992**

1. Η συνολική εισφορά ασφάλισης για εφάπαξ βοήθημα σε φορείς ασφάλισης πρόνοιας ορίζεται σε ποσοστό 4% και βαρύνει αποκλειστικά τους ασφαλισμένους.

2. Για τον υπολογισμό της εισφοράς σε φορείς ασφάλισης πρόνοιας, που ασφαλίζουν μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 32 του ν. 2084/1992 (άρθροπαρόντος)

Προϋποθέσεις χορηγήσεως Εφάπαξ βοηθήματος - Ύψος παροχής.

**Άρθρο 38 παρ 1 Ν.
2084/1992**

1. Στον ασφαλισμένο σε κάθε φορέα ασφάλισης πρόνοιας απονέμεται εφάπαξ βοήθημα, εφόσον έτυχε κύριας σύνταξης λόγω γήρατος ή οριστικής αναπηρίας από οποιονδήποτε φορέα και πληροί τις λοιπές προϋποθέσεις του οικείου Ταμείου.

Εφάπαξ βοήθημα χορηγείται στους κατά τις διατάξεις κάθε φορέα ασφάλισης πρόνοιας δικαιούχους θανόντος ασφαλισμένου, εφόσον συντρέχουν οι χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως λόγω θανάτου, του φορέα κύριας ασφάλισης στον οποίο ήταν ασφαλισμένος ο θανών.

Στην περίπτωση κατά την οποία, σύμφωνα με το παραπάνω

Εδάφιο που

**προστέθηκε με την
παρ.5 άρθρ.16
Ν.2556/1997, ΦΕΚ Α
270**

εδάφιο, δεν υπάρχουν πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη εξαιτίας του θανάτου του ασφαλισμένου, το εφάπαξ βοήθημα χορηγείται στον επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα αυτού ανάλογα με το κληρονομικό τους δικαίωμα.

**Εδάφιο που
προστέθηκε με την
παράγραφο 2α
άρθρου 82
Ν.3996/2011.**

Στην περίπτωση που σύμφωνα με τα ανωτέρω εδάφια δεν υπάρχουν πρόσωπα που να δικαιούνται το εφάπαξ βοήθημα, εφόσον ο θανών είχε συμπληρώσει κατά το χρόνο θανάτου του εικοσαετή τουλάχιστον ασφάλιση στον οικείο φορέα πρόνοιας (ή διαδοχικά σε περισσότερους του ενός φορείς) το βοήθημα αυτό καταβάλλεται στους γονείς, αδελφούς/ές του θανόντος ασφαλισμένου, κατά το ποσοστό του κληρονομικού τους δικαιώματος.

**Άρθρον 38 παρ 2 Ν.
2084/1992, όπως
αντικ.με την παρ.2
άρθρ.9 Ν.2335/1995
(Α 185)**

2. Στους μη δικαιούμενους Εφάπαξ βοηθήματος κατά την αποχώρηση από την εργασία ή το επάγγελμα για το οποίο ασφαλίστηκαν σε φορέα πρόνοιας για χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον τριών (3) ετών ή σε περίπτωση θανάτου αυτών στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1, εφόσον ο θανών είχε συμπληρώσει τον παραπάνω χρόνο ασφάλισης, μετά από αίτησή τους, η οποία υποβάλλεται οποτεδήποτε, επιστρέφονται οι ατομικές τους εισφορές, εντόκως, από το χρόνο είσπραξής τους με ετήσιο επιτόκιο 8% για κάθε χρόνο.

Αύξηση ή μείωση του επιτοκίου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

**Νέα διάταξη με βάση
την υπ' αριθμ.
Φ.80000/οικ.26625/13
19/2006 (ΦΕΚΒ 1772
6.12.2006) υπουργική
απόφαση**

Το επιτόκιο επιστροφής εισφορών, υπολογίζεται με βάση το εκάστοτε ποσοστό απόδοσης, που απολαμβάνουν οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης από τη συμμετοχή των αποθεματικών τους στο "ΚΟΙΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ", που διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, σε εφαρμογή του άρθρου 15 παρ. 11α του ν,2469/1997 και ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης του υπαλλήλου ή σε περίπτωση θανάτου αυτού των δικαιοδόχων του, στον οικείο φορέα ασφάλισης πρόνοιας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ΄ - ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Ασφάλιση ΕΤΕΑ

Άρθρο 37 Ν. 4052/2012

1. Στην ασφάλιση του ΕΤΕΑ υπάγονται υποχρεωτικά:

α) οι νεοπροσλαμβανόμενοι στον ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στις τράπεζες και τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας μετά την έναρξη λειτουργίας του ΕΤΕΑ, των οποίων τα ταμεία - τομείς ή κλάδοι επικουρικής ασφάλισης είναι ενταγμένοι στο ΕΤΕΑ.

β) οι ήδη ασφαλισμένοι των ταμείων - τομέων και κλάδων επικουρικής ασφάλισης που εντάσσονται στο ΕΤΕΑ.

2. Οι νεοπροσλαμβανόμενοι στον ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στις τράπεζες και στις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, των οποίων τα ταμεία-τομείς ή κλάδοι επικουρικής ασφάλισης δεν εντάσσονται στο ΕΤΕΑ, υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση αυτών των ταμείων -τομέων ή κλάδων επικουρικής ασφάλισης.

Χρόνος ασφάλισης ΕΤΕΑ

Άρθρο 40 Ν. 4052/2012

Χρόνος ασφάλισης είναι:

α) Ο χρόνος για τον οποίο καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές από την έναρξη λειτουργίας του ΕΤΕΑ και εφεξής.

β) Ο χρόνος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε στους εντασσόμενους φορείς - τομείς και κλάδους, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου που αναγνωρίστηκε και εξαγοράστηκε ή συνεχίζεται η εξαγορά του, καθώς και ο χρόνος που έχει προσμετρηθεί από οποιαδήποτε αιτία, λογίζεται ότι

πραγματοποιήθηκε στην ασφάλιση του ΕΤΕΑ.

γ) Ο χρόνος ασφάλισης οι οποίοι αναγνωρίζονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Οικονομικό σύστημα λειτουργίας ΕΤΕΑ

**Άρθρο 39 Ν.
4052/2012, όπως
αντικατ. με το άρθρο
πρώτο υποπαρ.ΙΑ.2 .
παρ.3 Ν.4254/2014,
ΦΕΚ Α 85**

1. Το ΕΤΕΑ λειτουργεί για όσους ασφαλίζονται για πρώτη φορά από 1.1.2014 με βάση το διανεμητικό σύστημα προκαθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση. Το ίδιο σύστημα εφαρμόζεται και για τους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.2013 για το χρόνο ασφάλισης από 1.1. 2015 και εφεξής.

2. Οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται για κάθε ασφαλισμένο των κατηγοριών αυτών τηρούνται σε ατομικές μερίδες από 1.1.2014.

Προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεων στο ΕΤΕΑ - Συντάξιμες αποδοχές.

**Άρθρο 41 Ν.
4052/2012**

Οι ασφαλισμένοι του ΕΤΕΑ δικαιούνται σύνταξης, εφόσον θεμελιώνουν αντίστοιχο δικαίωμα συνταξιοδότησης στον φορέα κύριας ασφάλισης τους για την αυτή αιτία και έχουν συμπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου που προβλέπει η νομοθεσία του αντίστοιχου φορέα κύριας ασφάλισης τους, καθώς και η γενικότερη νομοθεσία, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος είναι τα δεκαπέντε (15) έτη.

Ποσό σύνταξης ΕΤΕΑ.

Άρθρο 42 Ν. 4052/2012

1. Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης διαμορφώνεται με βάση: α) τα δημογραφικά δεδομένα τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους αναλογιστικούς πίνακες θνησιμότητας, β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές και το οποίο θα προκύπτει από την ποσοστιαία μεταβολή των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων, γ) την επιλογή ή όχι της μεταβίβασης της σύνταξης στα δικαιούχα μέλη κατά τη στιγμή της συνταξιοδότησης του ασφαλισμένου από τον επικουρικό του φορέα και δ) τον συντελεστή βιωσιμότητας, ο οποίος θα πρέπει να αναπροσαρμόζει σε ετήσια βάση τις νέες και τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις, μέσω ενός μηχανισμού μειωμένης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, ανάλογα με τις καταβαλλόμενες εισφορές, έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία ελλειμμάτων στο ταμείο, αποκλείοντας κάθε μεταφορά πόρων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Εάν και μετά την εφαρμογή του συντελεστή βιωσιμότητας προκύψει οποιοδήποτε έλλειμμα, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ύστερα από τεκμηριωμένη πρόταση της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, το ποσό της σύνταξης θα αναπροσαρμόζεται πριν από την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους, με την προϋπόθεση της μη ύπαρξης ελλείμματος σε αυτό και το επόμενο έτος, αποκλείοντας κάθε μεταφορά πόρων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Αυτό θα πρέπει να επανεξετάζεται σε τριμηνιαία βάση και αν απαιτούνται περισσότερες προσαρμογές θα λαμβάνονται κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους.

2. Μέχρι 31.3.2012 εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μετά από σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, με την οποία καθορίζονται οι τεχνικές παράμετροι, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίηση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

**Άρθρο 42 παρ.3 Ν.
4052/2012 όπως
αντικατ. με άρθρο
πρώτο υποπαρ.ΙΑ.2 .
παρ.3 Β
Ν.4254/2014,ΦΕΚ Α
85/7.4.2014. ι**

3. Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.2013, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται μετά την 1.1.2015, το ποσό της σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο τμημάτων:

α) το τμήμα σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης τους έως 31.12.2014 υπολογίζεται σύμφωνα με τις οικείες καταστατικές διατάξεις και τη γενικότερη νομοθεσία, όπως ισχύουν,

β) το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης τους από 1.1.2015 και εφεξής υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού.

" Γ. Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης του ΕΤΕΑ διαμορφώνεται από 1.7.2014 σύμφωνα με το συντελεστή βιωσιμότητας που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παρ.1 του άρθρου 42 του ν. 4052/2012".

**Άρθρο πρώτο
υποπαρ.ΙΑ.2 παρ.3Γ
Ν.4254/2014**

Άρθρο 146 Ν.3655/2008

Το ποσοστό της πλήρους μηνιαίας σύνταξης που θα χορηγείται από τους φορείς επικουρικής ασφάλισης στους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους για χρόνο ασφάλισης 35 ετών ή 10.500 ημερών ασφάλισης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% των συντάξιμων αποδοχών. Για μικρότερο χρόνο ασφάλισης το πιο πάνω ποσοστό μειώνεται ανάλογα.

Στις περιπτώσεις Ταμείων που δεν έχουν συντάξιμες αποδοχές, τα ποσά της σύνταξης καθορίζονται, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 20% της ανώτατης ασφαλιστικής κατηγορίας για τους νέους ασφαλισμένους.

Μεγαλύτερα ποσοστά αναπροσαρμόζονται σταδιακά εντός μιας

οκταετίας, με ισόποση ετήσια μείωση, αρχής γενομένης από
1.1.2013, στο ποσοστό αυτό.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
δύνανται να καθορίζεται μεγαλύτερο ποσοστό του 20% εφόσον το
επιτρέπει η οικονομική κατάσταση κάθε Φορέα ή αυτοτελούς
Τομέα, η οποία θα διαπιστώνεται με τη σύνταξη αναλογιστικής
μελέτης.

Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις των άρθρων 60 έως 69 του ν.
3371/2005 (ΦΕΚ 178 Α') που αφορούν το Ενιαίο Ταμείο
Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων.

"Για τους ασφαλισμένους μετά την 1.1.1993 ισχύουν τα εξής:

**Άρθρο 15 παρ.3 Ν.
3863/2010 σε συνδ. με
άρθρο 34 Ν.2084/92**

**Άρθρο 34 παρ. 1 και 2
Ν. 2084/1992**

1. Το ποσό της πλήρους μηνιαίας σύνταξης, που χορηγείται από
τους φορείς επικουρικής ασφάλισης για χρόνο ασφάλισης 35 ετών
ή 10.500 ημερών, ορίζεται σε 20% των κατά το άρθρο 28 ν.
2084/1992 συντάξιμων αποδοχών ή ασφαλιστικών κατηγοριών.

2. Για το χρόνο ασφάλισης μικρότερο ή μεγαλύτερο των 35 ετών
ή 10.500 ημερών εργασίας, το πιο πάνω ποσοστό μειώνεται ή
αυξάνεται κατά 1/35 για κάθε επί έλαττον ή επιπλέον έτος ή 300
ημέρες ασφάλισης.

**Άρθρο 34 παρ.3 σε
συνδ με 29 παρ.2 και 32
παρ.2 Ν. 2084/1992**

3. Στις περιπτώσεις ασφαλισμένων που υπήχθησαν στις
διατάξεις περί βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών των
οικείων φορέων ή τις διατάξεις για τους απασχολούμενους σε
υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων ή σε υποθαλάσσιες

εργασίες ή τις διατάξεις για τους απασχολούμενους σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα της Δ.Ε.Η. ή τις διατάξεις περί ειδικών επαγγελματιών της παρ. 4 του άρθρου 24 του Ν.2084/1992 και δεν θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης κατά τις ειδικές διατάξεις λόγω αλλαγής επαγγελματικής ειδικότητας ή άλλων λόγων, το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στα έτη ή ημέρες ασφάλισης, για τις οποίες καταβλήθηκαν πρόσθετες εισφορές, προσαυξάνεται κατά 20%.

4. Το ποσό της κατά τα ανωτέρω χορηγούμενης σύνταξης λόγω αναπηρίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο της σύνταξης που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης 15 ετών.

Επί αναπηρίας, η οποία οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο, το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης δεν μπορεί να είναι κατώτερο της σύνταξης που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης 20 ετών.

Το κατώτερο όριο συντάξεων μειώνεται σε κάθε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει σύνταξη μειωμένη.

**Άρθρο 34 παρ.5 σε
συνδ με 31 παρ.1 Ν.
2084/1992**

5. Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, το ποσό της σύνταξης των μελών της οικογένειας υπολογίζεται επί του ποσού της βασικής σύνταξης, το οποίο ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θα εδικαιούτο ο θανών ασφαλισμένος, αν κατά την ημέρα του θανάτου του καθίστατο ανάπηρος σε ποσοστό 80%, χωρίς οποιασδήποτε επί της βασικής σύνταξης προσαυξήσεως και ορίζεται ως ποσοστό αυτής, ως εξής:

α. Για τον επιζώντα σύζυγο ποσοστό 50% της βασικής σύνταξης.

β. Για κάθε παιδί ποσοστό 25% της βασικής σύνταξης. Αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς, το παραπάνω ποσοστό διπλασιάζεται, εκτός αν δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς.

Το συνολικό δε ποσό της σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 80% του κατά την προηγούμενη παράγραφο οριζόμενου ποσού.

Απασχολούμενοι συνταξιούχοι φορέων επικουρικής ασφάλισης

**Άρθρο 42 παρ.4 Ν.
3996/2011**

Για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος φορέων επικουρικής ασφάλισης που αναλαμβάνουν εργασία ή αυτοαπασχολούνται μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας τους, έχουν εφαρμογή οι καταστατικές διατάξεις περί αναστολής καταβολής της σύνταξης των φορέων αυτών.

Εξαιρούνται όσοι έχουν συνταξιοδοτηθεί με τις διατάξεις του ν. 612/1977, όπως ισχύει και οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα.

Ειδική εισφορά συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης

**Άρθρο 44 παρ.13 Ν.
3986/2011, όπως το
δεύτερο εδάφιο της
περ. α' αντικ. με
άρθρο 29 παρ.2
Ν.4325/2015,ΦΕΚ Α 47**

α) Από 1.9.2011 θεσπίζεται Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης, η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ.).

Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων Φορέων και Κλάδων Επικουρικής Σύνταξης, καθώς και του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) έως 31.12.2018.

β) Η Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης των συνταξιούχων των φορέων επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας όλων των Υπουργείων, καθώς και των νομικών προσώπων

ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), τα οποία χορηγούν επικουρικές συντάξεις, δυνάμει ασφάλισης η οποία έχει χωρήσει σε υποκατάσταση υποχρεωτικής ασφάλισης σε Φ.Κ.Α.. Η εισφορά υπολογίζεται στο συνολικό ποσό της σύνταξης και καθορίζεται ως εξής:

- i. Για συντάξεις από 300,01 € έως 350,00 €, ποσοστό 3%
- ii. Για συντάξεις από 350,01 € έως 400,00 €, ποσοστό 4%
- iii. Για συντάξεις από 400,01 € έως 450,00 €, ποσοστό 5%
- iv. Για συντάξεις από 450,01 € έως 500,00 €, ποσοστό 6%
- v. Για συντάξεις από 500,01 € έως 550,00 €, ποσοστό 7%
- vi. Για συντάξεις από 550,01 € έως 600,00 €, ποσοστό 8%
- vii. Για συντάξεις από 600,01 € έως 650,00 €, ποσοστό 9%
- viii. Για συντάξεις από 650,01 € και άνω, ποσοστό 10%.

γ) Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των τριακοσίων ευρώ (300 €).

δ) Εξαιρούνται της παρακράτησης της ειδικής εισφοράς οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν το Εξωιδρυματικό Επίδομα του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α` 68), όπως ισχύει, καθώς και οι συνταξιούχοι της παραγράφου 3 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως ισχύει, και της παραγράφου 2 του άρθρου 30 του ν. 2084/1992 (Α` 165), που λαμβάνουν προσαύξηση της σύνταξης τους λόγω απόλυτης αναπηρίας.

ε) Στις περιπτώσεις που στη σύνταξη συντρέχουν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι, για τον προσδιορισμό των ποσών σύνταξης της παραγράφου (β) λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της σύνταξης που έχει μεταβιβασθεί και το παρακρατηθέν ποσό επιμερίζεται ανάλογα.

στ) Τα ποσά που παρακρατούνται με ευθύνη των φορέων αποδίδονται σε Λογαριασμό του Α.Κ.Α.ΓΕ. το αργότερο μέχρι το τέλος του επόμενου, από την παρακράτηση, μήνα.

ζ) Η οικονομική και λογιστική λειτουργία του Λογαριασμού της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων είναι η ίδια με αυτή που ισχύει για το Α.Κ.Α.ΓΕ.. Τα κεφάλαια του Λογαριασμού επενδύονται στο Κοινό Κεφάλαιο Τραπέζης Ελλάδος.

η) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται το ύψος του ποσού που απαιτείται κάθε φορά για κάλυψη του ελλείμματος του κλάδου επικουρικής σύνταξης.

θ) Μετά την 1.1.2015 τα ποσά της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων μεταφέρονται στο Α.Κ.Α.ΓΕ. και αποτελούν έσοδο του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ΄. - ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ι. ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Γενικές ρυθμίσεις περί διαδοχικής ασφάλισης

**Άρθρο 1 παρ. 1 Ν.Δ.
4202/1961**

1. Ως οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης για την εφαρμογή των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης νοούνται οι οργανισμοί κύριας ασφάλισης (σύνταξης) που ασφαλίζουν είτε μισθωτούς είτε αυτοτελώς απασχολούμενους ανεξαρτήτως Υπουργείου στην εποπτεία του οποίου υπάγονται οι οργανισμοί αυτοί.

**Άρθρο 1 παρ. 2 Ν.Δ.
4202/1961**

2. Ως μέλη οικογένειας που δικαιούνται σύνταξη κατά τις διατάξεις του παρόντος σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου λογίζονται τα πρόσωπα που προβλέπονται από τη νομοθεσία του οργανισμού από τον οποίο απονέμεται η σύνταξη.

3. Η καταβολή των συντάξεων σε εφαρμογή των διατάξεων του

**Άρθρο 1 παρ. 3 Ν.Δ.
4202/1961**

παρόντος, διέπεται από τη νομοθεσία του οργανισμού από τον οποίο απονέμεται η σύνταξη, η οποία εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση από την ημέρα της θεμελίωσης του δικαιώματος στη σύνταξη μέχρι την ημέρα της απώλειάς του και ο δικαιούχος της σύνταξης λογίζεται ως τακτικός συνταξιούχος του οργανισμού που απονέμει τη σύνταξη.

**Άρθρο 1 παρ. 4 Ν.Δ.
4202/1961 σε
συνδυασμό με το
άρθρο 17 παρ.3 του
Ν.2084/1992**

4. Οι διατάξεις του παρόντος δεν ισχύουν στις περιπτώσεις που απονέμεται σύνταξη από Οργανισμό Κοινωνικής Ασφάλισης στους προσληφθέντες πριν την 1/1/83 υπαλλήλους του, εφόσον αυτοί διέπονται από ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς.

**Άρθρο 5 παρ. 8 του Ν.
3863/2010 όπως
τροποπ. με άρθρο 138
παρ. Ζ Ν. 4052/2012
ΦΕΚ Α' 41 και άρθρ. 90
Ν.4182/2013, ΦΕΚ Α
185**

5. Οι διατάξεις του ν.δ. 4202/1961 (ΦΕΚ 175 Α'), (άρθροπαρόντος) όπως αυτές ισχύουν, εφαρμόζονται και επί προσώπων που κατέχουν τη βουλευτική ιδιότητα, τη θέση Υπουργού ή Υφυπουργού, καθώς και των αιρετών, προέδρων κοινοτήτων, δημάρχων και νομαρχών του προϊσχύσαντος καθεστώτος.

(Η περίπτωση β' της
παραγράφου 8 του
άρθρου 5 του ν.
3863/2010 (Α' 115)
όπως
τροποποιήθηκε με την
παράγραφο Ζ του
άρθρου 138 του ν.
4052/2012 (Α' 41)
καταργείται.)

Καθορισμός του αρμοδίου οργανισμού για την κρίση του δικαιώματος της σύνταξης.

**Άρθρο 2 Ν.Δ.
4202/1961, όπως
τροποπ. με το άρθρο
9 παρ.1, 2, 3 και 4 του
Ν.1405/1983 και
αντικ. με το άρθρο 14
παρ.1 του
Ν.1902/1990 και στη
συνέχεια
με την παρ.1 του
άρθρου 5 του
Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α
115/15.7.2010.**

1. Τα πρόσωπα τα οποία ασφαλίσθηκαν διαδοχικά σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς οργανισμούς, δικαιούνται σύνταξη από τον τελευταίο οργανισμό, στον οποίο ήταν ασφαλισμένα κατά την τελευταία χρονική περίοδο της απασχόλησης τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του οργανισμού αυτού, εφόσον πραγματοποίησαν στην ασφάλιση του:

α) Πέντε (5) ολόκληρα έτη ή 1.500 ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων όμως είκοσι (20) μήνες ή 500 ημέρες κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή αίτησης για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος.

β) Σαράντα (40) μήνες ή 1.000 ημέρες εκ των οποίων όμως δώδεκα (12) μήνες ή 300 ημέρες αντίστοιχα κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή της αίτησης για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου.

Ως νομοθεσία του Οργανισμού για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, καθώς και των επόμενων παραγράφων 2 και 3, νοούνται οι διατάξεις που ορίζουν τον απαιτούμενο για τη συνταξιοδότηση χρόνο, την ηλικία, την αναπηρία και το θάνατο.

Ειδικές διατάξεις, που αφορούν στην ύπαρξη ενεργού ασφαλιστικού δεσμού, στη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας σε δεδομένο χρόνο σε σχέση με το χρόνο διακοπής της απασχόλησης, στην παραγραφή κλπ., δεν λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

2. Αν ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε στην ασφάλιση

του τελευταίου οργανισμού τον αριθμό ημερών εργασίας ή των ετών ασφάλισης, που ορίζονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, αλλά στην περίπτωση αυτή δεν έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού, χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση του λόγω γήρατος ή αναπηρίας ή των μελών της οικογένειας του λόγω θανάτου ή δεν πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου οργανισμού, τον αριθμό ημερών εργασίας ή ετών ασφάλισης που ορίζονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, δικαιούνται σύνταξη αυτός ή τα μέλη της οικογένειας του από τον οργανισμό, στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης, στον οποίο δεν περιλαμβάνεται ο τελευταίος, εφόσον:

α) Ο ασφαλισμένος που αιτείται τη συνταξιοδότηση του λόγω γήρατος ή αναπηρίας, έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας ή είναι ανάπηρος με το ποσοστό αναπηρίας που προβλέπεται από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού.

β) Πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού με τον περισσότερο χρόνο ασφάλισης.

3. Αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού, στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης, τότε το δικαίωμα του ασφαλισμένου κρίνεται από τους άλλους οργανισμούς, στους οποίους ασφαλίσθηκε κατά φθίνουσα σειρά αριθμού ημερών εργασίας, εκτός από τον τελευταίο.

Αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία όλων των οργανισμών, στους οποίους ασφαλίσθηκε πριν από τον τελευταίο, τότε ο τελευταίος οργανισμός είναι αρμόδιος για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος εφόσον ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε στην ασφάλιση του 1.000 ημέρες εργασίας ή

σαράντα (40) μήνες ασφάλισης, εκ των οποίων 300 ημέρες εργασίας ή δώδεκα (12) μήνες ασφάλισης αντιστοίχως την τελευταία πενταετία και για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας και θανάτου, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του οποτεδήποτε 300 ημέρες εργασίας.

4. Ολόκληρος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης υπολογίζεται από τον αρμόδιο για την απονομή της σύνταξης οργανισμό ως χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλιση του, τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για τον καθορισμό της σύνταξης και δεν είναι δυνατή η προσμέτρηση μόνο μέρους του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση του κάθε οργανισμού."

**Άρθρο 1 παρ.15
Ν.3232/2004**

5. Οι διατάξεις των παρ. 1,2,3 και 4 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 4202/1961, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 9 του Ν. 1405/1983 και αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 14 του Ν. 1902/1990, (άρθροπαρόντος κώδικα) ισχύουν για το Ν.Α.Τ., Οίκο Ναύτου και γενικά για τους εργαζόμενους επί πλοίων.

Χρόνος ασφάλισης επί διαδοχικής

**Άρθρο 4 παρ. 1 Ν.Δ.
4202/1961**

1. Σε εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος (ν.4202/61), για τον υπολογισμό του χρόνου ασφάλισης, που διανύθηκε σε οργανισμούς στους οποίους η ασφάλιση καθορίζεται όχι σε ημέρες εργασίας αλλά σε μήνες ή έτη, ο ασφαλισμένος λογίζεται ότι πραγματοποίησε είκοσι πέντε (25) ημέρες για κάθε μήνα ή 300 για κάθε έτος ασφάλισης, εκτός αν από την οικεία νομοθεσία του οργανισμού προκύπτει διαφορετικός πράγματι αριθμός των

ημερών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κάθε μήνα ή κάθε έτος.

**Άρθρο 5 παρ.2 Ν.Δ.
4202/1961 όπως
αντικατ. με το άρθρο
10 του Ν.1405/1983
Άρθρο 1 παρ. 6
Ν.3232/2004**

2.Χρόνος ασφάλισης ο οποίος λαμβάνεται υπόψη για τη συνταξιοδότηση είναι ο χρόνος που υπολογίζεται για την απονομή της σύνταξης σύμφωνα με τη νομοθεσία του οργανισμού στον οποίο διανύθηκε και εφόσον έχουν καταβληθεί οι ασφαλιστικές εισφορές, που αντιστοιχούν στο χρόνο αυτόν μαζί με τα τυχόν πρόσθετα τέλη ή έχει ρυθμισθεί με διάταξη νόμου η καταβολή τους σε δόσεις μέχρι και την ημέρα πριν από την έκδοση της απόφασης συνταξιοδότησης του οργανισμού, ο οποίος απονέμει τη σύνταξη.

**Άρθρο 5 παρ.3 Ν.Δ.
4202/1961 όπως
αντικατ. με το άρθρο
10 του Ν.1405/1983
Άρθρο 1 παρ.7
Ν.3232/2004**

3.Σε περίπτωση που έχει ρυθμιστεί η καταβολή οφειλόμενων εισφορών και των πρόσθετων τελών σε δόσεις, όπως ορίζεται από γενικές ή ειδικές διατάξεις του οικείου φορέα, ο οργανισμός που απονέμει τη σύνταξη παρακρατεί κάθε μήνα τμήμα αυτής, ίσο με το ποσό κάθε δόσης και το συνολικό ποσό των οφειλόμενων εισφορών και πρόσθετων τελών εκπίπτει από το ποσό συμμετοχής στη δαπάνη συνταξιοδότησης, όπως προσδιορίζεται το τμήμα της σύνταξης σύμφωνα με τα ανωτέρω.

**Άρθρο 3 παρ. 1 Ν.Δ.
4202/1961**

4. Δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των άρθρων του παρόντος, ο χρόνος ασφάλισης για τον οποίο έγινε επιστροφή εισφορών ή χορήγηση εφάπαξ παροχής καθώς και ο χρόνος ασφάλισης που απετέλεσε προϋπόθεση για την απονομή σύνταξης που χορηγήθηκε και εξακολουθεί να λαμβάνεται.

**Άρθρο 3 παρ. 2 Ν.Δ.
4202/1961**

5. Οι περίοδοι ταυτόχρονης ασφάλισης σε περισσότερους από ένα οργανισμό λαμβάνονται υπόψη μόνο μία φορά και ο ασφαλισμένος δικαιούται να επιλέξει τον οργανισμό του οποίου η ασφάλιση θα συνυπολογισθεί κατ'εφαρμογή των άρθρων

.....του παρόντος (2 και 4 ΝΔ 4202/1961)

Διαδοχική ασφάλιση μισθωτών ή αυτοτελώς απασχολούμενων σε ομοειδή Ταμεία μέχρι 31/12/1978.

**Άρθρο 1 παρ. 12
εδαφ.β, περ.α και β
του Ν.3232/2004**

1.Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου (του άρθρου 5 του Ν.Δ. 4202/1961, όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 1405/1983) εφαρμόζονται στους οργανισμούς κύριας ασφάλισης ως εξής:

α. Σε ασφαλισμένους οι οποίοι μέχρι και την 31-12-1978 είχαν υπαχθεί διαδοχικά στην ασφάλιση δύο ή περισσότερων οργανισμών που ασφαλίζουν μισθωτούς ή αυτοτελώς απασχολούμενους και

β. Σε ασφαλισμένους που ασφαλίστηκαν μεν διαδοχικά για πρώτη φορά από 1.1.1979 και μετά, από φορέα ασφάλισης μισθωτών σε άλλο φορέα ασφάλισης μισθωτών, παρέμειναν όμως απασχολούμενοι στον ίδιο εργοδότη με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου (άρθρου 15 παρ.2 του Ν.2556/1997

**Άρθρο 15 παρ.2 του
Ν.2556/1997**

2.Οι διατάξεις του παρόντος (του άρθρου 5 του Ν.Δ. 4202/1961, όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 1405/1983) δεν έχουν εφαρμογή στους ασφαλισμένους που ασφαλίστηκαν πριν από την 1.1.1979 σε φορέα ασφάλισης μισθωτών και υπήχθησαν διαδοχικά για πρώτη φορά μετά τις 24-12-1997 και εφεξής σε άλλο φορέα μισθωτών, έστω και αν παρέμειναν απασχολούμενοι στον ίδιο εργοδότη

**Άρθρο 77 παρ.4
Ν.2676/1999**

3. Οι διατάξεις του παρόντος (άρθρου 10 ν. 1405/83) εφαρμόζονται κατά τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξής στους ασφαλισμένους των Ταμείων Κύριας Ασφάλισης, που είχαν υπαχθεί διαδοχικά, πριν την 1.1.1979, στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α.-

ΕΤΑΜ και άλλου φορέα κύριας ασφάλισης μισθωτών, ο οποίος στη συνέχεια συγχωνεύτηκε στο Ι.Κ.Α.-ΕΤΑΜ, και μετά από την 1.1.1979 υπήχθησαν στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα.

**Άρθρο 5 παρ.1
Ν.Δ. 4202/1961
όπως αντικ. με
άρθρο 10
Ν. 1405/1983**

4.Ο οργανισμός που απονέμει τη σύνταξη θεωρεί, ότι ο χρόνος ασφάλισης σ' αυτόν και τους άλλους οργανισμούς, διανύθηκε στην ασφάλισή του, υπολογίζει το ποσό της σύνταξης σύμφωνα με τη νομοθεσία του και το καταβάλλει ολόκληρο στο δικαιούχο μαζί με τις προσαυξήσεις (για οικογενειακά βάρη, απόλυτη αναπηρία, κ.λ.π.).

**Άρθρο 1 παρ.12
περ.β Ν.3232/2004**

5. Αν ο απονέμων οργανισμός είναι προηγούμενος του τελευταίου, ο υπολογισμός του ποσού της σύνταξης πραγματοποιείται βάσει των αποδοχών του ασφαλισμένου που λαμβάνονται υπόψη για την απονομή της σύνταξης, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, αναπροσαρμοσμένες με το μέσο ετήσιο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, με εξαίρεση το Δημόσιο για το οποίο, ως προς την αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 9 και 34 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, (Π.Δ.166/2000 ΦΕΚ 153 Α) κατά περίπτωση

Διαδοχική Ασφάλιση σε μη ομοειδή Ταμεία - Διαδοχική Ασφάλιση από 1-1-1979 και εφεξής σε οργανισμούς Κύριας Ασφάλισης

Νέα διάταξη

1. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου υπάγονται οι ασφαλισμένοι που δεν καλύπτονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παρ.1 του προηγούμενου άρθρου.

**Άρθρο 1 παρ.1περ.
α-γ Ν.3232/2004**

2. Οι ασφαλιστικοί φορείς κύριας ασφάλισης που κρίνονται απονέμοντες οργανισμοί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου..... του παρόντος (του άρθρου 2 του ν.δ.4202/1961όπως αυτές ισχύουν) υπολογίζουν και το τμήμα της σύνταξης που αναλογεί στους συμμετέχοντες. Ο υπολογισμός των τμηματικών ποσών του απονέμοντος και των συμμετεχόντων γίνεται ως εξής:

α. Ο απονέμων οργανισμός υπολογίζει με τα αρμόδια όργανά του το ποσό της σύνταξης που κατά τη νομοθεσία που τον διέπει αντιστοιχεί στο σύνολο του χρόνου που πραγματοποιήθηκε διαδοχικά και προσδιορίζει το τμήμα που αναλογεί στο χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή του.

β. Ο ίδιος οργανισμός υπολογίζει και το ποσό της σύνταξης του συμμετέχοντα που σύμφωνα με τη νομοθεσία του αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής του σε ποσοστό επί τοις εκατό των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται από τις διατάξεις της επόμενης περίπτωσης γ, για κάθε έτος ασφάλισης και μέχρι 35 έτη ασφάλισης.

γ. Τα ποσοστά καθορίζονται σε 2% για Ι.Κ.Α.-ΕΤΑΜ, Ν.Α.Τ., Ο.Γ.Α. και Ο.Α.Ε.Ε. (Τ.Σ.Α.), σε 2,85% για τον Ο.Α.Ε.Ε.(Τ.Α.Ε.) σε 3% για το Ο.Α.Ε.Ε. (Τ.Ε.Β.Ε.) και σε 2,286% για το Δημόσιο και τους λοιπούς φορείς ασφάλισης μισθωτών και αυτοτελώς απασχολουμένων.

**Άρθρο 5 παρ.4
Ν.3863/2010**

Όταν ο ΟΑΕΕ είναι συμμετέχων φορέας και επιλεγούν για τη συνταξιοδότηση οι ασφαλιστικές του διατάξεις, το ποσοστό καθορίζεται σε 2% για κάθε έτος ασφάλισης και μέχρι τριάντα πέντε (35) έτη ασφάλισης".

**Άρθρο 1 παρ.1
περίπτωση δ-ε του
Ν.3232/2004**

δ. Τα προσδιοριζόμενα τμήματα σύνταξης σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα του τμήματος του κατώτατου ορίου σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισης ή του ποσού που προκύπτει από τον υπολογισμό με βάση το χρόνο και μόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή τους, εφόσον με το χρόνο αυτόν θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις διατάξεις των οργανισμών αυτών χωρίς αναγωγή στα κατώτατα όρια σύνταξης.

ε. Το άθροισμα των τμημάτων της σύνταξης αποτελεί το συνολικό ποσό σύνταξης που καταβάλλεται στον δικαιούχο από τον απονέμοντα τη σύνταξη οργανισμό και θα αυξάνεται με το ίδιο ποσοστό που θα αυξάνονται οι συντάξεις του οργανισμού αυτού.

Αν το ποσό αυτό είναι μικρότερο του κατώτατου ορίου σύνταξης του απονέμοντα οργανισμού, τότε καταβάλλεται στο συνταξιούχο το κατώτερο όριο σύνταξης αυτού.

**Άρθρο 1 παρ. 2
περ.α Ν. 3232/2004**

3. α. Όταν οι συνυπολογιζόμενοι χρόνοι διαδοχικής ασφάλισης έχουν διανυθεί σε φορείς ασφάλισης μισθωτών, οι συντάξιμες αποδοχές του χρόνου διακοπής της ασφάλισης, οι οποίες προβλέπονται από τη νομοθεσία κάθε συμμετέχοντα οργανισμού, όπως ισχύουν, αναπροσαρμόζονται από τον απονέμοντα οργανισμό με βάση το μέσο ετήσιο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή όλων των ετών που έχουν μεσολαβήσει από τη διακοπή της ασφάλισης μέχρι το προηγούμενο έτος του χρόνου υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση.

**Άρθρο 1 παρ. 2
περ.β Ν. 3232/2004**

β. Οι συμμετέχοντες οργανισμοί μισθωτών υποχρεούνται να διαβιβάζουν στον απονέμοντα οργανισμό βεβαίωση για το χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή τους, τις συντάξιμες αποδοχές των χρονικών περιόδων που προβλέπονται από τις νομοθεσίες τους, το εκάστοτε ισχύον ανώτατο όριο αποδοχών, καθώς επίσης και τα ποσά σύνταξης που σύμφωνα με τη νομοθεσία τους αντιστοιχούν στο αυτοτελές δικαίωμα και στο κατώτατο όριο, όπου αυτό προβλέπεται. Η βεβαίωση αυτή αποτελεί εκτελεστή πράξη της διοίκησης και υπόκειται σε όλα τα ένδικα μέσα.

**Άρθρο 1 παρ. 2
περ.γ Ν. 3232/2004
όπως συμπληρ. με
την παρ.2 του
άρθρου 52 του
Ν.3518/2006**

γ. Όταν συμμετέχοντες οργανισμοί είναι οργανισμοί αυτοτελώς απασχολούμενων, γνωστοποιούν στον απονέμοντα τις κατηγορίες στις οποίες ασφαλίστηκε ο ασφαλισμένος και τις αντίστοιχες χρονικές περιόδους που κατέβαλε εισφορές, όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης και υπολογίζεται η μέση τιμή των εισφορών αυτών ανάλογα με το

χρόνο που διανύθηκε σε κάθε κατηγορία.

Όταν συμμετέχων φορέας είναι ο Ο.Γ.Α., για τον υπολογισμό της μέσης τιμής των εισφορών, λαμβάνεται υπόψη το τριπλάσιο της ατομικής εισφοράς κλάδου σύνταξης του ασφαλισμένου στους κλάδους πρόσθετης και κύριας ασφάλισης του Ο.Γ.Α..

Το ποσό αυτό μετατρέπεται σε αποδοχές βάσει των εισφορών εργοδότη και ασφαλισμένου για τον κλάδο κύριας σύνταξης του Ι.Κ.Α. που ισχύουν κατά το χρόνο διακοπής της ασφάλισής του στο φορέα αυτόν. Όταν ο χρόνος ασφάλισης διακόπτεται μέχρι και την προηγούμενη της 1.3.1976, το ποσοστό ασφαλίστρου καθορίζεται ενιαία σε 12,75%. Σε περίπτωση που η σύνταξη υπολογίζεται με βάση μισθό δημοσίου λειτουργού ή βασικό ποσό, η αναπροσαρμογή γίνεται βάσει των ποσών που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. Επίσης γνωστοποιούν και τα ποσά σύνταξης που σύμφωνα με τη νομοθεσία τους αντιστοιχούν στο αυτοτελές δικαίωμα και στο κατώτατο όριο σύνταξης.

**Άρθρο 1 παρ. 4 Ν.
3232/2004 όπως το
δεύτερο εδάφιο
αντικατ. με το άρθρο
5 παρ.2 Ν. 3863/2010
ΦΕΚ Α 115**

4. Το τμήμα του ποσού της σύνταξης που αναλογεί στο συμμετέχοντα και υπολογίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω, καταβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 1405/1983, όπως ισχύει, και τα οποία προστέθηκαν με το άρθρο 69 του Ν.2084/1992. (.....επόμενης παραγράφου παρόντος)

«Το ανωτέρω τμηματικό ποσό δύναται κατ' επιλογή του ασφαλισμένου να καταβληθεί ταυτόχρονα με αυτό του απονέμοντα, μειωμένο κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται έως τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων από τις διατάξεις του άρθρου 69 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α') ορίων ηλικίας.» (επόμενης παραγράφου του παρόντος)

**Άρθρο 1 παρ. 5 Ν.
3232/2004**

5. Αν ο απονέμων φορέας μισθωτών είναι προηγούμενος του τελευταίου οργανισμού, ο υπολογισμός του ποσού της σύνταξης πραγματοποιείται βάσει των αποδοχών του ασφαλισμένου που λαμβάνονται υπόψη για την απονομή της σύνταξης σύμφωνα με τη νομοθεσία του κάθε οργανισμού αναπροσαρμοσμένες με το μέσο ετήσιο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, με εξαίρεση το Δημόσιο, για το οποίο ως προς την αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 9 και 34 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Π.Δ. 166/2000), κατά περίπτωση.

**Άρθρο 1 παρ. 8 Ν.
3232/2004**

6. Στο συνολικό ποσό της σύνταξης διαδοχικά ασφαλισμένων του Ο.Γ.Α. και ανεξάρτητα αν ο Ο.Γ.Α. είναι απονέμων ή συμμετέχων οργανισμός προστίθεται το ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής που προβλέπεται από το Ν. 4169/1961 και το Ν.Δ. 4575/1966 (ΦΕΚ 227 Α), όπως ισχύουν. Η παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν. 3050/2002 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 13 του Ν. 2458/1997 καταργείται. Εκκρεμείς αιτήσεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διοικητικής διαδικασίας κρίνονται με τις διατάξεις που ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης με δυνατότητα του ασφαλισμένου να ζητήσει με νεότερη αίτηση την κρίση του δικαιώματός του με τις διατάξεις του παρόντος νόμου (ν 3232/2004).

**Άρθρο 1 παρ. 9 Ν.
3232/2004**

7. Όταν συμμετέχων φορέας είναι ο Ο.Α.Ε.Ε. (Τ.Ε.Β.Ε.), το ποσό της σύνταξης προσαυξάνεται και με το τμήμα του βασικού ποσού που προβλέπεται από τη νομοθεσία του.

**Άρθρο 7 παρ.1
Ν.3518/2006**

8. Στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης και εφόσον συμμετέχων οργανισμός είναι το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., το ποσό της σύνταξης προσαυξάνεται με το ποσό που προέρχεται από την Ειδική Προσαύξηση και στο ύψος που προσδιορίζεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Η απόδοση των οφειλόμενων ποσών

στον απονέμοντα οργανισμό γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 Α') (αρθρα.... παρόντος κώδικα) .

**Άρθρο 8 παρ.3
Ν.3518/2006 που
προστέθηκε με την
παρ.6 του άρθρου 5
Ν.3863/2010, ΦΕΚ
Α 115.**

9. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων περί διαδοχικής ασφάλισης, όταν ο Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣ.Μ.Ε.Δ.Ε.) είναι συμμετέχων φορέας, οι συντάξιμες αποδοχές ορίζονται στο ποσό των χιλίων είκοσι (1.020) ευρώ από 1.1.2006. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων του Ε.ΤΑΑ.-Τομέας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων.»

Συντελεστές ωρίμανσης συντάξιμων αποδοχών φορέων ασφάλισης μισθωτών

**Άρθρο 5 παρ.3
Ν.3863/2010**

Οι συντάξιμες αποδοχές των φορέων ασφάλισης μισθωτών που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων **2α, 5,12β** και 13 του άρθρου 1 του ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 Α'), (αρθραπαρόντος) πολλαπλασιάζονται για κάθε έτος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε από τη διακοπή της ασφάλισης σε αυτούς, μέχρι το προηγούμενο έτος του χρόνου υποβολής της αίτησης, σύμφωνα με τους παρακάτω συντελεστές.

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
ΕΩΣ ΤΗ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

1	1,020
2	1,040
3	1,061
4	1,082
5	1,104
6	1,126
7	1,149
8	1,172
9	1,195

10	1,219
11	1,243
12	1,268
13	1,294
14	1,319
15	1,346
16	1,373
17	1,400
18	1,428
19	1,457
20	1,486
21	1,516
22	1,546
23	1,577
24	1,608
25	1,641
26	1,673
27	1,707
28	1,741
29	1,776
30	1,811
31	1,848
32	1,885
33	1,922
34	1,961
35	2,000
36	2,040
37	2,081
38	2,122
39	2,165
40	2,208
41	2,252
42	2,297
43	2,343
44	2,390
45	2,438

Οι συντελεστές μεταβάλλονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά την εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης, από τη Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση την εξέλιξη των συντελεστών ωρίμανσης των μισθών και ημερομισθίων. Η ισχύς των ανωτέρω παραγράφων 1, 2 και 3 αρχίζει από 1.1.2011 για αιτήσεις που υποβάλλονται από την ημερομηνία αυτή και εφεξής.

Τρόπος υπολογισμού του ποσού της σύνταξης για τις περιπτώσεις που ο συμμετέχων Οργανισμός είναι φορέας Αυτοτελώς Απασχολούμενων

**Άρθρο 1 παρ. 3 Ν.
3232/2004**

1. Όταν συμμετέχων φορέας είναι φορέας αυτοτελώς απασχολούμενων, ο ασφαλισμένος δύναται με αίτησή του να ζητήσει τον υπολογισμό της σύνταξής του και με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν.1405/1983, όπως ισχύουν (άρθρα... παρόντος) Μετά τον επανυπολογισμό της σύνταξης και εφόσον προκύπτει διαφορά υπέρ του ασφαλισμένου, η διαφορά αυτή καταβάλλεται αναδρομικά από την ημερομηνία συνταξιοδότησής του.

**Άρθρο 11 παρ.2 και
3 Ν.1405/1983
όπως τροποπ. με το
άρθρο 15 του
Ν.1902/1990 και το
άρθρο 18 παρ.3 του
Ν.2079/1992 όπως
τροποπ. με το
άρθρο 15 παρ.2 του
Ν.2556/1997
Άρθρο 1 παρ. 12
εδάφ.α
Ν.3232/2004**

2. Στις περιπτώσεις εφαρμογής των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 11 του ν. 1405/1983 (άρθρο.....παρόντος) η σύνταξη του δικαιούχου είναι το άθροισμα των τμημάτων του ποσού της σύνταξης που προσδιορίζονται από τον απονέμοντα και τους άλλους οργανισμούς οι οποίοι συμμετέχουν στη δαπάνη της συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο.

Ο φορέας που απονέμει τη σύνταξη καταβάλλει στο δικαιούχο το άθροισμα των τμημάτων των συντάξεων και ζητά από τους άλλους φορείς το ποσό της συμμετοχής τους στη δαπάνη για τη συνταξιοδότηση, το οποίο προσδιορίζεται και αποδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

Καθένας από τους οργανισμούς ασφάλισης, μεταξύ των οποίων και αυτός που απονέμει τη σύνταξη, υπολογίζει με τα αρμόδια όργανά του το ποσό της σύνταξης που κατά τη νομοθεσία που τον διέπει αντιστοιχεί στο σύνολο του χρόνου που πραγματοποιήθηκε διαδοχικά και προσδιορίζει το τμήμα που αναλογεί στο χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή του.

Το τμήμα της σύνταξης που προσδιορίζεται με τον παραπάνω τρόπο σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το τμήμα κατώτατου ορίου σύνταξης του οργανισμού αυτού.

Το τμήμα αυτό του κατώτατου ορίου σύνταξης είναι το ηλικίο της διαίρεσης του γινομένου του αριθμού των μερών που πραγματοποιήθηκαν στην ασφάλιση του κάθε οργανισμού επί το ποσό του κατώτατου ορίου σύνταξης που χορηγεί στους συνταξιούχους του δια του συνολικού αριθμού των ημερών που πραγματοποιήθηκαν διαδοχικά σε όλους τους οργανισμούς.

Επίσης το τμήμα της σύνταξης που προσδιορίζεται με τον παραπάνω τρόπο, σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ποσό της σύνταξης που προκύπτει από τον υπολογισμό με βάση μόνο το χρόνο, ο οποίος διανύθηκε στην ασφάλιση κάθε οργανισμού, εφ' όσον με τον χρόνο αυτόν θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις που τον διέπουν, χωρίς αναγωγή στα κατώτατα όρια σύνταξης.

Το άθροισμα των τμημάτων της σύνταξης σύμφωνα με τα παραπάνω αποτελεί το συνολικό ποσό σύνταξης που καταβάλλεται στο δικαιούχο από τον απονέμοντα τη σύνταξη οργανισμό και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το κατώτατο όριο σύνταξης που χορηγεί ο οργανισμός αυτός.

Το ανωτέρω ποσό σύνταξης αυξάνεται με το ίδιο ποσοστό που αυξάνονται οι συντάξεις του οργανισμού αυτού.

Έναρξη καταβολής επιβάρυνσης συμμετεχόντων Οργανισμών στη δαπάνη συνταξιοδότησης

**Άρθρο 11 παρ.3
Ν.1405/1983 (ΦΕΚ
180 Α') όπως τα
δύο τελευταία
εδάφια
προστέθηκαν με το
άρθρο 69
Ν.2084/1992**

Ο συμμετέχων οργανισμός επιβαρύνεται με τη δαπάνη συνταξιοδότησεως όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώσει το όριο ηλικίας, που προβλέπεται από τη νομοθεσία του, όποτε και καταβάλλεται στον ασφαλισμένο το ποσό σύνταξης που του αναλογεί και γίνεται η απόδοση της σχετικής επιβάρυνσης.

Αν ο οργανισμός, που απονέμει τη σύνταξη, χορηγεί σύνταξη σε

ηλικία μικρότερη, από την ηλικία με την οποία συνταξιοδοτούνται οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στον Κανονισμό βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών του Ι.Κ.Α., ο συμμετέχων οργανισμός επιβαρύνεται με τη δαπάνη συνταξιοδότησεως όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώσει το όριο ηλικίας, που προβλέπεται από τη νομοθεσία του Ι.Κ.Α. για τη συνταξιοδότηση των υπαγομένων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, οπότε και καταβάλλεται στον ασφαλισμένο το ποσό της σύνταξης που του αναλογεί και γίνεται η απόδοση της σχετικής επιβάρυνσης.

Συμμετοχή των οργανισμών στη δαπάνη συνταξιοδότησης.

**Άρθρο 2 παρ.1
Ν.3232/2004 όπως
τροποπ. με το
άρθρο 75 παρ.7
Ν.3863/2010, ΦΕΚ
Α 115, με το οποίο
καταργήθηκε το
εδάφιο β'**

1.Η συμμετοχή στη δαπάνη συνταξιοδότησης για τους συμμετέχοντες φορείς γίνεται ως εξής :

α. Το τμήμα σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε στο συμμετέχοντα φορέα, όπως αυτός προσδιορίσθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 1 του νόμου 3232/2004 (άρθρο.....του παρόντος), πολλαπλασιάζεται επί τον αριθμό των καταβαλλόμενων συντάξεων ετησίως και το ποσό που προκύπτει πολλαπλασιάζεται επί έναν αναλογιστικό συντελεστή, ο οποίος εκφράζει το εφάπαξ ποσό που ισούται με την παρούσα αξία σύνταξης μιας νομισματικής μονάδας, που καταβάλλεται εφ'όρου ζωής στον ασφαλισμένο και στους δικαιούχους του, η δε τιμή του καθορίζεται από την ηλικία του ασφαλισμένου και την αιτία συνταξιοδότησης. Σε περίπτωση χορήγησης κατώτατων ορίων σύνταξης, το ποσό της σύνταξης επιμερίζεται ανάλογα με το ποσό του τμήματος σύνταξης που έχει υπολογισθεί για κάθε φορέα.

Ο συντελεστής του προηγούμενου εδαφίου προκύπτει από τους πίνακες 1 έως και 7 του άρθρου 3 του ν.3232/2004 (του επομένου άρθρου του παρόντος).

Ο ανωτέρω αναλογιστικός συντελεστής μπορεί να μεταβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

**Άρθρο 2 παρ. 2 Ν.
3232/2004**

2. Εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους υπολογίζονται από καθέναν ασφαλιστικό οργανισμό τα ποσά που οφείλουν να του καταβάλλουν οι άλλοι οργανισμοί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

Η διαφορά των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων είναι το ποσό που οφείλει να καταβάλει ο κάθε οργανισμός.

**Άρθρο 2 παρ.3
Ν.3232/2004**

3. Το ποσό συμμετοχής στη δαπάνη συνταξιοδότησης, όπως αυτό προσδιορίζεται από τις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2, αποδίδεται από τον υπόχρεο ασφαλιστικό οργανισμό τους οργανισμούς στους οποίους οφείλεται είτε εφάπαξ είτε σε δόσεις, η τελευταία των οποίων θα είναι μέχρι το τέλος του έτους εντός του οποίου γνωστοποιείται η οφειλή. Σε περίπτωση καθυστέρησης της απόδοσης του ποσού της συμμετοχής ή δόσης αυτού, τα καθυστερούμενα ποσά επιβαρύνονται με πρόσθετα τέλη ίσα προς αυτά που επιβάλλονται από τον οργανισμό στον οποίον οφείλονται τα καθυστερούμενα σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και εισπράττονται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία του οργανισμού αυτού για την αναγκαστική είσπραξη των καθυστερούμενων ασφαλιστικών εισφορών.

**Άρθρο 2 παρ.4
Ν.3232/2004**

4. Μετά τον ανωτέρω διακανονισμό παύει κάθε υποχρέωση των οργανισμών που συμμετέχουν στη δαπάνη της συνταξιοδότησης προς τον οργανισμό που απονέμει τη σύνταξη.

Ο ασφαλισμένος των παραπάνω οργανισμών θεωρείται οριστικά συνταξιούχος του οργανισμού που απονέμει τη σύνταξη από την ημέρα που αρχίζει η καταβολή της σύνταξής του.

Από την ίδια ημέρα παύει κάθε υποχρέωση των οργανισμών που συμμετέχουν στη δαπάνη της συνταξιοδότησης προς τον ασφαλισμένο τους και δεν είναι πλέον δυνατή η αποδέσμευση του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση των οργανισμών αυτών.

Επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ.2 του άρθρου 10 του Ν.825/1978 (παρ. άρθρο του παρόντος, και της παρ.2 του άρθρου 2

του Ν.3029/2002 (παρ. άρθρο του παρόντος Κώδικα), ο χρόνος ασφάλισης όλων των οργανισμών, ο οποίος λήφθηκε υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης λογίζεται για τον εφεξής χρόνο ότι πραγματοποιήθηκε στην ασφάλιση του οργανισμού που απένειμε τη σύνταξη.

Στις περιπτώσεις υπολογισμού της σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 10 του ν.1405/1983 (άρθρο παρ. του παρόντος..), ο απονέμων οργανισμός κατανέμει το ποσό της σύνταξης, η οποία έχει υπολογισθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του και το συνολικό χρόνο ασφάλισης, μεταξύ των οργανισμών, στους οποίους ασφαλίστηκε διαδοχικά ο ασφαλισμένος, ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης που έχει διανυθεί στον καθένα. Στη συνέχεια, γνωστοποιεί στο συμμετέχοντα φορέα το τμήμα σύνταξης που του αναλογεί και ο διακανονισμός των οφειλόμενων ποσών γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Αναλογιστικοί Συντελεστές

Άρθρο 3 Ν.3232/2004

ΠΙΝΑΚΑΣ 1							
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ ΑΝΔΡΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦ/ΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΑΣ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
40	24,592	24,488	24,384	24,279	24,175	24,071	23,966
41	24,324	24,217	24,110	24,004	23,897	23,790	23,683
42	24,049	23,939	23,830	23,721	23,612	23,502	23,393
43	23,766	23,655	23,543	23,431	23,319	23,208	23,096
44	23,476	23,362	23,248	23,134	23,020	22,905	22,791
45	23,179	23,062	22,946	22,829	22,712	22,596	22,479
46	22,874	22,755	22,636	22,517	22,397	22,278	22,159
47	22,562	22,440	22,318	22,196	22,074	21,953	21,831
48	22,241	22,116	21,992	21,868	21,743	21,619	21,494
49	21,911	21,784	21,657	21,531	21,404	21,277	21,150
50	21,574	21,444	21,315	21,185	21,056	20,926	20,797
51	21,229	21,097	20,964	20,832	20,700	20,568	20,436
52	20,875	20,740	20,606	20,471	20,336	20,202	20,067
53	20,514	20,377	20,240	20,102	19,965	19,828	19,691
54	20,146	20,006	19,866	19,727	19,587	19,447	19,307
55	19,770	19,628	19,486	19,344	19,202	19,060	18,917
56	19,389	19,244	19,100	18,955	18,811	18,666	18,522
57	19,002	18,855	18,708	18,561	18,415	18,268	18,121
58	18,610	18,461	18,312	18,163	18,014	17,865	17,717
59	18,214	18,063	17,912	17,761	17,610	17,460	17,309
60	17,815	17,662	17,510	17,357	17,204	17,052	16,899
61	17,413	17,259	17,105	16,950	16,796	16,642	16,488
62	17,010	16,854	16,699	16,543	16,387	16,231	16,075
63	16,606	16,449	16,292	16,135	15,977	15,820	15,663
64	16,202	16,043	15,884	15,726	15,567	15,408	15,249
65	15,799	15,639	15,478	15,318	15,157	14,997	14,836
66	15,374	15,213	15,052	14,891	14,731	14,570	14,409
67	14,944	14,783	14,622	14,461	14,300	14,139	13,978
68	14,511	14,350	14,189	14,028	13,868	13,707	13,546
69	14,069	13,909	13,749	13,589	13,429	13,268	13,108
70	13,622	13,462	13,303	13,144	12,984	12,825	12,666
71	13,170	13,012	12,854	12,696	12,537	12,379	12,221
72	12,715	12,558	12,402	12,245	12,089	11,932	11,776
73	12,257	12,102	11,948	11,793	11,639	11,484	11,329
74	11,794	11,641	11,489	11,337	11,184	11,032	10,880
75	11,329	11,179	11,030	10,880	10,730	10,581	10,431
76	10,863	10,716	10,569	10,423	10,276	10,129	9,983
77	10,395	10,252	10,108	9,965	9,822	9,678	9,535
78	9,916	9,777	9,638	9,499	9,360	9,221	9,081
79	9,435	9,301	9,166	9,032	8,897	8,763	8,628

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ ΑΝΔΡΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦ/ΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΑΣ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
80	8,953	8,823	8,694	8,564	8,435	8,305	8,175
81	8,470	8,346	8,222	8,097	7,973	7,849	7,724
82	7,989	7,870	7,751	7,632	7,513	7,395	7,276
83	7,509	7,396	7,283	7,170	7,057	6,944	6,831
84	7,035	6,928	6,821	6,714	6,607	6,500	6,393

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ ΑΝΔΡΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦ/ΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΑΣ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
85	6,567	6,466	6,366	6,265	6,164	6,063	5,962
86	6,109	6,014	5,919	5,825	5,730	5,636	5,541
87	5,662	5,574	5,485	5,397	5,308	5,220	5,132
88	5,207	5,126	5,046	4,965	4,884	4,803	4,722
89	4,766	4,692	4,619	4,546	4,473	4,399	4,326
90	4,339	4,273	4,208	4,142	4,076	4,011	3,945

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦ/ΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΑΣ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
20	24,535	24,383	24,231	24,079	23,927	23,774	23,622
21	24,359	24,201	24,044	23,887	23,729	23,572	23,415
22	24,210	24,047	23,884	23,721	23,558	23,395	23,232
23	24,084	23,915	23,746	23,578	23,409	23,240	23,072
24	23,978	23,803	23,629	23,454	23,279	23,105	22,930
25	23,888	23,707	23,527	23,346	23,165	22,984	22,804
26	23,810	23,623	23,436	23,249	23,063	22,876	22,689
27	23,739	23,546	23,353	23,161	22,968	22,775	22,582
28	23,671	23,473	23,274	23,076	22,877	22,679	22,480
29	23,604	23,400	23,196	22,992	22,788	22,584	22,380
30	23,533	23,324	23,115	22,906	22,697	22,488	22,279
31	23,457	23,243	23,030	22,816	22,603	22,389	22,175
32	23,373	23,156	22,938	22,721	22,503	22,285	22,068
33	23,282	23,061	22,840	22,618	22,397	22,176	21,955
34	23,181	22,957	22,733	22,509	22,285	22,061	21,837
35	23,070	22,844	22,618	22,391	22,165	21,939	21,713
36	22,950	22,722	22,494	22,266	22,038	21,810	21,582
37	22,821	22,592	22,363	22,133	21,904	21,675	21,446
38	22,683	22,453	22,223	21,993	21,763	21,533	21,303
39	22,535	22,305	22,075	21,845	21,614	21,384	21,154
40	22,377	22,148	21,918	21,688	21,458	21,228	20,998
41	22,212	21,982	21,753	21,524	21,295	21,066	20,837
42	22,038	21,810	21,582	21,354	21,126	20,898	20,669
43	21,857	21,630	21,404	21,177	20,950	20,724	20,497
44	21,670	21,445	21,220	20,995	20,769	20,544	20,319
45	21,476	21,253	21,029	20,806	20,583	20,360	20,137
46	21,276	21,055	20,833	20,612	20,391	20,170	19,949
47	21,069	20,851	20,632	20,413	20,194	19,975	19,756
48	20,858	20,641	20,424	20,208	19,991	19,775	19,558
49	20,637	20,423	20,209	19,995	19,781	19,567	19,353
50	20,410	20,199	19,988	19,776	19,565	19,354	19,142
51	20,178	19,969	19,761	19,552	19,343	19,135	18,926
52	19,940	19,734	19,528	19,322	19,116	18,910	18,703
53	19,695	19,492	19,289	19,085	18,882	18,678	18,475
54	19,445	19,244	19,044	18,843	18,642	18,441	18,241
55	19,188	18,990	18,792	18,594	18,396	18,198	17,999
56	18,925	18,730	18,534	18,338	18,143	17,947	17,752
57	18,655	18,462	18,269	18,076	17,883	17,690	17,497
58	18,378	18,188	17,997	17,807	17,616	17,426	17,235
59	18,090	17,903	17,715	17,527	17,339	17,151	16,963
60	17,795	17,610	17,425	17,240	17,054	16,869	16,684
61	17,492	17,309	17,127	16,944	16,762	16,580	16,397
62	17,180	17,001	16,821	16,641	16,462	16,282	16,102
63	16,861	16,684	16,507	16,330	16,153	15,976	15,799

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΑΣ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
64	16,533	16,358	16,184	16,010	15,836	15,662	15,488
65	16,196	16,025	15,853	15,682	15,511	15,340	15,168
66	15,764	15,592	15,421	15,249	15,077	14,905	14,734
67	15,327	15,155	14,983	14,811	14,639	14,467	14,296
68	14,886	14,715	14,543	14,371	14,200	14,028	13,856
69	14,437	14,266	14,095	13,924	13,753	13,582	13,411
70	13,981	13,811	13,641	13,471	13,301	13,130	12,960
71	13,521	13,352	13,183	13,014	12,845	12,677	12,508
72	13,056	12,889	12,722	12,555	12,388	12,221	12,054
73	12,589	12,424	12,259	12,094	11,929	11,764	11,599
74	12,117	11,954	11,791	11,629	11,466	11,303	11,141
75	11,642	11,482	11,322	11,162	11,003	10,843	10,683
76	11,165	11,009	10,852	10,695	10,539	10,382	10,225
77	10,687	10,534	10,381	10,228	10,075	9,922	9,769
78	10,197	10,048	9,900	9,751	9,603	9,454	9,305
79	9,704	9,560	9,417	9,273	9,129	8,986	8,842
80	9,209	9,071	8,933	8,794	8,656	8,517	8,379
81	8,714	8,581	8,449	8,316	8,183	8,050	7,918
82	8,220	8,093	7,966	7,839	7,713	7,586	7,459
83	7,728	7,607	7,487	7,366	7,245	7,125	7,004
84	7,241	7,126	7,012	6,898	6,784	6,669	6,555
85	6,760	6,652	6,545	6,437	6,329	6,222	6,114
86	6,289	6,188	6,087	5,986	5,885	5,784	5,683
87	5,829	5,735	5,641	5,546	5,452	5,357	5,263
88	5,361	5,275	5,188	5,102	5,016	4,929	4,843
89	4,906	4,827	4,749	4,671	4,593	4,514	4,436
90	4,466	4,395	4,325	4,255	4,185	4,115	4,045

ΠΙΝΑΚΑΣ 3		
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ		
ΛΟΓΩ ΧΗΡΕΙΑΣ (ΘΑΝΑΤΟΥ ΑΝΔΡΩΝ)		
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%		
ΗΛΙΚΙΑ ΧΗΡΑΣ	ΚΑΤΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ
ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ		ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
20		28,941
21		28,772
22		28,600
23		28,424
24		28,244
25		28,059
26		27,870
27		27,677
28		27,478
29		27,275
30		27,065
31		26,850
32		26,629
33		26,402
34		26,168
35		25,929
36		25,683
37		25,431
38		25,174
39		24,909
40		24,638
41		24,359
42		24,074
43		23,782
44		23,482
45		23,175
46		22,860
47		22,536
48		22,204
49		21,864
50		21,515
51		21,157
52		20,791
53		20,420
54		20,044
55		19,666
56		19,284
57		18,901
58		18,515
59		18,126
60		17,734
61		17,337
62		16,935
63		16,525
64		16,108

ΠΙΝΑΚΑΣ 3		
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ		
ΛΟΓΩ ΧΗΡΕΙΑΣ (ΘΑΝΑΤΟΥ ΑΝΔΡΩΝ)		
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%		
ΗΛΙΚΙΑ ΧΗΡΑΣ	ΚΑΤΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ
ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ		ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
65		15,681
66		15,245
67		14,798
68		14,340
69		13,870
70		13,389
71		12,898
72		12,398
73		11,890
74		11,376
75		10,857
76		10,337
77		9,818
78		9,301
79		8,791
80		8,289
81		7,797
82		7,318
83		6,854
84		6,406
85		5,975
86		5,562
87		5,167
88		4,790
89		4,431
90		4,087

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ (ΟΡΦΑΝΙΑ) ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%	
ΗΛΙΚΙΑ ΟΡΦΑΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ/ΣΗ	ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
0	17,696
1	17,211
2	16,711
3	16,196
4	15,666
5	15,119
6	14,557
7	13,977
8	13,380
9	12,765
10	12,132
11	11,480
12	10,808
13	10,116
14	9,403
15	8,669
16	7,913
17	7,134
18	6,332
19	5,505
20	4,654
21	3,778
22	2,875
23	1,945
24	0,987

ΠΙΝΑΚΑΣ 5							
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ							
ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ							
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΟΥ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
40	23,927	23,920	23,912	23,904	23,896	23,889	23,881
41	23,641	23,633	23,626	23,618	23,610	23,602	23,594
42	23,348	23,340	23,333	23,325	23,317	23,309	23,302
43	23,049	23,041	23,033	23,025	23,018	23,010	23,002
44	22,742	22,734	22,727	22,719	22,712	22,704	22,696
45	22,429	22,421	22,414	22,406	22,399	22,391	22,384
46	22,109	22,102	22,094	22,087	22,079	22,072	22,064
47	21,782	21,775	21,768	21,760	21,753	21,746	21,738
48	21,449	21,442	21,435	21,428	21,420	21,413	21,406
49	21,109	21,102	21,095	21,088	21,081	21,074	21,067
50	20,762	20,755	20,748	20,741	20,734	20,728	20,721
51	20,408	20,401	20,395	20,388	20,381	20,375	20,368
52	20,047	20,041	20,034	20,028	20,021	20,015	20,008
53	19,679	19,673	19,667	19,660	19,654	19,648	19,642
54	19,305	19,299	19,293	19,287	19,281	19,275	19,269
55	18,924	18,918	18,912	18,906	18,901	18,895	18,889
56	18,537	18,532	18,526	18,521	18,515	18,509	18,504
57	18,145	18,140	18,135	18,129	18,124	18,119	18,114
58	17,749	17,744	17,739	17,734	17,729	17,724	17,719
59	17,349	17,344	17,340	17,335	17,330	17,325	17,321
60	16,947	16,943	16,938	16,934	16,929	16,925	16,920
61	16,544	16,540	16,535	16,531	16,527	16,523	16,519
62	16,139	16,135	16,131	16,128	16,124	16,120	16,116
63	15,733	15,730	15,726	15,722	15,719	15,715	15,711
64	15,326	15,323	15,319	15,316	15,312	15,309	15,305
65	14,918	14,915	14,911	14,908	14,905	14,901	14,898
66	14,504	14,501	14,498	14,495	14,492	14,490	14,487
67	14,084	14,081	14,078	14,076	14,073	14,071	14,068
68	13,658	13,656	13,654	13,651	13,649	13,647	13,645
69	13,229	13,227	13,225	13,223	13,221	13,219	13,217
70	12,792	12,790	12,789	12,787	12,785	12,783	12,782
71	12,345	12,344	12,342	12,341	12,339	12,338	12,336
72	11,891	11,889	11,888	11,887	11,885	11,884	11,883
73	11,425	11,424	11,423	11,422	11,420	11,419	11,418
74	10,947	10,946	10,945	10,944	10,943	10,942	10,941
75	10,454	10,453	10,452	10,451	10,450	10,449	10,449
76	9,948	9,947	9,946	9,946	9,945	9,944	9,943
77	9,434	9,433	9,432	9,431	9,431	9,430	9,429
78	8,916	8,915	8,914	8,914	8,913	8,912	8,912
79	8,400	8,399	8,399	8,398	8,397	8,397	8,396
80	7,892	7,891	7,891	7,890	7,889	7,889	7,888
81	7,396	7,396	7,395	7,394	7,394	7,393	7,393
82	6,917	6,917	6,916	6,916	6,915	6,915	6,914
83	6,458	6,458	6,457	6,457	6,456	6,456	6,455
84	6,022	6,022	6,021	6,021	6,020	6,020	6,019

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΟΥ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
85	5,609	5,609	5,609	5,608	5,608	5,607	5,607
86	5,221	5,220	5,220	5,220	5,219	5,219	5,218
87	4,856	4,855	4,855	4,855	4,854	4,854	4,853
88	4,513	4,513	4,513	4,512	4,512	4,511	4,511
89	4,192	4,191	4,191	4,191	4,190	4,190	4,190
90	3,888	3,888	3,888	3,888	3,887	3,887	3,887

ΠΙΝΑΚΑΣ 6							
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ							
ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ							
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΟΥ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
20	21,300	21,249	21,198	21,146	21,095	21,043	20,992
21	21,134	21,081	21,028	20,975	20,922	20,870	20,817
22	20,995	20,941	20,887	20,833	20,779	20,725	20,670
23	20,882	20,826	20,771	20,716	20,660	20,605	20,549
24	20,790	20,733	20,677	20,620	20,564	20,507	20,450
25	20,717	20,659	20,601	20,544	20,486	20,428	20,371
26	20,659	20,601	20,542	20,483	20,425	20,366	20,308
27	20,615	20,556	20,496	20,437	20,377	20,318	20,258
28	20,582	20,522	20,461	20,401	20,341	20,280	20,220
29	20,555	20,494	20,433	20,372	20,311	20,250	20,189
30	20,531	20,470	20,409	20,347	20,286	20,224	20,163
31	20,508	20,447	20,385	20,323	20,262	20,200	20,138
32	20,483	20,421	20,359	20,297	20,236	20,174	20,112
33	20,451	20,390	20,328	20,267	20,205	20,143	20,082
34	20,412	20,351	20,289	20,228	20,167	20,106	20,045
35	20,362	20,302	20,241	20,181	20,120	20,060	20,000
36	20,301	20,242	20,183	20,123	20,064	20,005	19,945
37	20,229	20,171	20,113	20,055	19,997	19,939	19,882
38	20,145	20,089	20,033	19,976	19,920	19,864	19,808
39	20,050	19,996	19,942	19,887	19,833	19,779	19,724
40	19,944	19,892	19,840	19,788	19,736	19,683	19,631
41	19,828	19,778	19,728	19,678	19,628	19,579	19,529
42	19,702	19,655	19,607	19,560	19,512	19,464	19,417
43	19,567	19,522	19,477	19,432	19,386	19,341	19,296
44	19,423	19,380	19,337	19,295	19,252	19,209	19,166
45	19,268	19,228	19,188	19,148	19,107	19,067	19,027
46	19,105	19,067	19,030	18,992	18,954	18,917	18,879
47	18,934	18,898	18,863	18,828	18,793	18,757	18,722
48	18,754	18,721	18,688	18,656	18,623	18,590	18,557
49	18,567	18,536	18,506	18,475	18,445	18,414	18,384
50	18,371	18,343	18,315	18,287	18,258	18,230	18,202
51	18,169	18,143	18,117	18,091	18,065	18,039	18,013
52	17,960	17,936	17,912	17,888	17,864	17,840	17,816
53	17,745	17,723	17,701	17,679	17,657	17,636	17,614
54	17,526	17,506	17,486	17,466	17,445	17,425	17,405
55	17,302	17,284	17,266	17,248	17,229	17,211	17,193
56	17,077	17,060	17,044	17,027	17,011	16,994	16,978
57	16,850	16,836	16,821	16,806	16,791	16,776	16,761
58	16,625	16,612	16,599	16,585	16,572	16,559	16,546
59	16,403	16,391	16,379	16,368	16,356	16,344	16,332
60	16,185	16,175	16,164	16,154	16,144	16,134	16,124
61	15,973	15,964	15,955	15,946	15,938	15,929	15,920
62	15,765	15,758	15,751	15,743	15,736	15,729	15,721
63	15,562	15,556	15,550	15,544	15,538	15,532	15,526
64	15,364	15,360	15,355	15,350	15,345	15,341	15,336

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%							
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΗΡΟΥ						
	80%	75%	70%	65%	60%	55%	50%
65	15,172	15,169	15,165	15,162	15,158	15,155	15,151
66	14,751	14,748	14,745	14,742	14,739	14,736	14,732
67	14,323	14,320	14,318	14,315	14,312	14,309	14,306
68	13,891	13,888	13,886	13,883	13,881	13,878	13,876
69	13,454	13,452	13,450	13,447	13,445	13,443	13,441
70	13,009	13,007	13,006	13,004	13,002	13,000	12,998
71	12,555	12,553	12,551	12,550	12,548	12,547	12,545
72	12,092	12,091	12,089	12,088	12,087	12,085	12,084
73	11,618	11,617	11,616	11,615	11,614	11,613	11,611
74	11,132	11,131	11,130	11,129	11,128	11,127	11,126
75	10,631	10,630	10,629	10,628	10,627	10,626	10,625
76	10,116	10,116	10,115	10,114	10,113	10,112	10,111
77	9,593	9,592	9,592	9,591	9,590	9,589	9,589
78	9,067	9,066	9,065	9,064	9,064	9,063	9,062
79	8,542	8,541	8,541	8,540	8,539	8,539	8,538
80	8,025	8,025	8,024	8,023	8,023	8,022	8,022
81	7,521	7,521	7,520	7,520	7,519	7,518	7,518
82	7,034	7,034	7,033	7,033	7,032	7,032	7,031
83	6,568	6,567	6,567	6,566	6,566	6,565	6,565
84	6,124	6,124	6,123	6,122	6,122	6,121	6,121
85	5,704	5,704	5,703	5,703	5,702	5,702	5,702
86	5,309	5,309	5,308	5,308	5,307	5,307	5,307
87	4,938	4,938	4,937	4,937	4,936	4,936	4,936
88	4,590	4,589	4,589	4,589	4,588	4,588	4,587
89	4,263	4,262	4,262	4,261	4,261	4,261	4,260
90	3,954	3,954	3,954	3,953	3,953	3,953	3,952

ΠΙΝΑΚΑΣ 7		
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ		
ΛΟΓΩ ΧΗΡΕΙΑΣ (ΘΑΝΑΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ)		
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%		
ΗΛΙΚΙΑ ΧΗΡΟΥ	ΚΑΤΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ
ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ		ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
20		27,645
21		27,449
22		27,248
23		27,043
24		26,831
25		26,613
26		26,388
27		26,156
28		25,916
29		25,668
30		25,413
31		25,151
32		24,881
33		24,604
34		24,320
35		24,029
36		23,731
37		23,425
38		23,112
39		22,792
40		22,464
41		22,128
42		21,783
43		21,430
44		21,069
45		20,698
46		20,318
47		19,928
48		19,529
49		19,120
50		18,701
51		18,272
52		17,834
53		17,386
54		16,930
55		16,466
56		15,995
57		15,518
58		15,051
59		14,597
60		14,157
61		13,732
62		13,321
63		12,924
64		12,538

ΠΙΝΑΚΑΣ 7		
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ		
ΛΟΓΩ ΧΗΡΕΙΑΣ (ΘΑΝΑΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ)		
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ 3,00%		
ΗΛΙΚΙΑ ΧΗΡΟΥ	ΚΑΤΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ
ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞ/ΣΗ		ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
65		12,162
66		11,794
67		11,433
68		11,076
69		10,722
70		10,368
71		10,015
72		9,661
73		9,304
74		8,945
75		8,584
76		8,220
77		7,855
78		7,488
79		7,121
80		6,755
81		6,391
82		6,030
83		5,673
84		5,322
85		4,976
86		4,637
87		4,304
88		3,977
89		3,654
90		3,344

II. ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΕ ΦΕΡΕΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί – Θεμελίωση δικαιώματος- Τρόπος υπολογισμού ποσού σύνταξης σε φορείς επικουρικής ασφάλισης

**Άρθρο 7 παρ. 1 Ν.Δ.
4202/1961
όπως αντικ. με το
άρθρο 12 του
Ν.1405/1983**

1. Οι διατάξεις του Ν.Δ. 4202/61 (άρθρα.....παρόντος) εφαρμόζονται ανάλογα και για την ασφάλιση στους οργανισμούς επικουρικής ασφάλισης στις περιπτώσεις διαδοχικής υπαγωγής σε περισσότερους από ένα από τους οργανισμούς αυτούς.

**Άρθρο 7 παρ. 2
Ν.Δ. 4202/1961
όπως αντικ. με το
άρθρο 12 του
Ν.1405/1983**

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου οργανισμοί επικουρικής ασφάλισης θεωρούνται όλα τα ν.π.δ.δ. που χορηγούν περιοδικές παροχές, βοηθήματα ή μερίσματα, ως και κάθε άλλος οργανισμός που χορηγεί τέτοιες παροχές, ανεξάρτητα με την ονομασία και τη νομική του μορφή, εφόσον τα έσοδα αυτών από εργοδοτικές εισφορές, κοινωνικούς πόρους ή άλλη επιχορήγηση υπερβαίνουν τα έσοδα από τις εισφορές των ασφαλισμένων.

**Νέα διάταξη
σύμφωνα με το
άρθρο 2 εδ.α του
Ν.3518/2006**

3. Η πρόσθετη σύνταξη του Λογαριασμού Προσθέτων Παροχών (Ε.Λ.Π.Π.) που καταργήθηκε από 1/1/2007 με το άρθρο 2 εδαφ.α του νόμου 3518/2006 βαρύνει τον κλάδο κύριας σύνταξης Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και καταβάλλεται από αυτόν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα σχετικά άρθρα του Ν.3518/2006

**Άρθρο 7 παρ. 2 του
Ν.3518/2006**

Στις περιπτώσεις που δεν χωρήσει ασφάλιση στην Ειδική Προσαύξηση και υπάρχει ασφάλιση σε άλλους φορείς επικουρικής ασφάλισης, μπορεί ο χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλιση του Ε.Λ.Π.Π. να συνυπολογισθεί από τους φορείς αυτούς, σύμφωνα με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης,

όπως ισχύουν.

Στην περίπτωση αυτή συμμετέχων οργανισμός στη δαπάνη της
σύνταξης είναι ο κλάδος κύριας σύνταξης.

**Άρθρο 7 παρ. 2 του
Ν.3518/2006,
εδάφιο που
προστέθηκε με την
παρ.5 άρθρου 5
Ν.3863/2010**

Σε περίπτωση που έχει διανυθεί διαδοχικά χρόνος ασφάλισης σε
επικουρικό φορέα και στον καταργούμενο Ε.Λ.Π.Π. ο χρόνος
αυτός μπορεί να συνυπολογισθεί στο χρόνο της Ειδικής
Προσαύξεσης σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για τη
διαδοχική ασφάλιση, με την προϋπόθεση ότι δεν έχει χωρήσει
ασφάλιση στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του Ε.ΤΑΑ.-Τομείς
Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων ή σε προγενέστερο
επικουρικό φορέα στον οποίο μπορεί να συνυπολογισθεί ο χρόνος
αυτός. Η διάταξη αυτή ισχύει από 1.1.2006.»

**Άρθρο 1 παρ.13 εδ.
α του Ν.3232/2004**

4.Για τους Οργανισμούς Επικουρικής Ασφάλισης, εξακολουθούν
να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.Δ.
4202/1961(άρθρα.....παρόντος) και του άρθρου 11 του
Ν.1405/1983 (άρθρα.....παρόντος), όπως αυτές ισχύουν.

**Άρθρο 1 παρ. 13 εδ.
β' του
Ν.3232/2004**

5.Οι αποδοχές επί των οποίων υπολογίζεται η σύνταξη είναι
αυτές που λαμβάνει ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο διακοπής
της ασφάλισής του, αναπροσαρμοσμένες σύμφωνα με το μέσο
ετήσιο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

**Άρθρο 11 παρ.1
Ν.1405/1983 όπως
αντικ. με το άρθρο
18 παρ.3 του
Ν.2079/1992**

6.Οι διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.Δ. 4202/1961, όπως
αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 10 του παρόντος νόμου
(Ν.1405/1983), (άρθραπαρόντος) δεν έχουν εφαρμογή:

α) Στους ασφαλισμένους που υπάχθηκαν διαδοχικά από την
ασφάλιση φορέα που ασφαλίζει αυτοτελώς απασχολούμενους
στην ασφάλιση φορέα που ασφαλίζει μισθωτούς και αντίστροφα

και

"β. Στους ασφαλισμένους που για πρώτη φορά από 1/1/79 και μετά, ασφαλίστηκαν διαδοχικά σε οποιονδήποτε φορέα ασφάλισης, εκτός αυτών που ασφαλίστηκαν μεν διαδοχικά για πρώτη φορά από 1-1-79 και μετά, από φορέα ασφάλισης μισθωτών σε άλλο φορέα ασφάλισης μισθωτών, παρέμειναν όμως απασχολούμενα στον ίδιο εργοδότη.

**Άρθρο 11 παρ.2
Ν.1405/1983**

7. Στις περιπτώσεις εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν. 1405/1983 (προηγούμενης παραγράφου του παρόντος) η σύνταξη του δικαιούχου είναι το άθροισμα των τμημάτων του ποσού της σύνταξης που προσδιορίζονται από τον απονέμοντα και τους άλλους οργανισμούς οι οποίοι συμμετέχουν στη δαπάνη της συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο.

Ο φορέας που απονέμει τη σύνταξη καταβάλλει στο δικαιούχο το άθροισμα των τμημάτων των συντάξεων και ζητά από τους άλλους φορείς το ποσό της συμμετοχής τους στη δαπάνη για τη συνταξιοδότηση, το οποίο προσδιορίζεται και αποδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 11 ν.1405/83). (παρ. 10,11,12, παρόντος άρθρου)

**Άρθρο 11 παρ. 3
Ν.1405/1983 όπως
αντικ. με το άρθρο 4
παρ.1 του
Ν.1539/1985 και το
άρθρο 15 του
Ν.1902/1990 και το
άρθρο 69 του
Ν.2084/1992**

8. Καθένας από τους οργανισμούς ασφάλισης, μεταξύ των οποίων και αυτός που απονέμει τη σύνταξη, υπολογίζει με τα αρμόδια όργανά του το ποσό της σύνταξης που κατά τη νομοθεσία που τον διέπει αντιστοιχεί στο σύνολο του χρόνου που πραγματοποιήθηκε διαδοχικά και προσδιορίζει το τμήμα που αναλογεί στο χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή του.

Το τμήμα της σύνταξης που προσδιορίζεται με τον παραπάνω τρόπο σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το τμήμα κατώτατου ορίου σύνταξης του οργανισμού αυτού.

Το τμήμα αυτό του κατώτατου ορίου σύνταξης είναι το ηλίκιο της διαίρεσης του γινομένου του αριθμού των μερών

που πραγματοποιήθηκαν στην ασφάλιση του κάθε οργανισμού επί το ποσό του κατώτατου ορίου σύνταξης που χορηγεί στους συνταξιούχους του δια του συνολικού αριθμού των ημερών που πραγματοποιήθηκαν διαδοχικά σε όλους τους οργανισμούς.

Επίσης το τμήμα της σύνταξης που προσδιορίζεται με τον παραπάνω τρόπο, σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ποσό της σύνταξης που προκύπτει από τον υπολογισμό με βάση μόνο το χρόνο, ο οποίος διανύθηκε στην ασφάλιση κάθε οργανισμού, εφ' όσον με τον χρόνο αυτόν θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις που τον διέπουν, χωρίς αναγωγή στα κατώτατα όρια σύνταξης.

Το άθροισμα των τμημάτων της σύνταξης σύμφωνα με τα παραπάνω αποτελεί το συνολικό ποσό σύνταξης που καταβάλλεται στο δικαιούχο από τον απονέμοντα τη σύνταξη οργανισμό και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το κατώτατο όριο σύνταξης που χορηγεί ο οργανισμός αυτός.

Το ανωτέρω ποσό σύνταξης αυξάνεται με το ίδιο ποσοστό που αυξάνονται οι συντάξεις του οργανισμού αυτού".

"Ο συμμετέχων οργανισμός επιβαρύνεται με τη δαπάνη συνταξιοδοτήσεως όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώσει το όριο ηλικίας, που προβλέπεται από τη νομοθεσία του, όποτε και καταβάλλεται στον ασφαλισμένο το ποσό σύνταξης που του αναλογεί και γίνεται η απόδοση της σχετικής επιβάρυνσης.

Αν ο οργανισμός, που απονέμει τη σύνταξη, χορηγεί σύνταξη σε ηλικία μικρότερη, από την ηλικία με την οποία συνταξιοδοτούνται οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στον Κανονισμό βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων του Ι.Κ.Α., ο συμμετέχων οργανισμός επιβαρύνεται με τη δαπάνη συνταξιοδοτήσεως όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώσει το όριο ηλικίας, που προβλέπεται από τη νομοθεσία του Ι.Κ.Α. για τη

συνταξιοδότηση των υπαγομένων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, οπότε και καταβάλλεται στον ασφαλισμένο το ποσό της σύνταξης που του αναλογεί και γίνεται η απόδοση της σχετικής επιβάρυνσης".

**Άρθρο 11 παρ.4
Ν.1405/1983**

9.Χρόνος ασφάλισης που δίνει δικαίωμα σε σύνταξη είναι ο χρόνος που ορίζεται από τις διατάξεις του αρθρ.....παρόντος.
(των παραγρ. 2 και 3 του άρθρου 5 του Ν.Δ. 4202/1961, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 10 του νόμου 1405/83)

**Άρθρο 5 παρ. 4
Ν.Δ. 4202/1961
όπως αντικ. με το
άρθρο 10 παρ.4
του Ν.1405/1983**

10. Ο ασφαλιστικός οργανισμός που απονέμει τη σύνταξη ζητά από τους άλλους οργανισμούς το ποσό της συμμετοχής τους στη δαπάνη της συνταξιοδότησης, το οποίο είναι ίσο με το 10% του γινομένου του αριθμού ημερών ασφάλισης, ο οποίος προσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο και του κατώτατου ημερομίσθιου ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει την 31η Δεκέμβρη κάθε έτους. Τα παραπάνω ποσοστά μπορεί να μεταβάλλονται κατά οργανισμό με απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

**Άρθρο 5 παρ. 5 Ν.Δ.
4202/1961 όπως
αντικ. με το άρθρο
10 παρ. 5 του
Ν.1405/1983**

11.Μέσα στο μήνα Μάρτη κάθε έτους υπολογίζεται από καθέναν ασφαλιστικό οργανισμό ο συνολικός αριθμός ημερών ασφάλισης που μεταφέρθηκαν σ αυτόν από καθέναν από τους άλλους οργανισμούς, καθώς και ο συνολικός αριθμός ημερών που διανύθηκαν στην ασφάλισή του και μεταφέρθηκαν σ άλλο οργανισμό για τη χορήγηση και στις δύο περιπτώσεις σύνταξης κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Η διαφορά του αριθμού ημερών ασφάλισης που μεταφέρθηκαν προς και από κάθε ασφαλιστικό οργανισμό αποτελεί τη βάση για τον προσδιορισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, του ποσού συμμετοχής στη δαπάνη της συνταξιοδότησης για καθένα ημερολογιακό έτος.

**Άρθρο 5 παρ.6 Ν.Δ.
4202/1961 όπως
αντικ. με το άρθρο
10 παρ.6 του
Ν.1405/1983**

12. Το ποσό συμμετοχής στη δαπάνη συνταξιοδότησης, όπως αυτό προσδιορίζεται από τις προηγούμενες παραγράφους 10 και 11 (4 και 5 του ν. 1405/83), αποδίδεται από τον υπόχρεο ασφαλιστικό οργανισμό στους οργανισμούς στους οποίους οφείλεται είτε εφάπαξ είτε σε δώδεκα (12) ισόποσες τριμηνιαίες δόσεις.

Σε περίπτωση καθυστέρησης της απόδοσης του ποσού της συμμετοχής ή δόσης αυτού, τα καθυστερούμενα ποσά επιβαρύνονται με πρόσθετα τέλη ίσα προς αυτό που επιβάλλονται από τον οργανισμό στον οποίο οφείλονται τα καθυστερούμενα σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και εισπράττονται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία του οργανισμού αυτού για την αναγκαστική είσπραξη των καθυστερούμενων εισφορών.

**Άρθρο 5 παρ.7
Ν.Δ.4202/1961
όπως αντικ. με το
άρθρο 10 παρ.7 του
Ν.1405/1983 και το
άρθρο 4 παρ.2 του
Ν.1539/1985**

13. Μετά το διακανονισμό που ορίζεται στις παραγράφους 4 και 5 ν.1405/83 (... και 11... παρόντος), παύει κάθε υποχρέωση των οργανισμών που συμμετέχουν στη δαπάνη της συνταξιοδότησης προς τον οργανισμό που απονέμει τη σύνταξη.

Ο ασφαλισμένος των παραπάνω οργανισμών θεωρείται οριστικά συνταξιούχος του οργανισμού που απονέμει τη σύνταξη από την ημέρα που αρχίζει η καταβολή της σύνταξής του. Από την ίδια ημέρα παύει κάθε υποχρέωση των οργανισμών που συμμετέχουν στη δαπάνη της συνταξιοδότησης προς τον ασφαλισμένο τους. Από την ημέρα αυτή δεν είναι πλέον δυνατή η αποδέσμευση του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση των οργανισμών αυτών".

Διαφυλασσομένης της εφαρμογής της παραγρ. 2 του άρθρου 10 του Ν.825/1978 (άρθρο ... παρόντος), ο χρόνος ασφάλισης όλων των οργανισμών ο οποίος λήφθηκε υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης λογίζεται για τον εφεξής της συνταξιοδότησης χρόνο, ότι πραγματοποιήθηκε στην ασφάλιση του οργανισμού που απόνευε τη σύνταξη και

ουδέποτε επανέρχεται στους άλλους ασφαλιστικούς
οργανισμούς.

**Άρθρο 4 Ν.
4225/2014**

14. Από 1.3.2013 χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί μεταξύ
φορέων Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίου Δικαίου και φορέων
του άρθρου 2 παρ. 4 του ν. 2084/1992 (άρθροπαρόντος)
και Ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης υποχρεωτικής ασφάλισης
του ν. 4052/2012, [άρθρο 36 παρ. 4 (Α'41)], (άρθρο παρόντος)
συνυπολογίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος
και τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης.

Το ποσό της σύνταξης σε κάθε φορέα υπολογίζεται για όλο το
χρόνο καταβολής των εισφορών, σύμφωνα με τις ισχύουσες
διατάξεις, για το σύνολο του χρόνου που έχει διανυθεί στον οικείο
φορέα και χορηγείται ποσό που αντιστοιχεί στο χρόνο που
διανύθηκε σε κάθε ταμείο.

Για αιτήσεις που έχουν υποβληθεί πριν την 1.3.2013, η σύνταξη
υπολογίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί διαδοχικής
ασφάλισης. Κάθε φορέας απονέμει στον δικαιούχο το ποσό
σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο που διανύθηκε σε αυτόν, χωρίς
να τηρούνται αλληλόχρεοι λογαριασμοί.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Πρόνοιας, μετά από γνώμη των ως άνω ταμείων Επαγγελματικής
Ασφάλισης και γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής,
ρυθμίζεται κάθε θέμα αναγκαίο για τη ρύθμιση του παρόντος.

Οι αποφάσεις των αναφερόμενων στην παρ. 4 του άρθρου 36 του
ν. 4052/2012 νομικών προσώπων σχετικά με την υπαγωγή στην
ασφάλιση, τις παροχές και τη βεβαίωση των εισφορών αποτελούν
εκτελεστές διοικητικές πράξεις.

Εφάπαξ παροχή επί διαδοχικής ασφάλισης

Άρθρο 7 παρ.3
Ν.Δ.4202/1961 όπως
τροποπ. με το άρθρο
12 παρ. 3 του
Ν.1405/1983

1. Τα πρόσωπα που ασφαλίστηκαν διαδοχικά σε περισσότερα από ένα Ταμεία, Κλάδους ή Λογαριασμούς που χορηγούν εφάπαξ παροχές ανεξάρτητα με την ονομασία τους και τη νομική τους μορφή, μπορούν να ζητήσουν από τον καθέναν από τους οργανισμούς αυτούς ξεχωριστά, την προσμέτρηση του χρόνου ασφάλισής τους στους άλλους οργανισμούς για τη θεμελίωση του δικαιώματος χορήγησης εφάπαξ παροχής.

Ο κάθε οργανισμός που υπολογίζει χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε στους άλλους οργανισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου θεωρεί ότι ο χρόνος αυτός διανύθηκε στην ασφάλισή του και εφαρμόζει τη νομοθεσία του, υπολογίζοντας το ποσό του εφάπαξ βοηθήματος με βάση το σύνολο του χρόνου ασφάλισης, που διανύθηκε στους άλλους οργανισμούς και καταβάλλει στο δικαιούχο το ποσό του εφάπαξ βοηθήματος που βαρύνει αυτόν ανάλογα με το χρόνο που είχε στην ασφάλισή του. Για τον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος λαμβάνεται υπόψη ως χρόνος ασφάλισης, ο χρόνος για τον οποίο έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και ο χρόνος υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με τη νομοθεσία του οργανισμού, ανεξάρτητα από την καταβολή ή μη ασφαλιστικών εισφορών.

Άρθρο 18 παρ.5
Ν.2079/1992, όπως
αντικατ. με την παρ.
1 άρθρου 82
Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α
170/5.8.2011.

Ως αποδοχές για τον υπολογισμό της εφάπαξ παροχής θεωρούνται οι αποδοχές ή τα ποσά που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του εφάπαξ, κατά το χρόνο διακοπής της ασφάλισης σε ταμείο, κλάδο, τομέα ή λογαριασμό πρόνοιας. Το ποσό της εφάπαξ παροχής που προκύπτει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παραπάνω εδάφιο, καταβάλλεται εντόκως με επιτόκιο 8% (με ανατοκισμό) για κάθε χρόνο από τη διακοπή της

ασφάλισης από κάθε φορέα, κλάδο ή τομέα πρόνοιας και μέχρι την οριστική αποχώρηση του ασφαλισμένου από την εργασία του λόγω συνταξιοδότησης. Σε καμιά περίπτωση το αναλογούν εφάπαξ βοήθημα από κάθε φορέα, λογαριασμό, κλάδο ή τομέα πρόνοιας δεν θα είναι μεγαλύτερο από εκείνο που θα ελάμβανε ο ασφαλισμένος με τις ισχύουσες διατάξεις του οικείου φορέα λογαριασμού, κλάδου, ή τομέα πρόνοιας κατά το χρόνο συνταξιοδότησης του και με τα ίδια χρόνια ασφάλισης του σε αυτόν.

Εργατικά ατυχήματα επί διαδοχικής

Άρθρο 6 Ν.Δ.4202/1961

Για τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες εφαρμόζεται η νομοθεσία που διέπει τον οργανισμό στην ασφάλιση του οποίου επαλήθευσε ο ασφαλιστικός κίνδυνος ανεξάρτητα με το χρόνο υπαγωγής του ασφαλισμένου στην ασφάλιση του, η σύνταξη όμως μοιράζεται μεταξύ των ενδιαφερόμενων οργανισμών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν.Δ 4202/1961 όπως αντικ. με το Άρθρο 10 του Ν.1405/1983 (άρθρα του παρόντος)

Ασφάλιση Ασθενείας επί διαδοχικής

Άρθρο 8 Ν.Δ.4202/1961

1. Σε περίπτωση που ασφαλισμένος ασφαλισθεί διαδοχικά σε οργανισμούς ασφάλισης ασθενείας το δικαίωμα του για τη λήψη των παροχών διατηρείται για έξι μήνες από την ημέρα που άλλαξε ασφαλιστικό οργανισμό ή από την ημέρα που διέκοψε την ασφαλιστική του σχέση με τον πρώτο οργανισμό, εκτός αν στην τελευταία αυτή περίπτωση η νομοθεσία που διέπει τον προηγούμενο οργανισμό προβλέπει τη διατήρηση του δικαιώματος

αυτού για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από ένα εξάμηνο.

**Άρθρο 35 παρ.1
Ν.2676/1999**

Πρόσωπα που ασφαλίστηκαν διαδοχικά σε περισσότερους από ένα Φορείς ή Κλάδους ασθένειας αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α. που χορηγούν επιδόματα μητρότητας δικαιούνται των επιδομάτων αυτών από το Φορέα στην ασφάλιση του οποίου επήλθε ο ασφαλιστικός κίνδυνος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία του τελευταίου φορέα προϋποθέσεις, με συνυπολογισμό του χρόνου ασφάλισης και των άλλων φορέων.

Τα επιδόματα μητρότητας καταβάλλονται εξ ολοκλήρου από τον Οργανισμό που τα απονέμει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, χωρίς τη συμμετοχή των άλλων φορέων.

**Άρθρο 35 παρ. 2
Ν.2676/1999**

Στις περιπτώσεις που εκκρεμεί η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με βάση τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης και μέχρις ότου εκδοθεί η οριστική απόφαση συνταξιοδότησης, ο ασφαλισμένος που πληροί τις ελάχιστες προϋποθέσεις για σύνταξη συνεχίζει να ασφαρίζεται για παροχές ασθένειας από το φορέα στην ασφάλιση του οποίου επήλθε ο ασφαλιστικός κίνδυνος και για το χρονικό διάστημα μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Προσμέτρηση χρόνου ασφάλισης από συνταξιούχο

**Άρθρο 2 παρ.5
Ν.Δ. 4202/1961
όπως αντικ. με το
άρθρο 9 παρ.1 του
Ν.1405/1983
Άρθρο 63 παρ. 3
Ν. 2676/1999**

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 63 του ν.2676/1999 και του άρθρου 8 παρ.14 του ν.2592/1998 ο συνταξιούχος γήρατος ασφαλιστικού οργανισμού, ο οποίος μετά τη συνταξιοδότησή του ασφαλίστηκε σε άλλο ομοειδή οργανισμό από παροχή εργασίας ή άσκηση επαγγέλματος, έχει το δικαίωμα, μετά τη διακοπή της ασφάλισής του στον οργανισμό αυτόν, να ζητήσει από τον οργανισμό που συνταξιοδοτείται την προσμέτρηση του χρόνου

αυτού για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης του.

Ο Οργανισμός ή ο Τομέας στον οποίο ασφαλίστηκε ο συνταξιούχος, συμμετέχει στη δαπάνη συνταξιοδότησης και για το διακανονισμό εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 Α') (άρθρο.....παρόντος).

Διαδοχική Ασφάλιση στον Ο.Γ.Α.

Άρθρο 10 παρ. 1 Ν.Δ. 4202/1961

1. Οι ασφαλισμένοι των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που υπάγονται στην ασφάλιση του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) δικαιούνται να προσμετρήσουν ως χρόνο ασφάλισης στον Ο.Γ.Α. το χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλιση των φορέων της παρ.1 του άρθρου 1 του ΝΔ 4202 (Άρθρο..... παρόντος).

Άρθρο 10 παρ. 2 Ν.Δ. 4202/1961 σε συνδ. με το άρθρο 6 του Ν.1390/1973

2. Το πιο πάνω δικαίωμα ασκείται εφόσον είχαν υπαχθεί στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. για μία τουλάχιστον συνεχή πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης και δεν δικαιούνται σύνταξη από τον οργανισμό κύριας ασφάλισης στον οποίο είχαν υπαχθεί πριν από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α.

Άρθρο 10 παρ. 3 Ν.Δ. 4202/1961

3. Οργανισμός κύριας ασφάλισης οφείλει να αποδώσει στον Ο.Γ.Α. το σύνολο των εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη του κλάδου συντάξεων.

Άρθρο 13 παρ.1 Ν.2458/1997,όπως συμπληρ. με άρθρο 8 παρ.1 Ν.3050/2002 και το άρθρο 53 παρ.4 Ν.3518/2006, ΦΕΚ Α 272

4. Οι περί διαδοχικής ασφάλισης διατάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν, έχουν εφαρμογή μεταξύ του καταργούμενου κλάδου πρόσθετης ασφάλισης και των άλλων φορέων επικουρικής ασφάλισης, εφόσον ο χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε στον κλάδο αυτόν δεν θεωρήθηκε ως χρόνος διαδραμών στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του νόμου 2458/1997 (Άρθρο ...παρόντος νόμου).

Για τη χορήγηση επικουρικής σύνταξης γήρατος από τον Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών απαιτείται α) συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου από τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης και β) η συμπλήρωση δέκα (10) ετών ασφάλισης και καταβολή εισφορών.

Για τη χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου απαιτείται:
α) συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου από τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης και β) η συμπλήρωση πέντε (5) ετών ασφάλισης και καταβολή εισφορών."

Για τη χορήγηση επικουρικής σύνταξης θανάτου από τον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης απαιτείται ο επιζών σύζυγος ή η σύζυγος να μη συνταξιοδοτείται με ίδιο δικαίωμα από οποιαδήποτε πηγή περιλαμβανομένου και του Ο.Γ.Α., τα δε ορφανά παιδιά να πληρούν τις εκάστοτε οριζόμενες σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.

Για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2458/1997, όπως κάθε φορά ισχύουν.

Η επικουρική συνταξιοδοτική παροχή του κλάδου πρόσθετης ασφάλισης αγροτών, γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, ακολουθεί, όσον αφορά την αναστολή, διακοπή, συνέχιση ή επαναχορήγησή της, την κύρια σύνταξη.

Επίσης, οι περί διαδοχικής ασφάλισης διατάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν, έχουν εφαρμογή μεταξύ Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών και των άλλων φορέων κύριας ασφάλισης.

Στην περίπτωση αυτή περιλαμβάνεται και ο διανυθείς χρόνος στον καταργούμενο κλάδο πρόσθετης ασφάλισης, εφόσον θεωρήθηκε ως διαδραμών στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του νόμου 2458/1997 (Άρθρο ...παρόντος νόμου).

3. Κάθε Οργανισμός ασφάλισης μεταξύ των οποίων και ο

**Άρθρο 13 παρ.2
Ν.2458/1997**

Άρθρο 13 παρ.3 του

Ν.2458/1997 όπως
αντικ. με την παρ.2
του άρθρου 8 του
Ν.3050/2002 και
καταργήθηκε με την
παρ.8 του Άρθρου 1
του Ν.3232/2004

απονέμων υπολογίζει το ποσό της σύνταξης, που αντιστοιχεί στο
συνολικό χρόνο ασφάλισης, κατά τη νομοθεσία του και
προσδιορίζει το τμήμα ανάλογα με το χρόνο που
πραγματοποιήθηκε στην ασφάλισή του.

Το τμήμα της σύνταξης που προσδιορίζεται, σύμφωνα με τα
ανωτέρω, δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ποσό που
προκύπτει από τον υπολογισμό με βάση μόνο το χρόνο που
πραγματοποιήθηκε σε κάθε Οργανισμό, εφόσον με το χρόνο αυτόν
θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Το άθροισμα των τμημάτων της σύνταξης που προσδιορίζεται από
τους εμπλεκόμενους Οργανισμούς, σύμφωνα με τα ανωτέρω,
αποτελεί το συνολικό ποσό σύνταξης που καταβάλλεται στο
δικαιούχο από τον απονέμοντα τη σύνταξη Οργανισμό, χωρίς να
λαμβάνονται υπόψη οι περί κατωτάτων ορίων διατάξεις.

Στο ανωτέρω συνολικό ποσό σύνταξης και ανεξάρτητα αν ο Ο.Γ.Α.
είναι απονέμων ή συμμετέχων Οργανισμός, προστίθεται το ποσό
της συνταξιοδοτικής παροχής που προβλέπεται από το ν.
4169/1961 και το ν.δ. 4575/1966 (ΦΕΚ 227 Α), όπως ισχύουν, με
την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 12
του ν. 2458/ 1997.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις.

Στο συνολικό ποσό της σύνταξης διαδοχικά ασφαλισμένων του
Ο.Γ.Α. και ανεξάρτητα αν ο Ο.Γ.Α. είναι απονέμων ή συμμετέχων
οργανισμός προστίθεται το ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής
που προβλέπεται από το Ν. 4169/1961 και το Ν.Δ. 4575/1966
(ΦΕΚ 227 Α), όπως ισχύουν. Η παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν.
3050/2002 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 13 του Ν.
2458/1997 καταργείται Εκκρεμείς αιτήσεις σε οποιοδήποτε στάδιο
της διοικητικής διαδικασίας κρίνονται με τις διατάξεις που ισχύουν
κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης με
δυνατότητα του ασφαλισμένου να ζητήσει με νεότερη αίτηση την
κρίση του δικαιώματός του με τις διατάξεις του παρόντος

**Άρθρο 1 παρ.8
Ν.3232/2004**

νόμου".

**Άρθρο 13 παρ. 4
Ν.2458/1997 όπως
αντικατα-στάθηκε
με το Άρθρο 8
παρ.3 του
Ν.3050/2002 και το
Άρθρο 1 παρ. 8 του
Ν.3232/2004**

Στην περίπτωση που ο Ο.Γ.Α. είναι συμμετέχων φορέας, ο υπολογισμός των οφειλόμενων ποσών για τους δικαιούχους στους οποίους χορηγήθηκε κατά το προηγούμενο έτος η παροχή, που προβλέπεται από το ν.4169/1961 και το ν.δ. 4575/1966, θα πραγματοποιείται από τους άλλους ασφαλιστικούς Οργανισμούς εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους και η σχετική δαπάνη θα αποδίδεται από τον Ο.Γ.Α. εντός του δεύτερου τριμήνου του ίδιου έτους."

**Άρθρο 13 παρ. 5
Ν.2458/1997 όπως
προστέθηκε με το
άρθρο 29
Ν.2874/2000**

Για τον προσδιορισμό του ποσού της σύνταξης που βαρύνει τον Ο.Γ.Α., στην περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης, ο χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε σε άλλους φορείς, καθορίζεται ως ακολούθως:

α) Χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε σε φορείς κύριας ασφάλισης μισθωτών, λογίζεται από τον Ο.Γ.Α. ως χρόνος διανυθείς στην Τρίτη ασφαλιστική κατηγορία του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών.

β) χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων, λογίζεται από τον Ο.Γ.Α. ως διανυθείς στην πρώτη ασφαλιστική κατηγορία του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών.

γ) Χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε σε φορείς επικουρικής ασφάλισης, λογίζεται από τον Ο.Γ.Α. ως χρόνος διανυθείς στην Α' Ασφαλιστική Κλάση του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών.

Επίλυση αμφισβητήσεων επί διαδοχικής

**Άρθρο 11 παρ. 1
Ν.Δ. 4202/1961
όπως αντικ. με το
άρθρο 18 παρ. 2
του Ν.2079/1992**

Αμφισβητήσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος επιλύονται διοικητικά με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοιν. Ασφαλείας, ανεξάρτητα αν η αμφισβήτηση αφορά Οργανισμούς που υπάγονται στην εποπτεία άλλου υπουργείου".

**Άρθρο 18 παρ.1
Ν.2079/1992**

Αν με υπουργική απόφαση επιλύθηκε αμφισβήτηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρ. 11 του ν.δ. 4202/1961 και κρίθηκε ο αρμόδιος για την απονομή της σύνταξης Οργανισμός, αλλά ύστερα από προσφυγή κατά της απόφασης αυτής εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση που καθόρισε άλλο φορέα ως αρμόδιο για την απονομή της σύνταξης, η σύνταξη, που χορηγήθηκε από τον πρώτο φορέα, εξακολουθεί να καταβάλλεται μέχρι να εκδοθεί απόφαση συνταξιοδότησης από το φορέα που κρίθηκε ως αρμόδιος από τη δικαστική απόφαση.

Τα ποσά σύνταξης που καταβλήθηκαν από τον πρώτο φορέα δεν αναζητούνται από τον ασφαλισμένο και συμψηφίζονται με τα ποσά των συντάξεων που οφείλει να καταβάλει στον ασφαλισμένο ο Οργανισμός που κρίθηκε αρμόδιος με τη δικαστική απόφαση.

Αν ο ασφαλισμένος δικαιούται να λάβει από το δεύτερο Οργανισμό μεγαλύτερα ποσά συντάξεων από αυτά που έλαβε από τον πρώτο Οργανισμό για την ίδια χρονική περίοδο, τα ποσά καταβάλλονται από τον Οργανισμό αυτόν αναδρομικά, αν όμως δικαιούται να λάβει μικρότερα ποσά συντάξεων από αυτά που έλαβε από τον πρώτο Οργανισμό, τα ποσά αυτά δεν αναζητούνται.

**Άρθρο 15 παρ.1
Ν.2556/1997**

Στις περιπτώσεις που, κατ εφαρμογή των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης, χορηγήθηκε σύνταξη με απόφαση αρμόδιου οργάνου από οργανισμό που δεν ήταν αρμόδιος για τη χορήγηση σύνταξης και εκ των υστέρων ορίσθηκε άλλος φορέας, ως αρμόδιος για την απονομή της σύνταξης, τα ποσά σύνταξης που καταβλήθηκαν από τον πρώτο φορέα δεν αναζητούνται από τον ασφαλισμένο και συμψηφίζονται με τα ποσά των συντάξεων που οφείλει να καταβάλει στον ασφαλισμένο ο οργανισμός που κρίθηκε αρμόδιος. Αν ο ασφαλισμένος δικαιούται να λάβει από το δεύτερο οργανισμό μεγαλύτερα ποσά συντάξεων, από αυτά που έλαβε από τον πρώτο οργανισμό για την ίδια χρονική περίοδο, η επιπλέον διαφορά από αυτά τα ποσά καταβάλλεται από τον οργανισμό αυτόν αναδρομικά, αν όμως δικαιούται να λάβει μικρότερα ποσά συντάξεων από αυτά που έλαβε από τον πρώτο οργανισμό, επιπλέον διαφορά από τα ποσά αυτά δεν αναζητείται.

Συνυπολογισμός χρόνου διαδοχικής για προαιρετική συνέχιση ασφάλισης

**Άρθρο 18 παρ.4
Ν.2079/1992 όπως
αντικ. με το άρθρο 7
παρ.1 του
Ν.2335/1995**

Ο χρόνος διαδοχικής ασφάλισης συνυπολογίζεται από τον τελευταίο οργανισμό για τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης που απαιτείται από τη νομοθεσία του για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ' . – ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ.

Παροχές ασθενείας.

**Άρθρο 36 Ν.
2084/1992**

1. Για το είδος των παροχών ασθένειας που χορηγούν οι φορείς ασφάλισης ασθένειας, τις κατηγορίες παροχών, τις προϋποθέσεις, την έκταση, το ύψος, τα δικαιούχα πρόσωπα, τη διαδικασία και τον τρόπο πραγματοποιήσεως των παροχών ισχύουν οι οικείες διατάξεις των φορέων.

2. Οι φορείς ασφάλισης ασθένειας, οι οποίοι έχουν τις ίδιες προϋποθέσεις, που ισχύουν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χορηγούν στους ασφαλισμένους και τα μέλη των οικογενειών τους τουλάχιστον τις αυτές με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σε ύψος και έκταση παροχές ασθένειας και μητρότητας σε είδος και σε χρήμα.

Επιδόματα κυοφορίας και λοχείας

**Νέα διάταξη από το
συνδυασμό των
άρθρων 40 παρ.1 του
Ν. 1539/85, 9 παρ.1
ν.2224/1994
11 παρ.1 ν.2874/00
και 7 της Εθνικής
Συλλογικής Σύμβασης
Εργασίας της 23.5.2000
(πράξη κατάθεσης στον
Υπουργό Εργασίας
31/23.5.2000)**

1. Οι ασφαλισμένες σε οργανισμούς ασφάλισης μισθωτών αρμοδιότητας Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων δικαιούνται επίδομα μητρότητας καθ' όλη τη διάρκεια της άδειας μητρότητας που ανέρχεται σε δεκαεπτά (17) εβδομάδες.

Οκτώ (8) εβδομάδες θα χορηγούνται υποχρεωτικά πριν από την πιθανή ημερομηνία τοκετού και οι υπόλοιπες εννέα (9) μετά τον τοκετό.

**Άρθρο 40 παρ.2 του Ν.
1539/85**

2. Σε περίπτωση που ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που αρχικά είχε πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο του επιδόματος κυοφορίας καταβάλλεται υποχρεωτικά μετά τον τοκετόν ώστε να εξασφαλίζεται χρόνος συνολικής επιδότησης δεκαεπτά (17) εβδομάδων.

**Άρθρο 40 παρ.3 Ν.
1539/85**

3. Για τον τρόπο καταβολής, τις προϋποθέσεις θεμελίωσης του δικαιώματος και τον καθορισμό του ύψους του επιδόματος εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας κάθε ασφαλιστικού οργανισμού.

**Άρθρο 40 παρ.4 Ν.
1539/85**

4. Διατάξεις ασφαλιστικών οργανισμών, που προβλέπουν ευνοϊκότερη ρύθμιση, δεν θίγονται από τη διάταξη αυτή.

**Άρθρο 35 παρ. 1
Ν.2676/99**

5. Πρόσωπα που ασφαλίστηκαν διαδοχικά σε περισσότερους από ένα Φορείς ή Κλάδους ασθένειας αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α. που χορηγούν επιδόματα μητρότητας δικαιούνται των επιδομάτων αυτών από το Φορέα στην ασφάλιση του οποίου επήλθε ο ασφαλιστικός κίνδυνος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία του τελευταίου φορέα προϋποθέσεις, με συνυπολογισμό του χρόνου ασφάλισης και των άλλων φορέων.

Τα επιδόματα μητρότητας καταβάλλονται εξ ολοκλήρου από τον Οργανισμό που τα απονέμει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, χωρίς τη συμμετοχή των άλλων φορέων.

Ειδική προστασία διαζευγμένων κατά της ασθενείας

Άρθρο 30 Ν.1469/84

Παρ.1

1. Ο ανασφάλιστος διαζευγμένος σύζυγος (άνδρας ή γυναίκα) μπορεί να διατηρήσει σαν άμεσα ασφαλισμένος το δικαίωμα παροχών ασθενείας σε είδος, που είχε κατά το χρόνο λύσης του γάμου στο Δημόσιο ή στον ασφαλιστικό οργανισμό αρμοδιότητας του Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που ήταν ασφαλισμένος για παροχές ασθενείας ο άλλος σύζυγος, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- α) Ο γάμος λύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 35ου έτους της ηλικίας.
- β) Δεν καλύπτεται άμεσα ή έμμεσα για παροχές ασθενείας από το Δημόσιο ή άλλο ασφαλιστικό φορέα.

Παρ.2

2. Για τη διατήρηση του δικαιώματος των παροχών ασθενείας, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών για τον κλάδο ασθενείας του φορέα που υπάγεται, λόγω της ιδιότητας του διαζευχθέντος συζύγου, ως εξής:

α) Οι ασφαλιζόμενοι στο Δημόσιο καταβάλλουν εισφορά σε ποσοστό 5% που υπολογίζεται στο σύνολο των μηνιαίων αποδοχών του εισαγωγικού βαθμού του τακτικού δημοσίου υπαλλήλου Κλάδου ΜΕ, που στερείται οικογενειακών βαρών.

β) Οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθενείας ασφαλιστικών οργανισμών ή ταμείων υγείας ασφάλισης μισθωτών καταβάλλουν το άθροισμα της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη για τις παροχές σε είδος του κλάδου ασθενείας του ταμείου, που αναλογεί στο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη.

γ) Οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθενείας ασφαλιστικών οργανισμών ή ταμείων υγείας, που ασφαλίζουν αυτοτελώς απασχολούμενα πρόσωπα ή ελεύθερους ή ανεξάρτητους επαγγελματίες καταβάλλουν τις εισφορές που αντιστοιχούν στην κατώτερη ασφαλιστική κλάση ή τη μηνιαία ασφαλιστική εισφορά όπου δεν προβλέπονται ασφαλιστικές κλάσεις ή κατηγορίες.

Παρ.3

3. Το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται από τον ενδιαφερόμενο εντός τους από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

Στην περίπτωση που το διαζύγιο εκδοθεί μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται εντός έτους από την ημερομηνία της τελεσίδικης έκδοσης της απόφασης του διαζυγίου.

Παρ.4

4. Επέκταση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου και σε άλλες περιπτώσεις διαζευγμένων προσώπων ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού.

Πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας Συνταξιούχων

**Άρθρο 138 περ.Β
παρ.1 -4 Ν.
4052/2012**

Β. 1. Τα ασφαλιστικά ταμεία κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καλύπτουν τις ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας συνταξιούχων λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου φορέων κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Προγράμματος με τίτλο «Πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας Συνταξιούχων».

2. Σκοπός του Προγράμματος είναι η κατοχύρωση συνθηκών αυτόνομης διαβίωσης των ηλικιωμένων και των αναπήρων συνταξιούχων στην κατοικία τους, ώστε να εξασφαλισθεί η παραμονή τους στο οικείο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, να αποφευχθεί η παραπομπή σε δομές κλειστής φροντίδας και να προληφθούν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού.

3. Το Πρόγραμμα έχει ιδίως ως περιεχόμενο:

α) την καταπολέμηση της εξάρτησης ηλικιωμένων και αναπήρων με την οργάνωση και συστηματική παροχή υπηρεσιών κοινωνικής εργασίας, ψυχοκοινωνικής στήριξης, νοσηλευτικής φροντίδας, φυσικοθεραπείας, εργο-θεραπείας και οικιακής βοήθειας.

β) την ενημέρωση των εξυπηρετούμενων για τα δικαιώματά τους και την υποστήριξη κατά τις επαφές τους με τις αρμόδιες υπηρεσίες υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.

γ) τη διευκόλυνση των εξυπηρετούμενων για τη συμμετοχή τους σε πολιτιστικές, ψυχαγωγικές, κοινωνικές και θρησκευτικές δραστηριότητες.

4. α) Ωφελούμενοι του Προγράμματος είναι συγκεκριμένες κατηγορίες συνταξιούχων όλων των ταμείων κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας, ήτοι υποστηρικτικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών.

β) Κριτήρια επιλογής των ωφελουμένων αποτελούν ιδίως: η ηλικία, το εισόδημα, η οικογενειακή κατάσταση, η κατάσταση της υγείας και η πρόσκαιρη ή μόνιμη εξάρτηση.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εξειδικεύονται τα προαναφερθέντα κριτήρια, το περιεχόμενο υλοποίησης του Προγράμματος, η

διαδικασία επιλογής των ωφελουμένων και κάθε άλλο αναγκαίο
σχετικό θέμα.

δ) Οι ωφελούμενοι του Προγράμματος δικαιούνται
συμπληρωματική ασφαλιστική παροχή αυξημένης κατ' οίκον
φροντίδας. Η φύση και το ύψος της παροχής, οι κατηγορίες των
δικαιούχων, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες χορήγησης και
αναστολής καταβολής του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία
λεπτομέρεια ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά γνώμη
του Δ.Σ. εκάστου φορέα κύριας ασφάλισης.

ε) Ωφελούμενοι του Προγράμματος μπορεί να είναι και οι
δικαιούχοι της σύνταξης ανασφάλιστων υπερηλίκων του
Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.), οι δικαιούχοι της
σύνταξης του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.) και του
Δημοσίου, καθώς και οι δικαιούχοι προνοιακών επιδομάτων
αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, εφόσον πληρούν τις
προϋποθέσεις και τα κριτήρια των εδαφίων α' και β' της παρούσας
παραγράφου και εφόσον στον ειδικό κωδικό προϋπολογισμού της
παραγράφου 6 του παρόντος έχουν κατατεθεί προϋπολογιστικά τα
αντίστοιχα ποσά από τα αρμόδια Υπουργεία.

στ) Δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος
συνταξιούχοι που διαβιούν σε μονάδες κλειστής φροντίδας κάθε
νομικής μορφής ή σε νοσηλευτικές μονάδες του Εθνικού
Συστήματος Υγείας ή του Ιδιωτικού Τομέα.

Για τη χρηματοδότηση της παροχής κατ' οίκον φροντίδας των
ασφαλισμένων, θεσμοθετείται από 1.5.2012 η παροχή ποσοστού
0,2% των συνολικών ετήσιων εσόδων από εισφορές των Φορέων
Κοινωνικής Ασφάλισης κύριας ασφάλισης, αρμοδιότητας
Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, του Δημοσίου
και του NAT με ισόποση μείωση των κωδικών εξόδων των

**Άρθρο 138 περ.Β
παρ.6 περ. γ Ν.
4052/2012 όπως
αντικ. με το άρθρο
30 παρ.1 του
Ν.4075/2012
(ΦΕΚ Α 89/11.4.2012)**

προϋπολογισμών των φορέων, που αφορούν κυρίως παροχές ασθένειας σε είδος και σε χρήμα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι διαδικασίες απόδοσης των ανωτέρω εσόδων και προσαρμογής των προϋπολογισμών των φορέων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να τροποποιείται το ύψος του ποσοστού της εισφοράς, να καθορίζονται περισσότερες κατηγορίες υπόχρεων καταβολής, να ρυθμίζονται οι διαδικασίες είσπραξης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό θέμα.

**Άρθρο 138 περ.Β
παρ.9 Ν. 4052/2012
όπως τροποπ. με το
άρθρο 30 παρ.2 του
Ν.4075/2012**

α) Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης συνιστάται Εθνική Επιτροπή κατ' Οίκον Φροντίδας.

Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποτελείται από:

- αα) τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως πρόεδρο, με τον νόμιμο αναπληρωτή του,
- ββ) τον Γενικό Γραμματέα Αλληλεγγύης του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με τον νόμιμο αναπληρωτή του,
- γγ) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον νόμιμο αναπληρωτή του,
- δδ) έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης,
- εε) έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου,
- στστ) έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣ Αμε Α) με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι ορίζονται

από την ΕΣ Αμε Α και

ζζ) έναν εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Συνταξιούχων Ελλάδας με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι ορίζονται από την Ομοσπονδία.

β) Η Εθνική Επιτροπή κατ' Οίκον Φροντίδας αναλύει, παρακολουθεί και αξιολογεί τις δράσεις κατ' οίκον φροντίδας, παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση του «Προγράμματος κατ' οίκον φροντίδας Συνταξιούχων» και σε άλλα Υπουργεία κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση συναφών παρεμβάσεων.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε ζήτημα οργάνωσης και λειτουργίας της Επιτροπής.

Προστασία του δικαιώματος παροχών σε χρήμα

**Άρθρο 31 παρ.1 Ν.
1027/1980, όπως συμπλ
με το άρθρο 6 του Ν.
1276/1982, ΦΕΚ Α 100**

1. Το δικαίωμα σε σύνταξη και εφάπαξ παροχή από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι απαράγραπτο.

**Άρθρο μόνο παρ.1 και 2
του ν.δ. 91/69 όπως η
παρ. 2 αντικατ. με το
άρθρ. 6 του Ν. 688/77, Α
253.**

2. Οι παροχές σε χρήμα και σε είδος προς τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης δεν εκχωρούνται ούτε κατάσχονται.
Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η κατάσχεση μέχρι του 1/4 του ποσού της σύνταξης λόγω διατροφής συζύγου κατιόντων ή ανιόντων.

Απαγορεύεται η κατάσχεση και γενικά η εκχώρηση των

Άρθρο 18 του

Β.Δ.160/1970 (ΦΕΚ Α 44)

βοηθημάτων που χορηγούνται από τους ΦΚΑ ή των
εισφορών που επιστρέφονται στους ασφαλισμένους
εισφορών. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η παρακράτηση από
τον φορέα ποσού προς συμψηφισμό οφειλής από
οποιαδήποτε αιτία των ασφαλισμένων προς αυτόν.